

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
UNIVERSITY OF PELOPONNESE

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

**«Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 6-18 ΕΤΩΝ ΣΤΟ
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ»**

**Διδακτορική διατριβή που υποβλήθηκε στο Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης
Αθλητισμού για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος**

ΣΠΑΡΤΗ 2013

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

**Η εκπαίδευση των παιδιών ηλικίας 6-18 ετών στο ποδόσφαιρο.
Οργάνωση Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου.**

του Ανδρέα Παπαδόπουλου

ΣΠΑΡΤΗ 2013

**Η εκπαίδευση των παιδιών ηλικίας 6-18 ετών στο ποδόσφαιρο.
Οργάνωση Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου.**

2013

Παπαδόπουλος Ανδρέας
ALL RIGHTS RESERVED

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Επιβλέπων Καθηγητής: Μουντάκης Κωνσταντίνος, Καθηγητής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μέλη: Στεργιούλας Απόστολος, Καθηγητής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Κωνσταντινάκος Παντελής, Αναπληρωτής Καθηγητής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Επταμελής Επιτροπή

Μουντάκης Κωνσταντίνος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Στεργιούλας Απόστολος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Κωνσταντινάκος Παντελής, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τραυλός Αντώνιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Κυπραίος Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Αλεξόπουλος Παναγιώτης, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μητροτάσιος Μιχάλης, Λέκτορας, ΤΕΦΑΑ Αθήνας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας για την εκπόνηση της διδακτορικής μου διατριβής επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου:

Στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Μουντάκη Κωνσταντίνο για την επιστημονική καθοδήγηση, τις πολύτιμες γνώσεις αλλά κυρίως τις υψηλές προσδοκίες που είχε από μένα και οι οποίες αποτέλεσαν κίνητρο για να φέρω σε πέρας την ερευνητική μου προσπάθεια. Στον καθηγητή και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής κ. Στεργιούλα Απόστολο για τη γόνιμη συνεργασία και τις εύστοχες παρεμβάσεις του. Στον επίκουρο καθηγητή κ. Κωνσταντινάκο Παντελή για την ενθάρρυνσή του και τις χρήσιμες συμβουλές του.

Στους προέδρους των Ενώσεων Ποδοσφαιρικών Σωματείων οι οποίοι ανταποκρίθηκαν με προθυμία για την παροχή όλων των απαραίτητων στοιχείων σχετικά με το ποδόσφαιρο στην περιοχή ευθύνη τους. Στους υπεύθυνους των Τμημάτων υποδομής οι οποίοι φρόντισαν για τη συμπλήρωση και την επιστροφή των ερωτηματολογίων της έρευνας. Στους προπονητές παιδικού ποδοσφαίρου που συμμετείχαν στην έρευνα και δέχτηκαν με χαρά να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια.

Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστήσω τους κοντινούς μου ανθρώπους που μου συμπαραστάθηκαν στην προσπάθεια αυτή. Αρχικά στους γονείς μου Γιώργο και Κωνσταντίνα γιατί από μικρή ηλικία μού έμαθαν να προσπαθώ και να αγωνίζομαι στη ζωή μου. Τον αδερφό μου Παναγιώτη, τη σύζυγό του Μένια και την κόρη τους Κωνσταντίνα για την απλόχερη αγάπη τους και την αμέριστη ηθική τους συμπαράσταση.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η 15ετή ενασχόλησή μου με τον αθλητισμό και ιδιαίτερα με το παιδικό ποδόσφαιρο μου έδωσε τη δυνατότητα να γνωρίσω πολύ καλά το χώρο και να διαπιστώσω τις δυνατότητες αλλά και τις αδυναμίες του. Η αγάπη μου για το άθλημα και οι εμπειρίες που απέκτησα αποτέλεσαν την αφορμή για την επιστημονική διερεύνηση του θέματος. Η δυνατότητα μου δόθηκε μέσω του μεταπτυχιακού προγράμματος του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Η εκπόνηση της διδακτορικής μου διατριβής ήρθε σε ένα καλό χρονικό σημείο αφού είχα τελειώσει αρκετά χρόνια πριν τις πανεπιστημιακές μου σπουδές και χρειάζομαι επιστημονική ανατροφοδότηση. Η συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και η έρευνα που ακολούθησε μου έδωσαν τη δυνατότητα να μελετήσω τις επιστημονικές εξελίξεις στο χώρο του αθλητισμού και του ποδοσφαίρου ειδικότερα. Να γνωρίσω νέα ερευνητικά δεδομένα και να μελετήσω άλλα επιστημονικά πεδία χρήσιμα στο αντικείμενο της μελέτης μου. Πιστεύω ότι η εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής σε συνδυασμό με την πολυετή εμπειρία είναι τα καλύτερα εφόδια για την επιστημονική μου κατάρτιση και τη συνέχιση της εργασίας μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Θέμα: Η εκπαίδευση παιδιών ηλικίας 6-18 ετών στο ποδόσφαιρο. Οργάνωση Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου.

Η παρούσα μελέτη είχε σκοπό να αποτυπώσει τις συνθήκες που διέπουν το παιδικό ποδόσφαιρο στην Ελλάδα και να διερευνήσει τους παράγοντες που σχετίζονται με την ανάπτυξή του. Αρχικά διερευνήθηκε η κατάσταση που επικρατεί στο ελληνικό ποδόσφαιρο. Αποτυπώθηκε ο αριθμός των σωματείων που δραστηριοποιούνται σε κάθε ποδοσφαιρική κατηγορία καθώς και τα Τμήματα υποδομής που λειτουργούν σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το έτος 2010-2011 στις διοργανώσεις της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας και των Ποδοσφαιρικών Ενώσεων συμμετείχαν 3.352 αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου και συγκεκριμένα: στην Α΄ Εθνική κατηγορία (Super League) συμμετείχαν 16 σωματεία, στη Β΄ Εθνική κατηγορία (Football League) 18 σωματεία, στη Γ΄ Εθνική κατηγορία (Football League II) 33 σωματεία, στη Δ΄ Εθνική κατηγορία 157 σωματεία και στα τοπικά πρωταθλήματα των Ποδοσφαιρικών Ενώσεων 3.128 σωματεία. Από αυτά τα 1.293 σωματεία διαθέτουν τμήματα εκμάθησης ποδοσφαίρου. Ακολούθως κατασκευάστηκε ένα ερωτηματολόγιο για να αποτυπωθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την ποδοσφαιρική εκπαίδευση στα Τμήματα υποδομής. Στην παρούσα έρευνα πήραν μέρος 806 προπονητές που εργάζονταν σε 391 Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου. Τα Τμήματα αυτά επιλέχθηκαν με σταδιακή τυχαία δειγματοληψία από τα 1293 τα οποία λειτουργούν στους 51 νομούς της Ελληνικής Επικράτειας. Οι στατιστικές αναλύσεις που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: 1) οι μέθοδοι περιγραφικής στατιστικής για την περιγραφή των υποομάδων του ερωτηματολογίου, 2) η μέθοδος του Cronbach's Alpha για τον έλεγχο του βαθμού αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου, 3) η διερευνητική παραγοντική ανάλυση (exploratory factor analysis) για τον έλεγχο της δομικής εγκυρότητας του ερωτηματολογίου, 4) το κριτήριο συσχέτισης 2 ποιοτικών χαρακτηριστικών χ^2 για τη στατιστική αξιολόγηση της διαφοράς των αναλογιών των ερωτήσεων σχετικά με την οργάνωση της εκπαίδευσης. Όπου δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής, έγινε χρήση του αντίστοιχου ελέγχου Fisher's exact test, 5) η ανάλυση διακύμανσης κατά μια κατεύθυνση (ANOVA) με τους 5 παράγοντες που συνθέτουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης για τη διερεύνηση των παραμέτρων που επηρεάζουν την ποδοσφαιρική εκπαίδευση, και 6) η Πολυμεταβλητή ανάλυση διακύμανσης (MANOVA) για να ελεγχθεί: α) αν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (εκπαιδευτικό επίπεδο, προπονητικό δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα, εμπειρία) παίζουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο, και β) αν η έδρα, η κατηγορία που αγωνίζεται το αθλητικό σωματείο και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή παίζουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας το ερωτηματολόγιο που αναπτύχθηκε μπορεί να αποτελέσει ένα μεθοδολογικό εργαλείο που αποτυπώνει έγκυρα και αξιόπιστα την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης στα Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου. Οι προπονητές είναι πολύ ικανοποιημένοι με τους παράγοντες «Υποδομή» και «Εκπαιδευτικοί στόχοι», μέτρια ικανοποιημένοι από τον παράγοντα «Διδακτικοί στόχοι» και πολύ λίγο ικανοποιημένοι από τους παράγοντες «Χρόνος» και «Προσωπικό» των προγραμμάτων εκμάθησης ποδοσφαίρου. Επίσης προκύπτει ότι: α) το δίπλωμα του προπονητή επηρεάζει την εκπαίδευση των παιδιών ηλικίας 6-18 ετών στο ποδόσφαιρο, β) οι προπονητές που έχουν προπονητικό δίπλωμα, τίτλους σπουδών πανεπιστημιακού επιπέδου και περισσότερη εμπειρία αξιολογούν πιο

θετικά την ποδοσφαιρική εκπαίδευση. Επιπλέον φαίνεται ότι η γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το σωματείο επηρεάζει την ποιότητα της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης. Τέλος φαίνεται ότι η ποδοσφαιρική κατηγορία που συμμετέχει ένα ποδοσφαιρικό σωματείο επηρεάζει τον σχεδιασμό και την οργάνωση της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης για τα παιδιά.

Λέξεις κλειδιά: παιδικό ποδόσφαιρο, ποδοσφαιρική εκπαίδευση, προπονητής, οργάνωση, γεωγραφική διαστρωμάτωση.

SUMMARY

Subject: Football instruction for children from 6 to 18: the organization of football foundation courses.

The present study aims at registering the conditions that govern children's football in Greece and exploring factors related to its development. At the beginning the conditions prevailing in Greek football were investigated; the number of acting football Clubs functioning in each category, as well as all the foundation courses functioning within the Greek state, were listed. The results showed that in the year 2010-2011 3,352 athletic football Club's, members of the Greek Football Association and the football Local Union, took part in the competition. Specifically: 16 Clubs in the top division (Super League), 18 in the second division (Football League), 33 in the third division (Football League 2), 157 in the fourth division and 3,128 in the local championships organized by the Football Local Unions. Out of a total of these Clubs, 1,293 run courses in football learning. A questionnaire was drawn up to investigate the factors influencing football foundation course training: A total of 806 trainers working in 391 football foundation courses took part in the present study, selected by a gradual random sampling from the 1293 foundation courses in the 51 Prefectures of the Greek State. The statistical analyses employed included: 1) descriptive statistics for the sub-groups of the questionnaire, 2) the Cronbach's Alpha in order to check the questionnaire's degree of reliability, 3) an exploratory factor analysis to check the structural validity of the questionnaire, 4) the χ^2 for the statistical evaluation of the difference between the ratio of questions relating to the organization of training. Whatever didn't meet these requirements the Fischer's exact test was employed, 5) the One Way Analysis of Variance (ANOVA), with five factors affecting training planning, for the investigation of the parameters influencing football training, and 6) the Multivariate Analysis of Variance (MANOVA) to ascertain: a) whether the social profile of the trainer (educational level, training qualifications, profession, income, experience) play an important role in the planning of courses for young footballers, b) whether the geographical location of the Club, the Club's category and the social profile of the trainer, play a significant role in the planning of children's football learning courses. According to the results of the study, the questionnaire that was drawn up can provide a methodological tool which can be used to assess, validly and reliably, the quality of football training provided by Football Foundation courses. The trainers show themselves to be very satisfied by the factors: "Foundation" and "Educational aims", quite satisfied by the factor "Teaching aims" and unsatisfied with the factors "Duration" and "Personnel" of the teaching courses. It also turns out that: a) the training qualification (certificate) of the trainer influences the planning and organization of children's football instruction; and b) those who have football teaching certificates, university degrees and more experience value football training more highly. Furthermore, it seems that the geographical location of the football Club also has an influence on football training. Finally, it seems that the category within which a football Club operates also influences its training standard.

Key words: Children's football, football instruction, coach, organization, geographical stratification.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	iii
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	iv
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	v
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	vi
ABSTRAD	viii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΕΧΟΜΕΝΩΝ	ix
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	xvii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	xxi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	xxviii

ΜΕΡΟΣ Ι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.	Αιτιολόγηση της έρευνας	9
1.2.	Σκοποί και στόχοι της έρευνας	11
1.3.	Ερευνητικές ερωτήσεις – υποθέσεις	12
1.4.	Οριοθετήσεις και περιορισμοί	14
1.5.	Διευκρίνιση των όρων	15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

2.	ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	17
2.1.	Μακροχρόνια ανάπτυξη στο ποδόσφαιρο	17

2.2.	Εύρεση ταλαντούχων ποδοσφαιριστών	24
2.3.	Εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο	25
2.4.	Πολύπλευρη ανάπτυξη του παιδιού	30
2.5.	Προγραμματισμός της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο	31
2.6.	Χρονική διάρκεια της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης	32
2.7.	Στόχοι της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο	35
2.8.	Ψυχοκινητικός τομέας	37
2.9.	Συναισθηματικός – ψυχικός τομέας	39
2.10.	Γνωστικός τομέας	41
2.11.	Περιεχόμενο – Μέθοδοι διδασκαλίας	41
2.12.	Αξιολόγηση	43
2.13.	Παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των αθλητικών προγραμμάτων	45
2.14.	Οργάνωση του Ελληνικού ποδοσφαίρου	47
2.15.	Αθλητικό σωματείο ποδοσφαίρου	49
2.16.	Οργανωτική δομή του αθλητικού σωματείου	53
2.17.	Ο ρόλος του προπονητή στο παιδικό ποδόσφαιρο	56
2.18.	Η σημασία της εκπαίδευσης του προπονητή	59
2.19.	Γνώσεις του προπονητή	61
2.20.	Οργανωτικές – διοικητικές ικανότητες του προπονητή	65
2.21.	Προπονητικό δίπλωμα	68
2.22.	Κοινωνική Διαστρωμάτωση του προπονητή	71
2.23.	Γεωγραφική Διαστρωμάτωση και αθλητισμός	77
2.24.	Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του Ελληνικού Πληθυσμού	83

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

3.	ΜΕΘΟΔΟΣ	87
3.1.	Επιλογή ερευνητικής μεθόδου	88
3.2.	Στάδιο σχεδιασμού – προγραμματισμού	92
3.3.	Στάδιο συλλογής δεδομένων	93
3.4.	Στάδιο επεξεργασίας – αξιολόγησης – προτάσεων	93
3.5.	Ερευνητικό εργαλείο	93
3.6.	Κατασκευή ερωτηματολογίου	95
3.7.	Ορισμός πληθυσμού της έρευνας	100
3.8.	Πρώτη προκαταρκτική μελέτη	101
3.9.	Επιλογή του δείγματος	102
3.10.	Δεύτερη προκαταρκτική μελέτη	106
3.11.	Τελικό ερωτηματολόγιο	108

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV

4.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	114
4.1.	Μορφωτικό επίπεδο	114
4.2.	Επάγγελμα	115
4.3.	Ετήσιο εισόδημα	116
4.4.	Γνώση ξένης γλώσσας	117
4.5.	Ηλικία	119
4.6.	Προπονητική εμπειρία	120
4.7.	Προπονητικό δίπλωμα	121
4.8.	Έδρα του αθλητικού σωματείου	122

4.9.	Κατηγορία που συμμετέχει το αθλητικό σωματείο	123
4.10.	Περιγραφή των δεδομένων όσον αφορά την αποτύπωση των ποδοσφαιρικών σωματείων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ..	124
4.11.	Παράμετροι τις οποίες οι προπονητές θεωρούν σημαντικές για την οργάνωση και τον σχεδιασμό προγραμμάτων παιδικού ποδοσφαίρου	126
4.12.	Αξιολόγηση του σχεδιασμού εκπαίδευσης των Τμημάτων υποδομής	131
4.13.	Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο με το δίπλωμα του προπονητή	136
4.14.	Οργάνωση της εκπαίδευσης και δίπλωμα του προπονητή	138
4.14.1	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τη συνδρομή των παιδιών	138
4.14.2.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με την ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης	140
4.14.3.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τον αριθμό των προπονητών	142
4.14.4.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τον αριθμό των τμημάτων	143
4.14.5.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα	145
4.14.6.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων	146
4.14.7.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα	148
4.14.8.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	149
4.14.9.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με την ετήσια έκθεση προόδου αθλητή	151

4.14.10.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	152
4.14.11.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με την αξιολόγηση	154
4.14.12.	Σχέση του διπλώματος του προπονητή με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί	155
4.15.	Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή	157
4.16.	Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με τη γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο	160
4.17.	Οργάνωση της εκπαίδευσης και γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο.....	162
4.17.1.	Σχέση της έδρας του σωματείου με τη συνδρομή των παιδιών	163
4.17.2.	Σχέση της έδρας του σωματείου με το είδος τμημάτων που λειτουργεί	164
4.17.3	Σχέση της έδρας του σωματείου με τον αριθμό των προπονητών	166
4.17.4	Σχέση της έδρας του σωματείου με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει	167
4.17.5.	Σχέση της έδρας του σωματείου με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα	169
4.17.6.	Σχέση της έδρας του σωματείου με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων	170
4.17.7.	Σχέση της έδρας του σωματείου με τη συχνότητα προπονήσεων την εβδομάδα	172
4.17.8.	Σχέση της έδρας του σωματείου με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	173
4.17.9.	Σχέση της έδρας του σωματείου με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	175

4.17.10.	Σχέση της έδρας του σωματείου με την αξιολόγηση	176
4.17.11.	Σχέση της έδρας του σωματείου με τις μεταβλητές: α) υπεύθυνος εκπαίδευσης, και β) ετήσια έκθεση προόδου του αθλητή	178
4.18.	Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με την κατηγορία του αθλητικού σωματείου	180
4.19.	Οργάνωση της εκπαίδευσης και κατηγορία που ανήκει το αθλητικό σωματείο	182
4.19.1.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη συνδρομή των παιδιών	183
4.19.2.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί	184
4.19.3.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των προπονητών	186
4.19.4.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει	187
4.19.5.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα	189
4.19.6.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων	190
4.19.7.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα	192
4.19.8.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	193
4.19.9.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	195
4.19.10.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με την αξιολόγηση	196
4.19.11.	Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τις μεταβλητές:	

	α) υπεύθυνος εκπαίδευσης, και β) ετήσια έκθεση προόδου	198
4.20.	Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με τη Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του σωματείου, την κατηγορία του αθλητικού σωματείου και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή	200

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

5.	ΣΥΖΗΤΗΣΗ	204
5.1.	Πρώτος στόχος – ερευνητικό ερώτημα	206
5.2.	Δεύτερος στόχος – ερευνητικό ερώτημα	208
5.3.	Τρίτος στόχος – ερευνητικό ερώτημα.....	209
5.4.	Τέταρτος στόχος - ερευνητικό ερώτημα	210
5.5	Πέμπτος στόχος - ερευνητικό ερώτημα	215
5.6.	Έκτος στόχος - ερευνητικό ερώτημα	218
5.7.	Έβδομος στόχος - ερευνητικό ερώτημα	220
5.8.	Όγδοος στόχος - ερευνητικό ερώτημα	224
5.9.	Ένατος στόχος - ερευνητικό ερώτημα	227
5.10.	Συμπεράσματα	230
5.11.	Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα	231
6.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	233

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Κατάλογος καταγραφής στοιχείων από τις Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων	258
---	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Συνοδευτική επιστολή προς τις Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων για την συμπλήρωση του καταλόγου με στοιχεία που αφορούν την οργάνωση του ποδοσφαίρου στην

περιοχή ευθύνη τους	259
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Συνοδευτική επιστολή του ερωτηματολογίου προς τον υπεύθυνο του Τμήματος υποδομής του ποδοσφαιρικού σωματείου	260
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: Ερωτηματολόγιο	261
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: Κατάλογος σωματείων που συμμετέχουν στην έρευνα	263

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1: Οργανωτική δομή του ελληνικού ποδοσφαίρου.....	48
Σχήμα 2: Οργανωτική δομή ακαδημίας ποδοσφαίρου	55
Ιστόγραμμα 3. Μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων στη μελέτη	115
Ιστόγραμμα 4. Επαγγελματική κατάσταση των συμμετεχόντων στη μελέτη ..	116
Ιστόγραμμα 5. Ετήσιο εισόδημα των συμμετεχόντων στη μελέτη	117
Ιστόγραμμα 6. Γνώση ξένης γλώσσας των συμμετεχόντων στη μελέτη	118
Ιστόγραμμα 7. Ηλικία των συμμετεχόντων στη μελέτη	119
Ιστόγραμμα 8. Προπονητική εμπειρία των συμμετεχόντων στη μελέτη	120
Κυκλόγραμμα 9. Προπονητικό δίπλωμα των συμμετεχόντων στη μελέτη ...	122
Ιστόγραμμα 10. Έδρα του αθλητικού σωματείου	123
Κυκλόγραμμα 11. Κατηγορία του αθλητικού σωματείου των συμμετεχόντων στη μελέτη	124
Σχήμα 12. Διακύμανση της καμπύλης των παραγόντων της παραγοντικής ανάλυσης του ερωτηματολογίου	127
Ιστόγραμμα 13. Συχνότητες του παράγοντα «Χρόνος»	133
Ιστόγραμμα 14. Συχνότητες του παράγοντα «Διδακτικοί στόχοι»	133
Ιστόγραμμα 15. Συχνότητες του παράγοντα «Εκπαιδευτικοί στόχοι»	134
Ιστόγραμμα 16. Συχνότητες του παράγοντα «Προσωπικό»	134
Ιστόγραμμα 17. Συχνότητες του παράγοντα «Υποδομή»	135

Ιστόγραμμα 18. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά	140
Ιστόγραμμα 19. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με την ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης στο αθλητικό σωματείο	141
Ιστόγραμμα 20. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τον αριθμό των προπονητών που διαθέτει το αθλητικό σωματείο	143
Ιστόγραμμα 21. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει το αθλητικό σωματείο	144
Ιστόγραμμα 22. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τον αριθμό των παιδιών που έχει κάθε τμήμα	146
Ιστόγραμμα 23. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων	147
Ιστόγραμμα 24. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα	149
Ιστόγραμμα 25. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	150
Ιστόγραμμα 26. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με την ετήσια έκθεση προόδου του αθλητή	152
Ιστόγραμμα 27. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	153
Ιστόγραμμα 28. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τη διαδικασία αξιολόγησης	155
Ιστόγραμμα 29. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής του αθλητικού σωματείου με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά	164
Ιστόγραμμα 30. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό	

σωματείο με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί	165
Ιστόγραμμα 31. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τον αριθμό των προπονητών που διαθέτει	167
Ιστόγραμμα 32. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει	168
Ιστόγραμμα 33. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τον αριθμό των παιδιών που έχει κάθε τμήμα	170
Ιστόγραμμα 34. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων	171
Ιστόγραμμα 35. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τη συχνότητα προπονήσεων την εβδομάδα	173
Ιστόγραμμα 36. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	174
Ιστόγραμμα 37. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	176
Ιστόγραμμα 38. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με την αξιολόγηση	177
Ιστόγραμμα 39. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά	184
Ιστόγραμμα 40. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί	185
Ιστόγραμμα 41. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των προπονητών που διαθέτει	187
Ιστόγραμμα 42. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει	188

Ιστόγραμμα 43. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα	190
Ιστόγραμμα 44. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων που διαθέτει	191
Ιστόγραμμα 45. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα	193
Ιστόγραμμα 46. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	194
Ιστόγραμμα 47. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον ενιαίο γραπτό σχεδιασμό εκπαίδευσης	196
Ιστόγραμμα 48. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με την αξιολόγηση	197

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Σχεδιασμός εκπαίδευσης Γερμανικής Ομοσπονδίας	21
Πίνακας 2: Σχεδιασμός εκπαίδευσης της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας	23
Πίνακας 3: Χαρακτηριστικά αθλητικής ανάπτυξης	35
Πίνακας 4: ΕΠΟ, κατηγορίες προπονητικών διπλωμάτων, εκπαίδευση	69
Πίνακας 5: Κατηγορίες προπονητικών διπλωμάτων ΕΠΟ και κατηγορία σωματείου που αντιστοιχεί	70
Πίνακας 6: Χώρες, έκταση, πληθυσμός και πληθυσμιακή κατανομή	82
Πίνακας 7: Γεωγραφική κατανομή και πυκνότητα του Ελληνικού πληθυσμού	85
Πίνακας 8: Παράγοντες που ανεδείχθησαν με τη διερευνητική παραγοντική ανάλυση (exploratory factor analysis) με ορθογώνια περιστροφή (varimax), 1 ^η προκαταρκτική μελέτη	106
Πίνακας 9: Παράγοντες που ανεδείχθησαν με τη διερευνητική παραγοντική ανάλυση (exploratory factor analysis) με ορθογώνια περιστροφή (varimax), 2 ^η προκαταρκτική μελέτη	108
Πίνακας 10: Νομοί, Πληθυσμός, Δείγμα και Ερωτηματολόγια της έρευνας .	112
Πίνακας 11. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με το μορφωτικό τους επίπεδο	114
Πίνακας 12. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με το επάγγελμα	115

Πίνακας 13. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με το ετήσιο εισόδημα τους	117
Πίνακας 14. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη όσον αφορά τη γνώση ξένης γλώσσας	118
Πίνακας 15. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με την ηλικία	119
Πίνακας 16. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με την προπονητική τους εμπειρία	120
Πίνακας 17. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με το προπονητικό τους δίπλωμα	121
Πίνακας 18 Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με την έδρα του αθλητικού σωματείου	122
Πίνακας 19. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με την κατηγορία που ανήκει το αθλητικό σωματείο	123
Πίνακας 20. Κατάταξη των ελληνικών ομάδων κατά νομό, κατηγορία και Τμήματα υποδομής που αγωνίζονταν το έτος 2010-2011	125
Πίνακας 21. Κατηγορίες, Ποδοσφαιρικά σωματεία και Τμήματα υποδομής .	126
Πίνακας 22. Παράγοντες, Ερωτήματα, Συντελεστής παλινδρόμησης, Κρίσιμες τιμές (c.r) και Στατιστική σημαντικότητα (p) του ερωτηματολογίου	128
Πίνακας 23. Αποτελέσματα αξιοπιστίας (Cronbach's Alpha) για το σύνολο των παραγόντων	131
Πίνακας 24. Βασικά στατιστικά μέτρα θέσης και διασποράς για τους 5 παράγοντες του ερωτηματολογίου	132
Πίνακας 25: Μέσες τιμές, τυπικές αποκλίσεις και στατιστική σημαντικότητα των παραγόντων: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι,	

Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με το δίπλωμα του προπονητή	137
Πίνακας 26: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τη συνδρομή των παιδιών	139
Πίνακας 27: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με την ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης	141
Πίνακας 28: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τον αριθμό των προπονητών του αθλητικού σωματείου	142
Πίνακας 29: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τον αριθμό των τμημάτων	144
Πίνακας 30: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα	145
Πίνακας 31: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων	147
Πίνακας 32. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα	148
Πίνακας 33. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	150
Πίνακας 34. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με την ετήσια	

έκθεση προόδου αθλητή	151
Πίνακας 35. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης από το αθλητικό σωματείο	153
Πίνακας 36. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τη διαδικασία αξιολόγησης	154
Πίνακας 37. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί	155
Πίνακας 38. Το προφίλ της οργάνωσης της εκπαίδευσης του Τμήματος υποδομής συγκριτικά με το δίπλωμα του προπονητή	156
Πίνακας 39: Αποτελέσματα πολυμεταβλητής ανάλυσης διακύμανσης για τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή	159
Πίνακας 40: Μέσες τιμές, τυπικές αποκλίσεις και στατιστική σημαντικότητα των παραγόντων, Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή σε σχέση με την έδρα του σωματείου	161
Πίνακας 41: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά	163
Πίνακας 42: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με το είδος των τμημάτων του αθλητικού σωματείου	165
Πίνακας 43: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τον αριθμό των προπονητών του αθλητικού σωματείου	166

Πίνακας 44: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει το αθλητικό σωματείο	168
Πίνακας 45: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα	169
Πίνακας 46: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων	171
Πίνακας 47 Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τη συχνότητα προπονήσεων την εβδομάδα	172
Πίνακας 48: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	174
Πίνακας 49: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού από το αθλητικό σωματείο	175
Πίνακας 50: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με την αξιολόγηση	177
Πίνακας 51: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τις μεταβλητές: υπεύθυνος εκπαίδευσης και ετήσια έκθεση προόδου του αθλητή	178
Πίνακας 52: Το προφίλ της οργάνωσης της εκπαίδευσης του Τμήματος υποδομής συγκριτικά με τη γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το σωματείο	179
Πίνακας 53: Μέσες τιμές, τυπικές αποκλίσεις και στατιστική σημαντικότητα των παραγόντων: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι,	

Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με την κατηγορία που ανήκει το σωματείο	181
Πίνακας 54: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά	183
Πίνακας 55: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί	185
Πίνακας 56: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τον αριθμό των προπονητών	186
Πίνακας 57: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει	188
Πίνακας 58: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα	189
Πίνακας 59: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων	191
Πίνακας 60: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα	192
Πίνακας 61: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	194

Πίνακας 62: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	195
Πίνακας 63: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με την αξιολόγηση	197
Πίνακας 64: Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τις μεταβλητές: υπεύθυνος εκπαίδευσης και ετήσια έκθεση προόδου	198
Πίνακας 65: Το προφίλ της οργάνωσης της εκπαίδευσης του Τμήματος υποδομής συγκριτικά με την κατηγορία που ανήκει το σωματείο	199
Πίνακας 66: Αποτελέσματα πολυμεταβλητής ανάλυσης διακύμανσης για τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη την έδρα, την κατηγορία του σωματείου, καθώς και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή	202

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Μέσες τιμές και διαστήματα εμπιστοσύνης (CI 95%) για τους παράγοντες Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό, Υποδομή	135
Γράφημα 2: Μέσες τιμές και διαστήματα εμπιστοσύνης (CI 95%) για τους παράγοντες: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με το δίπλωμα προπονητή	138
Γράφημα 3: Μέσες τιμές και διαστήματα εμπιστοσύνης (CI 95%) για τους παράγοντες: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με την έδρα του αθλητικού σωματείου	162
Γράφημα 4: Μέσες τιμές και διαστήματα εμπιστοσύνης (CI 95%) για τους παράγοντες: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με την κατηγορία του σωματείου	182

ΜΕΡΟΣ Ι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ποδόσφαιρο είναι το πιο δημοφιλές άθλημα παγκόσμια και πάνω από 1,5 δισεκατομμύριο άνθρωποι ασχολούνται με αυτό. Είναι λαϊκό άθλημα και απευθύνεται σε ανθρώπους κάθε ηλικίας, ανεξάρτητου εθνικότητας, χρώματος και σωματικού μεγέθους. Αποτελεί το αγαπημένο άθλημα των παιδιών τα οποία αφιερώνουν σε αυτό πολύ από το χρόνο του παιχνιδιού τους. Συμβάλλει στην καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους και στην ανάπτυξή τους στον αθλητισμό (UEFA, 2005).

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 ως σήμερα το άθλημα αναπτύσσεται ταχύτατα και έχει εξελιχθεί σε σημαντικό οικονομικό προϊόν. Τεράστια ποσά ξοδεύονται για μετακινήσεις παικτών, αθλητικές εγκαταστάσεις, αθλητικό εξοπλισμό, χορηγίες κ.ά. Η τεράστια κοινωνική απήχηση που έχει το ποδόσφαιρο έχει οδηγήσει πολλά επαγγελματικά σωματεία να λειτουργούν με επιχειρηματικά κριτήρια και με τελικό στόχο το κέρδος (Vayens, Courtis, & Philippraerts, 2005).

Η τεράστια άνθηση της ποδοσφαιρικής βιομηχανίας έχει δημιουργήσει προσδοκίες για υψηλά επίπεδα απόδοσης από τους επαγγελματίες ποδοσφαιριστές οι οποίοι αμείβονται με τεράστια ποσά. Για το λόγο αυτό, τα μεγάλα κυρίως ευρωπαϊκά σωματεία, έχουν δημιουργήσει τμήματα ανεύρεσης και εκπαίδευσης νεαρών ποδοσφαιριστών. Η παραγωγή νεαρών παικτών για να στελεχωθεί η αντρική ομάδα και η ενδεχόμενη πώλησή τους αποτελεί κίνητρο για πολλούς ποδοσφαιρικούς συλλόγους (Stratton, Reilly, Williams, & Richardson, 2004). Πολλοί φορείς

αναγνωρίζουν τη δυναμική του αθλήματος και με τις αποφάσεις τους ενισχύουν την ανάπτυξή του.

Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για την υπόθεση Bosman επέτρεψε ουσιαστικά στις ομάδες να χρησιμοποιούν όσους παίκτες θέλουν προερχόμενους από κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι επαγγελματίες ποδοσφαιριστές θεωρήθηκαν εργαζόμενοι, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, με συνέπεια την ελεύθερη μετακίνησή τους. Αυτό έδωσε τεράστια ώθηση στην αθλητική βιομηχανία αφού μεγάλωσε η αθλητική αγορά με αποτέλεσμα όλο και περισσότεροι νέοι να θέλουν να κάνουν το ποδόσφαιρο επάγγελμα (European Commission, 1995).

Η απόφαση του 29^{ου} τακτικού συνεδρίου της ΟΥΕΦΑ το 2005, στο Ταλίν της Εσθονίας, υποχρέωσε κάθε ομάδα που συμμετέχει στις διοργανώσεις της, από το έτος 2009, να δηλώνει είκοσι πέντε παίκτες. Από αυτούς το λιγότερο 8 παίκτες να έχουν φοιτήσει σε ακαδημίες το ελάχιστο τρία χρόνια από το 15ο έως το 21ο έτος της ηλικίας τους. Οι τέσσερις τουλάχιστον να έχουν εκπαιδευτεί στην ομάδα που ανήκουν και οι άλλοι τέσσερις σε ομάδα της ίδιας ομοσπονδίας. Αυτή η απόφαση ωθεί τις ομάδες να αναπτύξουν ένα σύστημα που θα δίνει έμφαση στην εκπαίδευση των νέων παικτών στο άθλημα (XXIX Ordinary UEFA Congress in Tallinn, 2005).

Η ΟΥΕΦΑ (UEFA, Grassroots, 2005) έχει εκπονήσει το ποδοσφαιρικό πρόγραμμα «Grassroots» το οποίο υλοποιείται σε πολλές χώρες. Στόχος του προγράμματος είναι να μάθουν όλα τα παιδιά, αγόρια και κορίτσια, το ποδόσφαιρο με τον σωστό τρόπο και να ενσωματωθούν κοινωνικά και άτομα με ειδικές ανάγκες και ικανότητες (AMEA). Στη χώρα μας το πρόγραμμα υλοποιείται από την Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (ΕΠΟ, Grassroots).

Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 29^{ης} Μαρτίου 2007 προτρέπει τα κράτη - μέλη του, μέσω των ομοσπονδιών και των συλλόγων τους, να χρησιμοποιήσουν το μορφωτικό ρόλο του ποδοσφαίρου στην κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των νέων. Με το άνοιγμα των συνόρων θεωρεί ότι το ποδόσφαιρο μπορεί να συμβάλλει στην εξομάλυνση κοινωνικών και πολιτισμικών διαφορών, αφού μέσω του αθλήματος μπορεί να αναπτυχθεί η επικοινωνία και η συνεργασία των λαών. Αναγνωρίζει την ανάγκη για ολόπλευρη καλλιέργεια των νεαρών ποδοσφαιριστών και επισημαίνει ότι οι νέοι παράλληλα με την ποδοσφαιρική εκπαίδευση πρέπει να αποκτήσουν γενική παιδεία, επαγγελματική κατάρτιση και ορίζει ως υπεύθυνους για το σκοπό αυτό τους αθλητικούς συλλόγους. Η ενασχόληση και η εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο συμβάλει στην ανάπτυξη του αθλήματος και παράλληλα αποτελεί και κοινωνικό όφελος. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλεί τα κράτη – μέλη του καθώς και τους αρμόδιους φορείς που έχουν την ευθύνη του αθλήματος, σε Ευρωπαϊκό και επίπεδο κρατών, να αναλάβουν εκστρατεία ευαισθητοποίησης των φιλάθλων για να εξαλειφθεί το φαινόμενο της βίας μέσα και έξω από τα γήπεδα (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2007).

Το συνέδριο της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου στην Αυστραλία τον Μάιο του 2008 αποφάσισε την οδηγία ‘‘6+5’’. Αυτή προβλέπει από το 2013-2014 την ενδεκάδα των επαγγελματικών ομάδων ποδοσφαίρου να αποτελούν 6 «γηγενής» και 5 αλλοδαποί ποδοσφαιριστές. Ο όρος «γηγενής» αναφέρεται σε παίκτες, ανεξαρτήτου εθνικότητας, οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί για τουλάχιστον τρία χρόνια από το 15 έως το 21 έτος της ηλικίας τους σε ένα σωματείο της χώρας που ανήκει η ομάδα και έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην εθνική της ομάδα. Στόχος αυτού του μέτρου είναι να ελαττωθεί η αθρόα μετακίνηση παικτών, να βελτιωθεί το επίπεδο των εθνικών ομάδων και να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη νεαρών

ποδοσφαιριστών. Η εκπαίδευση των παιδιών θεωρείται αναγκαία για το μέλλον του αθλήματος (FIFA, 2008).

Ο κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου «Club Licensing and Financial Fair Play Regulations, edition 2010» υποχρεώνει τις ομάδες που συμμετέχουν στις διοργανώσεις της να διαθέτουν τέσσερα τουλάχιστον τμήματα με νέους παίκτες. Δύο τμήματα με παιδιά ηλικίας 15-21, ένα τμήμα ηλικίας 10-14 και ένα τμήμα κάτω των 10 ετών. Οι ομάδες είναι υποχρεωμένες να καταθέτουν συγκεκριμένο μορφωτικό πρόγραμμα για τα παιδιά σύμφωνα με τις προδιαγραφές που έχει θεσπίσει η ομοσπονδία (UEFA, 2010).

Υπάρχει μια τάση όπως φαίνεται από τις ενέργειες των εμπλεκόμενων φορέων που ασχολούνται με το ποδόσφαιρο να εκμεταλλευτούν τη δυναμική και την αποδοχή που έχει το άθλημα στην κοινωνία. Να δημιουργήσουν δηλαδή ένα πρόγραμμα μέσω του οποίου τα παιδιά από μικρή ηλικία θα μυσούνται στο άθλημα, θα εφοδιάζονται με τα χαρακτηριστικά τα οποία θα ανταποκρίνονται στο πρότυπο του μελλοντικού ποδοσφαιριστή και παράλληλα θα καλλιεργούν την αθλητική παιδεία στους μελλοντικούς πολίτες. Η διαδικασία αυτή είναι επίπονη και μακρόχρονη και χρειάζεται σχεδιασμό και οργάνωση για να αποδώσει καλύτερα αποτελέσματα. Η τάση αυτή ενισχύεται από το ερευνητικό ενδιαφέρον που παρουσιάζουν επιστήμες όπως η φυσιολογία, η ψυχολογία, η κοινωνιολογία, η παιδαγωγική κ.ά., σχετικά με την ανάπτυξη του ποδοσφαίρου στην παιδική ηλικία. Δίνεται σημασία στην εκπαίδευση των παιδιών, στην εκπαίδευση των προπονητών και των στελεχών οργάνωσης και διοίκησης που ασχολούνται με το άθλημα (Stratton, et al., 2004).

Πολλοί φορείς στη χώρα μας συμμετέχουν στην ανάπτυξη του ποδοσφαίρου. Το ποδόσφαιρο αποτελεί διδακτικό αντικείμενο στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση. Στο σχολείο δίνεται η δυνατότητα στο παιδί να γνωρίσει το άθλημα στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής σύμφωνα με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ) – Α.Π.Σ. του ΥΠΕΠΘ που εκπονήθηκε από Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Μια σειρά βιβλίων για τον καθηγητή Φυσικής Αγωγής και για τον μαθητή αποτελούν τη βάση για την καλλιέργεια του ποδοσφαίρου στην εκπαίδευση (ΦΕΚ/τ. Β΄/304/2003).

Επίσης πολλά αθλητικά σωματεία αλλά και άλλοι φορείς σε ολόκληρη την Ελλάδα, όπως Αθλητικοί Οργανισμοί των Δήμων, Εκκλησία και ιδιώτες, λειτουργούν Τμήματα ποδοσφαίρου για παιδιά. Οι συνεχόμενες επιτυχίες της Εθνικής Ομάδας Ποδοσφαίρου την τελευταία δεκαετία, με αποκορύφωμα την κατάκτηση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος το 2004, έχουν οδηγήσει τα παιδιά στα αθλητικά σωματεία στα οποία λειτουργούν Τμήματα εκμάθησης ποδοσφαίρου. Με τα προγράμματα που εκπονούν τα σωματεία στοχεύουν τα παιδιά να πετύχουν αθλητικές επιδόσεις και παράλληλα να καλλιεργήσουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις αφού το σωματείο αποτελεί μια κοινωνική ομάδα (Αυγερινός, 2007). Κάθε σωματείο ακολουθεί τη δική του πολιτική στην εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο και δεν υπάρχει ενιαίο σύστημα εκπαίδευσης.

Η εκπαίδευση στο ποδόσφαιρο αρχίζει συνήθως σε ηλικία 6-7 ετών και ολοκληρώνεται με το τέλος της εφηβικής ηλικίας που ξεκινά το υψηλό επίπεδο απόδοσης για έναν ποδοσφαιριστή. Διαρκεί δέκα με δώδεκα χρόνια περίπου. Είναι μια μεγάλη χρονική περίοδος στην οποία συμβαίνουν πολλές αλλαγές στον ψυχοκινητικό, συναισθηματικό και γνωστικό τομέα του ατόμου, οι οποίες

επιηρεάζουν τη σωματική και την πνευματική του ανάπτυξη. Αυτά τα παιδιά θα αποτελέσουν τους ανθρώπους του αθλήματος στο μέλλον, είτε ως αθλητές, είτε ως φίλαθλοι, για αυτό είναι ανάγκη στην εκπαίδευσή τους να δοθεί βαρύτητα εκτός από την εξάσκηση των τεχνικών τους δεξιοτήτων και στην καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους (Bicskei, 2005; Vein, 2007).

Το άθλημα συνεχώς εξελίσσεται και γίνεται όλο και πιο ανταγωνιστικό. Συνεχώς εκπονούνται νέα προπονητικά προγράμματα που έχουν στόχο να παράγουν καλύτερους ποδοσφαιριστές (Stratton, et al., 2004).

Οι διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις από τους ποδοσφαιριστές δημιουργούν την ανάγκη μιας σχεδιασμένης προσεκτικά εκπαίδευσης στις μικρές ηλικίες. (Kock & Krauspe, 1996). Η εκπαίδευση για νέους αθλητές στοχεύει στην προετοιμασία τους έτσι ώστε να φτάσουν στην κατάλληλη ηλικία σε υψηλές επιδόσεις (Harre, 1991). Είναι μια παραγωγική διαδικασία που απαιτεί κατάλληλο σχεδιασμό και οργάνωση, μέσω της οποίας υπάρχει πιθανότητα κάποιο παιδί να σταδιοδρομήσει ως ποδοσφαιριστής (Martens, 2001; Αυγερινός, 2007).

Ο σχεδιασμός της εκπαίδευσης απαιτεί τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τον προγραμματισμό, το περιεχόμενο, και την αξιολόγηση των παιδιών (Butler, 2006). Απαιτείται να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα, τι πρέπει να μάθουν τα παιδιά (σκοπό και στόχους), ποιο θα είναι το περιεχόμενο για να επιτευχθούν οι στόχοι, ποιες μέθοδοι θα χρησιμοποιηθούν και πώς θα αξιολογηθούν τα αποτελέσματα. (Μουντάκης, 2009). Μερικοί προπονητές παρόλα αυτά εστιάζουν υπερβολικά στη νίκη μειώνοντας τα οφέλη που πηγάζουν από τη χαρά της συμμετοχής και τις σχέσεις με τους συμπαίκτες (Laker, 2006).

Τα προπονητικά προγράμματα μιας ακαδημίας δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να μάθουν στοιχεία της τεχνικής και της τακτικής του ποδοσφαίρου και παράλληλα να καλλιεργήσουν στοιχεία της προσωπικότητάς τους. Από την ποιότητα των προγραμμάτων, της παιδαγωγικής διαδικασίας και της αξιολόγησης εξαρτάται η ποιότητα της εκπαίδευσης στα προγράμματα αθλητισμού (Penney, Brooker, Hay & Gillespie, 2009).

Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι μια σύνθετη διαδικασία στην οποία εμπλέκονται πολλοί παράγοντες όπως το παιδί, ο προπονητής, το πρόγραμμα εκπαίδευσης, οι αθλητικές εγκαταστάσεις κ.ά. Σύμφωνα με το Δημητρόπουλο (1999) οι παράγοντες που συμμετέχουν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την επιτυχία του, χωρίζονται στους «έμπυχους» και στους «μη έμπυχους». Όσον αφορά το ποδόσφαιρο στους έμπυχους συντελεστές ανήκουν ο προπονητής, η διοίκηση, το επιστημονικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό και βέβαια τα παιδιά στα οποία απευθύνεται το πρόγραμμα. Στους μη έμπυχους συντελεστές του προγράμματος ανήκουν ο σχεδιασμός, η οργάνωση - διοίκηση, η εκτέλεση, η αξιολόγηση, οι αθλητικές εγκαταστάσεις και το αθλητικό υλικό που χρησιμοποιείται.

Το Παγκόσμιο Συνέδριο «Επιστήμη και Ποδόσφαιρο» το 1987 συνέδεσε ουσιαστικά τη θεωρία με την πράξη και έδωσε τη δυνατότητα της συστηματικής συνεργασίας της Αθλητικής Επιστήμης με το ποδόσφαιρο (Reilly & Gilbourne, 2003). Το ποδόσφαιρο δεν είναι επιστήμη αλλά η επιστήμη χρησιμοποιείται για να βελτιώσει τους παράγοντες που συμβάλλουν στη βελτίωση της απόδοσης του ποδοσφαιριστή (Stolen, Chamari, Castagna, & Wisloff, 2005).

Η Αγγλική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (The Football Association) το 2012 αναγνωρίζοντας τη συμβολή της επιστήμης ξεκίνησε τη συνεργασία με το πανεπιστήμιο του Λίβερπουλ. Το πανεπιστήμιο θα αναπτύξει μια σειρά από μαθήματα σε τομείς σχετικά με την επιχειρηματικότητα και τη διοίκηση στο ποδόσφαιρο (The FA, 2012).

Η καθιέρωση του ποδοσφαίρου στην κορυφή της λίστας των αθλητικών προϊόντων, καθώς και η τεράστια αποδοχή και η λάμψη που έχουν οι ποδοσφαιριστές υψηλού επιπέδου ενισχύουν θετικά το όραμα των παιδιών να γίνουν «το αστέρι του μέλλοντος». Αυτό έχει ενθαρρύνει προπονητές, γονείς και παράγοντες να προσεγγίζουν με επαγγελματικό τρόπο την ποδοσφαιρική εκπαίδευση και να εκπονούν προγράμματα που απευθύνονται στους νεαρούς ποδοσφαιριστές (Stratton, et al., 2004).

Η εικόνα που παρουσιάζει το ελληνικό ποδόσφαιρο συνυπολογίζοντας ότι είναι το αγαπημένο άθλημα του λαού δείχνει ότι: α) την τελευταία πενταετία οι αλλοδαποί ποδοσφαιριστές που αγωνίζονται κάθε χρόνο στην Α΄ Εθνική κατηγορία (Super League) ξεπερνούν το 40% του συνολικού αριθμού των ποδοσφαιριστών με αποτέλεσμα τα σωματεία να δαπανούν τεράστια ποσά σε αγορά παικτών και να μην αξιοποιούν τα παιδιά των ακαδημιών τους (Super League, Απολογισμός 2011-2012), β) ο αριθμός των θεατών που παρακολουθούν το επαγγελματικό πρωτάθλημα της χώρας τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει σημαντική μείωση. Σύμφωνα με στοιχεία της UEFA, το έτος 2010-2011 τους αγώνες των εγχώριων πρωταθλημάτων στη χώρα μας παρακολούθησαν κατά μέσο όρο 6.424 θεατές. Μερικά ενδεικτικά νούμερα από άλλες ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με τον αριθμό των θεατών που παρακολούθησαν ποδοσφαιρικά παιχνίδια το ίδιο χρονικό διάστημα είναι: Γερμανία 42.665 θεατές,

Αγγλία 35.294 θεατές, Ισπανία 28.221 θεατές, Ιταλία 24.306 θεατές, Γαλλία 19.742 θεατές, κλπ. Η χώρα μας στον αντίστοιχο πίνακα της ΟΥΕΦΑ βρίσκεται στην 19^η θέση ανάμεσα στις 53 χώρες – μέλη (UEFA, Benchmarking report, 2010).

1.1. Αιτιολόγηση της έρευνας

Η εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο είναι μια μακρόχρονη διαδικασία που τα τελευταία χρόνια συγκεντρώνει το ενδιαφέρον των εμπλεκομένων φορέων. Οι αθλητικοί επιστήμονες προσπαθούν να εντοπίσουν τους παράγοντες που συμμετέχουν στη διαδικασία για να προγραμματίσουν την ποδοσφαιρική εκπαίδευση με τέτοιο τρόπο ώστε να έρθουν τα καλύτερα αποτελέσματα. Τα τελευταία χρόνια, οι φορείς που προσφέρουν προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν αρχίσει να εφαρμόζουν τη Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (Total Quality Management) που εφαρμόζεται και στις επιχειρήσεις. Ως βασικά κριτήρια της διοίκησης ολικής ποιότητας αναφέρονται η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα. Ο όρος «αποτελεσματικότητα» χαρακτηρίζει τον βαθμό επίτευξης των στόχων που τίθενται και ο όρος «αποδοτικότητα» αναφέρεται στην επίτευξη του αποτελέσματος με το λιγότερο κόστος (Δημητρόπουλος, 2007).

Πολλές ομοσπονδίες ποδοσφαίρου, όπως η Βελγική, η Αγγλική και η Γερμανική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου, εφαρμόζουν ένα σύστημα πιστοποίησης των ακαδημιών των επαγγελματικών ομάδων ποδοσφαίρου. Στόχος τους είναι η ανάπτυξη εγχώριων ποιοτικών ποδοσφαιριστών μέσω ενός οργανωμένου ελεγχόμενου εκπαιδευτικού συστήματος. Χρησιμοποιείται ένα μοντέλο, που αναφέρεται ως Foot Professional Academy Support System (Foot PASS), με το οποίο αξιολογούνται 8 βασικοί παράγοντες που σχετίζονται με την ποιότητα της εκπαίδευσης μιας

ακαδημίας που ανήκει σε ένα επαγγελματικό ποδοσφαιρικό σωματείο. Οι παράγοντες αυτοί είναι: α) ο στρατηγικός και οικονομικός σχεδιασμός που σχετίζεται με την αποστολή και τους στόχους του σωματείου, β) η οργανωτική δομή και η διαδικασία λήψης αποφάσεων που προβλέπονται, γ) η αναγνώριση και εκπαίδευση του ταλέντου, δ) η κοινωνική στήριξη και το επιστημονικό προσωπικό, ε) το προσωπικό της ακαδημίας, στ) η επικοινωνία και η συνεργασία, ζ) η υποδομή και ο εξοπλισμός, και η) η αποτελεσματικότητα της ακαδημίας όσο αφορά την πραγματοποίηση των στόχων της (Van Hoecke, Schoukens, & De Knop, 2006; Hoecke, Schoukens & De Knop, 2007; Van Hoecke, 2011).

Οι έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί στη χώρα μας στο παιδικό ποδόσφαιρο είναι περιορισμένης κλίμακας και αναφέρονται κυρίως στην αξιολόγηση των κινητικών δεξιοτήτων και των φυσικών ικανοτήτων των παιδιών. Αναφέρονται, επίσης, στην ποιότητα παροχής υπηρεσιών σε ποδοσφαιρικές ακαδημίες και αφορούν την ικανοποίηση των παιδιών – πελατών. Έρευνες σχετικά με το παιδικό ποδόσφαιρο σε πανελλήνια κλίμακα δεν έχουν γίνει με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σαφή εικόνα για το άθλημα στις αναπτυξιακές ηλικίες. Κάθε αθλητικό σωματείο ποδοσφαίρου εφαρμόζει το δικό του εκπαιδευτικό πρόγραμμα και δεν υπάρχει κεντρικός αναπτυξιακός σχεδιασμός. Η άποψη που επικρατεί για την ποιότητα της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο συνδέεται κυρίως με τις νίκες και τις ήττες στους αγώνες και δευτερευόντως με τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη τού ποδοσφαιριστή.

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας που έγινε δε βρέθηκαν σχετικές έρευνες που να αφορούν την ανάπτυξη του παιδικού ποδοσφαίρου στη χώρα μας. Επίσης, δε βρέθηκαν ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την οργάνωση και τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.

Για τους παραπάνω λόγους κρίνεται σκόπιμη η διεξαγωγή της παρούσας έρευνας προκειμένου να δοθούν επιστημονικές απαντήσεις στα ερωτήματα που έχουν τεθεί με σκοπό την αναβάθμιση του παιδικού ποδοσφαίρου.

1.2. Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Ο σκοπός της έρευνας είναι:

Να αποτυπώσει τις συνθήκες που διέπουν το παιδικό ποδόσφαιρο στην Ελλάδα και να διερευνήσει τους παράγοντες που σχετίζονται με την ανάπτυξή του.

Οι στόχοι της έρευνας είναι:

1. Να καταγράψει τον αριθμό των σωματείων που δραστηριοποιούνται σε κάθε κατηγορία (Α', Β', Γ', Δ' Εθνική κατηγορία, τοπικό επίπεδο νομού) καθώς και τα Τμήματα υποδομής που λειτουργούν.
2. Να διερευνήσει εάν οι προπονητές των Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου κατέχουν προπονητικό δίπλωμα.
3. Να αναπτύξει ένα εργαλείο που να αποτυπώνει έγκυρα και αξιόπιστα τις παραμέτρους που θεωρούν οι προπονητές σημαντικές για την καλύτερη ποιότητα της παρεχόμενης ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης.
4. Να διερευνήσει εάν οι προπονητές είναι ικανοποιημένοι από τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στα Τμήματα υποδομής.
5. Να διερευνήσει αν το δίπλωμα προπονητή επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.

6. Να ερευνήσει αν η κοινωνική διαστρωμάτωση του προπονητή (μορφωτικό επίπεδο, προπονητικό δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα, εμπειρία) επηρεάζει το σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.
7. Να ερευνήσει αν η Γεωγραφική Διαστρωμάτωση (Αστική, Ημιαστική, Αγροτική περιοχή) που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.
8. Να ερευνήσει αν η κατηγορία (επαγγελματική, ερασιτεχνική, τοπικό επίπεδο νομού) που συμμετέχει το αθλητικό σωματείο επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.
9. Να ερευνήσει συνολικά εάν οι τρεις παραπάνω παράγοντες: η Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του σωματείου (Αστική, Ημιαστική, Αγροτική περιοχή), η κατηγορία του σωματείου (επαγγελματική, ερασιτεχνική, τοπικό επίπεδο νομού) και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (μορφωτικό επίπεδο, προπονητικό δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα, εμπειρία) επηρεάζουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.

1.3. Ερευνητικές ερωτήσεις - υποθέσεις

1. Πόσα αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου δραστηριοποιούνται σε κάθε κατηγορία στην Ελλάδα;
2. Οι προπονητές των Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου κατέχουν προπονητικό δίπλωμα;
3. Ποιες παραμέτρους θεωρούν σημαντικές οι προπονητές για την οργάνωση και τον σχεδιασμό προγραμμάτων παιδικού ποδοσφαίρου.
4. Ηο (1) μηδενική υπόθεση. Όλοι οι προπονητές είναι ικανοποιημένοι από τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στα Τμήματα υποδομής.

5. Ηο (2) μηδενική υπόθεση. Το δίπλωμα του προπονητή δεν επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.
6. Ηο (3) μηδενική υπόθεση. Η κοινωνική διαστρωμάτωση του προπονητή (μορφωτικό επίπεδο, προπονητικό δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα, εμπειρία) δεν επηρεάζει το σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.
7. Ηο (4) μηδενική υπόθεση. Η Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του σωματείου (Αστική, Ημιαστική, Αγροτική) δεν επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.
8. Ηο (5) μηδενική υπόθεση. Η κατηγορία που συμμετέχει ένα αθλητικό σωματείο δεν επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.
9. Ηο (6) μηδενική υπόθεση. Οι τρεις παράγοντες συνολικά: η Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του σωματείου (Αστική, Ημιαστική, Αγροτική), η κατηγορία που συμμετέχει το σωματείο και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (μορφωτικό επίπεδο, προπονητικό δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα, εμπειρία) δεν επηρεάζουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.

1.4. Οριοθετήσεις και περιορισμοί

Στο πρώτο μέρος της έρευνας θα βρεθεί ο συνολικός αριθμός των αθλητικών σωματείων που λειτουργούν Τμήματα υποδομής στην ελληνική επικράτεια και τα οποία αποτελούν τον πληθυσμό της παρούσας έρευνας. Ακολούθως αποφασίστηκε να επιλεγεί ένα δείγμα 30% των τμημάτων αυτών με κλήρωση.

Τα σωματεία που θα αποτελέσουν τον πληθυσμό της έρευνας θα συμμετέχουν στα πρωταθλήματα που διοργανώνουν οι Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων της χώρας.

Τα σωματεία που αποτελούν τον πληθυσμό της έρευνας θα χωριστούν σε τρεις κατηγορίες. α) στα επαγγελματικά σωματεία που αγωνίζονται στην Α΄ Εθνική κατηγορία (Super League), στη Β΄ Εθνική κατηγορία (Football League) και στη Γ΄ Εθνική κατηγορία (Football League), β) στα ερασιτεχνικά σωματεία της Δ΄ Εθνικής κατηγορίας που αγωνίζονται στο Περιφερειακό πρωτάθλημα, και γ) στα σωματεία που αγωνίζονται στο Τοπικό πρωτάθλημα της Ποδοσφαιρικής Ένωσης που ανήκουν.

Οι προπονητές που θα συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο θα εργάζονται σε σωματεία παιδικού ποδοσφαίρου.

Τα ερωτηματολόγια θα σταλούν ταχυδρομικά στον υπεύθυνο κάθε σωματείου και θα συμπληρωθούν ανώνυμα από τους προπονητές.

Ερωτηματολόγια που δε θα συμπληρωθούν σε όλα τα πεδία δε θα συμπεριληφθούν στην έρευνα.

1.5. Διευκρίνιση όρων

Αθλητικό σωματείο ποδοσφαίρου: Αθλητικό σωματείο είναι η Ένωση Φυσικών Προσώπων που έχει κύριο σκοπό να καλλιεργήσει συστηματικά και να αναπτύξει τις δυνατότητες των αθλητών του με στόχο τη συμμετοχή τους σε αθλητικούς αγώνες. Το αθλητικό σωματείο έχει τη δυνατότητα να καλλιεργεί ένα ή περισσότερα αθλήματα (νόμος 2725/1999).

Ακαδημία: Μια οργάνωση ή ένα ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο του οποίου ο κύριος και μακροπρόθεσμος σκοπός είναι να παράσχει στους ποδοσφαιριστές μακροπρόθεσμη εκπαίδευση μέσω της παροχής των απαραίτητων προπονητικών εγκαταστάσεων και υποδομών. Αυτό κυρίως θα συμπεριλαμβάνει μη περιοριστικά προπονητικά κέντρα ποδοσφαίρου, γήπεδα ποδοσφαίρου, σχολές ποδοσφαίρου, κλπ.» (ΕΠΟ, Κανονισμός Ιδιότητας και Μετεγγραφών Ποδοσφαιριστών).

Γεωγραφική διαστρωμάτωση: Ανάλογα με τον πληθυσμό που έχει μια περιοχή χωρίζεται σε Αστική (100.000 κατοίκους και πάνω), Ημιαστική (10.000 - 99.999 κατοίκους) και Αγροτική (ως 9.999 κατοίκους).

Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων: Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων (Ε.Π.Σ.) ονομάζεται η τοπική οργάνωση των Ποδοσφαιρικών Σωματείων που έχει την ευθύνη της οργάνωσης και της ανάπτυξης του αθλήματος στα γεωγραφικά όρια λειτουργίας της σύμφωνα με τους κανονισμούς της Ε.Π.Ο (νόμος 2725/1999). Είναι 53 ΕΠΣ σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Επαγγελματικά σωματεία – Επαγγελματική κατηγορία: Αναφέρεται στα σωματεία που αγωνίζονται στην Α΄ Εθνική κατηγορία (Super League), στη Β΄ Εθνική κατηγορία (Football League) και στη Γ΄ Εθνική κατηγορία (Football League).

Ερασιτεχνικά σωματεία – Περιφερειακό πρωτάθλημα: Αναφέρεται στα σωματεία που συμμετέχουν στο πρωτάθλημα της Δ΄ Εθνικής κατηγορίας.

Κοινωνική διαστρωμάτωση του προπονητή: Αναφέρεται στα κοινωνικά χαρακτηριστικά που συνθέτουν την προσωπικότητα του προπονητή: μορφωτικό επίπεδο, επάγγελμα, εισόδημα, προπονητικό δίπλωμα, προπονητική εμπειρία.

Παιδικό ποδόσφαιρο: Αναφέρεται στο ποδόσφαιρο που παίζουν παιδιά ηλικίας 6 με 18 ετών για τα αγόρια και 6 με 16 ετών για τα κορίτσια. (Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία, 2000).

Ποδοσφαιρική εκπαίδευση: Μια ολοκληρωμένη διαδικασία εκπαίδευσης στο ποδόσφαιρο. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση του προγράμματος.

Προπονητικό δίπλωμα: Το δίπλωμα που πιστοποιεί την επάρκεια του προπονητή στο αντικείμενο του ποδοσφαίρου από οποιοδήποτε φορέα.

Τμήματα υποδομής: Συνηθίζεται να λέγονται και ακαδημίες ποδοσφαίρου. Είναι τα τμήματα που διαθέτουν οι ομάδες για την εκπαίδευση των νεαρών ποδοσφαιριστών.

Τοπικά σωματεία νομού: Τα σωματεία που αγωνίζονται στα πρωταθλήματα που διοργανώνει η Ποδοσφαιρική Ένωση στα όρια ευθύνης της (ΕΠΟ, 2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

2. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

2.1. Μακροχρόνια ανάπτυξη στο ποδόσφαιρο

Ένα άτομο για να πετύχει μια υψηλή επίδοση σε κάποιον τομέα οφείλει να ξοδέψει αρκετό χρόνο. Οι Simon και Chase (1973) υπολόγισαν ότι ένας αθλητής του σκάκι για να φτάσει στο επίπεδο της υψηλής απόδοσης χρειάζεται να προετοιμαστεί τουλάχιστον δέκα χρόνια. Το χρονικό αυτό διάστημα ονομάζεται «κανόνας δέκα ετών ή χρυσός κανόνας» (Ericsson, Krampe, & Tesch-Romer, 1993). Η μακροπρόθεσμη εξειδίκευση βοηθά το άτομο να μάθει να εκτελεί τις δεξιότητες με μεγαλύτερη ακρίβεια (Martindale, Collins, & Daubney, 2005). Σχετικές έρευνες έδειξαν ότι ο χρυσός κανόνας ισχύει και στο ποδόσφαιρο (Helsen, Starkes, & Hodges, 1998b; Helsen, Hodges, Van Winckel, & Starkes, 2000). Ένας αθλητής στο ποδόσφαιρο ξεκινά την εκπαίδευση στα 6-7 χρόνια και φτάνει στο μέγιστο επίπεδο απόδοσης σε ηλικία 22-26 ετών (Bompa & Haff, 2009).

Η προπόνηση των παιδιών για να οδηγήσει στο στάδιο της υψηλής απόδοσης απαιτεί ένα μακρόχρονο σχεδιασμό ο οποίος προβλέπει την ανάπτυξη των τεχνικών, τακτικών, φυσικών και ψυχολογικών παραγόντων από την παιδική ηλικία (Martin, 1994). Σύμφωνα με τους Bompa και Haff (2009) τα χαρακτηριστικά που περιλαμβάνει η μακροχρόνια αθλητική ανάπτυξη είναι: α) πολύπλευρη ανάπτυξη των φυσικών ικανοτήτων (δύναμη, αντοχή, ταχύτητα, ευκαμψία και συναρμογή), β) ανάπτυξη των ειδικών φυσικών ικανοτήτων που απαιτούνται για το συγκεκριμένο άθλημα, γ) ανάπτυξη των τεχνικών δεξιοτήτων του αθλήματος, δ) ανάπτυξη των

τακτικών ικανοτήτων, ε) ανάπτυξη των ψυχολογικών παραγόντων που επηρεάζουν την απόδοση, στ) διατήρηση της υγείας του αθλητή, ζ) διαχείριση της κόρασης για την αποφυγή τραυματισμών, και η) θεωρητικές γνώσεις σχετικά με το άθλημα, την προπόνηση και τη διατροφή.

Κατά τους Martin (1994), Martin, Klaus και Klaus (2000) η μακρόχρονη προπονητική διαδικασία η οποία απαιτείται για να φτάσει ένας αθλητής στο μέγιστο επίπεδο απόδοσης χωρίζεται σε τρία εκπαιδευτικά στάδια τα οποία συμβαδίζουν με τα αναπτυξιακά στάδια του παιδιού και τις επικείμενες αλλαγές που συμβαίνουν στο σωματικό, συναισθηματικό και γνωστικό του τομέα. Τα στάδια προσδιορίζονται με βάση την ηλικία του παιδιού και σε καθένα αντιστοιχεί και διαφορετικός εκπαιδευτικός προγραμματισμός. α) το πρώτο στάδιο εκπαίδευσης συμπίπτει με την πρώτη σχολική περίοδο και αναφέρεται σε παιδιά ηλικίας 7-10 ετών. Η εκπαίδευση σε αυτή τη φάση έχει στόχο να αναπτύξει τις βασικές ικανότητες και δεξιότητες του παιδιού πολύπλευρα ώστε να το προετοιμάσει μελλοντικά να πετύχει την καλύτερη δυνατή αθλητική απόδοση. Χωρίζεται σε δύο ηλικιακά επίπεδα, 7-8 και 9-10 ετών. β) το δεύτερο στάδιο εκπαίδευσης αναφέρεται σε παιδιά ηλικίας 11 έως 14 ετών. Ο στόχος της εκπαίδευσης σε αυτή τη φάση είναι η ανάπτυξη των ειδικών δεξιοτήτων του αθλήματος με βάση τα ψυχοσωματικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με την ηλικία του παιδιού. γ) το τρίτο στάδιο εκπαίδευσης αναφέρεται σε παιδιά ηλικίας 15 έως 18 ετών. Ο στόχος της εκπαίδευσης είναι η σταθεροποίηση και η τελειοποίηση των στοιχείων της αθλητικής απόδοσης. Οι τρεις εκπαιδευτικές φάσεις δεν είναι ανεξάρτητες η κάθε μια, αλλά συνδέονται μέσα από συστηματική ακολουθία προπονητικών στόχων.

Σύμφωνα με τους Hamsen και Daniel (1992) η ηλικία δεν είναι ο απόλυτα καθοριστικός παράγοντας για τη συμμετοχή του παιδιού σε κάθε εκπαιδευτική φάση αλλά συνυπολογίζεται η προπονητική και η βιολογική του ηλικία.

Πολλά θεωρητικά μοντέλα χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό αναπτυξιακών προγραμμάτων. Το μοντέλο της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης του Istvan Balyi το έχουν υιοθετήσει ή προσαρμόσει στις ανάγκες τους πολλοί αθλητικοί οργανισμοί διεθνώς, κυρίως στην Αγγλία, στον Καναδά κ.ά. (Balyi & Williams, 2009; Bailey, Collins, MacNamara, Toms & Pearce, 2010).

Οι Stratton και συν. (2004) προσάρμοσε το μοντέλο στην ανάπτυξη αθλητών ποδοσφαίρου λαμβάνοντας υπόψη τα ψυχολογικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του αθλητή σε κάθε ηλικία (Stafford, 2005; Ford, et al., 2011).

Τα αθλητικά προγράμματα που βασίζονται στο μοντέλο μακροπρόθεσμης ανάπτυξης έχουν ως στόχους: α) τη σωματική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού από μικρή ηλικία, β) τη μακροχρόνια συμμετοχή του ατόμου στον αθλητισμό, γ) την ανάπτυξη των βασικών κινητικών δεξιοτήτων σε πρώιμη ηλικία, και δ) τη συνεργασία των φορέων που έχουν στόχο την ανάπτυξη του παιδιού και οι οποίοι συμμετέχουν στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των προγραμμάτων, όπως είναι: η ομοσπονδία, το αθλητικό σωματείο, οι προπονητές, οι γονείς, το σχολείο.

Το μοντέλο αυτό αποτελείται από τέσσερα στάδια. α) Το πρώτο στάδιο ονομάζεται «βασικό- θεμελιώδες» και απευθύνεται σε αγόρια και κορίτσια ηλικίας 6-10 ετών. Ο κύριος στόχος είναι η συνολική ανάπτυξη του παιδιού και αφορά τόσο τις φυσικές του ικανότητες όσο και τις βασικές κινητικές του δεξιότητες. β) το δεύτερο στάδιο ονομάζεται «εκπαίδευση και προπόνηση» και απευθύνεται σε αγόρια ηλικίας

10-14 ετών και κορίτσια 10-13 ετών. Ο κύριος στόχος στην εκπαίδευση σε αυτό το στάδιο είναι η καλλιέργεια και ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων τεχνικής και τακτικής του ποδοσφαίρου και η απόκτηση σωστής αθλητικής συμπεριφοράς. γ) το τρίτο στάδιο ονομάζεται «προπόνηση στον ανταγωνισμό» και απευθύνεται σε αγόρια ηλικίας 14-17 και κορίτσια ηλικίας 13-17 ετών. Ο κύριος στόχος της εκπαίδευσης είναι η τελειοποίηση των ειδικών δεξιοτήτων του αθλήματος σε ατομικό επίπεδο, η καλλιέργεια τακτικών δεξιοτήτων σε πραγματικές συνθήκες παιχνιδιού και η εκμάθηση τεχνικών για σωστή σωματική και ψυχολογική προετοιμασία για την προπόνηση και τον αγώνα, και δ) το τέταρτο στάδιο ονομάζεται «προπόνηση στη νίκη» και απευθύνεται σε αγόρια ηλικίας 18 και πάνω και κορίτσια 17 ετών και πάνω. Ο κύριος στόχος της προπόνησης είναι η μεγιστοποίηση των φυσικών, τεχνικών, τακτικών, και πνευματικών ικανοτήτων των αθλητών ώστε να φτάσουν σε μέγιστα επίπεδα απόδοσης (Stratton, et al., 2004).

Οι Ποδοσφαιρικές Ομοσπονδίες των περισσότερων χωρών ακολουθούν περίπου τον ίδιο αναπτυξιακό σχεδιασμό. Τα στάδια εκπαίδευσης καθορίζονται με βάση την ηλικία των παιδιών. Σύμφωνα με τη Γερμανική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου οι στόχοι της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης των παιδιών πρέπει να συμβαδίζουν με τη βιολογική και την ψυχολογική τους ανάπτυξη. Η σύγχρονη αντίληψη που επικρατεί στον σχεδιασμό των ποδοσφαιρικών προγραμμάτων στην Ομοσπονδία είναι ότι παράλληλα με την αθλητική κατάρτιση των παιδιών πρέπει να προωθείται και η καλλιέργεια των κοινωνικών τους δεξιοτήτων, όπως είναι η δια βίου συμμετοχή στον αθλητισμό, η στήριξη στις ικανότητές τους και η απόκτηση ομαδικού πνεύματος. Η εκπαίδευση στις αναπτυξιακές ηλικίες παρουσιάζεται στον Πίνακα 1. Τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να ξεκινήσουν τη γνωριμία με το άθλημα από ηλικία τριών

ετών. Η προπόνηση σε παιδιά ηλικίας 7-10 ετών έχει στόχο τη γνωριμία του παιδιού με το άθλημα, την εκμάθηση τεχνικών στοιχείων και την ολόπλευρη ανάπτυξή του. Στα παιδιά ηλικίας 11-15 ετών η προπόνηση είναι ειδική για το άθλημα. Στα παιδιά ηλικίας 15-18 η προπόνηση είναι περισσότερο εξειδικευμένη και στοχεύει στην τελειοποίηση του αθλητή (DFB, Der Weite Weg zum Erfolg, 2013).

Πίνακας: 1. Σχεδιασμός εκπαίδευσης Γερμανικής Ομοσπονδίας.

Στάδια εκπαίδευσης	Κατηγορίες	Ηλικία/ Έτη	Αριθμός παικτών	διαστάσεις γηπέδου	Διαστάσεις εστίας
Γνωριμία με το άθλημα	Bambini	3-6	4X4 ή 4X4+T/Φ	20X15	2 μέτρα
Εκπαίδευση στην τεχνική	ΣΤ΄ Προτζούνιορ	7-10	5X5 6X6 7X7	35X25 40X35	2 μέτρα
	Ε΄ Προτζούνιορ		7X7	55X35	
Ειδική προπόνηση	Δ΄ Προπαίδες	11-14	9X9	50X70	5X2
	Γ΄ Παίδες		11X11	70X100	7,32X2,44
Εξειδικευμένη προπόνηση	Β΄ Έφηβοι	15-18	11X11	70X100	7,32X2,44
	Α΄ Νέοι		11X11	70X100	7,32X2,44

Η Αγγλική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου αναγνώρισε ότι τα προηγούμενα χρόνια υπήρχε μια τάση στο Αγγλικό ποδόσφαιρο για πρόωρη ωρίμανση των νεαρών παικτών και μια βιασύνη να φτάσουν τα παιδιά να παίζουν στην τελική μορφή του παιχνιδιού 11 εναντίον 11. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ανταγωνιστικού περιβάλλοντος που απευθυνόταν σε ενήλικες παρά σε παιδιά. Ο νέος

σχεδιασμός που εκπόνησε για το έτος 2013-2014 έχει στόχο η συμμετοχή των παιδιών στο παιχνίδι να δημιουργεί ένα θετικό περιβάλλον μάθησης όπου τα παιδιά, θα χαίρονται, θα διασκεδάζουν και παράλληλα θα βελτιώνονται ως άτομα και ως παίκτες. Προβλέπει ότι τα παιδιά ανάλογα με την ηλικία τους θα παίζουν με λιγότερους παίκτες και σε γήπεδα μικρών διαστάσεων. Ο βασικός στόχος στις μικρές ηλικίες είναι η ανάπτυξη της τεχνικής του αθλήματος και όχι των φυσικών ικανοτήτων των παιδιών. Στις ηλικίες των 7 ετών θα παίζουν 5 εναντίον 5, στην ηλικία των 8-10 ετών θα παίζουν 7 εναντίον 7, στην ηλικία των 11ετών 9 εναντίον 9 και πάνω από 12 ετών 11 εναντίον 11. Από το έτος 2014-2015 θα παίζουν 11 εναντίον 11 από τα 13 ετών και πάνω. Τα οφέλη που θα προκύψουν από τη συγκεκριμένη οργάνωση του παιχνιδιού συνοψίζονται στα παρακάτω:

- Πολλές επαφές με την μπάλα γεγονός που θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της τεχνικής.
- Περισσότερες πιθανότητες να αντιμετωπίσουν καταστάσεις παιχνιδιού ένας εναντίον ενός (1V1), η οποία είναι βασική συνθήκη του παιχνιδιού.
- Πολλά σουτ, περισσότερες προσπάθειες για γκολ, πιο θεαματικό παιχνίδι.
- Περισσότερο χρόνο συμμετοχής στο παιχνίδι λόγω των μικρών χώρων και
- Χαρά, διασκέδαση και απόλαυση του παιχνιδιού (The FA, Their game, 2012).

Η Ελληνική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (ΕΠΟ) τα τελευταία χρόνια με στόχο την πρόοδο του παιδικού ποδοσφαίρου έχει δημιουργήσει τον «Οδηγό Ποδοσφαίρου Αναπτυξιακών Ηλικιών» που απευθύνεται στους προπονητές των Ποδοσφαιρικών Ενώσεων που έχουν την ευθύνη ανάπτυξης των νεαρών ποδοσφαιριστών. Η φιλοσοφία στην οποία βασίζεται ο οδηγός δίνει απάντηση σε τρία βασικά ερωτήματα

που σχετίζονται με το μακροχρόνιο προγραμματισμό. Πώς προπονούμε; αναφέρονται οι μέθοδοι διδασκαλίας που ακολουθεί ο προπονητής, τι προπονούμε; το περιεχόμενο του αθλήματος και πότε; σε ποια ηλικιακή κατηγορία. Δίνει οδηγίες σχετικά με τις διαστάσεις των γηπέδων και των εστιών που πρέπει να εκπαιδεύονται τα παιδιά, τον αριθμό των παικτών στα παιχνίδια, το μέγεθος της μπάλας καθώς επίσης και γενικές αρχές που αφορούν την προπόνηση προσαρμοσμένες στα ηλικιακό επίπεδο των παιδιών (ΕΠΟ, Οδηγός Αναπτυξιακών Ηλικιών, 2013), Πίνακας 2.

Πίνακας 2. Σχεδιασμός εκπαίδευσης της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας.

Στάδια Εκπαίδευσης	Κατηγορίες	Ηλικία /έτη	Αριθμός παικτών	Διαστάσεις		Μέγεθος μπάλας
				Γήπεδο	Εστία	
Εισαγωγικό	Bambini	ως 6	4X4 ή 4X4 + Τ/Φ	15X20 ή 20X25	2 X 2,5	3
	Προ-τζούνιορ	7/8	7X7	30X40	3X2	4
	Τζούνιορ	9/10	8X8	35X55	3X2	4
Ειδίκευσης	Προ-παίδες	11/12	9X9	50X70	5X2	4 ή 5
	Παίδες	13/14	11X11	65X100	7,32X2,44	5
Υψηλής απόδοσης	Έφηβοι	15/16	11X11	65X100	7,32X2,44	5
	Νέοι	17/18	11X11	65X100	7,32X2,44	5

2.2. Εύρεση ταλαντούχων παιδιών

Η ανεύρεση ταλαντούχων νεαρών παικτών και η εκπαίδευσή τους για να φτάσουν στο υψηλότερο επίπεδο απόδοσης είναι μια μακροχρόνια διαδικασία η οποία εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπου ελλοχεύει και η πιθανότητα αποτυχίας (Reilly, Bangsbo & Franks, 2000). Η πορεία τους σύμφωνα με τους (Williams & Frank, 1998) για να φτάσουν στο επίπεδο μέγιστης απόδοσης αναλύεται σε τέσσερα στάδια: α) ανίχνευση, β) επιλογή, γ) αναγνώριση και δ) ανάπτυξη.

Σύμφωνα με (Bloom, 1985; Ericsson, 1996) ο όρος «ταλέντο» συνδέεται με οκτώ παράγοντες οι οποίοι παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία της ανάπτυξής του: α) η αφοσίωση σε αυτό που ασχολείται, β) η αυτοπεποίθηση και η θετική σκέψη, γ) η επιθυμία, ο ενθουσιασμός και το πάθος του, δ) η εστίαση της προσοχής και ο αυτοέλεγχος, ε) τα κληρονομικά χαρακτηριστικά του, ζ) η συστηματική εκπαίδευσή του, η) η δημιουργικότητα και η σοβαρότητα, και θ) η υποστήριξη από το κοινωνικό περιβάλλον (προπονητές, οικογένεια, συμπαίκτες, κ.ά.).

Η αναγνώριση και η ανάπτυξη ενός ταλαντούχου νεαρού ποδοσφαιριστή σε μικρή ηλικία είναι μια πολύπλοκη διαδικασία και δεν υπάρχει κάποιο κοινά αποδεκτό μοντέλο που θα βοηθήσει σε αυτό με ασφάλεια. Σύμφωνα με τους Reilly και συν. (2000) η αξιόπιστη επιλογή νεαρών ποδοσφαιριστών οι οποίοι με την κατάλληλη μακροχρόνια εκπαίδευση θα γίνουν οι μελλοντικοί επαγγελματίες έχει ενεργοποιήσει τους αθλητικούς επιστήμονες, τους προπονητές και τους παράγοντες του αθλήματος να εργαστούν μαζί για να προσδιορίσουν τα βασικά στοιχεία του ταλέντου και την κατάλληλη εκπαιδευτική διαδικασία για την αξιοποίησή του (Williams & Reilly, 2000).

Τα μεγάλα ευρωπαϊκά σωματεία έχουν δημιουργήσει οργανωμένα τμήματα με στόχο να αναγνωρίσουν και να εκπαιδεύσουν νεαρούς αθλητές οι οποίοι θα αποτελέσουν την επόμενη γενιά των ποδοσφαιριστών (Williams & Richardson, 2006). Τα κριτήρια που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι που ασχολούνται με τον εντοπισμό νεαρών ποδοσφαιριστών είναι υποκειμενικά και περιγράφονται με ακρωνύμια λέξεων τα οποία σχετίζονται με ατομικά χαρακτηριστικά που επιθυμούν να έχουν οι νεαροί αθλητές, π.χ TIPS (Talent, Intelligent, Personality, Speed), Τεχνική, Ευφυΐα, Προσωπικότητα, Ταχύτητα, TABS (Technique, Attitude, Balance, Speed), Τεχνική, Συμπεριφορά, Ισορροπία, Ταχύτητα, (Williams & Reilly, 2000). Το ακρωνύμιο που ισχύει στη χώρα μας είναι TSIP (Technique, Speed, Intelligent, Personality), Τεχνική, Ταχύτητα, Ευφυΐα, Προσωπικότητα (Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία, 2008).

2.3. Εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο

Η εκπαίδευση των νέων μέσω του αθλητισμού ξεκινά από την αρχαία Ελλάδα. Τον 8^ο αιώνα π.Χ. αναγνωρίζεται η ανάγκη εκπαίδευσης των πολιτών και δημιουργούνται συστήματα εκπαίδευσης στα οποία βασικά αντικείμενα ήταν η γυμναστική, η μουσική, η ανάγνωση και η γραφή. Από τον 6^ο π.Χ. αιώνα σε κάθε πόλη καθιερώθηκε η σωματική άσκηση ως μέσω αγωγής και ιδρύονται οργανωμένοι χώροι άθλησης, τα «γυμνάσια» (Τζάχου-Αλεξανδρή, 1989).

Ο όρος «εκπαίδευση» εμφανίζεται με τέσσερις διαφορετικές σημασίες: α) ως θεσμός τον οποίο εφαρμόζουν οι χώρες στις διάφορες εκπαιδευτικές τους βαθμίδες όπως είναι η σχολική εκπαίδευση, η πανεπιστημιακή εκπαίδευση, κ.ά., β) ως δράση

σύμφωνα με την οποία οι ενήλικες με την επίδρασή τους προετοιμάζουν τα παιδιά που βρίσκονται στη διαδικασία της ανάπτυξης για την ομαλή ένταξή τους στην κοινωνία, γ) ως περιεχόμενο το οποίο θα αλλάξει την οπτική του παιδιού για τον κόσμο με στόχο να ενσωματωθεί πιο εύκολα, και δ) ως έννοια η οποία περιλαμβάνει συνολικά τις παραπάνω σημασίες (Ματσαγγούρας, 1998α).

Σύμφωνα με το Μπαμπινιώτη (2009) ο όρος «εκπαίδευση» με την ευρεία έννοια υπονοεί μια συστηματική διαδικασία η οποία στοχεύει στην πνευματική, σωματική και ηθική ανάπτυξη του ατόμου.

Κατά τον Tyler (1949) ο όρος «εκπαίδευση» αναφέρεται ως μια διαδικασία που χρησιμοποιεί ένας εκπαιδευτικός φορέας για να φέρει τις επιθυμητές αλλαγές στη συμπεριφορά των παιδιών που εκπαιδεύει.

Τα πιθανά οφέλη που προκύπτουν από τη συμμετοχή των παιδιών σε οργανωμένες αθλητικές δραστηριότητες στον αθλητισμό συνοψίζονται σε τρεις τομείς: α) στη βελτίωση της υγείας τους. Η φυσική δραστηριότητα σε συνδυασμό με τη διατροφή αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην ψυχοσωματική και πνευματική ανάπτυξη του παιδιού (Τσιλιγκίρογλου - Φαχαντίδου, 2002). Τα παιδιά τα οποία συμμετέχουν συστηματικά σε αθλητικές δραστηριότητες παρουσιάζουν καλύτερη φυσική κατάσταση, μειωμένο σωματικό λίπος και αυξημένη συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες, ως ενήλικες (Perkins, Jacobs, Barber & Eccles, 2004). Επίσης παρουσιάζουν αυξημένη εσωτερική παρακίνηση και προσοχή σε σχέση με παιδιά που καταναλώνουν το χρόνο τους βλέποντας τηλεόραση ή συναναστρεφόμενοι με φίλους (Larson, 2000), β) στην καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής που συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της προσωπικότητάς τους, και γ) στην καλλιέργεια των ψυχοκινητικών

τους δεξιότητων που θα τα οδηγήσουν να αγωνιστούν στο υψηλό επίπεδο αθλητισμού και στη δια βίου άσκηση (Cote & Fraser-Thomas, 2007).

Σύμφωνα με το Bronfenbrenner (1999) η αποτελεσματική ανάπτυξη ενός νέου μέσω του αθλητισμού προϋποθέτει: α) το άτομο να συμμετέχει σε δραστηριότητες, β) οι δραστηριότητες να γίνονται συστηματικά και για μεγάλη χρονική περίοδο, γ) καθώς περνά ο χρόνος οι δραστηριότητες να γίνονται πιο πολύπλοκες, και δ) οι δραστηριότητες μεταξύ τους μακροπρόθεσμα να έχουν συνάφεια.

Ο αθλητισμός σύμφωνα με τους Γεωργούλα και Χατζηευσταθίου (2010) κωδικοποιείται σε τέσσερα μοντέλα: α) ο σχολικός αθλητισμός που υλοποιείται με το μάθημα της Φυσικής Αγωγής και βασίζεται σε παιδαγωγικούς στόχους, β) τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού που εκπονούνται από την πολιτεία ή και ιδιώτες, γ) ο αγωνιστικός αθλητισμός όπου τα άτομα τα οποία ασχολούνται συμμετέχουν σε αγώνες με στόχο τη διάκριση, και δ) ο αθλητισμός των υψηλών επιδόσεων ο οποίος είναι ελκυστικό προϊόν και συγκεντρώνει το κοινωνικό ενδιαφέρον. Κυρίαρχα συστατικά στοιχεία του αποτελούν η αθλητική επίδοση και το δίπολο νίκη – ήττα.

Το ποδόσφαιρο είναι το πιο λαοφιλές άθλημα στον κόσμο αφού προσελκύει το ενδιαφέρον ανθρώπων όλων των ηλικιών. Έχει απλούς κανονισμούς, πολλές συναισθηματικές εναλλαγές και δεν απαιτεί εξειδικευμένη υλικοτεχνική υποδομή. Παίζεται σε ένα περιβάλλον στο οποίο οι συνθήκες αλλάζουν συνεχώς. Σύμφωνα με το National Soccer Coaches Association of America (NSCAA, 2004) δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να διασκεδάσουν και να έρθουν σε επαφή με συνομηλίκους αλλά και με ενήλικες, όπως είναι οι προπονητές, οι γονείς και το υπόλοιπο προσωπικό της ομάδας, που πολλές φορές αποτελούν πρότυπα για αυτά.

Η εκπαίδευση στο ποδόσφαιρο συνήθως αρχίζει με την έναρξη της σχολικής ηλικίας και ολοκληρώνεται με το τέλος της εφηβικής ηλικίας που ξεκινά η περίοδος της υψηλής απόδοσης. Είναι μια μεγάλη χρονική περίοδο η οποία είναι σημαντική για την αθλητική και την προσωπική ανάπτυξη του παιδιού. Η συστηματική πολύχρονη εκπαίδευση ενός παιδιού στο ποδόσφαιρο δεν του διασφαλίζει ότι θα γίνει στο μέλλον επαγγελματίας ποδοσφαιριστής. Για το λόγο αυτό η εκπαίδευσή του δεν πρέπει να είναι δομημένη με μοναδικό στόχο να γίνει επαγγελματίας αθλητής αλλά παράλληλα να υπηρετήσει το άθλημα ως προπονητής, ως διαιτητής, ως διοικητικός παράγοντας, ως θεατής (NSCAA, 2004).

Σύμφωνα με την Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (2000) σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης στο ποδόσφαιρο πρέπει να λαμβάνονται υπόψη: α) η διασκέδαση και η ψυχαγωγία του παιδιού. Το παιδί αγαπά το ποδόσφαιρο γιατί παίζοντας χαίρεται, ικανοποιείται και ενθουσιάζεται. Πολύπλοκα παιχνίδια, σχολαστικότητα σε κανονισμούς και συνεχείς παρεμβάσεις το απογοητεύουν με αποτέλεσμα να χάνει τον ενθουσιασμό και τη δημιουργικότητά του, β) οι απαιτήσεις του παιδιού από τον αθλητικό σύλλογο, γ) οι μελλοντικές τάσεις του αθλήματος, και δ) η ηλικία και το επίπεδο των παιδιών που συμμετέχουν.

Οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους τα παιδιά ξεκινούν το ποδόσφαιρο είναι: α) τους προσφέρει χαρά και διασκέδαση, β) παρασύρονται γιατί πηγαίνουν και οι φίλοι τους, και γ) επειδή είναι η επιθυμία των γονιών τους (NSCAA, 2004).

Σχετικές έρευνες στη χώρα μας δείχνουν ότι οι κυριότεροι λόγοι που οδηγούν τα παιδιά στα τμήματα εκμάθησης ποδοσφαίρου είναι: α) η βελτίωση των τεχνικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους, β) η διασκέδαση, γ) η κοινωνική απήχηση και

αύξηση του κύρους και δ) η φιλία (Πατσιαούρας, Κεραμιδάς & Παπανικολάου, 2004; Τρικάλης, Παπανικολάου, Σούλας, Διγγελίδης & Πατσιαούρας, 2010; Σουγλής, Ζώρζου, Ζώρζου, Λαΐος & Σωτηρόπουλος, 2011).

Σύμφωνα με τα κριτήρια της ΟΥΕΦΑ τα επαγγελματικά σωματεία που συμμετέχουν στις διοργανώσεις της είναι υποχρεωμένα να καταθέτουν γραπτώς, για να πάρουν την απαραίτητη αδειοδότηση συμμετοχής, ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα Τμήματα υποδομής τους το οποίο περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία: α) τους σκοπούς και τη φιλοσοφία του προγράμματος, β) την οργάνωση σύμφωνα με την οποία θα υλοποιηθεί το πρόγραμμα, γ) το προσωπικό (προπονητικό, επιστημονικό, ιατρικό κ.ά.) που θα συμμετέχει στο πρόγραμμα, δ) τις αθλητικές εγκαταστάσεις και τα αγωνιστικά μέσα, ε) τους οικονομικούς πόρους, στ) το πρόγραμμα προπόνησης για κάθε ηλικιακή ομάδα, ζ) το πρόγραμμα εκμάθησης των κανονισμών του αθλήματος, η) την παροχή ιατροφαρμακευτικής φροντίδας για τους νεαρούς ποδοσφαιριστές, θ) ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη φαρμακοδιέγερση, ι) τα κριτήρια αξιολόγησης των στόχων του προγράμματος, και κ) την προβλεπόμενη χρονική του διάρκεια, η οποία μπορεί να είναι από τρία έως επτά έτη (ΕΠΟ, Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων και Οικονομικό «ευ αγωνίζεσθαι», 2010).

Σύμφωνα με το National Research Council and Institute of Medicine (NRCIM, 2002) τα προγράμματα που απευθύνονται στους νέους είναι απαραίτητο να τους παρέχουν: α) σωματική και ψυχολογική ασφάλεια, β) κατάλληλη δομή, και εποπτεία από ενήλικες, γ) υποστήριξη από γονείς και προπονητές, δ) ενίσχυση θετικών κοινωνικών προτύπων, ε) προγράμματα με κέντρο το παιδί, στ) υποστήριξη για αποτελεσματικότητα, ζ) ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων, και η) συνεργασία οικογένειας, σχολείου και κοινωνίας.

2.4. Πολύπλευρη ανάπτυξη του παιδιού

Παραδοσιακά η προπόνηση εθεωρείτο μια διαδικασία η οποία είχε ως στόχο την ανάπτυξη των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων του ατόμου, μέσω μιας απλής περιορισμένης αντίληψης για τη μάθηση, κατά την οποία ο προπονητής απλά μετέδιδε τις γνώσεις του στους παίκτες χωρίς να υπολογίζει την αλληλεπίδραση που είχε η μεταξύ τους σχέση στη διαδικασία. Ο παίκτης εθεωρείτο παθητικός αποδέκτης γνώσεων (Cassidy, Jones & Potrac, 2009).

Τα τελευταία χρόνια σύμφωνα με τους Miller και Kerr (2002) υπάρχει μια τάση να εκπονούνται αθλητικά προγράμματα που έχουν τον αθλητή στο κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στόχος τους είναι παράλληλα με την ανάπτυξη της αθλητικής του απόδοσης να εφοδιάζεται το άτομο με δεξιότητες ζωής απαραίτητες ως μέλους της κοινωνίας. Η πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας συμβάλλει στην παραγωγή ενός ευφυούς ποδοσφαιριστή και παράλληλα παρέχει στο άτομο τα απαραίτητα εφόδια για τη ζωή μετά την ολοκλήρωση της αθλητικής του καριέρας.

Η παραγωγή καλλιεργημένων παικτών σωματικά και πνευματικά δίνει προστιθέμενη αξία στο σωματείο αφού η σωστή εκπαίδευση βοηθά τον αθλητή να ανταποκρίνεται με επιτυχία στις αποφάσεις του στον αγωνιστικό χώρο και στην αντιμετώπιση της καθημερινότητάς του (Richardson, 1999; Stratton et al., 2004).

Η προπόνηση που απευθύνεται σε παιδιά έχει παιδαγωγικό προσανατολισμό και ο προπονητής με τις ενέργειες του στοχεύει στην ολοκλήρωση της προσωπικότητάς τους (Hare, 1991; Κλεισούρας, 1989). Η ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στο άθλημα γίνεται παράλληλα με την καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους (Kock & Krauspe, 1996; Cattenoy & Gil, 2006).

Κατά τους Cushion, Armour και Jones (2003) η προπόνηση που απευθύνεται σε παιδιά είναι μια πολύπλοκη εκπαιδευτική διαδικασία που στην καρδιά της δημιουργείται μια απρόσμενη παιδαγωγική συνάντηση, του προπονητή με τον αθλητή (Tinning, 2010).

Σύμφωνα με τους Cassidy και συν. (2009) τα τελευταία χρόνια αν και αναγνωρίζεται η αξία της ολόπλευρης ανάπτυξης του ατόμου μέσω της προπόνησης εν τούτοις στην πράξη δε δίνεται η απαραίτητη σημασία. Η μέγιστη απόδοση του αθλητή σύμφωνα με την άποψη αυτή σχετίζεται με τη συναισθηματική, την κοινωνική και την προσωπική του ανάπτυξη. Ο προπονητής απαιτείται να έχει γνώσεις από πολλές επιστήμες και να αποφασίζει με όραμα, τον τρόπο, που και πότε θα τις χρησιμοποιήσει. Και καταλήγουν οι παραπάνω ερευνητές ότι απαιτείται να υπάρξει μια ισορροπία ανάμεσα στην παραδοσιακή άποψη για τη χρήση της προπόνησης και στην άποψη που υποστηρίζει την ολόπλευρη ανάπτυξη του ατόμου.

2.5. Προγραμματισμός της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο

Ο προγραμματισμός θεωρείται η βασικότερη λειτουργία του αθλητικού μάνατζμεντ. Καθορίζονται η στρατηγική, οι στόχοι, οι ενέργειες, τα μέσα και το χρονικό διάστημα που θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση του (Θεοδωράκης, 1997; Λάιος, 2005; Montana & Charnov, 2006).

Σύμφωνα με τους Martin και συν. (2000) «προγραμματισμός» είναι η διαδικασία που αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πλάνου (σχέδιο) στο οποίο περιγράφεται ο τρόπος και οι συνθήκες που απαιτούνται για να επιτευχθούν οι στόχοι. Το σχέδιο σύμφωνα με το Winnick (2011) αποτελεί την κατεύθυνση του

προγράμματος το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους, περιεχόμενο και μεθόδους αξιολόγησης που συνδέονται με τη συνολική εκπαίδευση του παιδιού.

Κατά το Μουντάκη (2009) είναι μια διαδικασία κατά την οποία οριοθετούνται τέσσερις τομείς: α) τίθεται ο σκοπός και οι στόχοι του προγράμματος, β) καθορίζεται ο απαραίτητος χρόνος για την υλοποίηση των στόχων, γ) ορίζεται το περιεχόμενο που θα συμβάλει στην πραγματοποίησή τους, και δ) προϋπολογίζεται το κόστος για την υλοποίηση του προγράμματος.

2.6. Χρονική διάρκεια της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης

Η ηλικία έναρξης συστηματικής εκπαίδευσης διαφοροποιείται σύμφωνα με το είδος του αθλήματος και προσδιορίζεται με βάση τη ηλικία επιτυχημένων αθλητών στο άθλημα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτούνται 10-12 χρόνια συστηματικής προπόνησης για να φτάσει ένας αθλητής στο στάδιο της υψηλής απόδοσης γίνεται αντιληπτό ότι πρόκειται για μια μακρόχρονη εκπαιδευτική διαδικασία. Ως στάδιο υψηλής επίδοσης αναφέρεται το διάστημα κατά το οποίο ο αθλητής διαθέτει τις πιο ευνοϊκές βιολογικές συνθήκες για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του αθλήματος που προπονείται (Letzelter, 1988). Στο ποδόσφαιρο τα παιδιά ξεκινούν τη γνωριμία τους με το άθλημα σε ηλικία 6 με 7 ετών και στο στάδιο της υψηλής επίδοσης φτάνουν σε ηλικία 17-20 ετών περίπου.

Σε πολλές χώρες οι αθλητικοί φορείς που στηρίζουν την ανάπτυξη αθλημάτων όπως το Ολλανδικό ποδόσφαιρο, το Γερμανικό χάντμπολ, η Αμερικάνικη

γυμναστική, το Αγγλικό ράγκμπι, κ.ά., έχουν δημιουργήσει ένα μακρόχρονο αναπτυξιακό σύστημα σε συνεργασία με ερευνητές, προπονητές και τους διοικούντες του αθλητισμού ώστε με κατάλληλο σχεδιασμό να οδηγούνται στην επιτυχία. Στόχος της μακρόχρονης εκπαίδευσης του αθλητή δεν είναι η νίκη στον επόμενο αγώνα ή πρωτάθλημα. Αυτά αποτελούν απλά ένα βραβείο της διαδικασίας. (Baker, Cobley & Schorer, 2012).

Σύμφωνα με τους Bompa και Haff (2009) ο σχεδιασμός των προγραμμάτων που απευθύνονται σε νέους στοχεύει στην μακροπρόθεσμη ανάπτυξή τους. Η προπόνηση που ξεκινά στην παιδική ηλικία δίνει τη δυνατότητα στον αθλητή να αναπτύξει προοδευτικά και συστηματικά το σώμα και το πνεύμα του και να διατηρήσει την απόδοση του σε υψηλά επίπεδα για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι μακροχρόνιοι εκπαιδευτικοί στόχοι στο ποδόσφαιρο χρονικά καλύπτουν το χρονικό διάστημα που ξεκινά το παιδί το ποδόσφαιρο ωσότου να φτάσει στο στάδιο της υψηλής απόδοσης. Οι στόχοι αυτοί αναφέρονται στους παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση του ποδοσφαιριστή και αφορούν το άτομο, την υποομάδα και ολόκληρη την ομάδα (Bruggemann, 2007).

Το μεγάλο χρονικό διάστημα που απαιτείται για να φτάσει ένας ποδοσφαιριστής στο υψηλό επίπεδο απόδοσης προϋποθέτει ένα μακροχρόνιο προγραμματισμό σύμφωνα με τον οποίο επιδιώκονται:

- Η ανάπτυξη της καλύτερης αθλητικής επίδοσης στην κατάλληλη ηλικία.
- Η σταθεροποίηση της απόδοσης σε υψηλό επίπεδο και για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- Η ανάπτυξη της προσωπικότητας του αθλητή συνολικά (Δράμπης, et al., 1996).

Σύμφωνα με το Lee (2002) υπάρχει σοβαρό πρόβλημα στον αθλητισμό και ειδικότερα στο ποδόσφαιρο όταν τα παιδιά αντιμετωπίζονται ως μικροί ενήλικες και εφαρμόζονται ανάλογα προπονητικά μοντέλα. Τα παιδιά δε διαθέτουν την απαραίτητη ωριμότητα να διαχειριστούν το στρες που δημιουργείται από ένα ανταγωνιστικό μοντέλο παιχνιδιού. Επίσης επειδή τον σχεδιασμό και την οργάνωση του αθλητισμού αναλαμβάνουν οι ενήλικες πολλές φορές μεταφέρουν τις δικές τους αθλητικές φιλοδοξίες παραγνωρίζοντας τις δυνατότητες των παιδιών.

Πολλές φορές επίσης τα προγράμματα των αθλητικών σωματείων στοχεύουν τα παιδιά από μικρή ηλικία να μάθουν την τεχνική κάποιου αθλήματος στην τελική της μορφή. Η πρόωπη εξειδίκευση δε δίνει τη δυνατότητα στο παιδί να δοκιμάσει και να αποκτήσει ένα ευρύ φάσμα κινήσεων οι οποίες θα του χρειαστούν στο μέλλον για τη σύνθεση πολύπλοκων τεχνικών δεξιοτήτων. Ένα αυστηρά καθορισμένο κινητικό πρόγραμμα δε βοηθά να αναδειχθεί η φαντασία και η δημιουργικότητα του παιδιού (ΥΠΕΠΘ, 1997).

Σύμφωνα με τους Bompa και Haff (2009) τα παιδιά είναι σημαντικό να αναπτύξουν βασικές κινητικές δεξιότητες που καλλιεργούνται μέσα από πολλά αθλήματα πριν ξεκινήσουν εξειδικευμένη προπόνηση σε κάποιο συγκεκριμένο άθλημα. Τέτοιες δεξιότητες είναι το τρέξιμο, τα άλματα, η ισορροπία και το πιάσιμο αντικείμενων. Τα χαρακτηριστικά που προκύπτουν από την εξειδίκευση ενός αθλητή σε μικρή ηλικία και τα αντίστοιχα από την πολύπλευρη ανάπτυξή του σε μικρή ηλικία παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.

Πίνακας 3. Χαρακτηριστικά αθλητικής ανάπτυξης.

Εξειδίκευση σε μικρή ηλικία	Πολύπλευρη ανάπτυξη σε μικρή ηλικία
<ul style="list-style-type: none">• Η απόδοση βελτιώνεται γρήγορα.• Μέγιστη απόδοση σε ηλικία 15-16 ετών.• Αυξομειώσεις στην απόδοση.• Σε πολλές περιπτώσεις σε ηλικία 18 ετών οι αθλητές είναι εξαντλημένοι και σταματούν.• Μεγαλύτερες πιθανότητες για τραυματισμούς.	<ul style="list-style-type: none">• Αργή ανάπτυξη της απόδοσης.• Μέγιστη απόδοση μετά τα 18 έτη.• Σταθερότητα στην απόδοση.• Μεγαλύτερη διάρκεια αθλητικής καριέρας.• Μικρότερες πιθανότητες για τραυματισμούς.

Προσαρμογή από τους Bompa και Haff, (2009).

Σύμφωνα με Wiersma (2000) τα αθλητικά προγράμματα στα οποία δίνεται έμφαση στην επιλογή αθλητών σε μικρή ηλικία και στην πρόωρη εξειδίκευσή τους αποκλείουν από τη διαδικασία κάποιο παιδί που μέσα από την ανάπτυξη και την εκπαίδευση θα εξελιχθεί σε αθλητή υψηλού επιπέδου.

2.7. Στόχοι της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο

Οι στόχοι των αναπτυξιακών αθλητικών προγραμμάτων είναι εντελώς διαφορετικοί από αυτούς των ενηλίκων. Η πρώτη επαφή του παιδιού με αθλητικές δραστηριότητες σύμφωνα με τους De Knop, Engstrom και Skirtsad (1996) γίνεται για να

πειραματιστεί και να γνωρίσει νέα και διαφορετικά πράγματα και όχι για κάποιο συγκεκριμένο στόχο.

Οι Stratton και συν. (2004) αναφέρουν ότι οι σημαντικότεροι στόχοι των αναπτυξιακών προγραμμάτων ποδοσφαίρου είναι δύο: πρώτον να ενισχύουν τη διαβίωση συμμετοχή των παικτών στο άθλημα και δεύτερο να διατηρούν μια επαγγελματική προοπτική η οποία συνέχεται να εμπνέει και να παρακινεί τα παιδιά να συμμετέχουν στο άθλημα.

Τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τον καθορισμό των στόχων σε ένα προπονητικό πρόγραμμα είναι: α) προσδιορίζουν με σαφήνεια τι ακριβώς επιδιώκεται με κάθε δράση, β) αποτελούν κίνητρο και ενισχύουν την εσωτερική παρακίνηση των αθλητών για επιτυχία, και γ) ενεργοποιούν τους αθλητές για μεγαλύτερη προσπάθεια (Martens, 1993).

Ο σχεδιασμός ενός προγράμματος ποδοσφαίρου περιέχει ομαδικούς στόχους που αφορούν την ομάδα αλλά και ατομικούς στόχους που αφορούν το κάθε άτομο ξεχωριστά. Οι ατομικοί στόχοι είναι σαφείς, συγκεκριμένοι και μπορούν να αξιολογηθούν καλύτερα. Οι ομαδικοί στόχοι είναι πιο ασαφείς και στοχεύουν περισσότερο στο αποτέλεσμα. Ο συνδυασμός ατομικών και ομαδικών στόχων αποτελεί ευθύνη του προπονητή (Martens, 1993).

Για να επιτευχθούν οι στόχοι ενός προγράμματος χρειάζεται να τους κατανοήσουν όλοι όσοι εμπλέκονται στη διαδικασία για αυτό απαιτείται να είναι γραμμένοι, να είναι διατυπωμένοι με ακρίβεια και να περιγράφουν με σαφήνεια τα προσδοκώμενα αποτελέσματα (Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Αθλητισμού, 1997).

Κατά το Μουντάκη (2009) οι στόχοι των εξωσχολικών αθλητικών προγραμμάτων που παρακολουθούν παιδιά, κυρίως δημοτικού και γυμνασίου, «...πρέπει να είναι και είναι παραπλήσιοι με αυτούς των Αναλυτικών Προγραμμάτων της Φυσικής Αγωγής».

Η συμμετοχή του παιδιού σε ένα ποδοσφαιρικό πρόγραμμα συμπίπτει με τη διαδικασία ανάπτυξης και ολοκλήρωσης της προσωπικότητάς του. Το αναπτυσσόμενο άτομο υπόκεινται σε βιολογικές, ψυχοσωματικές και κοινωνικές αλλαγές οι οποίες επηρεάζουν τους τρεις τομείς της προσωπικότητάς του: το ψυχοκινητικό - σωματικό τομέα, το συναισθηματικό – ψυχικό τομέα και το πνευματικό – γνωστικό τομέα. Ο χωρισμός αυτός της προσωπικότητας του παιδιού σε τομείς έχει δημιουργήσει και τους αντίστοιχους στόχους για κάθε τομέα (Bloom, 1956). Ο προπονητής έχει τη δυνατότητα να σχεδιάζει στόχους για κάθε τομέα χωριστά αν και στην προπόνηση ο διαχωρισμός αυτός δεν υφίσταται. Ο θεωρητικός διαχωρισμός γίνεται γιατί βοηθά να μελετηθεί κάθε τομέας ξεχωριστά (Μουντάκης, 1998).

2.8. Ψυχοκινητικός τομέας

Η ανάπτυξη του ψυχοκινητικού τομέα στοχεύει στην ανάπτυξη των κινητικών δεξιοτήτων και φυσικών ικανοτήτων του ατόμου το οποίο έχει ως συνέπεια: α) την προαγωγή της υγείας και της ευεξίας του ατόμου, και β) τη βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων του (Μουντάκης, 2009).

Η ανάπτυξη του ψυχοκινητικού τομέα ενός παιδιού που μαθαίνει ποδόσφαιρο περιλαμβάνει στόχους που αναφέρονται: α) στην τεχνική του αθλήματος. Σύμφωνα με τους Δράμπη και συν. (1996) η τεχνική του ποδοσφαίρου περιλαμβάνει τις ακόλουθες δεξιότητες: το σταμάτημα της μπάλας, τη μεταφορά, τη μεταβίβαση, τη ντρίπλα, το σουτ, την κεφαλιά, το πιάσιμο της μπάλας (τερματοφύλακας). β) στη βελτίωση των φυσικών ικανοτήτων (ταχύτητα, δύναμη, αντοχή, ευκινησία). Σύμφωνα με τους Capranica, Tessitore, Guidetti και Figura (2001) οι φυσικές ικανότητες και οι τεχνικοτακτικές δεξιότητες που περιλαμβάνονται στον σχεδιασμό ενός ποδοσφαιρικού προγράμματος γίνονται με βάση τις ικανότητες και τη σωματική ωριμότητα των παικτών.

Σύμφωνα με το Gallahue (2002) για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων ενός αθλήματος απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η ανάπτυξη των βασικών κινητικών δεξιοτήτων που αναπτύσσονται κυρίως από την προσχολική ηλικία έως και την ηλικία των δώδεκα ετών περίπου. Βασικές κινητικές δεξιότητες θεωρούνται οι κινήσεις που απαιτούν το συντονισμό μικρών ή μεγάλων μυϊκών ομάδων και χρησιμοποιούνται σε ένα πολλά αθλήματα. Οι βασικές δεξιότητες που χρησιμοποιούνται στο ποδόσφαιρο ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες: α) στις δεξιότητες σταθεροποίησης π.χ. στροφή, ισορροπία, προσποίηση, αλλαγή κατεύθυνσης, μαρκάρισμα, κ.ά., β) στις δεξιότητες μετακίνησης π.χ. βάδισμα, τρέξιμο, άλμα κ.ά., και γ) στις δεξιότητες χειρισμού π.χ. σταμάτημα, πάσα, ντρίπλα, υποδοχή, έλεγχος, λάκτισμα, ρίψη και πιάσιμο που χρησιμοποιούνται από τον τερματοφύλακα, (προσαρμογή από Gallahue, 2002)

2.9. Συναισθηματικός – ψυχικός τομέας

Η συμμετοχή του παιδιού σε οργανωμένα αθλητικά προγράμματα εκτός από την ανάπτυξη αθλητικών δεξιοτήτων προωθεί και κοινωνικές αξίες οι οποίες αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του ατόμου. Στη Φυσική Αγωγή και στον αθλητισμό υπάρχει πρόσφορο έδαφος να καλλιεργηθούν πολιτιστικές και ηθικές αξίες οι οποίες συμβάλλουν στην ένταξη και στην κοινωνική εξέλιξη του ατόμου (Παππάς, 2002).

Σύμφωνα με το Lee (2002) τα παιδιά συμμετέχοντας σε αθλητικές δραστηριότητες συμβιώνουν σε ένα περιβάλλον με άλλα παιδιά, έρχονται σε επαφή με κανόνες, κοινωνικές αξίες και χρειάζεται να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους για να επιβιώσουν και να απολαύσουν το παιχνίδι. Ο αθλητισμός από αυτή την άποψη συμβάλλει στην κοινωνικοποίησή τους, στις αξίες και στα πιστεύω της κοινωνίας. Οι κοινωνικές δεξιότητες που αναπτύσσονται μέσω του αθλητισμού είναι η συνεργασία, η υπευθυνότητα, ο αυτοέλεγχος, η συναισθηματική ισορροπία κ.ά. (Fraser-Thomas, Cote & Deakin, 2005).

Το ποδόσφαιρο λόγω της αποδοχής που έχει και της ομαδικότητας που το διακρίνει, συμβάλλει ώστε τα παιδιά να αναπτύξουν: α) κοινωνικές και ψυχικές αρετές όπως: ομαδικό πνεύμα, συνεργασία, αλληλεγγύη, υπομονή, επιμονή, ασφάλεια, β) προσωπικές αρετές όπως: αυτοπεποίθηση, αυτοσεβασμό, αυτοεκτίμηση, και γ) ηθικές αρετές όπως: σεβασμός, αποδοχή του άλλου, τιμιότητα, δικαιοσύνη (ΦΕΚ/τ. Β' /304/2003).

Η έναρξη της εκπαίδευσης στο ποδόσφαιρο γίνεται στη σχολική ηλικία η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική περίοδο για την κοινωνική και συναισθηματική

ανάπτυξη του ατόμου (Whitney & Rolfes, 1989). Επιπλέον η καριέρα του ποδοσφαιριστή διαρκεί μερικά χρόνια για αυτό ο σχεδιασμός της εκπαίδευσης δεν πρέπει να αφορά μόνο την επίδοση αλλά να στοχεύει και στην ανάπτυξη κοινωνικών και γνωστικών δεξιοτήτων (Stratton, et al., 2004).

Σύμφωνα με τους Smith και Smoll (1997) στον επαγγελματικό αθλητισμό ο βασικός στόχος είναι η νίκη και τα οικονομικά κέρδη που την ακολουθούν ενώ στον αναπτυξιακό αθλητισμό ως νίκη χαρακτηρίζεται η μέγιστη δυνατή προσπάθεια που καταβάλλει το παιδί για να βελτιωθεί και συνδέεται με τη διασκέδαση, την ικανοποίηση, την εκμάθηση αθλητικών δεξιοτήτων την αύξηση της αυτοεκτίμησης και τη μείωση του αισθήματος του φόβου και της αποτυχίας.

Ο Bruggemann (2007) υποστηρίζει ότι η πίεση στα παιδιά με μοναδικό στόχο την απόδοση και τη νίκη από προπονητές και γονείς δημιουργούν άγχος και προβλήματα στην ανάπτυξή τους και πολλές φορές είναι η αιτία να εγκαταλείψουν το συγκεκριμένο άθλημα και τον αθλητισμό γενικότερα (Stratton, et al., 2004).

Σύμφωνα με το Laker (2006) μερικοί προπονητές εστιάζουν υπερβολικά στη νίκη μειώνοντας τα οφέλη που πηγάζουν από τη χαρά της συμμετοχής και τις σχέσεις με τους συμπαίκτες.

Ο σκοπός ενός ποδοσφαιρικού προγράμματος είναι το παιδί να είναι νικητής στο παιχνίδι αλλά και έξω από αυτό, στη ζωή. Η καθημερινή προσπάθεια για βελτίωση των στάσεων και των συμπεριφορών του δίνουν πραγματική αξία στην έννοια «νίκη» (NSCAA, 2004).

2.10. Γνωστικός τομέας

Η μάθηση είναι μια εσωτερική λειτουργία που οδηγεί το άτομο σε σχετικά μόνιμη αλλαγή της συμπεριφοράς του η οποία επηρεάζεται από τις εμπειρίες και την εξάσκησή του. Η μάθηση στο ποδόσφαιρο είναι πολύπλοκη διαδικασία διότι το παιχνίδι παίζεται σε ένα περιβάλλον στο οποίο οι συνθήκες αλλάζουν συνεχώς. Επιπλέον ο αντίπαλος, οι αντιδράσεις και οι κινήσεις του, σε συνδυασμό με το χειρισμό της μπάλας είναι σημαντικοί παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την αντίληψη και τη λήψη γρήγορης απόφασης για την εκτέλεση μιας δεξιότητας. Ικανότητες όπως η αντίληψη, η συγκέντρωση της προσοχής, η ικανότητα πρόβλεψης, η λήψη γρήγορης απόφασης, η περιφερειακή όραση κ.ά. σχετίζονται με την ανάπτυξη του γνωστικού τομέα του παιδιού (Gallahue, 2002).

Σύμφωνα με τους Stratton και συν. (2004) η ανάπτυξη του γνωστικού τομέα έχει στόχο: α) την καλλιέργεια των γνωστικών μηχανισμών που βοηθούν στον σχεδιασμό και τη λήψη γρήγορης απόφασης, π.χ. αποφάσεις ατομικής και ομαδικής τακτικής, β) την εκμάθηση θεωρητικών γνώσεων που αφορούν το άθλημα, και γ) την παροχή γνώσεων για τη διαχείριση της δημοσιότητας εάν γίνουν επαγγελματίες.

2.11. Περιεχόμενο – Μέθοδοι διδασκαλίας

Για την υλοποίηση των στόχων που τίθενται στον προγραμματισμό καθορίζεται το περιεχόμενο της προπόνησης. Οι κινητικές δραστηριότητες (ασκήσεις) που επιλέγονται διακρίνονται: α) στις γενικές ασκήσεις που δεν έχουν σχέση με συγκεκριμένη τεχνική του αθλήματος, αλλά χρησιμοποιούνται ως βάση για τη δόμηση

κάποιας τεχνικής δεξιότητας, β) στις ειδικές ασκήσεις που έχουν στοιχεία της αγωνιστικής μορφής, και γ) στις ειδικές ασκήσεις που είναι ασκήσεις που εφαρμόζονται στην αγωνιστική μορφή του αθλήματος.

Για τη διδασκαλία μιας τεχνικής δεξιότητας χρησιμοποιούνται συνήθως 5 μέθοδοι:

α) Η αναλυτική μέθοδος κατά την οποία η δεξιότητα χωρίζεται σε επιμέρους κομμάτια τα οποία το παιδί τα μαθαίνει ξεχωριστά και αθροίζοντάς τα μαθαίνει συνολικά τη δεξιότητα, β) η μερική προσθετική μέθοδος η οποία χρησιμοποιείται συνήθως σε σύνθετες δεξιότητες. Η δεξιότητα χωρίζεται σε κομμάτια, στο κάθε κομμάτι όμως που μαθαίνεται προστίθεται και το επόμενο και στο τέλος αθροιστικά μαθαίνεται ολόκληρη η δεξιότητα, γ) η ολική μέθοδος σύμφωνα με τη οποία το παιδί εκτελεί τη δεξιότητα ολοκληρωμένη, δ) η ολική –μερική –ολική μέθοδος. Το παιδί αρχικά εκτελεί τη τεχνική στην τελική της μορφή και στη συνέχεια επαναλαμβάνει τα κομμάτια στα οποία ο προπονητής παρατήρησε δυσκολίες. Στη συνέχεια επαναλαμβάνεται η τεχνική στην τελική της μορφή (Κιουμουρτσόγλου & Πολάτου, 1991; Μπουρνέλη, 2006), και ε) η μέθοδος του παιχνιδιού η οποία έχει διάφορες ονομασίες όπως: διδασκαλία των αθλοπαιδιών για κατανόηση (teaching games for understanding) ή τακτική προσέγγιση στη διδασκαλία των αθλοπαιδιών (tactical approach in games teaching). Έχει στόχο να κατανοήσουν τα παιδιά τη δομή του παιχνιδιού και να εφαρμόσουν τις ατομικές τους δεξιότητες στο παιχνίδι παίρνοντας κατάλληλες αποφάσεις κάτω από πίεση χώρου και χρόνου. Για να επιτευχθεί αυτό συνήθως χρησιμοποιούνται τροποποιημένες μορφές παιχνιδιού (Thorpe, Bunker & Almond, 1986)

Για να υλοποιηθεί η εκπαίδευση ενός αθλητή στο ποδόσφαιρο χρησιμοποιείται από τους προπονητές ο απαραίτητος αθλητικός εξοπλισμός, όπως

είναι: μπάλες, κώνοι, διακριτικά φανελάκια, σκάλες συναρμογής, κ.ά. Επίσης οπτικοακουστικά μέσα όπως βίντεο, τηλεόραση κ.ά. Προσδιοριστικοί παράγοντες των παραπάνω παραμέτρων αποτελούν: α) η ημερολογιακή και προπονητική ηλικία των παιδιών, β) τα προσωπικά χαρακτηριστικά τους, γ) η υλικοτεχνική υποδομή και οι καιρικές συνθήκες (Δράμπης, et al., 1996).

2.12. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση αποτελεί λειτουργικό στοιχείο ενός εκπαιδευτικού προγράμματος. Σύμφωνα με το Δημητρόπουλο (2007) «εκπαιδευτική αξιολόγηση ορίζεται η συστηματική και οργανωμένη διαδικασία, κατά την οποία διεργασίες, συστήματα, άτομα, μέσα, πλαίσια, ή αποτελέσματα ενός εκπαιδευτικού μηχανισμού εκτιμώνται με βάση προκαθορισμένα κριτήρια και μέσα και προκαθορισμένου σκοπούς».

Ο προπονητής κάθε στιγμή της προπόνησης αξιολογεί οπτικά το παιδί και έχει τη δυνατότητα να του παρέχει ανατροφοδότηση για να βελτιωθεί. Η ανατροφοδότηση αποτελεί βασικό στοιχείο της μάθησης μιας δεξιότητας αφού οι πληροφορίες που δίνονται στον ασκούμενο συμβάλλουν στο να αυξήσει τα κίνητρα αλλά και να διορθώσει τα λάθη του (Schmidt, 1993). Επίσης έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τεστ για να μετρήσει τους παράγοντες που σχετίζονται με την τεχνική του αθλήματος και τις παραμέτρους της φυσικής κατάστασης και να συγκρίνει τα αποτελέσματα με την προηγούμενη επίδοση του παιδιού ή με κοινά αποδεκτές νόρμες. Κατά τους Williams και Hodges (2005) είναι ευκολότερο να αξιολογήσεις ένα πρόγραμμα που έχει στόχο να βελτιώσει τους παράγοντες της

φυσικής κατάστασης παρά ένα προγράμματα που έχει στόχο να αλλάξει τη συμπεριφορά των εκπαιδευομένων.

Ο Δημητρόπουλος (2007) αναφέρει δύο σημαντικές παραμέτρους που σχετίζονται με την αξιολόγηση: α) η αξιολόγηση διεξάγεται από ειδικευμένο προσωπικό, και β) τα αποτελέσματα που προκύπτουν να ανακοινώνονται στους ενδιαφερόμενους, π.χ. αθλητές και γονείς.

Οι Worten και Sanders (1987) διακρίνουν την αξιολόγηση ανάλογα με τη διαδικασία που ακολουθείται σε δύο τύπους: α) την επίσημη αξιολόγηση, και β) την ανεπίσημη αξιολόγηση. Επίσημη είναι η αξιολόγηση που είναι σχεδιασμένη, γίνεται συστηματικά και πραγματοποιείται από άτομα που έχουν σχετική εμπειρία. Ανεπίσημη θεωρείται η αξιολόγηση που γίνεται σε κάθε δραστηριότητα του ατόμου σε καθημερινή βάση.

Σύμφωνα με το Μουντάκη (2009) η αξιολόγηση ενός αθλητικού προγράμματος μπορεί να εστιαστεί σε πέντε κατευθύνσεις: α) στο βαθμό υλοποίησης του σχεδιασμού, β) στην επίδραση του προγράμματος στους συμμετέχοντες. Ένα πρόγραμμα που απευθύνεται σε παιδιά αξιολογείται για την επίδραση που έχει στους τρεις τομείς της προσωπικότητάς τους, το σωματικό – ψυχοκινητικό, το συναισθηματικό και το γνωστικό τομέα, γ) στην αξιολόγηση της διαδικασίας υλοποίησης, δ) στην αξιολόγηση της οργανωτικής δομής και του προσωπικού υποστήριξης του προγράμματος, και ε) στην αξιολόγηση της υλικοτεχνική υποδομής που χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση του προγράμματος.

Η αξιολόγηση ανάλογα με το ποια στιγμή του προγράμματος πραγματοποιείται χαρακτηρίζεται: α) αρχική όταν διεξάγεται πριν την έναρξη του

προγράμματος, β) διαμορφωτική όταν το πρόγραμμα είναι σε εξέλιξη, και γ) τελική όταν διεξάγεται με τη λήξη του προγράμματος (Δημητρόπουλος, 2007).

Η αξιοπιστία και η χρησιμότητα της αξιολόγησης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος επηρεάζεται από τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία αξιολογούνται οι παράγοντες που συμμετέχουν στην εφαρμογή του. Ο Δημητρόπουλος (2007) προτείνει ότι κάθε παράγοντας μπορεί να αξιολογηθεί με βάση 4 χαρακτηριστικά: α) τη συμμετοχή του παράγοντα στο πρόγραμμα, β) την επάρκεια και την ποιότητά του γ) την αξιοπιστία του, και δ) τη χρησιμότητά του.

Σύμφωνα με τους Cote, Lidor και Hackfort (2007) για την αξιολόγηση της ποιότητας ενός αθλητικού προγράμματος που απευθύνεται σε παιδιά μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο δείκτης αποτελεσματικότητάς του. Ο δείκτης αυτός αποτυπώνει την ικανοποίηση των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα. Συγκρίνεται ο αριθμός των παιδιών που ξεκινούν το πρόγραμμα και ο αριθμός που το εγκαταλείπουν. Όσο πιο μικρός ο αριθμός των παιδιών που το εγκαταλείπουν τόσο πιο επιτυχημένο θεωρείται το πρόγραμμα.

2.13. Παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των αθλητικών προγραμμάτων

Σύμφωνα με το Hackfort (1986) για να αποκτήσει κάποιος ολοκληρωμένη εικόνα για τις εμπειρίες που προέρχονται από τον αθλητισμό χρειάζεται να μελετήσει τους παράγοντες που συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία όπως είναι το άτομο, η εργασία, το περιβάλλον και η αλληλεπίδραση αυτών των παραγόντων μεταξύ τους.

Σύμφωνα με τους Δράμπη και συν. (1996) οι παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση ενός νεαρού ποδοσφαιριστή χωρίζονται δύο κατηγορίες: α) στους ενδογενείς παράγοντες στους οποίους περιλαμβάνονται: οι τεχνικές δεξιότητες, οι ιδιότητες της φυσικής κατάστασης, οι τακτικές ενέργειες (ατομικές, ομαδικές), οι συναρμοστικές ικανότητες, κ.ά., και β) στους εξωγενείς παράγοντες στους οποίους περιλαμβάνονται: ο προπονητής, η διοίκηση, οι αθλητικές υποδομές, το σχολείο κ.ά.

Κατά τον Κέλλη (2003) οι παράγοντες που σχετίζονται με την αθλητική επίδοση – απόδοση χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: α) στους ενδογενείς στους οποίους ανήκουν: η τεχνική, η τακτική, η φυσική κατάσταση, τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού, οι ψυχικοί παράγοντες (π.χ. κίνητρα) και το ταλέντο του ατόμου, και β) στους εξωγενείς παράγοντες που ανήκουν: η αθλητική υποδομή (εγκαταστάσεις, αθλητικός εξοπλισμός), οι γεωγραφικοί παράγοντες, οι κλιματολογικές συνθήκες και οι κοινωνικοί παράγοντες (Εθνικό Αθλητικό Σύστημα, οικογενειακό, σχολικό περιβάλλον).

Σύμφωνα με τους Baker και Horton (2010) η εκπόνηση αθλητικών προγραμμάτων είναι μια πολύπλοκη και δυναμική διαδικασία η οποία επηρεάζεται από την απρόβλεπτη συμπεριφορά των παραγόντων που συμμετέχουν. Οι παραπάνω ερευνητές υποστηρίζουν ότι ακόμη και αν γίνει ο καλύτερος συνδυασμός στους παράγοντες δεν είναι απολύτως σίγουρα ότι ο αθλητής θα φτάσει στη μέγιστη απόδοση. Τους παράγοντες τους χωρίζουν σε δύο κατηγορίες, α) σε εκείνους που έχουν άμεση επιρροή στην απόδοση του αθλητή, όπως είναι κληρονομικοί, προπονητικοί και ψυχολογικοί παράγοντες, και β) σε εκείνους που επιδρούν έμμεσα όπως είναι η πολιτιστική παράδοση που έχει μια κοινωνία σε ένα άθλημα, η

κοινωνική στήριξη που προσφέρει στον αθλητή, οι γνώσεις του προπονητή να κατασκευάσει ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον και η στήριξη της οικογένειας.

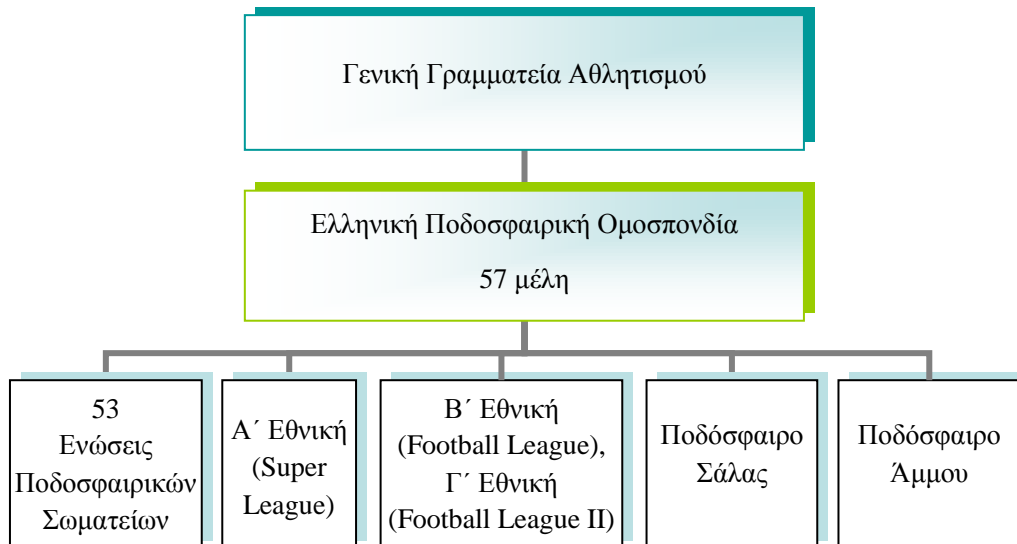
Η ενασχόληση του παιδιού με τον αθλητισμό επηρεάζεται από την οικογενειακή του κατάσταση. Οικογενειακοί παράγοντες που επηρεάζουν την ενασχόληση του παιδιού με τον αθλητισμό είναι: η επιτυχία των γονιών στον τομέα τους, η κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση, ο χρόνος που αφιερώνουν να στηρίξουν την προσπάθεια του παιδιού, η κατοχή αυτοκινήτου, ο αριθμός μελών της οικογένειας, αν το παιδί ζει με τους δύο γονείς, η φοίτηση σε ιδιωτικό σχολείο, κ.ά. (Bailey & Morley, 2006).

2.14. Οργάνωση του Ελληνικού ποδοσφαίρου

Την ευθύνη για την ανάπτυξη του Αθλητισμού στην Ελλάδα έχει η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (ΓΓΑ) που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (Σχήμα 1). Σύμφωνα με το Μαλάτο (2006) οι κυριότερες αρμοδιότητες της είναι:

- Η εποπτεία όλων των αθλητικών δραστηριοτήτων.
- Η εποπτεία των αθλητικών ομοσπονδιών, των αθλητικών σωματείων, κ.ά.
- Η παρακολούθηση και η στήριξη του αγωνιστικού αθλητισμού.
- Ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων μικρής ή μεγάλης διάρκειας που έχουν στόχο την αθλητική ανάπτυξη της χώρας.
- Η δημιουργία κάθε είδους αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Η καταπολέμηση των φαινομένων βίας στους αθλητικούς χώρους.
- Η απονομή της αθλητικής δικαιοσύνης.

- Η διεξαγωγή και προώθηση της αθλητικής έρευνας.
- Η εποπτεία σε θέματα ντόπινγκ.

Σχήμα 1. Οργανωτική δομή του ελληνικού ποδοφαίρου.

Η ΓΓΑ για την προώθηση του αθλητικού σχεδιασμού συνεργάζεται με τις Ομοσπονδίες των αθλημάτων. Για το ποδόσφαιρο αρμόδια αρχή είναι η Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (ΕΠΟ) η οποία εκπροσωπεί το άθλημα τόσο στη χώρα όσο και σε διεθνές επίπεδο. Έχει ως σκοπό της: «α) την οργάνωση, διάδοση, έλεγχο, εποπτεία και εν γένει προαγωγή του αθλήματος του ποδοφαίρου σ' όλες τις μορφές του (ανοικτό, σάλας, ποδόσφαιρο στην άμμο κ.λ.π.) σ' όλη την ελληνική επικράτεια σε άνδρες και γυναίκες, και β) να ενισχύσει το άθλημα σε εθνικό επίπεδο και στα πλαίσια του «ευ αγωνίζεσθαι» (ΕΠΟ, Καταστατικό, 2012).

Η ΕΠΟ έχει στην αρμοδιότητά της τα αναγνωρισμένα σωματεία ποδοφαίρου στα οποία αγωνίζονται ποδοσφαιριστές όλων των ηλικιών και τα οποία γεωγραφικά καλύπτουν ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Για την καλύτερη οργάνωση του

αθλήματος η χώρα έχει χωριστεί σε 53 Ποδοσφαιρικές Ενώσεις οι οποίες σύμφωνα με τον αθλητικό νόμο 2725/1999 έχουν την ευθύνη της οργάνωσης και της ανάπτυξης του αθλήματος στα γεωγραφικά όρια λειτουργίας τους. Αντιστοιχούν μία σε κάθε νομό (πλην νομού Αττικής και νομού Πρεβέζης). Ο νομός Αττικής λόγω του ότι διαθέτει πολλά ποδοσφαιρικά σωματεία χωρίζεται σε τέσσερις Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων (Ε.Π.Σ): α) Αθηνών (Ε.Π.Σ.Α), β) Ανατολικής Αττικής (Ε.Π.Σ.ΑΝ.Α), γ) Δυτικής Αττικής (Ε.Π.Σ.Δ.Α), και δ) Πειραιώς (Ε.Π.Σ.Π). Ο νομός Πρεβέζης ανήκει στην ίδια Ποδοσφαιρική Ένωση με το νομό Λευκάδας.

2.15. Αθλητικό σωματείο ποδοσφαίρου

Σύμφωνα με το νόμο 2725/1999 και το άρθρο 1 «Αθλητικό σωματείο είναι οι κατά τις διατάξεις τους άρθρου 78 και επόμενα του Αστικού Κώδικα ένωση φυσικών προσώπων που έχει ως κύριο σκοπό τη συστηματική καλλιέργεια και την ανάπτυξη των δυνατοτήτων των αθλητών της για τη συμμετοχή της σε αθλητικούς αγώνες».

Η ευκολία με την οποία ιδρύεται ένα αθλητικό σωματείο, σύμφωνα το άρθρο 2 του νόμου 2725/1999, απαιτούνται είκοσι μέλη, έχει συμβάλλει να δημιουργηθούν παρά πολλά σωματεία. Τα σωματεία αυτά στην πλειοψηφία τους δε διαθέτουν ιδιόκτητες εγκαταστάσεις και φιλοξενούνται σε εγκαταστάσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίες πολλές φορές, κυρίως στα αστικά κέντρα, δεν επαρκούν (Αυγερινός, 2007).

Τα αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου αποτελούν το θεμελιώδες κύτταρο της ανάπτυξης του αθλήματος στα οποία στηρίζεται το οικοδόμημα του ελληνικού ποδοσφαίρου. Παρέχουν τα απαραίτητα εφόδια στους αθλητές τους να αναδείξουν

τις ικανότητές τους μέσω της προπόνησης και των αγώνων (Υπουργείο Πολιτισμού, 2004). Είναι διασκορπισμένα σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια και δίνουν τη δυνατότητα: α) στους πολίτες να απολαύσουν τα οφέλη της δια βίου άσκησης, β) στα παιδιά να εκπαιδευτούν σύμφωνα με τις αρχές του Ολυμπιακού Ιδεώδους, και γ) στα παιδιά να εκπαιδευτούν και κάποια να γίνουν οι μελλοντικοί ποδοσφαιριστές (Γαργαλιάνος & Ασημακόπουλος, 2006).

Σύμφωνα με το Μουντάκη (2009) τα αθλητικά σωματεία προετοιμάζουν τα παιδιά με στόχο τον αγωνιστικό αθλητισμό αλλά δε σημαίνει ότι όλα θα γίνουν πρωταθλητές.

Κατά την UEFA τα αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου έχουν εκπαιδευτικό και κοινωνικό ρόλο στην τοπική κοινωνία στην οποία δραστηριοποιούνται αλλά και σε ολόκληρη τη χώρα τους. Τα κέρδη από την εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο δεν είναι μόνο για το άθλημα αλλά και για ολόκληρη την κοινωνία. (UEFA, 2005).

Σύμφωνα με τον Αυγερινό (2007) το αθλητικό σωματείο δίνει τη δυνατότητα στον αθλητή να απομακρυνθεί σταδιακά από το οικογενειακό περιβάλλον, να έρθει σε επαφή με άλλους ανθρώπους και να αποκτήσει καινούργιες δεξιότητες. Συμβάλλει μέσω αυτής της διαδικασίας ώστε το παιδί να αποκτήσει κοινωνική ταυτότητα και να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο.

Ο νόμος 879/1979 έδωσε τη δυνατότητα στα ποδοσφαιρικά σωματεία να μετατραπούν σε Ποδοσφαιρικές Ανώνυμες Εταιρίες (ΠΑΕ) και να οργανωθούν στα πρότυπα των επιχειρήσεων. Τα αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου στη χώρα μας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: α) τα επαγγελματικά σωματεία τα οποία λειτουργούν ως επιχειρήσεις οι οποίες έχουν

συγκεκριμένη οργανωτική δομή σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονται στο Κανονισμό Αδειοδότησης Ομάδων της ΕΠΟ (ΕΠΟ, Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων και Οικονομικό «ευ αγωνίζεσθαι», 2010). Τα έσοδά τους προέρχονται από την πώληση τηλεοπτικών δικαιωμάτων, εισιτήρια, μεταγραφές παικτών, χορηγίες, συμμετοχή σε ευρωπαϊκές διοργανώσεις κ.ά., και β) τα ερασιτεχνικά σωματεία τα οποία είναι μη κερδοσκοπικοί αθλητικοί οργανισμοί και παρέχουν τη δυνατότητα στα μέλη τους να αυξήσουν την αγωνιστική τους απόδοση, να βιώσουν τη χαρά της συμμετοχής που προσφέρει ο αθλητισμός και να αναπτύξουν την κοινωνικότητά τους. Η οργάνωση και η λειτουργία τους βασίζεται στο καταστατικό ίδρυσής τους. Η χρηματοδότησή τους προέρχεται από συνδρομές μελών, κρατικές επιχορηγήσεις, εισιτήρια, διαφημίσεις, δωρεές, χορηγίες, κ.ά. (Παπαδημητρίου, 2005). Η πλειοψηφία των σωματείων που δραστηριοποιούνται στο παιδικό ποδόσφαιρο είναι ερασιτεχνικά και η χρηματοδότησή τους βασίζεται κυρίως στη συνδρομή των μελών τους.

Την ευθύνη για τη διοργάνωση των πρωταθλημάτων στο Ελληνικό Ποδόσφαιρο έχουν: α) η Super League, για τα σωματεία της Α΄ Εθνικής κατηγορίας και η Football League, για τα σωματεία της Β΄ και Γ΄ Εθνικής κατηγορίας, β) η ΕΠΟ για το κύπελλο Ελλάδος, τα πρωταθλήματα προεπιλογής Εθνικών Ομάδων Νέων, Παίδων και Προπαίδων καθώς και τις διοργανώσεις του γυναικείου ποδοσφαίρου, και γ) η Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων για τα πρωταθλήματα σε επίπεδο νομού. Έως και το ποδοσφαιρικό έτος 2012-2013 τα αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου στην Ελλάδα ανάλογα με την κατηγορία που αγωνίζονται κατανέμονται:

1) Στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο το οποίο περιλαμβάνει:

α) Τα σωματεία της Α΄ Εθνικής κατηγορίας (Super League).

β) Τα σωματεία της Β΄ Εθνικής κατηγορίας (Football League) και

- γ) Τα σωματεία της Γ΄ Εθνικής κατηγορίας (Football League II).
- 2). Στο ερασιτεχνικό ποδόσφαιρο στο οποίο ανήκουν τα σωματεία της Δ΄ Εθνικής κατηγορίας που είναι χωρισμένα σε 10 ομίλους με γεωγραφική κατανομή.
- 3). Στο τοπικό ποδόσφαιρο στο οποίο ανήκουν τα σωματεία που αγωνίζονται στα πρωταθλήματα που διοργανώνουν οι 53 Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων (ΕΠΟ, Διοργανώσεις).

Το ποδοσφαιρικό έτος 2013-2014, σύμφωνα με το σχέδιο για την αναδιάρθρωση των κατηγοριών της ΕΠΟ, προβλέπεται στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο να ανήκει η Α΄ Εθνική κατηγορία (Super League) και Β΄ Εθνική κατηγορία (Football League) και να συγχωνευτούν η Γ΄ και η Δ΄ Εθνική κατηγορία, σε μία κατηγορία η οποία θα είναι ερασιτεχνική, με τελικό στόχο το 2016-2017: η Α΄ Εθνική κατηγορία (Super League) να αποτελείται από 16 ομάδες, η Β΄ Εθνική κατηγορία (Football League) να αποτελείται από 18 ομάδες και η Γ΄ Εθνική κατηγορία να αποτελείται από 64 ομάδες (4 όμιλοι των 16 ομάδων).

Τα ποδοσφαιρικά σωματεία έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν τμήματα εκμάθησης του ποδοσφαίρου και αποτελούν τη βάση στην οποία στηρίζεται το μέλλον του αθλήματος. Τα τμήματα εκμάθησης αναφέρονται με διάφορες ονομασίες όπως Τμήματα υποδομής, ακαδημίες ποδοσφαίρου, σχολές ποδοσφαίρου, κ.ά. Τα σωματεία που ασχολούνται με το ποδόσφαιρο λειτουργούν τμήματα: α) αγωνιστικά. Τα παιδιά σε αυτά τα τμήματα εκπαιδεύονται με στόχο τη μεγιστοποίηση της αθλητικής απόδοσης. Στο μέλλον θα στελεχώσουν τα σωματεία όλων των κατηγοριών του Ελληνικού ποδοσφαίρου, β) μαζικού αθλητισμού. Στα τμήματα αυτά δίνεται η δυνατότητα σε παιδιά με διαφορετικές ικανότητες να γνωρίσουν το ποδόσφαιρο, να απολαύσουν τα οφέλη του αθλητισμού χωρίς να υπάρχει η πίεση της

νίκης και του έντονου ανταγωνισμού, και γ) μεικτά. Πολλά σωματεία λειτουργούν και τα δύο είδη τμημάτων, αγωνιστικά και μαζικού αθλητισμού (Αυγερινός, 2007).

2.16. Οργανωτική δομή του αθλητικού σωματείου

Σύμφωνα με την Παπαδημητρίου (2005) η οργανωτική δομή είναι το πλαίσιο με το οποίο καθορίζονται οι θέσεις εργασίας, ορίζονται οι σχέσεις συνεργασίας και επικοινωνίας, κατανέμονται οι ευθύνες στο προσωπικό με στόχο να μεγιστοποιηθεί η απόδοση και να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί στον προγραμματισμό.

Η οργάνωση ενός αθλητικού σωματείου πρέπει να διέπεται από τα παρακάτω χαρακτηριστικά: α) να είναι απλή, β) να ορίζονται με σαφήνεια τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες κάθε μέλους (προπονητή, αθλητή, διοικητικού μέλους), και γ) να αξιολογείται κάθε μέλος ανάλογα με την εργασία του (Γαργαλιάνος, 1988; Λάιος, 2005).

Η δομή της οργάνωσης ενός αθλητικού σωματείου αποτυπώνεται σε ένα γραμμικό σχέδιο το οποίο ονομάζεται οργανόγραμμα. Το οργανόγραμμα μιας επιχείρησης ή ενός αθλητικού σωματείου απεικονίζει σχηματικά τα τμήματα, τις θέσεις εργασίας, την ιεραρχία, τις αρμοδιότητες και την επικοινωνία ανάμεσά τους σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό (Λάιος, 2005).

Με το οργανόγραμμα καθορίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία της ομάδας. Πιο συγκεκριμένα ορίζονται:

- Τα επιμέρους τμήματα της ομάδας
- Οι θέσεις εργασίας που στελεχώνουν τα τμήματα

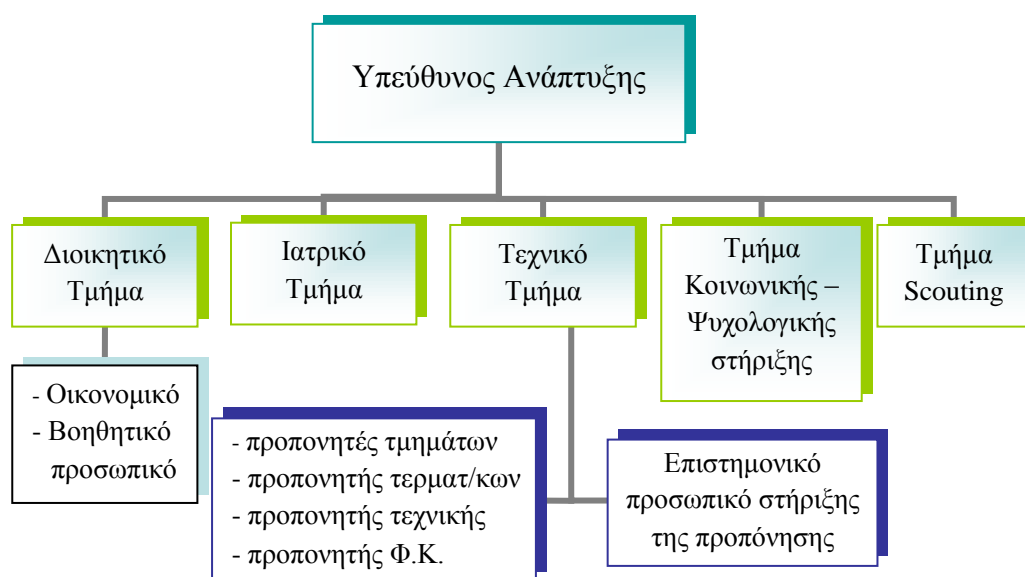
- Οι γραμμές εξουσίας και επικοινωνίας
- Τα επίπεδα ιεραρχίας
- Η κατεύθυνση που ακολουθούν οι πληροφορίες (Μπουραντάς, 1992; Λάιος, 2005).

Σύμφωνα με το Φλώρο (1993) σε ένα οργανόγραμμα οι συνδέσεις των τμημάτων γίνονται κάθετα και οριζόντια. Η κάθετη σύνδεση απεικονίζει την ιεραρχική δομή της εξουσίας και η οριζόντια δείχνει την κατανομή των εργασιών.

Η οργανωτική δομή που ακολουθεί η πλειοψηφία των μεγάλων ευρωπαϊκών επαγγελματικών σωματείων ποδοσφαίρου στα Τμήματα υποδομής είναι περίπου η ίδια και αυτό οφείλεται στην εποπτεύουσα αρχή του ποδοσφαίρου την UEFA και στις αποφάσεις της. Ο κανονισμός αδειοδότησης των ομάδων της UEFA έχει κριτήρια σύμφωνα με τα οποία γίνεται η στελέχωση των Τμημάτων υποδομής. Την ευθύνη οργάνωσης και λειτουργίας των τμημάτων αυτών έχει ο υπεύθυνος του προγράμματος ανάπτυξης ο οποίος πρέπει να είναι κάτοχος προπονητικού διπλώματος επιπέδου UEFA A, ή UEFA A Elite Youth ή άλλου ισότιμου τίτλου. Τουλάχιστον ένας από τους προπονητές των Τμημάτων υποδομής να διαθέτει UEFA A, ή UEFA A Elite Youth ή άλλου ισότιμου τίτλου και οι υπόλοιποι να διαθέτουν τουλάχιστον ένα δίπλωμα UEFA B (UEFA, 2010).

Τα κυριότερα τμήματα που λειτουργούν στα σωματεία αυτά είναι: α) το τεχνικό τμήμα που έχει την ευθύνη της εκπαίδευσης των παιδιών. Αποτελείται από τους προπονητές, τα τμήματα των αθλητών καθώς και το επιστημονικό προσωπικό όπως: εργοφυσιολόγος, διατροφολόγος, κ.ά., β) το διοικητικό τμήμα που ασχολείται με την οργάνωση και τη λειτουργία του σωματείου, γ) το τμήμα ιατρικής στήριξης που έχει την ευθύνη της ιατρικής μέριμνας των αθλητών. Η υγεία του αθλητή είναι ο

σημαντικότερος παράγοντας για τη συμμετοχή του στο αθλητισμό. Οι πιο συνηθισμένοι τραυματισμοί που προκαλεί η συμμετοχή σε αθλητικά προγράμματα είναι οι αθλητικές κακώσεις ενώ η πιο δραματική είναι ο αιφνίδιος θάνατος λόγω καρδιακού επεισοδίου ή άλλης αιτίας. Κάθε χρόνο 1-3 αθλητές ανά 100.000 αθλητές πεθαίνουν λόγω αιφνίδιου καρδιακού θανάτου και σε πολλές περιπτώσεις υπάρχουν συμπτώματα και ενδείξεις που μπορεί να προληφθούν (Maron, Epstein & Roberts, 1986; Maron, et al., 1996), δ) το τμήμα κοινωνικής και ψυχολογικής στήριξης των νεαρών αθλητών που ασχολείται με θέματα όπως η σχολική εκπαίδευση, η επικοινωνία, η καθημερινότητα τους, με στόχο να ενδυναμώσει την προσωπικότητά τους και ε) το τμήμα ανεύρεσης ταλαντούχων παιδιών (scouting) Stratton, et al., 2004; Relvas, Littlewood, Nesti, Gilbourne & Richardson, 2010),

Σχήμα 2. Οργανωτική δομή ακαδημίας ποδοσφαίρου.

Προσαρμογή από Stratton, et al., (2004); Relvas, et al., (2010).

Σύμφωνα με το Relvas και συν. (2010) τα επαγγελματικά σωματεία ενώ έχουν την ίδια οργανωτική δομή ακολουθούν διαφορετική πολιτική στις εργασιακές σχέσεις, στα προσόντα και τις ευθύνες του προσωπικού με αποτέλεσμα να διαμορφώνουν ένα δικό τους σύστημα ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης. Επίσης αναφέρουν ότι υπάρχει έλλειψη τακτικής επικοινωνίας ανάμεσα στα επαγγελματικά σωματεία και στα Τμήματα υποδομής τους με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούνται με τον καλύτερο δυνατό οι νεαροί ποδοσφαιριστές των ακαδημιών.

2.17. Ο ρόλος του προπονητή στο παιδικό ποδόσφαιρο

Σύμφωνα με τη θεωρία της κοινωνικής μάθησης του Bandura ένα μεγάλο μέρος της συμπεριφοράς του αναπτυσσόμενου ατόμου βασίζεται στη μίμηση των προτύπων. Το παιδί διαμορφώνει τη συμπεριφορά, του μιμούμενο τη συμπεριφορά ατόμων από το περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσεται. Αν η συμπεριφορά του προπονητή είναι η επιθυμητή στο παιδί, επηρεάζεται θετικά η αυτοεκτίμησή του, βιώνει με χαρά και απολαμβάνει τις εμπειρίες που του προσφέρονται και αυξάνει την επιθυμία του να συνεχίσει να συμμετέχει σε αθλητικές δραστηριότητες. Αν η συμπεριφορά είναι ανεπιθύμητη και υπάρχει αρνητικό κλίμα στην προπόνηση, το παιδί αποκτά αρνητική άποψη για τον αθλητισμό και εγκαταλείπει τις δραστηριότητες που συμμετέχει (Κολλιιάδης, 1997). Ο προπονητής αποτελεί πρότυπο για το παιδί και έχει την ευθύνη να το βοηθήσει να αναπτυχθεί ψυχοσωματικά και ως άτομο και ως αθλητή (Martens, 2001).

Ο ρόλος του προπονητή είναι να βοηθήσει το παιδί να αναπτύξει τις δυνατότητές του ώστε να φτάσει στο υψηλότερο ατομικό επίπεδο απόδοσης.

Σύμφωνα με τη θεωρία της διαμεσολάβησης της οποίας κύριος εκφραστής είναι ο Vygotsky, το περιβάλλον που μεγαλώνει ένα παιδί το οποίο αποτελούν ο προπονητής, οι συνομήλικοι και οι γονείς του, παίζει σημαντικό ρόλο στη μάθηση και στην ανάπτυξή του. Ο προπονητής έχει καθοριστικό ρόλο και μπορεί να βοηθήσει το παιδί να αναπτυχθεί σε ένα ανώτερο επίπεδο από αυτό που θα κατακτούσε μόνο του. Το διάστημα ανάμεσα στα δύο επίπεδα, σε αυτό που μπορεί να κατακτήσει μόνο του και σε αυτό που μπορεί να φτάσει με την καθοδήγηση άλλων το ονόμασε Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης. Στην περιοχή αυτή σύμφωνα με τη θεωρία του Vygotsky πραγματοποιείται η μάθηση και ο ρόλος του προπονητή είναι σημαντικός (Vygotsky, 2000).

Σύμφωνα με τους Smith και Smoll (1997) ο προπονητής έχει τη μεγαλύτερη ευθύνη στην εκπαίδευση των νέων στον αθλητισμό και στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών που επηρεάζουν την απόδοση της ομάδας. Η συμπεριφορά του έχει σημαντική επιρροή στο κλίμα της ομάδας, στην ικανοποίηση των αθλητών και στις διαπροσωπικές τους σχέσεις.

Ο Bergmann (2000) υποστηρίζει ότι ευθύνη του προπονητή είναι να βοηθήσει τον αθλητή να αναπτυχθεί ως αυτόνομο άτομο το οποίο να μπορεί να διαχειριστεί και να αποφασίζει για τον εαυτό του. Για το λόγο αυτό απαιτείται ο προπονητής: α) να κατανοήσει ότι η προπόνηση είναι εκπαιδευτική διαδικασία η οποία απευθύνεται συνολικά στην προσωπικότητα του παιδιού και όχι μόνο στην ανάπτυξη των φυσικών ικανοτήτων και των δεξιοτήτων του, και β) να ξεπεράσει τη στενή προσέγγιση ότι μοναδική ευθύνη του προπονητή είναι η ανάπτυξη του ψυχοκινητικού τομέα του αθλητή για να φτάσει στο υψηλό επίπεδο απόδοσης.

Κατά τους Bompa και Haff (2009) ο προπονητής έχει την ευθύνη να οδηγήσει τον αθλητή στο υψηλό επίπεδο απόδοσης μέσα από σχεδιασμένη και συστηματική προπόνηση. Αναφέρει μάλιστα ότι για να το επιτύχει αυτό χρειάζεται να έχει γνώσεις από δώδεκα επιστημονικές περιοχές όπως: Ανατομία, Φυσιολογία, Ψυχολογία, Κινητική μάθηση, Παιδαγωγική, Βιομηχανική, Στατιστική, Αξιολόγηση, Αθλητιατρική, Διατροφή, Ιστορία και Κοινωνιολογία.

Σύμφωνα με τους Cassidy και συν. (2009) η αποστολή του προπονητή στη σημερινή εποχή είναι να αναπτύξει την προσωπικότητα του παιδιού ολιστικά. Δηλαδή να καλλιεργήσει τον ψυχοκινητικό, το συναισθηματικό και το γνωστικό του τομέα. Στην πραγματικότητα όμως πολλοί προπονητές δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στον ψυχοκινητικό τομέα παραγνωρίζοντας ή δίνοντας ελάχιστη σημασία στους άλλους τομείς. Βασικό επιχείρημα για αυτή τους την άποψη είναι ότι έτσι αισθάνονται εργασιακή ασφάλεια αφού το αποτέλεσμα του αγώνα αποτελεί το μοναδικό κριτήριο του προπονητικού τους έργου.

Οι ενέργειες του προπονητή αναφορικά με την προπόνηση καθορίζονται κυρίως από τις επιστημονικές γνώσεις του, τις ειδικές συνθήκες του αθλήματος, τις αθλητικές εγκαταστάσεις, το αθλητικό υλικό που χρησιμοποιεί καθώς και τις προσωπικές του εμπειρίες που δεν μπορούν να αντικατασταθούν από τις επιστημονικές του γνώσεις (Martin, et al., 2000).

2.18. Η σημασία της εκπαίδευσης του προπονητή

Η εκπαίδευση είναι μια σχεδιασμένη διαδικασία μάθησης που έχει στόχο να μεταφέρει γνώσεις και δεξιότητες μέσω της διδασκαλίας στον εκπαιδευόμενο που είναι χρήσιμες στην εργασία του (Μπουραντάς, 2003). Η εκπαίδευση του προπονητή χρειάζεται να του δώσει τα απαραίτητα εφόδια για να ανταποκριθεί με επιτυχία στις ανάγκες του επαγγέλματός του οι οποίες συνεχώς μεταβάλλονται λόγω της ταχύτητας που εξελίσσεται το άθλημα.

Η επαγγελματική εκπαίδευση σύμφωνα με τους Καψάλη και Παπασταμάτη (2002) είναι μια διαδικασία η οποία στοχεύει να εκσυγχρονίσει τις επαγγελματικές γνώσεις του εργαζόμενου, να συμβάλει στην αναβάθμιση των προσόντων του και στη διαφοροποίηση του επαγγελματικού του ρόλου. Είναι μια συνεχής διαδικασία η οποία ακολουθεί το άτομο σε ολόκληρη την επαγγελματική του σταδιοδρομία (Ζαβλανός, 2002).

Η εκπαίδευση ενός ατόμου σύμφωνα με τους Παπαλεξανδρή και Μπουραντά (2003) μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της προσωπικότητάς του ως προς τους παρακάτω τομείς: α) στο γνωστικό τομέα με γνώσεις και πληροφορίες που αφορούν την εργασία του, β) στον ψυχοσωματικό τομέα με τη βελτίωση κινητικών και διανοητικών δεξιοτήτων οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του, και γ) στο συναισθηματικό του τομέα με τη βελτίωση στάσεων και συμπεριφορών για καλύτερη διαχείριση των παραγόντων στο εργασιακό του περιβάλλον καθώς και στη βελτίωση των ικανοτήτων που αποτελούν τα επαγγελματικά του χαρακτηριστικά και συμβάλλουν στην επιτυχία του.

Σύμφωνα με τους Markland και Martinek (1988) δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο μοντέλο με προπονητικά χαρακτηριστικά το οποίο να οδηγεί σε σίγουρη επιτυχία. Η άποψη αυτή ενισχύεται και από τους Cushion, Ford και Williams (2012) οι οποίοι υποστηρίζουν ότι ένα συγκεκριμένο μοντέλο συμπεριφοράς και προπόνησης σε συγκεκριμένες συνθήκες που ακολουθεί ένας επιτυχημένος προπονητής δε θα δώσει τα ίδια αποτελέσματα αν εφαρμοστεί από άλλους προπονητές και σε άλλες καταστάσεις.

Σύμφωνα με τους Feltz, Chase, Moritz και Sullivan (1999) το επίπεδο εκπαίδευσης του προπονητή επηρεάζει σημαντικά την αποτελεσματικότητα της προπόνησης. Ως προπονητική αποτελεσματικότητα αναφέρουν το βαθμό που πιστεύει ο προπονητής, ότι μπορεί να επηρεάσει τη μάθηση και τις επιδόσεις του αθλητή.

Οι Miller και Kerr (2002) αναφέρουν ότι ο προπονητής έχει και ηθική ευθύνη να αναπτύξει τον αθλητή συνολικά πέρα από τις αθλητικές του δεξιότητες και να ασχοληθεί με την προσωπική του ανάπτυξη και ευημερία. Για να επιτευχθεί αυτό ο προπονητής χρειάζεται επαγγελματική εκπαίδευση η οποία θα τον ενθαρρύνει: α) να γίνει περισσότερο αποτελεσματικός, β) να αποκτήσει γνώσεις από πολλές γνωστικές περιοχές τις οποίες θα μπορεί να συνδυάσει με τις τεχνικές γνώσεις, και γ) να στοχεύει στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του αθλητή συνολικά ως άτομου και όχι μονάχα στην αθλητική του καριέρα. Να δημιουργήσει ένα περιβάλλον στο οποίο η αριστεία στην αθλητική απόδοση του ατόμου να φαίνεται εξίσου σημαντική με την προσωπική αριστεία.

Σύμφωνα με τους Potrac, Brewer, Jones, Armour και Hoff (2005) στην εκπαίδευση των προπονητών πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση στην

αντιμετώπιση της προπόνησης ως μιας καθημερινής δυναμικής διαδικασίας που επηρεάζεται από τις πολύπλοκες σχέσεις των παραγόντων που συμμετέχουν. Οι Williams και Hodges (2005) αναφέρουν ότι με την ποιότητα και την ποσότητα της προπόνησης διασφαλίζεται ότι οι παίκτες θα αποκτήσουν κατάλληλες δεξιότητες που είναι χρήσιμες στο υψηλό επίπεδο απόδοσης.

Σύμφωνα με τους Sullivan, Paquette και Holt (2012) ο προπονητής που εκπαιδεύει άτομα παιδικής ηλικίας χρειάζεται να έχει εμπιστοσύνη στις ικανότητες του. Η επιστημονική του κατάρτιση και οι διδακτικές του ικανότητες παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των παιδιών. Τα παιδιά αυτής της ηλικίας μαθαίνουν ακόμη βασικές δεξιότητες και στρατηγικές του αθλήματος και χρειάζονται ενθάρρυνση και επιβράβευση. Η συμπεριφορά του προπονητή συνδέεται με την αποτελεσματικότητά του η οποία επηρεάζεται από τη στήριξη που έχει στο περιβάλλον εργασίας, τις εμπειρίες που είχε παίζοντας ποδόσφαιρο, τις προπονητικές του εμπειρίες καθώς και από την πρόοδο των αθλητών του.

2.19. Γνώσεις του προπονητή

Οι απαιτήσεις του σύγχρονου ποδόσφαιρου έχουν αυξηθεί για αυτό απαιτείται ο προπονητής να είναι άρτια καταρτισμένος σε πολλούς τομείς μέσα και έξω από τον αγωνιστικό χώρο. Η αποτελεσματική προπόνηση της οποίας στόχος είναι η συνολική εκπαίδευση του νεαρού ποδοσφαιριστή απαιτεί από τον προπονητή γνώσεις σχετικές με την ανάπτυξη των τριών τομέων της προσωπικότητας του παιδιού. Τον ψυχοκινητικό τομέα, το συναισθηματικό και το γνωστικό τομέα που προέρχονται από διαφορετικές επιστήμες (Stratton, et al., 2004).

Ο στόχος του προπονητή είναι η δημιουργία δραστηριοτήτων που αρέσουν στα παιδιά, που παρέχουν χαρά και απόλαυση οι οποίες παράλληλα με το παιχνίδι προωθούν την αγάπη τους για το άθλημα και βοηθούν τη μάθηση των δεξιοτήτων του ποδοσφαίρου. Το παιδί μαθαίνει ενώ παίζει (NSCAA, 2004).

Σύμφωνα με τη θεωρία καθορισμού των στόχων ο προπονητής στην προπονητική διαδικασία ακολουθεί συγκεκριμένες αρχές: α) επιλέγει στόχους για να βελτιώσει την ατομική απόδοση του αθλητή η οποία θα οδηγήσει στη νίκη. Η νίκη ως μοναδικός στόχος αποπροσανατολίζει τον αθλητή, β) επιλέγει οι στόχοι του να είναι λίγο πιο πάνω από τις δυνατότητες του αθλητή ώστε να τον ενθαρρύνουν για μεγαλύτερη προσπάθεια, γ) επιλέγει στόχους να συμβαδίζουν με τις δυνατότητες του αθλητή και να μη δημιουργούν υψηλές προσδοκίες, ε) επιλέγει στόχους συγκεκριμένους οι οποίοι να μπορούν να αξιολογηθούν, στ) δίνει έμφαση στους ατομικούς παρά στους ομαδικούς στόχους. Αν πετύχει κάθε αθλητής τους ατομικούς στόχους θα συμβάλλει να επιτευχθούν και οι στόχοι της ομάδας, ζ) θέτει προσωπικούς στόχους. Ο αθλητής που θέτει προσωπικούς στόχους δεσμεύεται και προσπαθεί περισσότερο, και η) διαρκής ανατροφοδότηση, άμεση ενημέρωση του αθλητή για την προσπάθειά του καθώς και οδηγίες για διόρθωση (Θεοδωράκης, Γούδας & Παπαϊωάννου, 2001).

Η τέχνη του προπονητή ποδοσφαίρου είναι να υποκινεί τα παιδιά να συμμετέχουν στην προπόνηση έτσι ώστε να βελτιωθούν. Αυτό αποτελεί μια πολύπλοκη διαδικασία η οποία απευθύνεται σε άτομα που μεγαλώνουν, αναπτύσσονται και ωριμάζουν με διαφορετικό ρυθμό και διαφορετικά στάδια. Η παρακίνηση είναι μια εσωτερική ψυχολογική διαδικασία που ενεργοποιεί το άτομο να εκδηλώσει μια ορισμένη συμπεριφορά. Θεωρείται βασικός παράγοντας που

συμβάλλει στην ικανοποίηση των στόχων ενός ατόμου. Ο προπονητής χρησιμοποιεί την παρακίνηση σε συνδυασμό με τα κίνητρα για να πετύχει την αλλαγή της συμπεριφοράς των αθλητών του σε τρεις τομείς: α) να καταβάλουν τη μέγιστη προσπάθεια και να επιδιώκουν σε κάθε προσπάθειά την καλύτερη τους απόδοση, β) να επιδιώκουν τη βελτίωση της ποιότητας της απόδοσής τους, και γ) να αναπτύξουν κοινωνικά χαρακτηριστικά στα πλαίσια της ομάδας, όπως: ομαδικό πνεύμα, συνεργασία, επικοινωνία κ.ά. (Θεοδωράκης & Γούδας, 1993; Λάιος, 2005).

Η εκπαίδευση στις αναπτυξιακές ηλικίες έχει τη μορφή διδασκαλίας κατά την οποία ο προπονητής μέσα από προγραμματισμένες και μεθοδευμένες ενέργειες στοχεύει να προκαλέσει στο παιδί τη διαδικασία της μάθησης (Ξωχέλης, 1986). Ο προπονητής για να πάρει αποφάσεις λαμβάνει υπόψη του την ετοιμότητα των παικτών και τις σωματικές, πνευματικές και κοινωνικές απαιτήσεις τους σε κάθε επίπεδο εκπαίδευσης (Stratton, et al., 2004).

Σύμφωνα με το Martens (2001) η προπόνηση των παιδιών είναι πολύπλοκη διαδικασία. Δεν αρκεί κάποιος να έχει παίξει ένα άθλημα και να γνωρίζει πώς να διδάξει τα επιμέρους στοιχεία του αλλά απαιτείται να έχει και γνώσεις σχετικές με την ανάπτυξη και την ωρίμανση του σώματος του παιδιού. Είναι μια παραγωγική διαδικασία που απαιτεί κατάλληλο σχεδιασμό και οργάνωση, μέσω της οποίας υπάρχει πιθανότητα κάποιο παιδί να σταδιοδρομήσει ως αθλητής (Martens, 2001; Αυγερινός, 2007).

Η διδασκαλία και η μάθηση αποτελούν βασικά συστατικά της προπόνησης και αντικατοπτρίζουν πώς αντιλαμβάνεται ο προπονητής το παιχνίδι. Συχνά χρησιμοποιεί ως μεθόδους προπόνησης αυτές στις οποίες και ο ίδιος είχε ασκηθεί ως παίκτης ή αυτές που παρακολούθησε από συναδέλφους του. Αυτός ο τρόπος

εργασίας έχει θετικές συνέπειες υπό την προϋπόθεση ότι έχει παρακολουθήσει μια ποιοτική προπόνηση συχνά όμως συμβαίνει το αντίθετο με αποτέλεσμα να επαναλαμβάνονται ανεπιθύμητες πρακτικές (Cassidy, et al., 2009).

Το στυλ διδασκαλίας που επιλέγει ο προπονητής για να διδάξει ένα γνωστικό αντικείμενο επηρεάζει το κλίμα παρακίνησης στην προπόνηση. Σχετική έρευνα των Παπαμίχου, Διγγελίδη και Παπαϊωάννου (2004) οι οποίοι χρησιμοποίησαν διαφορετικά στυλ διδασκαλίας στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής έδειξε ότι στους μαθητές που δόθηκε η δυνατότητα να συμμετέχουν στην επιλογή αποφάσεων διευκολύνθηκε η εμφάνιση εσωτερικής παρακίνησης και κινητοποιήθηκε περισσότερο το ενδιαφέρον τους καθώς και το αντιλαμβανόμενο κλίμα για κοινωνική αποδοχή. Αντίθετα η διδασκαλία του μαθήματος με το συνήθη τρόπο οδήγησε στην έλλειψη παρακίνησης και σε εξωτερική παρακίνηση.

Η επιλογή του περιεχομένου από τον προπονητή για την υλοποίηση των προπονητικών στόχων που έχουν τεθεί στον προγραμματισμό, σχετίζεται με τις γνώσεις και τις ικανότητές του και διέπεται από τις παρακάτω προπονητικές αρχές: α) να προσαρμόζεται στο επίπεδο ικανότητας των αθλητών, β) να συμβαδίζει με το αναπτυξιακό τους στάδιο, γ) να έχει ποικιλία, και δ) να συνδέεται άμεσα με την επίτευξη των προπονητικών στόχων (Martin, 1994). Ο προπονητής καθορίζει την συχνότητα της προπόνησης, τη διάρκεια, τη δοσολογία, το βαθμό δυσκολίας των ασκήσεων και τη σειρά με την οποία θα υλοποιηθούν. Η διαδικασία αυτή αναφέρεται στην αθλητική επιστήμη ως προπονητική επιβάρυνση (Martin, et al., 2000).

2.20. Οργανωτικές - διοικητικές ικανότητες του προπονητή

Σύμφωνα με το Λάιο (2005) ο προπονητής εκτός από τις γνώσεις του αθλήματος απαιτείται να έχει οργανωτικές και διοικητικές ικανότητες για να προγραμματίζει και να διευθύνει αποτελεσματικά όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την εύρυθμη λειτουργία της ομάδας. Οι γνώσεις αυτές περιέχονται στις βασικές λειτουργίες της επιστήμης Οργάνωσης και Διοίκησης Αθλητισμού και αναφέρονται: α) στον προγραμματισμό, β) την οργάνωση, γ) τη στελέχωση, δ) τη διοίκηση και ε) την αξιολόγηση.

Ο προπονητής σχεδιάζει και προγραμματίζει την ποδοσφαιρική εκπαίδευση των παιδιών. Καθορίζει τα προπονητικά πλάνα τα οποία θα αποτελέσουν τον οδηγό για την επίτευξη των στόχων της εκπαίδευσης. Τα πλάνα χωρίζονται, σύμφωνα με τους Martin και συν. (2000), σε δύο κατηγορίες: α) στα ατομικά πλάνα τα οποία αφορούν τον σχεδιασμό της προπόνησης ενός αθλητή, και β) στα ομαδικά πλάνα που αφορούν αθλητές που προπονούνται ομαδικά.

Τα πλάνα που σχεδιάζει ένας προπονητής ανάλογα με το χρόνο που προβλέπεται για την υλοποίησή τους διακρίνονται: α) σε πολυετή πλάνα διάρκειας από 4 έτη και πάνω, β) σε μεσοπρόθεσμα πλάνα που αναφέρονται σε στόχους που καλύπτουν διάστημα από 1 έως 3 έτη, γ) σε πλάνα μικρής διάρκειας (ετήσια, τριμηνιαία, μηνιαία, εβδομαδιαία, ημερήσια). (Letzelter, 1988; Martin, et al., 2000).

Η οργάνωση της προπόνησης είναι καθοριστική παράμετρος που επηρεάζει την απόδοση της ομάδας. Είναι μια διαδικασία από την οποία εξαρτάται η υλοποίηση των στόχων που τέθηκαν στον προγραμματισμό. Καθορίζονται οι ρόλοι και συντονίζονται οι ενέργειες για να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ο

προπονητής έχει την ευθύνη να καθορίσει με σαφήνεια τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των μελών της ομάδας (αθλητών, επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού) για να μεγιστοποιήσει την απόδοση των εργαζομένων σε όλα τα επίπεδα (Γαργαλιάνος, 1988; Λάιος, 2005).

Ο προπονητής στα ομαδικά αθλήματα έχει την ευθύνη της συνοχής της ομάδας. Σύμφωνα με τον Carron (1982) «συνοχή είναι μια δυναμική διαδικασία που χαρακτηρίζει την τάση μιας ομάδας να παραμείνει ενωμένη στην προσπάθεια για την υλοποίηση των στόχων της». Με τη συνοχή ο προπονητής επιδιώκει: α) τη δημιουργία θετικού κλίματος ώστε τα μέλη με την κατάλληλη συνεργασία να προσπαθήσουν για την επίτευξη των στόχων της ομάδας, και β) την ανάπτυξη κοινωνικής συνοχής ανάμεσα στα μέλη της ομάδας με κύρια χαρακτηριστικά το σεβασμό, την αποδοχή και την αμοιβαία εκτίμηση (Θεοδωράκης, et al., 2001).

Ο προπονητής είναι υπεύθυνος για το ανθρώπινο δυναμικό της ομάδας το οποίο αποτελούν οι αθλητές, το επιστημονικό και το διοικητικό προσωπικό που στηρίζουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Ανάλογα με τις ηγετικές ικανότητες που διαθέτει επηρεάζει την προσπάθεια τους να φτάσουν στο κοινό όραμα. Έχει τεράστια ευθύνη στη δημιουργία μιας οικογενειακής ατμόσφαιρας η οποία ενδυναμώνει τα μέλη της ομάδας και αποτελεί τη βάση για ένα σωστό εργασιακό περιβάλλον (NSCAA, 2004)

Σύμφωνα με τους Cote και Salmela (1996) η συνεργασία του προπονητή με τους γονείς και η στήριξη του αθλητή στις ανησυχίες του είναι παράγοντες που υποβαθμίζονται στην οργανωτική δομή των προγραμμάτων εκπαίδευσης.

Η ικανότητά ενός ατόμου για σωστή καθοδήγηση και αποτελεσματική διοίκηση της ομάδας η οποία επηρεάζει σημαντικά το κλίμα και την απόδοσή της χαρακτηρίζεται ως ηγεσία. Είναι η άσκηση εξουσίας και εκφράζεται ως ένας συνδυασμός της φιλοσοφίας του ατόμου, των έμφυτων ικανοτήτων που διαθέτει καθώς και των επίκτητων προσόντων του (Λάιος, 2005).

Οι ικανότητες που χρειάζεται ένας προπονητής για να ανταποκριθεί με επιτυχία στο ρόλο και οι οποίες αποτελούν τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού ηγέτη σχετίζονται με τους παρακάτω τομείς:

- Τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των προπονητικών προγραμμάτων.
- Τη λήψη αποφάσεων οι οποίες επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία της ομάδας.
- Την ανάπτυξη ομαδικού πνεύματος συνεργασίας και επικοινωνίας.
- Την ανάθεση καθηκόντων στα μέλη της ομάδας.
- Τη μεθοδολογία που ακολουθεί για την προπόνηση.
- Την ικανότητα να εμπνέει και να δημιουργεί οράματα (Μπουραντάς, 1992; Λάιος, 2005).

Ο τρόπος που χρησιμοποιεί ο προπονητής για να βοηθήσει τους αθλητές και την ομάδα του καθορίζουν το στυλ ηγεσίας που ακολουθεί. Σύμφωνα με το Martens (1993) δύο είναι τα σημαντικότερα στυλ ηγεσίας, α) το δημοκρατικό στυλ. Ο προπονητής επιδεικνύει δημοκρατική συμπεριφορά, συνεργάζεται με τους αθλητές του και το προσωπικό της ομάδας, φροντίζει για τις ανάγκες τους, δημιουργεί φιλικό κλίμα με συνέπεια να υπάρχει διάθεσή για εργασία το οποίο οδηγεί στην επιτυχία, και β) το αυταρχικό στυλ ηγεσίας. Ο προπονητής χαρακτηρίζεται για την αυταρχική του

συμπεριφορά. Παίρνει τις αποφάσεις μόνος του, δεν ενδιαφέρεται όσο χρειάζεται για τους αθλητές του και είναι προσανατολισμένος περισσότερο στη νίκη.

2.21. Προπονητικό δίπλωμα

Οι προπονητές που επιθυμούν να εργαστούν ως προπονητές ποδοσφαίρου στην Ελλάδα έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν προπονητικό δίπλωμα από διάφορους φορείς, πιο συγκεκριμένα από: α) τα πέντε τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ), β) τις σχολές που οργανώνει η Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία, γ) τις σχολές που οργανώνει η Γενική Γραμματεία του αθλητισμού, δ) τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), και ε) σχολές προπονητών από χώρες του εξωτερικού.

Οι σπουδές στα Τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού διαρκούν τέσσερα χρόνια. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν γνώσεις από πολλά επιστημονικά πεδία που σχετίζονται με την αθλητική επιστήμη όπως: φυσιολογία, ψυχολογία, παιδαγωγική, κοινωνιολογία, οργάνωση και διοίκηση αθλητισμού. Επιπλέον οι απόφοιτοι των Τμημάτων αυτών έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν δίπλωμα εξειδίκευσης στο ποδόσφαιρο αφού παρακολουθήσουν 4 εξάμηνα στην ειδικότητα του ποδοσφαίρου (Laios, 2005).

Η UEFA θεωρώντας καθοριστική τη συμβολή των προπονητών στο μέλλον του αθλήματος και θέλοντας να συμβάλλει στην ελεύθερη διακίνησή τους, ως εργαζομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη, έχει δημιουργήσει ένα ενιαίο πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης προπονητών που ακολουθούν οι ομοσπονδίες – μέλη της. Η Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (ΕΠΟ), ως μέλος της UEFA έχει

ιδρύσει σχολή προπονητών με στόχο την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των ατόμων που επιθυμούν να ασχοληθούν με την προπονητική του ποδοσφαίρου. Η φοίτηση στη σχολή περιλαμβάνει μαθήματα τεχνικής, τακτικής, φυσικής κατάστασης, κανόνων παιχνιδιού, κανονισμούς αγώνων, στοιχεία αθλητιατρικής, αξιοποίηση της τεχνολογίας, αθλητικής οικονομίας και διοίκησης (ΕΠΟ, Κανονισμός Λειτουργίας Σχολής Προπονητών Ποδοσφαίρου Ελλάδος, 2011). Έχει προκαθορισμένη διάρκεια για κάθε τύπο προπονητικού διπλώματος και προβλέπεται θεωρητικό μέρος, πρακτικό μέρος και αξιολόγηση (ΕΠΟ, Λειτουργία σχολών προπονητών ποδοσφαίρου, 2012), Πίνακας 4.

Πίνακας 4. ΕΠΟ, κατηγορίες προπονητικών διπλωμάτων, εκπαίδευση

Εκπαίδευση	UEFA - C	UEFA - B	UEFA - A	Pro - UEFA
Θεωρία & πράξη	76 ώρες	120 ώρες	180 ώρες	420 ώρες
Αξιολόγηση	2 ώρες	2 ώρες	4 ώρες	6 ώρες

Οι κατηγορίες προπονητών με βάση το προπονητικό τους δίπλωμα προβλέπεται να εργάζονται σε αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου που αγωνίζονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες, Πίνακας 5, (ΕΠΟ, Κανονισμός Προπονητών Ποδοσφαίρου, 2012).

Πίνακας 5. Κατηγορίες προπονητικών διπλωμάτων ΕΠΟ και κατηγορία σωματείου που αντιστοιχεί.

Ε.Π.Ο κατηγορίες προπονητών	Είδος αθλητικού σωματείου
Pro - UEFA	<ul style="list-style-type: none"> • Επαγγελματικά σωματεία
ELITE YOUTH	<ul style="list-style-type: none"> • Ομάδες Νέων και Εφήβων της Super League
UEFA A	<ul style="list-style-type: none"> • Ερασιτεχνικά σωματεία • Ομάδες Νέων και Εφήβων όλων των κατηγοριών
Πιστοποιητικό UEFA A	<ul style="list-style-type: none"> • Ερασιτεχνικά σωματεία • Ομάδες Νέων και Εφήβων Β΄ και Γ΄ Εθνικής κατηγορίας
UEFA B	<ul style="list-style-type: none"> • Ερασιτεχνικά σωματεία έως Δ΄ Εθνική κατηγορία • Μεικτές ομάδες Ενώσεων
Πιστοποιητικό UEFA B	<ul style="list-style-type: none"> • Ερασιτεχνικά σωματεία Β΄ & Γ΄ κατηγορίας τοπικών Ενώσεων • Ακαδημίες ομάδων τοπικών Ενώσεων
UEFA C	<ul style="list-style-type: none"> • Ακαδημίες επαγγελματικών & ερασιτεχνικών σωματείων • Ακαδημίες ομάδων τοπικών Ενώσεων Ε.Π.Σ

Οι Gilbert, Gallimore και Trudel (2009) αναφέρουν ότι οι φορείς που προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα για προπονητές είναι δύσκολο να καλύπτουν τις ανάγκες τους και προτείνουν να δημιουργηθούν κατά περιοχές ενώσεις προπονητών οι οποίες μπορούν να προσφέρουν επιμορφωτικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες των μελών τους.

Σύμφωνα με άλλους ερευνητές παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση των προπονητών και τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα που οργανώνουν αθλητικοί οργανισμοί ελάχιστες έρευνες υπάρχουν που να αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων στην ανάπτυξη των νέων (Falkao, Bloom & Gilbert, 2012).

2.22. Κοινωνική Διαστρωμάτωση του προπονητή

Κάθε κοινωνία ιεραρχεί τα άτομα που απαρτίζεται με βάση ορισμένα κοινωνικά χαρακτηριστικά που διαθέτουν όπως η μόρφωση, το εισόδημα, ο πλούτος, το επάγγελμα, το μορφωτικό του επίπεδο, η κοινωνική αναγνώριση κ.ά. Ο τρόπος αυτός κατάταξης των ατόμων αναφέρεται ως κοινωνική διαστρωμάτωση (Αυγερινός, 2007).

Η έννοια της κοινωνικής διαστρωμάτωσης σύμφωνα με τον Πιπερόπουλο (1999) δεν είναι μια θεωρητική προσέγγιση των κοινωνικών διαφορών ανάμεσα σε άτομα, ομάδες ή οικογένειες αλλά είναι καθοριστικός παράγοντας που επηρεάζει τις διαδικασίες καλλιέργειας της προσωπικότητας του ατόμου και αποτελεί βασική παράμετρο με την οποία μπορεί να εξηγηθεί η συμπεριφορά του. Συντίθεται από πολλούς επιμέρους παράγοντες, κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς, κ.ά. Σύμφωνα με τον Παπά (2002) στις σύγχρονες κοινωνίες η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης έχει κάνει δυσδιάκριτα τα όρια καθορισμού του κοινωνικού στρώματος στο οποίο ανήκει ένα άτομο.

Σύμφωνα με τον Αυγερινό (2007) για την ένταξη του ατόμου σε ένα κοινωνικό στρώμα χρησιμοποιούνται κριτήρια όπως: το επάγγελμα, το μορφωτικό επίπεδο (τίτλοι σπουδών), τα εισοδήματα, το κοινωνικό κύρος, κ.ά.

Ο Παππάς (2002) αναφέρει τον όρο «στάτους» τον οποίο συνδέει με την κοινωνική διάκριση που έχει ένα άτομο σε μια δομημένη κοινωνία. Ο όρος δηλώνει τη θέση που κατέχει το άτομο στην κοινωνία και τη γνώμη των άλλων για αυτό. Το κοινωνικό «στάτους» το διαμορφώνουν διάφοροι παράγοντες όπως: η οικονομική κατάσταση, η καταγωγή, η μόρφωση, το θρήσκευμα, το επάγγελμα, κ. ά.

Στις παραδοσιακές κοινωνίες τα άτομα δεν είχαν τη δυνατότητα να βελτιώσουν την κοινωνική και οικονομική τους κατάσταση και για αυτό ταυτόχρονα με τη γέννησή τους καθοριζόταν ο κοινωνικός τους ρόλος π.χ. δούλος στις αρχαίες κοινωνίες. Στις σύγχρονες κοινωνίες δίνεται η δυνατότητα στα άτομα μέσω της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, του επαγγέλματος και της εργασίας να αλλάξουν κοινωνικό στρώμα. Η δυνατότητα που έχει ένα άτομο να μετακινηθεί από ένα κοινωνικό στρώμα σε άλλο χαρακτηρίζεται κοινωνική κινητικότητα (Παππάς 2002; Αυγερινός, 2007).

Σύμφωνα με τον Αυγερινό (2007) ως «κοινωνική κινητικότητα χαρακτηρίζουμε στην κοινωνιολογία κάθε μακροπρόθεσμη αλλαγή της κοινωνικής θέσης ενός ατόμου ή μιας ομάδας ανθρώπων. Αυτή η αλλαγή μπορεί να σχετίζεται με την αλλαγή της κοινωνικής κατάστασης του ατόμου ή την αλλαγή της περιοχής που ζει. Στην πρώτη περίπτωση έχουμε κάθετη κινητικότητα (με κατεύθυνση προς τα πάνω ή προς τα κάτω), στη δεύτερη οριζόντια κινητικότητα (μετακινήσεις μαζών προς την πόλη –αστυφιλία ή προς τη επαρχία».

Οι επιτυχίες και οι οικονομικές απολαβές που αποκτά ένας προπονητής στη διάρκεια της καριέρας του συμβάλλουν στην κάθετη κινητικότητα προς τα πάνω ενώ τα άσχημα αποτελέσματα δημιουργούν στο άτομο κάθετη κινητικότητα προς τα κάτω. Το επάγγελμα σύμφωνα με τον Αυγερινό (2007) θεωρείται ο σπουδαιότερος παράγοντας της κοινωνικής κινητικότητας του ατόμου αφού σύμφωνα με αυτό καθορίζεται η κοινωνική θέση και το κύρος του.

Το μορφωτικό επίπεδο ανήκει στις παραμέτρους της κοινωνικής διάκρισης με τις οποίες κατατάσσεται κοινωνικά ένα άτομο. Η μόρφωση που αποκτά το άτομο με τις σπουδές είναι ένα εφόδιο που συμβάλλει στην επιτυχία και στην κοινωνική του εξέλιξη. Σύμφωνα με τον Κωνσταντινάκο (2008) η θέση που παίρνει ένα άτομο στην κοινωνία όταν ενηλικιώνεται είναι συνάρτηση της κοινωνικής του καταγωγής και της μορφωτικής και πολιτισμικής του εξέλιξης. Το πολιτισμικό κεφάλαιο που αποκτά μέσω της εκπαίδευσης αποτελεί βασικό παράγοντα ο οποίος διαμορφώνει τη συμπεριφορά του.

Σύμφωνα με το Bourdieu κάθε άτομο έχει ένα «πολιτισμικό κεφάλαιο» το οποίο χαρακτηρίζει το προσωπικό και το κοινωνικό του υπόβαθρο. Οι τίτλοι σπουδών που αποκτά ένα άτομο μέσα από ένα οργανωμένο εκπαιδευτικό σύστημα αποτελούν χαρακτηριστικό στοιχείο του πολιτισμικού/μορφωτικού του κεφαλαίου σε αντίθεση με κάποιον αυτοδίδακτο. Ο τίτλος σπουδών πιστοποιεί ένα σύνολο γνώσεων και δεξιοτήτων αξιολογημένες μέσα από προβλεπόμενες διαδικασίες οι οποίες λειτουργούν αθροιστικά στην κουλτούρα του ατόμου. Όμως υπάρχει και ένα είδος πολιτισμικού κεφαλαίου, που έχει αποκτηθεί απευθείας από την οικογένεια το οποίο δεν μπορεί να αποτιμήσει ο τίτλος σπουδών (Bourdieu, 1986).

Ο αθλητισμός σύμφωνα με τον Ήραντο (1990) δίνει τη δυνατότητα να αναπτυχθούν κοινωνικές σχέσεις φιλίας και συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκομένων, συμβάλλει να αυξηθεί η κοινωνική κινητικότητα και δίνει τη δυνατότητα το άτομο να ανέβει κοινωνικά πολύ γρήγορα σε σχέση με άλλους τομείς που δραστηριοποιείται ο άνθρωπος, όπως π.χ. η τέχνη.

Ο Martens (1993) θεωρεί ότι είναι σημαντικό ο προπονητής να αποκτήσει τη δική του φιλοσοφία θέτοντας τρία ερωτήματα σχετικά με το τι κάνει, πώς το κάνει και γιατί το κάνει. Αυτό θα τον βοηθήσει να αναπτύξει την αυτογνωσία του και να θέτει ξεκάθαρους στόχους στη δουλειά του.

Η ελεύθερη διακίνηση των παικτών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει δημιουργήσει ένα διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον για τον προπονητή. Οι ομάδες αποτελούνται από πολλούς παίκτες με διαφορετικό πολιτισμικό κεφάλαιο και ο προπονητής καλείται με σωστή διαχείριση να πάρει τα καλύτερα αποτελέσματα. Την τελευταία πενταετία στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο στη χώρα μας ο αριθμός των ξένων παικτών που αγωνίζονται στη Super League είναι μεγάλος και κυμαίνεται πάνω από 40% του συνολικού αριθμού των παικτών (Super League, Αρχεία περιόδου 2010-2011). Και στο παιδικό ποδόσφαιρο ο προπονητής έχει να αντιμετωπίσει παιδιά με διαφορετικά κοινωνικά χαρακτηριστικά (καταγωγής) λόγω της πολυπολιτισμικότητας της Ελληνικής κοινωνίας.

Ο προπονητής έχει μια δύσκολη αποστολή αφού πρέπει να διαχειριστεί ένα εξελισσόμενο περιβάλλον στο οποίο αλληλεπιδρούν άτομα με διαφορές στην ηλικία, στην καταγωγή, στο κοινωνικό στρώμα, στις εμπειρίες, τα βιώματα και στις αξίες (Potrac, Brewer, Jones, Armour & Hoff, 2005; Gilbert & Trudel, 2006).

Σύμφωνα με τους Cushion και συν. (2003) οι γνώσεις του προπονητή οι οποίες επηρεάζουν την προπονητική του κουλτούρα προέρχονται κυρίως από δύο κατευθύνσεις: α) την τυπική γνώση που αποκτά παρακολουθώντας εκπαιδευτικά προγράμματα από φορείς σχετικούς με το αντικείμενό του. Τα προγράμματα αυτά δίνουν πολλές θεωρητικές γνώσεις όμως δεν έχει μελετηθεί πόσο αλλάζουν τη συμπεριφορά τους και αν οι προπονητές τα θεωρούν χρήσιμα, και β) την άτυπη γνώση που αποκτά από άλλες πηγές όπως: οι βιωματικές εμπειρίες του από την αθλητική του καριέρα, η θητεία του ως βοηθός προπονητής, η παρατήρηση άλλων εμπειρών προπονητών και το μορφωτικό του επίπεδο. Η μάθηση που προέρχεται από παρατήρηση και συζήτηση (βιωματική) με άλλους προπονητές φαίνεται μέσα από πολλές ερευνητικές εργασίες ότι αποτελεί καθιερωμένη πορεία, η οποία χρησιμοποιείται ευρέως από τους προπονητές (Cushion, et al., 2010).

Ο προπονητής έχει τη δυνατότητα για να αποκτήσει γνώσεις να χρησιμοποιεί και άλλες πηγές όπως: το διαδίκτυο, τα βιβλία, τις εφημερίδες, τα περιοδικά (Erickson, Bruner, MacDonald & Cote, 2008).

Η άποψη ότι ένα μεγάλο μέρος από τις γνώσεις των προπονητών οφείλεται στη μάθηση που αποκτούν από την παρατήρηση των αθλητών στηρίζεται στο γεγονός ότι ο προπονητής ξοδεύει λίγο σχετικά χρόνο για να αποκτήσει ένα προπονητικό δίπλωμα σε σχέση με το χρόνο που δαπανά καθημερινά στην προπόνηση με τους αθλητές, τους άλλους προπονητές και τη διοίκηση της ομάδος (Lemyre, Trudel & Durand-Bush, 2007).

Έρευνες σχετικά με τη γνώση που πηγάζει από την εμπειρία υποστηρίζουν ότι οι έμπειροι προπονητές πολλές φορές έχουν συγκεκριμένες αντιλήψεις για τον αθλητισμό και την προπόνηση οι οποίες είναι ξεπερασμένες και όμως

αναπαράγονται. Είναι δύσκολο να αλλάξουν τέτοιες συμπεριφορές αφού έχουν αποκτηθεί βιωματικά ακόμα και μετά την παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων (Cushion et al, 2003; Cushion, Ford & Williams, 2012).

Ο προπονητής αποτελεί ανθρώπινο κεφάλαιο για το σωματείο που εργάζεται αλλά και για το άθλημα του γενικότερα. Κατά το Νικολάου (2006) ως ανθρώπινο κεφάλαιο αναφέρονται μια σειρά από χαρακτηριστικά που μπορεί να διαθέτει ένας εργαζόμενος π.χ. το μορφωτικό επίπεδο, η εμπειρία, η γνώση του αντικειμένου, κ.ά. τα οποία συνεισφέρουν στην αποτελεσματικότητα της επιχείρησης και κατά συνέπεια της προσδίδουν πρόσθετη οικονομική αξία.

Η προσωπικότητα του προπονητή με τα χαρακτηριστικά που την απαρτίζουν όπως: οι γνώσεις του, ο τρόπος καθοδήγησης των αθλητών του, ο προγραμματισμός και ο καθορισμός των στόχων της προπόνησης, οι μέθοδοι διδασκαλίας και τα κίνητρα που χρησιμοποιεί, επηρεάζουν τη συνοχή της ομάδας η οποία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την υλοποίηση των στόχων σε ένα αθλητικό σωματείο (Λάιος, 2005).

Σύμφωνα με τους Conroy και Coatsworth (2006), ο προπονητής παίζει σημαντικό ρόλο στις εμπειρίες που αποκομίζουν τα παιδιά από τον αθλητισμό. Με τη συμπεριφορά του, την προσωπικότητά του και τους στόχους που θέτει στην προπόνηση δημιουργεί ένα κλίμα παρακίνησης μέσα στο οποίο τα παιδιά αναπτύσσονται και βιώνουν τα οφέλη του αθλητισμού. Αντίθετα ανεπιθύμητες συμπεριφορές δυσαρεστούν τα παιδιά και πολλές φορές αποτελούν την αιτία για να σταματήσουν να αθλούνται (Fraser-Thomas & Cote, 2009).

2.23. Γεωγραφική Διαστρωμάτωση και αθλητισμός

Η πολύ μεγάλη έμφαση που δίνεται στην ανάπτυξη των νεαρών αθλητών έχει οδηγήσει τους επιστήμονες να ερευνούν εκτός από τους γενετικούς και όλους εκείνους τους παράγοντες που εμπλέκονται και επηρεάζουν την εκπαίδευσή τους. Έχουν στρέψει το ερευνητικό τους ενδιαφέρον και μελετούν αν ο πληθυσμός μιας περιοχής που ζει και αναπτύσσεται ένας νεαρός αθλητής επηρεάζει την ανάπτυξή του και την απόδοσή του. Σύμφωνα με τον Κωνσταντινάκο (2008) το μέγεθος του πληθυσμού ενός τόπου επηρεάζει την οργάνωση και το περιεχόμενο σε τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση, οι συγκοινωνίες καθώς και την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των ανθρώπων.

Οι Cote, MacDonald, Baker και Abernethy (2006) αναφέρουν ότι επειδή το φυσικό και το ψυχοκοινωνικό περιβάλλον ανάμεσα σε μεγάλες και μικρές πόλεις είναι διαφορετικό, προσφέρονται διαφορετικές αθλητικές εμπειρίες στα παιδιά. Κατά συνέπεια επηρεάζεται η άποψη του παιδιού για τον αθλητισμό, η συμμετοχή του σε αθλητικές δραστηριότητες, η απόδοσή του, το άθλημα που θα ακολουθήσει και γενικότερα η προσωπική του ανάπτυξη.

Σύμφωνα με το Bloom (1985) τα ερεθίσματα που δέχονται οι αθλητές από το περιβάλλον που αναπτύσσονται στην παιδική ηλικία οδηγούν σε διαφορές οι οποίες παρατηρούνται και κατά την ενηλικίωσή τους και έχουν σχέση με την παρακίνηση για προπόνηση, τις δεξιότητες που απέκτησαν, το πως και το πότε απέκτησαν τις ειδικές δεξιότητες του αθλήματός τους.

Οι παράγοντες που σχετίζονται με τον πληθυσμό ενός τόπου και επηρεάζουν την αθλητική ανάπτυξη των νεαρών αθλητών είναι: α) το κοινωνικό περιβάλλον στο

οποίο το παιδί αναπτύσσεται. Το αποτελούν η οικογένεια, το σχολείο και η ευρύτερη κοινωνία, β) η ασφάλεια του περιβάλλοντος, και γ) η πρόσβαση σε αθλητικές εγκαταστάσεις. (Cote, MacDonald, Baker & Abernethy, 2006; Lidor, Cote, Arnon, Zeev & Cohen-Maoz, 2010).

Τα συμπεράσματα των ερευνών σχετικά με το μέγεθος του πληθυσμού ενός τόπου που επηρεάζει την ανάπτυξη του αθλητή δεν ταυτίζονται. Οι Curtis και Birch (1987) μελετώντας την καταγωγή αθλητών χόκεϊ υψηλού επιπέδου στον Καναδά βρήκαν ότι περιοχές με πληθυσμό πάνω από 500.000 και κάτω από 1.000 άτομα είχαν αναλογικά λιγότερους πρωταθλητές. Η έλλειψη αθλητικών υποδομών στις αγροτικές περιοχές και η έλλειψη συνομήλικων στις μικρές ηλικίες δε βοηθά την καλλιέργεια αθλητικών δεξιοτήτων οι οποίες είναι απαραίτητες στους επαγγελματίες αθλητές.

Ο Carlson (1988) σε τενίστες αθλητές υψηλού επιπέδου στη Σουηδία αναφέρει ότι οι αγροτικές περιοχές δίνουν περιορισμένες επιλογές σε οργανωμένα αθλήματα, αλλά οι αθλητές έχουν καλύτερη πρόσβαση στις εγκαταστάσεις και πολλές ευκαιρίες για προπόνηση και παιχνίδι. Επίσης ότι οι προπονητές που εργάζονται σε αγροτικές περιοχές έχουν καλύτερες σχέσεις με τους παίκτες αλλά υστερούν σε γνώσεις του αθλήματος από τους προπονητές των αστικών περιοχών.

Σύμφωνα με τους Soberlak και Cote (2003) τα παιδιά που μεγαλώνουν σε αγροτικές περιοχές έχουν περισσότερες ευκαιρίες να παίξουν με μεγαλύτερα παιδιά και με ενήλικες και να συμμετέχουν σε περισσότερα από ένα αθλήματα γεγονός που διευκολύνει την ανάπτυξή τους και την ειδίκευσή τους σε κάποιο άθλημα.

Σύμφωνα με τους Martindale και συν. (2005) οι αθλητές που ζουν σε μικρές πόλεις έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν ομάδες και αθλητές υψηλού

επιπέδου που δραστηριοποιούνται στην περιοχή τους και αυτό να αποτελέσει ένα επιπλέον κίνητρο που θα συμβάλλει στην ανάπτυξή τους.

Οι Cote και συν. (2006) σε σχετική έρευνα σε αμερικανούς επαγγελματίες παίκτες του χόκεϊ στον πάγο, του μπάσκετ, του μπίτζμπολ και του γκολφ κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι τα άτομα που αναπτύσσονται σε πόλεις με πληθυσμό κάτω από 500.000 έχουν σημαντικές πιθανότητες να γίνουν αθλητές υψηλού επιπέδου. Μια σειρά από παράγοντες συμβάλλουν στην κατεύθυνση αυτή. Είναι περισσότερο πιθανό αυτού του τύπου οι πόλεις να έχουν: α) καλύτερα γήπεδα και προπονητικές εγκαταστάσεις, β) πιο εξειδικευμένους προπονητές, γ) καλύτερη οργάνωση των αθλημάτων, δ) την απαιτούμενη επίβλεψη από τους ενήλικες, ε) πολλά παιδιά της ίδιας ηλικίας, και στ) δυνατότητα επιλογής να συμμετέχουν σε περισσότερα από ένα αθλήματα

Η έρευνα των Baker και Logan (2007) σε Καναδούς και Αμερικανούς αθλητές του χόκεϊ σχετικά με την επίδραση που έχει ο τόπος καταγωγής στην πορεία ενός αθλητή να παίζει σε υψηλό επίπεδο συμφώνησε με τα αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών και έδειξε ότι πολύ μικρές ή πολύ μεγάλες πόλεις δεν ευνοούν στην κατεύθυνση αυτή.

Οι MacDonald, King, Cote και Abernethy (2009) σε έρευνά τους σχετικά με μέγεθος της πόλης και την επίδραση στην καριέρα αθλητριών του τένις και του ποδοσφαίρου, οι οποίες έπαιζαν σε επαγγελματικό επίπεδο, υποστήριξαν ότι πόλεις με πληθυσμό κάτω από 500.000 ατόμων παρέχουν περισσότερες ευκαιρίες και μοναδικά πλεονεκτήματα για ανάπτυξη του αθλητισμού. Ανεξάρτητα από το φύλο, τα παιδιά στις μικρότερες κοινωνίες έχουν μεγαλύτερους χώρους για να παίζουν,

περισσότερη ασφάλεια και τη δυνατότητα επιλογής πολλών αθλητικών δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην καλύτερη εξειδίκευσή τους.

Σχετική έρευνα των Baker, Schoner, Cobley, Schimmer και Wattie (2009) που έκαναν σε αθλητές υψηλού επιπέδου σε τέσσερις χώρες, (Αμερική, Καναδάς, Αγγλία, Γερμανία) δεν επιβεβαίωσαν τα αποτελέσματα των προηγούμενων ερευνών. Οι ερευνητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι αθλητές υψηλού επιπέδου δεν κερδίζουν κάποιο πλεονέκτημα από το μέγεθος του πληθυσμού της περιοχής που γεννήθηκαν. Υποστήριξαν ότι οι αθλητές υψηλού επιπέδου έχουν λιγότερες πιθανότητες να προέρχονται από πολύ μικρές ή πολύ μεγάλες κοινωνίες και τονίζουν ότι είναι ανάγκη να αξιολογηθούν και άλλοι κοινωνικοί και οι πολιτισμικοί παράγοντες της περιοχής που επηρεάζουν την ανάπτυξη του αθλητή όπως είναι: η πολιτιστική παράδοση, το αθλητικό σύστημα και η γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού.

Η έρευνα των Fraser-Thomas, Cote και MacDonald (2010) σε αντίθεση με προηγούμενες έρευνες που είχαν εστιάσει στην επίδραση του τόπου καταγωγής στην απόδοση των αθλητών υψηλού επιπέδου, είχε στόχο να μελετήσει εάν το μέγεθος μιας πόλης επηρεάζει την ανάπτυξη αθλητών κολύμβησης ηλικίας 12-19 ετών και την απόφασή τους να σταματήσουν τον αθλητισμό. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα αθλητικά προγράμματα που εκπονούνται σε πόλεις κάτω των 500.000 κατοίκων έχουν περισσότερες πιθανότητες να παράγουν υψηλού επιπέδου αθλητές αλλά και μελλοντικούς ανθρώπους του αθλητισμού. Ο αριθμός των ατόμων που εγκαταλείπουν τον αθλητισμό στις μικρότερες πόλεις είναι χαμηλότερος από ότι στις μεγάλες. Σε αυτό συμβάλλει το γεγονός ότι το κλίμα συνήθως είναι περισσότερο ψυχαγωγικό, αναπτύσσονται θετικότερες διαπροσωπικές σχέσεις ανάμεσα σε προπονητές, γονείς

και αθλητές και ευνοείται πέρα από την ανάπτυξη των αθλητικών δεξιοτήτων η καλλιέργεια της προσωπικότητας των αθλητών συνολικά. Τα προγράμματα στις μεγάλες πόλεις με πληθυσμό πάνω από 500.000 κατοίκους συνήθως διαμορφώνουν ένα κλίμα περισσότερο ανταγωνιστικό και εστιάζουν περισσότερο στην απόδοση του αθλητή.

Οι Bruner, Macdonald, Pickett και Cote (2011) μελέτησαν σε 566 παίκτες του χόκεϊ στον πάγο από τον Καναδά, την Αμερική, τη Σουηδία και τη Φιλανδία εάν ο μήνας γέννησης, για αθλητές που γεννήθηκαν το ίδιο έτος, (σχετική επίδραση της ηλικίας), το μέγεθος της πόλης που γεννήθηκαν και η σχέση αυτών των δύο παραγόντων μεταξύ τους επηρεάζει την αθλητική τους ανάπτυξη. Στα συμπεράσματά τους αναφέρουν ότι: το μεγαλύτερο ποσοστό των αθλητών της έρευνας είχε γεννηθεί το πρώτο μισό του έτους (Ιανουάριος – Ιούνιος). Το μέγεθος της πόλης σε Καναδά και Αμερική που επηρεάζει την αθλητική ανάπτυξη του ατόμου είναι 100.000-500.000, στη Σουηδία πάνω από 500.000 και στη Φιλανδία 10.000-30.000. Επιπλέον ότι οι δύο παράγοντες δε σχετίζονται μεταξύ τους. Τέλος προτείνουν να μελετηθούν εκτός από την ηλικία και το μέγεθος του τόπου και άλλοι πολιτισμικοί παράγοντες όπως είναι η αθλητική παράδοση μιας περιοχής που μπορεί να επηρεάζουν την αθλητική απόδοση,

Οι Lidor και συν. (2010) έκαναν έρευνα στο Ισραήλ σχετικά με την επίδραση που έχει ο τόπος γέννησης στην εξέλιξη του αθλητή να αγωνιστεί στην ανώτερη κατηγορία της χώρας του στα αθλήματα που παίζονται με μπάλα (βόλεϊ, χάντμπολ, μπάσκετ, ποδόσφαιρο). Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι στο ποδόσφαιρο και στο χάντμπολ οι παίκτες που γεννήθηκαν σε πόλεις με πληθυσμό 50.000- 200.000 άτομα είχαν περισσότερες πιθανότητες να παίξουν σε υψηλότερο επίπεδο. Επιπλέον παίκτες

ποδοσφαίρου που μεγαλώνουν σε περιοχές με πληθυσμό κάτω από 2.000 άτομα μπορεί να έχουν μειονέκτημα στην αθλητική ανάπτυξή τους. Στο χάντμπολ αλλά ιδιαίτερα στο βόλεϊ διαπίστωσαν ότι πόλεις με πληθυσμό κάτω από 2.000 κατοίκους δίνουν περισσότερα περιθώρια ανάπτυξης στους αθλητές τους. Οι εν λόγω ερευνητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι όταν ερευνούμε περιβαλλοντικούς παράγοντες που επηρεάζουν την αθλητική ανάπτυξη σε χώρες με μικρό πληθυσμό πρέπει να συνυπολογίζονται η αθλητική καθώς και η πολιτιστική κουλτούρα της χώρας.

Τρία σημεία κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν σχετικά με τις παραπάνω έρευνες: α) το μέγεθος των πληθυσμού των χωρών. Οι προηγούμενες μελέτες πραγματοποιήθηκαν στην πλειοψηφία τους σε πολύ μεγάλες χώρες και με διαφορετική πληθυσμιακή κατανομή. Σε χώρες π.χ. Αμερική, Καναδά, Αυστραλία και η σύγκριση έγινε σε πόλεις με πληθυσμό μεγαλύτερο ή μικρότερο από τις 500.000 κατοίκους (Curtis & Birch, 1987; Cote et al., 2006; Baker & Logan, 2007; Macdonald et al., 2009; Fraser-Thomas, et al., 2010). Η έρευνα των Lidor και συν. (2010) πραγματοποιήθηκε στο Ισραήλ του οποίου ο συνολικός πληθυσμός κυμαίνεται περίπου στα 7.000.000 εκατομμύρια κατοίκους και οι πόλεις του έχουν διαφορετική πληθυσμιακή κατανομή, Πίνακας 6.

Πίνακας 6: Χώρες, έκταση, πληθυσμός και πληθυσμιακή κατανομή.

Χώρες	έκταση	πληθυσμός	πυκνότητα κάτοικοι ανά τ. χλμ.
Καναδάς	9.984.370	33.487.208	3,35

Αυστραλία	7.682.300	21.262.641	2,77
Ην. Πολιτείες	9.826.630	307.212.123	31,26
Αγγλία	244.820	61.612.255	252
Γερμανία	357.021	82.062.249	230
Ισραήλ	22.072	7.233.701	327,73
Ελλάδα	131.957	10.964.020	83,1

Πηγή. Βικιπαίδεια

β) Βασικός τους στόχος των ερευνητών ήταν να εντοπίσουν εάν το μέγεθος ενός τόπου σχετίζεται με την ανάπτυξη αθλητών υψηλού επιπέδου και για το λόγο αυτό τα δεδομένα τους τα συνέλεξαν από επαγγελματίες αθλητές, και γ) τα αποτελέσματα αναφέρονται σε αθλήματα που θεωρούνται παραδοσιακά και ιδιαίτερα δημοφιλή στις χώρες που έγιναν οι έρευνες και δεν έχουμε έρευνες σε λιγότερο διαδεδομένα αθλήματα από τις χώρες αυτές και σε χώρες με μικρότερο πληθυσμό και την ίδια πληθυσμιακή κατανομή. Τα αθλήματα που μελετήθηκαν στις περισσότερες έρευνες ήταν: το τένις, το χόκεϊ, το χόκεϊ στον πάγο, το μπάσκετ, το μπίτζμπολ, το γυναικείο ποδόσφαιρο, το βόλεϊ, το χάντμπολ, η κολύμβηση (Curtis & Birch, 1987; Carlson, 1998; Cote, et al., 2006; Macdonald et al., 2009).

2.24. Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του Ελληνικού πληθυσμού

Η γεωγραφική κατανομή του ελληνικού πληθυσμού κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα έχει υποστεί σημαντικές μεταβολές εξ αιτίας σπουδαίων ιστορικών γεγονότων τα οποία επηρέασαν τη δομή και την οργάνωση της ελληνικής κοινωνίας: α) οι

Βαλκανικοί Πόλεμοι και η Μικρασιατική Καταστροφή που έλαβαν χώρα από το 1912 έως το 1922, β) η δεκαετία από το 1940 έως το 1950 κατά την οποία διεξήχθη ο πόλεμος με Ιταλία και Γερμανία, ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και ο Εμφύλιος Πόλεμος, γ) η χρονική περίοδος 1950-1970 με τη μαζική μετανάστευση σε χώρες του εξωτερικού, και δ) το φαινόμενο της αστυφιλίας που παρατηρήθηκε την περίοδο 1950-1970 όπου μεγάλο μέρος του πληθυσμού από τις αγροτικές περιοχές μετακινήθηκε στα αστικά κέντρα, λόγω της μόνιμης επαγγελματικής εγκατάστασης (Κωνσταντινάκος, 2008).

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας ο πληθυσμός της Ελλάδος κατά την απογραφή του 1920 ήταν 5.016.000 κάτοικοι, οι οποίοι κατοικούσαν σε μια συνολική επιφάνεια 127.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων με πυκνότητα 39,5 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Η απογραφή του 2001 έδειξε ότι ο πληθυσμός της χώρας ήταν 10.964.020 κάτοικοι που κατοικούσαν σε 131.957 τετραγωνικά χιλιόμετρα με πληθυσμιακή πυκνότητα 83 κάτοικους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Η γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού όπως προκύπτει από τα στοιχεία των απογραφών δείχνει ότι: το 1951 το 37,7% του πληθυσμού κατοικούσε σε αστικές περιοχές, το 14,8% σε ημιαστικές και το 47,5% σε αγροτικές περιοχές. Στην απογραφή του 2001 σε αστικές και ημιαστικές κατοικούσε το 72,8% και σε αγροτικές περιοχές το 27,2% του πληθυσμού της χώρας, Πίνακας 7, (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2009).

Πίνακας 7. Γεωγραφική κατανομή και πυκνότητα του Ελληνικού πληθυσμού.

Γεωγραφική κατανομή	1951	1961	1971	1981	1991	2001
Αστικές	37,7	43,3	53,2	58,1	58,8	72,8
Ημιαστικές	14,8	12,9	11,6	11,6	12,8	
Αγροτικές	47,5	43,8	35,2	30,3	28,4	27,2
Πυκνότητα άτομα/τ.χλμ.	57,8	63,6	66,5	73,8	77,8	83,1

Τα τελευταία 60 χρόνια παρατηρείται μια σημαντική μετακίνηση του πληθυσμού από τις αγροτικές στις αστικές περιοχές η οποία όμως τα τελευταία χρόνια έχει σταθεροποιηθεί. Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2001 από το σύνολο του πληθυσμού της χώρας περίπου ο μισός κατοικεί σε Αττική (3.894.573 κάτοικοι) και Θεσσαλονίκη (1.057.825 κάτοικοι). Με κριτήριο τον πληθυσμό οι πόλεις πάνω από 100.000 κατοίκους χαρακτηρίζονται ως Αστικού τύπου, από 10.000 έως 99.999 κατοίκους θεωρούνται Ημιαστικού τύπου και κάτω από 10.000 κατοίκους αναφέρονται ως Αγροτικού τύπου περιοχές. Οι Αστικού τύπου περιοχές στη χώρα μας είναι οκτώ (8) πόλεις και η Ημιαστικού τύπου 212 πόλεις. (ΕΣΥΕ, 2001).

Η μετακίνηση του πληθυσμού στα αστικά κέντρα κυρίως σε Αθήνα και μετά τη Θεσσαλονίκη χωρίς χωροταξικό σχεδιασμό δημιούργησε πυκνοκατοικημένες άναρχα δομημένες πόλεις στις οποίες σήμερα εντοπίζεται η έλλειψη χώρων για τη δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων. Σύμφωνα με τους Farmer, Γαργαλιάνο και Αυθίνο (2006) οι αποφάσεις για την κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων στη χώρα μας δεν εμπίπτουν σε κάποιο γενικό σχεδιασμό. Τα κριτήρια κατασκευής είναι αυθαίρετα και σημαντικοί παράγοντες όπως είναι η γεωγραφική θέση, ο πληθυσμός,

η ιστορία, η αθλητική παράδοση μιας περιοχής δε λαμβάνονται υπόψη. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες έδωσαν την ευκαιρία να κατασκευαστούν στα μεγάλα αστικά κέντρα δημόσια έργα και αθλητικές εγκαταστάσεις πολύ σημαντικές για το μέγεθος της χώρας μας. Όμως η ελλιπής μεταολυμπιακή αξιοποίησή τους δεν έδωσε την αναμενόμενη ώθηση στην ανάπτυξη του αθλητισμού.

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις στη χώρα μας έχουν ανομοιογενή κατανομή. Παρατηρείται το φαινόμενο σε πόλεις με πληθυσμό 3.000 – 120.000 κατοίκους τα γήπεδα ποδοσφαίρου να έχουν την ίδια χωρητικότητα. Οι μεγάλες αστικές πόλεις και κυρίως η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη, είναι πυκνοκατοικημένες χωρίς χωροταξικό σχεδιασμό και τυχαία κατανομή των αθλητικών εγκαταστάσεων. Επιπλέον δεν υπάρχουν ελεύθεροι χώροι για τη δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων. Οι πολίτες των αστικών περιοχών για να καλύπτουν τις ανάγκες τους για άθληση μετακινούνται σε περιστατικούς χώρους με αποτέλεσμα να δαπανούν πολύτιμο χρόνο λόγω της μεγάλης κυκλοφορίας αλλά και να επιβαρύνονται οικονομικά. Στα μεγάλα αστικά κέντρα συναντά κανείς γήπεδα ποδοσφαίρου που ανταποκρίνονται απλά στις βασικές ανάγκες του αθλήματος χωρίς προδιαγραφές στην εξυπηρέτηση των θεατών (Γαργαλιάνος & Ασημακόπουλος, 2006).

Οι περισσότερες εγκαταστάσεις επειδή ο αθλητισμός θεωρείται ως κοινωνική παροχή, όπως είναι η υγεία και η παιδεία, είναι υπό κρατικό έλεγχο. Σύμφωνα με την άποψη αυτή οι αθλητικές εγκαταστάσεις στην Ελβετία ανήκουν στο κράτος στο 85%, στην Ιταλία το 55%, στην Αγγλία το 20%. Το ίδιο συμβαίνει και στην χώρα μας όπου το 95% των αθλητικών εγκαταστάσεων του ερασιτεχνικού και του επαγγελματικού αθλητισμού ελέγχονται από το κράτος (Γαργαλιάνος & Ασημακόπουλος, 2006).

ΜΕΡΟΣ II

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

3. ΜΕΘΟΔΟΣ

Η αξιολόγηση αποτελεί μια νέα σχετικά επιστήμη και είναι φυσικό να υπάρχουν διαφωνίες ανάμεσα στους επιστήμονες με το πως μπορεί να αξιολογηθεί ο σχεδιασμός και η οργάνωση του εκπαιδευτικού έργου ενός φορέα εκπαίδευσης ή ενός οργανισμού. Επειδή έχουν αναπτυχθεί πολλές θεωρίες αξιολόγησης κρίθηκε σκόπιμο από τον Δημητρόπουλο (2007) να ταξινομηθούν σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά τους σε 7 κατηγορίες.

1. Στοχοκεντρικές θεωρίες. Οι υποστηρικτές αυτών των θεωριών υποστηρίζουν ότι στην αρχή κάθε προγράμματος ορίζονται οι σκοποί και οι στόχοι του, υλοποιείται το πρόγραμμα και η αξιολόγηση χρησιμοποιείται για να ερευνηθεί αν επιτεύχθηκαν οι αρχικοί του σκοποί.
2. Θεωρίες επιστημονικής κρίσης. Οι υποστηρικτές αυτών των θεωριών λένε ότι προκειμένου να αξιολογηθεί ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα χρησιμοποιείται ένας αξιολογητής με επιστημονική κατάρτιση και εμπειρία στον χώρο και εμπιστεύονται τα αποτελέσματα της έρευνάς του.
3. Νατουραλιστικές – συμμετοχικές θεωρίες. Σύμφωνα με τους υποστηρικτές αυτών των θεωριών η αξιολόγηση είναι χρήσιμη όταν γίνεται σε συνεργασία αξιολογητή-αξιολογούμενου και συνεκτιμούνται στα αποτελέσματα οι συνθήκες που επικρατούσαν στην υλοποίηση του προγράμματος.
4. Θεωρίες λήψης αποφάσεων – διοίκησης. Οι υποστηρικτές αυτής της θεωρίας πιστεύουν ότι η αξιολόγηση είναι ένα εργαλείο στα χέρια ενός φορέα που

σχεδιάζει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα και τον βοηθά να πάρει σωστές αποφάσεις και να πραγματοποιήσει κατάλληλες επιλογές.

5. Αντιπαραθετικές θεωρίες. Ο αξιολογητής σύμφωνα με τους υποστηρικτές αυτών των θεωριών προσπαθεί στην αξιολόγησή του να συνεκτιμήσει και τις αντίθετες απόψεις που διατυπώνονται κατά τη διαδικασία ενός εκπαιδευτικού προγράμματος.
6. Δυναμική αξιολόγηση. Η αξιολόγηση αυτού του τύπου στηρίζεται στη θεωρία των συστημάτων. Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία η αξιολόγηση είναι συνεχής, πραγματοποιείται πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος ενός εκπαιδευτικού προγράμματος και συνοδεύεται από ανατροφοδότηση.
7. Άλλες θεωρίες. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν διαδικασίες αξιολόγησης που εφαρμόζονται αλλά δεν μπορούν να συσχετιστούν με τις παραπάνω θεωρίες (Δημητρόπουλος, 2007).

3.1. Επιλογή ερευνητικής μεθόδου

Από τη μελέτη των παραπάνω κατηγοριών αξιολόγησης εκείνη που σχετίζεται με την παρούσα μελέτη είναι η κατηγορία «Θεωρίες λήψης αποφάσεων – διοίκησης». Η μέθοδος αυτή ακολουθείται για την αξιολόγηση της οργάνωσης της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου ενός φορέα ή οργανισμού και έχει στόχο να συγκεντρώσει δεδομένα να τα χρησιμοποιήσει για τη λήψη αποφάσεων για τη βελτίωσή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που εκπονεί (Alkin, 1969; Stufflebeam, 1971; Patton, 1978; Γραμματικόπουλος, 2006; Δημητρόπουλος, 2007). Οι σημαντικότεροι υποστηρικτές αυτού του μοντέλου αξιολόγησης είναι ο Stufflebeam (1971), ο Alkin (1969) και ο Patton (1978).

Το μοντέλο αξιολόγησης του Stufflebeam (1971) επιλέχθηκε για τη διεξαγωγή της παρούσας μελέτης. Το μοντέλο αυτό, που αναφέρεται ως CIPP, Context, (αξιολόγηση Πλαισίου), Input (αξιολόγηση Εισόδου), Process (αξιολόγηση Διαδικασίας), Product (αξιολόγηση Αποτελέσματος), αναπτύχθηκε να βοηθήσει διοικητικά στελέχη που ασχολούνταν με την εκπόνηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η αξιολόγηση Πλαισίου διεξάγεται όταν πρόκειται να ληφθούν αποφάσεις για τον σχεδιασμό ενός νέου εκπαιδευτικού προγράμματος. Η αξιολόγηση Εισόδου διεξάγεται για να δώσει εναλλακτικές επιλογές για την υλοποίηση ενός προγράμματος. Η αξιολόγηση της Διαδικασίας δίνει στοιχεία για την εφαρμογή ενός προγράμματος, προβλέπει ή διαπιστώνει κάποια πιθανά προβλήματα και εξυπηρετεί αποφάσεις για πιθανές αλλαγές. Η αξιολόγηση του αποτελέσματος διεξάγεται μετά την υλοποίηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος και δίνει στοιχεία που σχετίζονται με την υλοποίηση του αρχικού προγραμματισμού (Stufflebeam, 1971; Γραμματικόπουλος, 2006; Δημητρόπουλος, 2007).

Σε κάθε έναν από τους παραπάνω τύπους αξιολόγησης ακολουθείται η ίδια διαδικασία η οποία περιλαμβάνει πέντε στάδια:

1. Εστίαση της αξιολόγησης. Ανάλυση των παραμέτρων και των μεταβλητών που συμμετέχουν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
2. Συλλογή των δεδομένων. Προσδιορισμός του πληθυσμού της έρευνας, της μεθοδολογίας συλλογής δεδομένων, προσδιορισμός του δείγματος και σχεδιασμός των διαδικασιών επεξεργασίας.
3. Ανάλυση δεδομένων. Επιλογή των μεθόδων επεξεργασίας και διεξαγωγή της επεξεργασίας.
4. Προσδιορισμός του τρόπου παρουσίασης των αποτελεσμάτων.

5. Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και υποβολή προτάσεων για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού προγράμματος (Stufflebeam, 1971; Δημητρόπουλος, 2007).

Η παρούσα μελέτη αποφασίστηκε να υλοποιηθεί με τη μέθοδο της περιγραφικής έρευνας η οποία χρησιμοποιείται ευρέως στις επιστήμες της αγωγής. Η μέθοδος αυτή δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να συγκεντρώσει στοιχεία στον χώρο που εξελίσσεται ένα γεγονός, να μελετήσει, να ταξινομήσει, να συγκρίνει, να συσχετίσει τα δεδομένα και να προχωρήσει σε γενικεύσεις. Ο ερευνητής δεν παρεμβαίνει στα γεγονότα αλλά τα παρατηρεί και τα περιγράφει με λεπτομέρεια (Cohen, Manion & Morisson, 2008; Καμπίτσης, 2004; Παρασκευόπουλος, 1993; Φίλιας, 1996).

Τα πλεονεκτήματα που πηγάζουν από τη χρησιμοποίηση της περιγραφικής έρευνας είναι:

1. Δίνεται η δυνατότητα για τη συγκέντρωση δεδομένων μιας συγκεκριμένης κατάστασης σε μια ορισμένη χρονική στιγμή, τα οποία περιγράφουν τις υπάρχουσες συνθήκες ή εντοπίζουν τις σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ τους.
2. Χρησιμοποιείται σε γνωστικά πεδία για τα οποία δεν υπάρχουν επαρκείς πληροφορίες.
3. Εντοπίζονται μεταβλητές και αναδεικνύονται σχέσεις μεταξύ των μεταβλητών που σε άλλους τύπους έρευνας λόγω των προαπαιτούμενων περιορισμών πιθανόν δε θα εμφανίζονταν.
4. Διεξάγεται σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του πληθυσμού και τα πορίσματα γενικεύονται στον πληθυσμό.

Τα μειονεκτήματα που πηγάζουν από τη χρήση της περιγραφικής έρευνας είναι:

1. Περιορίζεται στην παρατήρηση και στην περιγραφή του φαινομένου και όχι στην ερμηνεία του.
2. Συγκεντρώνεται μεγάλος όγκος στοιχείων και απαιτείται μεγάλη προσπάθεια για την επεξεργασία τους.
3. Απαιτείται προσεκτικός ερευνητικός σχεδιασμός για να αποφύγει ο ερευνητής τη μεροληψία (Παρασκευόπουλος, 1993; Φίλιας, 1996).

Στην περιγραφική έρευνα ο ερευνητής χρησιμοποιεί ως μεθόδους συγκέντρωσης στοιχείων τη δημοσκόπηση, την αναπτυξιακή έρευνα, τη μελέτη περίπτωσης, τη μεταανάλυση, τη μελέτη ανασκόπησης και την επακόλουθη μελέτη. Πιο συνηθισμένη μέθοδος είναι η δημοσκόπηση η οποία χρησιμοποιείται ευρέως, στις αθλητικές επιστήμες και στην κοινωνιολογία (Καμπίτσης, 2004; Thomas & Nelson, 2003).

Η παρούσα έρευνα αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί με τη μέθοδο της δημοσκόπησης διότι: α) δίνεται η δυνατότητα στον ερευνητή να συγκεντρώσει δεδομένα από το παιδικό ποδόσφαιρο τα οποία δεν έχουν καταγραφεί άλλη φορά, β) λόγω της μεγάλης γεωγραφικής διασποράς του πληθυσμού της έρευνας θα απευθυνθεί σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του και όχι σε ολόκληρο τον πληθυσμό, και γ) τα αποτελέσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη του αθλήματος.

Τα κυριότερα μέσα συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιούνται στη δημοσκόπηση είναι το ερωτηματολόγιο και η συνέντευξη (Cohen, et al., 2008; Καμπίτσης, 2004). Ο ερευνητής που επιλέγει να χρησιμοποιήσει για τις ανάγκες της έρευνάς του τη μέθοδο της δημοσκόπησης ακολουθεί τρία στάδια:

3.2. Στάδιο σχεδιασμού - προγραμματισμού

Ο ερευνητής στον σχεδιασμό της έρευνάς του αποφασίζει το είδος των πληροφοριών που θα συγκεντρώσει και επιλέγει τα μέσα συλλογής των δεδομένων που θα χρησιμοποιήσει. Τα κυριότερα μέσα συλλογής δεδομένων είναι: το ερωτηματολόγιο, η συνέντευξη, η παρατήρηση, το τεστ, η αναφορά, κ.ά. (Καραγεώργος, 2002; Cohen, et al., 2008). Προκειμένου η επιλογή του να μην είναι αυθαίρετη μελετά προηγουμένως τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους (Μπαγιάτης, 1990; Καραγεώργος, 2002). Ακολουθώντας αυτή τη διαδικασία του δίνεται η δυνατότητα να εντοπίσει ασάφειες, παραλήψεις και να αυξήσει την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Η εξασφάλιση του μέσου συλλογής δεδομένων από τον ερευνητή γίνεται με τρεις τρόπους:

1. Χρησιμοποιεί έτοιμο ερευνητικό εργαλείο που καλύπτει τις ανάγκες της έρευνάς του και έχει κατασκευαστεί από άλλους ερευνητές.
2. Τροποποιεί και διαμορφώνει στις ανάγκες του κάποιο έτοιμο εργαλείο.
3. Κατασκευάζει εργαλείο που να ικανοποιεί τις ανάγκες της μελέτης του και στη συνέχεια πραγματοποιεί προκαταρκτική έρευνα για να εξετάσει την αποτελεσματικότητά του.

Συνεχίζει τον σχεδιασμό της έρευνάς του και καθορίζει τον πληθυσμό της έρευνας, προσδιορίζει το αντιπροσωπευτικό δείγμα και αποφασίζει την τεχνική της δειγματοληψίας που θα ακολουθήσει (Καραγεώργος, 2002).

3.3. Στάδιο συλλογής δεδομένων

Έρχεται σε επαφή με τους ερωτώμενους και εξηγεί τους στόχους της έρευνας. Συγκεντρώνει τα δεδομένα και τα ομαδοποιεί. Οργανώνει τη διαδικασία για την ανάλυσή τους.

3.4. Στάδιο επεξεργασίας – αξιολόγησης – προτάσεων

Επεξεργάζεται τα δεδομένα και αναδεικνύει τις σχέσεις μεταξύ τους. Παρουσιάζει και δικαιολογεί τα αποτελέσματα. Εξάγει συμπεράσματα. Υποβάλλει προτάσεις (Καμπίτσης, 2004).

3.5. Ερευνητικό εργαλείο

Με δεδομένο ότι τα Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου είναι διασκορπισμένα σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια θεωρήθηκε ότι η πιο εφικτή λύση για τη συλλογή των δεδομένων της έρευνας ήταν το ερωτηματολόγιο. Είναι από τις πιο συνηθισμένες μεθόδους διεξαγωγής δειγματοληψίας στις κοινωνικές επιστήμες (Καραγεώργος, 2002) και κάποιες πληροφορίες μπορούμε να τις πάρουμε μόνο με αυτό (Καμπίτσης, 2004; Thomas & Nelson, 2003).

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα για την επιλογή του ερωτηματολογίου ως μέσου συλλογής δεδομένων είναι:

1. Δίνεται η δυνατότητα στον ερευνητή να καλύψει πληθυσμούς διασκορπισμένους σε μεγάλες γεωγραφικές περιοχές.
2. Το κόστος του είναι μικρότερο από άλλες μεθόδους συλλογής δεδομένων.

3. Τα δεδομένα μπορούν να αποδελτιωθούν και να επεξεργαστούν ευκολότερα και φθηνότερα.
4. Ο ερωτώμενος έχει τη δυνατότητα να σκεφτεί με άνεση την απάντησή του και να αφιερώσει το χρόνο που ο ίδιος επιθυμεί.
5. Ο ερωτώμενος απαντάει ανώνυμα γεγονός που του δίνει τη δυνατότητα να εκφράσει την άποψή του με περισσότερη ειλικρίνεια.

Τα μειονεκτήματα από τη χρήση του ερωτηματολογίου ως ερευνητικού εργαλείου τα οποία όμως θεωρήθηκε ότι δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της παρούσας έρευνας είναι:

1. Το ποσοστό των ερωτώμενων που ανταποκρίνεται και επιστρέφει τα ερωτηματολόγια είναι μικρό για το λόγο αυτό ο ερευνητής στέλνει περισσότερα ώστε να συγκεντρώσει το απαραίτητο δείγμα.
2. Η συγκέντρωση των ερωτηματολογίων καθυστερεί αφού επαφίεται στη συνείδηση του ερωτώμενου ο χρόνος επιστροφής τους.
3. Ο ερωτώμενος αφήνει ερωτήσεις αναπάντητες, είτε από απροσεξία είτε γιατί δεν τις κατανοεί, γεγονός που επηρεάζει το αποτέλεσμα.
4. Ο ερωτώμενος παρά τη σαφήνεια των ερωτήσεων μερικές φορές απαντά αυτό που θεωρεί σωστό κατά τη γνώμη του και όχι την πραγματική κατάσταση (Καραγεώργος, 2002; Καμπίσης, 2004).

3.6. Κατασκευή ερωτηματολογίου

Για τη συλλογή των πληροφοριών της παρούσας έρευνας δε βρέθηκε κάποιο αντίστοιχο ερευνητικό εργαλείο. Για τον λόγο αυτό σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε ένα νέο ερωτηματολόγιο ακολουθώντας τις αρχές της επιστημονικής έρευνας. σύμφωνα με τις οποίες ο ερευνητής διατυπώνει μια σειρά από ερωτήσεις με τις οποίες επιθυμεί να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με τις γνώσεις και τις απόψεις του ερωτώμενου για το ερευνητικό πρόβλημα. Τις πληροφορίες τις μετατρέπει σε ερευνητικά δεδομένα τα οποία επεξεργάζεται, τα αναλύει και εξάγει τα συμπεράσματά του. Η επιλογή και η διατύπωση των ερωτήσεων έχουν στόχο να καλύψουν το ερευνητικό πεδίο της έρευνας και να προκαλέσουν το ενδιαφέρον του ερωτώμενου (Cohen, et al., 2008).

Για τη σύνταξη του ερωτηματολογίου της παρούσας έρευνας ακολουθήθηκαν τα παρακάτω τρία βήματα:

Στο πρώτο βήμα πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τον προγραμματισμό, το περιεχόμενο και την αξιολόγηση της εκπαίδευσης των παιδιών στο ποδόσφαιρο με στόχο να οριστεί με ακρίβεια το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου. Είναι σημαντικό στο αρχικό στάδιο κατασκευής ενός ερωτηματολογίου η ανάδειξη των επιμέρους θεμάτων καθώς και το ξεκαθάρισμα των μεταβλητών που αποτελούν την πηγή άντλησης των πληροφοριών για να απαντηθούν οι ερευνητικοί στόχοι (Φίλιας, 1993; Καραγεώργος, 2002). Με την παραπάνω διαδικασία δημιουργήθηκαν 44 ερωτήσεις.

Στο δεύτερο βήμα σύνταξης του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκαν 30 ημιδομημένες συνεντεύξεις με προπονητές οι οποίοι εργάζονταν σε Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου. Η εμπειρία και η γνώση των προπονητών βοήθησε στη

διασταύρωση των πληροφοριών που προέκυψαν από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και ανάδειξε επιπλέον ζητήματα. Οι ημιδομημένες συνεντεύξεις δίνουν τη δυνατότητα στον ερευνητή εκτός από τις ερωτήσεις κλειστού τύπου να υποβάλλει και συμπληρωματικές ερωτήσεις, όπου κρίνει απαραίτητο, για να διευκρινίσει, να επαληθεύσει ή να αντλήσει ερευνητικά δεδομένα σε τομείς που έχουν λίγο ερευνηθεί (Καραγεώργος, 2002; Καμπίτσης, 2004). Με τον τρόπο αυτό προστέθηκαν άλλες 15 ερωτήσεις και συνολικά το ερωτηματολόγιο περιείχε 59 ερωτήσεις.

Στο τρίτο βήμα το ερωτηματολόγιο υπεβλήθη σε κριτική ανάλυση από 6 Ακαδημαϊκούς, που δίδασκαν μεθοδολογία έρευνας, στατιστική και οργάνωση αθλητικών δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με τον Καμπίτση (2004), για την κατασκευή ενός ερωτηματολογίου, ο ερευνητής απαιτείται να κάνει δύο προκαταρκτικές έρευνες. Στην πρώτη δίνει το ερωτηματολόγιο σε άλλους ειδικούς του ερευνητικού πεδίου που αναφέρεται η έρευνα να το μελετήσουν και να κάνουν σχόλια αναφορικά με την κατασκευή του, το περιεχόμενο του, τις γλωσσικές εκφράσεις του και αν χρειαστεί κατά τη γνώμη τους να προσθέσουν ή να αφαιρέσουν ερωτήσεις. Αφού ενσωματώσει τις παρατηρήσεις που του έγιναν στην πρώτη προκαταρκτική μελέτη στέλνει το ερωτηματολόγιο για απάντηση σε ένα δείγμα ατόμων που ανήκουν στον πληθυσμό της έρευνας (Thomas & Nelson, 2003). Μετά την παραπάνω διαδικασία στο ερωτηματολόγιο παρέμειναν 53 ερωτήματα. Ακολούθως αξιολογήθηκε και διορθώθηκε από φιλόλογο για να διασφαλιστεί η κατανόηση των ερωτήσεων.

Ο σχεδιασμός και η εμφάνιση του ερωτηματολογίου έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε να προσελκύει το ενδιαφέρον του ερωτώμενου για να δώσει ευχάριστα τις πληροφορίες που του ζητήθηκαν. Είναι ευκολότερο για τον ερωτώμενο να απαντήσει με ειλικρίνεια και να επιστρέψει το ερωτηματολόγιο αν τον ενδιαφέρει το

περιεχόμενο, είναι κατανοητό, δεν τον προσβάλλει και του δημιουργεί ευνοϊκή ατμόσφαιρα (Φίλιας, 2004).

Το κείμενο ήταν αραιογραμμμένο, ώστε να είναι ευανάγνωστο και καλαίσθητο, με ομοιόμορφη απόσταση μεταξύ των ερωτήσεων, με επαρκή χώρο για τις απαντήσεις, με υπογράμμιση σημαντικών σημείων για να προσελκύει τον ερωτώμενο (Καραγεώργος, 2002). Η συνολική έκταση του ερωτηματολογίου ήταν δύο σελίδες. Σύμφωνα με τους Thomas & Nelson (2003) ένα ερωτηματολόγιο που απαιτεί πολλές πληροφορίες είναι πιθανό να αποθαρρύνει τον ερωτώμενο να το συμπληρώσει και κάθε πρόσθετη σελίδα του μπορεί να μειώσει τον αριθμό των επιστρεφόμενων ερωτηματολογίων.

Το μέγεθος του ερωτηματολογίου ήταν ένας συμβιβασμός ανάμεσα στην κάλυψη του πεδίου της έρευνας και σε ένα εύλογο χρόνο που θα χρειαζόταν ο ερωτώμενος να απαντήσει (Φίλιας, 2004).

Οι ερωτήσεις που αποτελούσαν το ερωτηματολόγιο ήταν κλειστού τύπου. Αυτού του τύπου οι ερωτήσεις περιλαμβάνουν προσχεδιασμένες απαντήσεις και ο ερωτώμενος καλείται να επιλέξει αυτή που τον εκφράζει. Η επιλογή αυτού του τύπου των ερωτήσεων έγινε γιατί όλοι οι ερωτώμενοι απαντούν στις ίδιες ερωτήσεις, άρα υπάρχει υψηλή αντικειμενικότητα, τα ερωτήματα απαντώνται ευκολότερα, δε χρειάζονται πολύ σκέψη και τα συμπληρώνουν περισσότεροι ερωτώμενοι. Απαιτούν μικρό χρόνο για να απαντηθούν και μένουν λιγότερες ερωτήσεις αναπάντητες (Καραγεώργος, 2002; Cohen, et al., 2008). Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου κωδικοποιούνται, επεξεργάζονται και αναλύονται στατιστικά ευκολότερα σε σχέση με του ανοικτού τύπου ερωτήσεις (Καμπίτση, 2004; Φίλιας, 2004).

Στόχος των ερωτήσεων ήταν να εκμαιεύσουν ειλικρινείς πληροφορίες από τους ερωτώμενους για τη διερεύνηση του ερευνητικού προβλήματος. Προτιμήθηκε η δημοτική γλώσσα, χωρίς τη χρήση πολύπλοκων εκφράσεων, λαμβάνοντας υπόψη το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού της έρευνας. Η τοποθέτηση των ερωτήσεων έγινε σε μια λογική σειρά ώστε να μην αποπροσανατολίζεται ο ερωτώμενος και να μπορεί με ευκολία να παρακολουθήσει τη ροή του ερωτηματολογίου.

Επίσης, οι ερωτήσεις ήταν σχεδιασμένες με μια θετική συσχέτιση ως προς τον βαθμό δυσκολίας και στον χρόνο απάντησης. Τα πρώτα ερωτήματα ήταν πιο εύκολο ν' απαντηθούν και σε εύλογο χρόνο έτσι ώστε να ενθαρρύνεται ο ερωτώμενος να συνεχίσει τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Σταδιακά, οι απαντήσεις χρειάζονταν περισσότερη σκέψη και αρκετό χρόνο (Thomas και Nelson, 2003).

Η διατύπωση των ερωτήσεων έγινε με σαφήνεια, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένη ορολογία και αποφεύγοντας γενικές και αφηρημένες έννοιες με στόχο να προσελκύουν την προσοχή και να τις κατανοούν όλοι οι απαντητές με τον ίδιο τρόπο, να μην επιδέχονται παρερμηνείες και να μην περιέχουν αρνήσεις. Μερικές φορές υπάρχει περίπτωση η διατύπωση του ερωτήματος να προκαθορίζει ή να φωτογραφίζει την απάντηση με αποτέλεσμα την έλλειψη αντικειμενικότητας των στοιχείων (Cohen, et al., 2008).

Οι ερωτήσεις ήταν σύντομες και κατανοητές, ζητούσαν μόνο μια πληροφορία και απαιτούσαν μια σύντομη απάντηση (Καραγεώργος, 2002). Οι μακροσκελείς ερωτήσεις που ζητούν πολλές πληροφορίες καθώς και οι ερωτήσεις που περιέχουν αρνήσεις προκαλούν σύγχυση στον ερωτώμενο και μπορεί να αφήσει τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου στη μέση (Καμπίτσης, 2004; Thomas & Nelson, 2003).

Το ερωτηματολόγιο περιείχε τριών ειδών ερωτήσεις: α) στις ερωτήσεις που περιείχαν κατηγορίες ο ερωτώμενος είχε τη δυνατότητα να επιλέξει μία από τις εναλλακτικές απαντήσεις που του δίνονταν. Στο σημείο αυτό δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση οι κατηγορίες να μην είναι αλληλεπικαλυπτόμενες (Cohen, et al., 2008), β) στις ερωτήσεις που οι απαντήσεις τους ήταν του τύπου ΝΑΙ – ΟΧΙ - Δεν Γνωρίζω/Δεν Απαντώ. Η τελευταία επιλογή δόθηκε στους ερωτώμενους οι οποίοι δεν είχαν ξεκάθαρη άποψη για το θέμα της ερώτησης (Καμπίτσης, 2004), και γ) στις υπόλοιπες ερωτήσεις, οι ερωτώμενοι επέλεξαν την απάντησή τους από μια πεντάβαθμη κλίμακα ιεράρχησης - Likert. Οι ερωτώμενοι τοποθέτησαν την άποψή τους στις θέσεις που αντιστοιχούσαν στην κλίμακα: 1=καθόλου, 2=λίγο, 3=μέτρια, 4=πολύ και 5=πάρα πολύ. Η επιλογή αυτού του τύπου ερωτήσεων έγινε διότι ο ερωτώμενος εστιάζει την προσοχή του μόνο στις προτάσεις που διαβάζει, είναι ομοιόμορφες, εξοικονομούν χώρο και συμπληρώνονται γρήγορα. Οι κλίμακες αυτές είναι χρήσιμο εργαλείο για τον ερευνητή επειδή παρουσιάζουν ένα βαθμό διαφοροποίησης στις απαντήσεις και ταυτόχρονα δίνουν και ποσοτικά δεδομένα τα οποία μπορεί να επεξεργαστεί με διάφορα στατιστικά πακέτα (Cohen, et al., 2008).

Η παράδοση του ερωτηματολογίου στους ερωτώμενους έγινε με τη μέθοδο της ταχυδρομικής αποστολής. Επιλέχτηκε αυτή η μέθοδος για τους παρακάτω λόγους: α) καλύφθηκε γεωγραφικά η ελληνική επικράτεια και εξασφαλίστηκε η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος, β) εξασφαλίστηκε η αμεροληψία της διαδικασίας αφού δεν υπήρξε συνάντηση ερευνητή – ερωτώμενου, και γ) η μελέτη θα απαιτούσε πολύ χρόνο και το κόστος θα ήταν μεγάλο, σε περίπτωση που ο ερευνητής επέλεγε για τη συλλογή των δεδομένων τη μέθοδο της προσωπικής επαφής.

Τα προβλήματα που προέκυψαν από τη χρήση της μεθόδου της ταχυδρομικής αποστολής, τα οποία αποτελούν και μειονεκτήματα της μεθόδου, αντιμετωπίστηκαν με τους παρακάτω τρόπους: α) στις περιπτώσεις που η επιστροφή των ερωτηματολογίων ξεπέρασε την προκαθορισμένη ημερομηνία, έγινε τηλεφωνική υπενθύμιση στους ερωτώμενους για να εξασφαλιστεί ο απαραίτητος αριθμός απαντήσεων, και β) στις περιπτώσεις που ο ερωτώμενος χρειαζόταν κάποια επιπλέον διευκρινιστική πληροφορία και για να μην αφήσει κάποιες ερωτήσεις αναπάντητες μπορούσε να επικοινωνήσει με τον ερευνητή τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις διευθύνσεις που περιλαμβάνονταν στη συνοδευτική επιστολή (Καμπίσης, 2004).

3.7. Ορισμός πληθυσμού της έρευνας

Στοιχεία σχετικά με τα Τμήματα υποδομής που δραστηριοποιούνταν στη χώρα μας καθώς και για τους προπονητές που εργάζονταν σε αυτά δεν υπήρχαν. Για τη συγκέντρωση αυτών των στοιχείων απευθυνθήκαμε στις 53 Ενώσεις Ποδοσφαιρικών σωματείων (Ε.Π.Σ.) που καλύπτουν γεωγραφικά την ελληνική επικράτεια και έχουν την ευθύνη της οργάνωσης του ποδοσφαίρου σε τοπικό επίπεδο.

Σε κάθε Ποδοσφαιρική Ένωση στάλθηκε ταχυδρομικά ένας φάκελος που περιείχε έναν κατάλογο καταγραφής στοιχείων (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1) και μια συνοδευτική επιστολή (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2). Ο κατάλογος ζητούσε στοιχεία όσον αφορά: α) τον αριθμό των ποδοσφαιρικών σωματείων που είναι μέλη της και την κατηγορία που αγωνίζονται (Α΄, Β΄, Γ΄ Εθνική κατηγορία, Δ΄ Εθνική κατηγορία, Τοπικό επίπεδο νομού), και β) τα Τμήματα υποδομής που συμμετέχουν στις διοργανώσεις της (πρωταθλήματα, τουρνουά, κ.ά.). Η συνοδευτική επιστολή εξηγούσε τον σκοπό και τη σπουδαιότητα της έρευνας καθώς τα στοιχεία επικοινωνίας με τον

ερευνητή για οποιαδήποτε ερώτηση ή διευκρίνιση. Η συγκέντρωση των στοιχείων ξεκίνησε στις 13/1/2011 και ολοκληρώθηκε στις 31/5/2011.

3.8. Πρώτη προκαταρκτική μελέτη

Η προκαταρκτική μελέτη θεωρείται επιβεβλημένη σε μια ερευνητική εργασία στην οποία χρησιμοποιείται το ερωτηματολόγιο ως μέσο συλλογής δεδομένων. Είναι μια μικρής έκτασης έρευνα μέσω της οποίας δίνεται η δυνατότητα να εφαρμοστεί στην πράξη ο ερευνητικός σχεδιασμός σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του πληθυσμού. Να δοκιμαστεί η ανταπόκριση των ερωτώμενων στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, η διαδικασία αποστολής και επιστροφής τους. Να εντοπιστούν ασάφειες, παραλήψεις, να αυξηθεί η αξιοπιστία του και η εγκυρότητά του (Καμπίτσης, 2004; Cohen, et al., 2008).

Αποτελεί βασικό στάδιο στην εξέλιξη της μελέτης και δίνει τη δυνατότητα να διαπιστωθεί ότι:

1. Η διατύπωση των ερωτήσεων και των οδηγιών είναι κατανοητή από τους ερωτώμενους.
2. Οι ερωτήσεις καλύπτουν το ερευνητικό πεδίο, αν υπάρχουν επικαλύψεις στις απαντήσεις ή χρειάζεται να προστεθούν και άλλες ερωτήσεις.
3. Το είδος των ερωτήσεων (κλειστού τύπου, ερωτήσεις κλίμακας) που περιέχει το ερωτηματολόγιο, βοηθά τον ερωτώμενο να δώσει την απάντηση που επιθυμεί.
4. Το ερωτηματολόγιο είναι ελκυστικό και συμβάλλει με την εμφάνισή του στην ευχάριστη συμπλήρωση από τον ερωτώμενο.

5. Η έκταση του ερωτηματολογίου είναι μεγάλη και ο χρόνος που απαιτείται για τη συμπλήρωσή του προβληματίζει τον ερωτώμενο.
6. Ο ερωτώμενος απαντά σε όλες τις ερωτήσεις ή κάποιες είναι δυσνόητες και δεν τις κατανοεί.
7. Η διαδικασία οργάνωσης, ταξινόμησης και επεξεργασίας των δεδομένων λειτουργεί ικανοποιητικά (Καραγεώργος, 2002; Cohen, et al., 2008).

Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε στους ερωτώμενους για συμπλήρωση με το ταχυδρομείο. Στον ίδιο φάκελο υπήρχε μια συνοδευτική επιστολή (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3) και ένα άδειο φάκελο επιστροφής με το ανάλογο γραμματόσημο και τη διεύθυνση του ερευνητή. Η επιστολή εξηγούσε το σκοπό και τη σπουδαιότητα της έρευνας καθώς και τη διαφύλαξη της ανωνυμίας και των προσωπικών δεδομένων ώστε να πείσει τους ερωτώμενους να συμπληρώσουν και να επιστρέψουν το ερωτηματολόγιο. Η συνοδευτική επιστολή συνάδει στη διαμόρφωση θετικής άποψης από τον ερωτώμενο για το ερωτηματολόγιο και στη διάθεσή του να απαντήσει και να το επιστρέψει (Καραγεώργος, 2002; Thomas & Nelson, 2003).

3.9. Επιλογή του δείγματος

Λόγω του μεγάλου αριθμού των αθλητικών σωματείων που έχουν Τμήματα υποδομής και τη διασπορά τους σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια κρίθηκε σκόπιμο για τη συλλογή των δεδομένων να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της σταδιακής δειγματοληψίας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή ο πληθυσμός μιας έρευνας χωρίζεται σε βασικές ομάδες και κάθε μια από αυτές σε επιμέρους και αυτές σε κατώτερες ομάδες. Σε κάθε ερευνητικό στάδιο, ο ερευνητής παίρνει δείγμα από το δείγμα της προηγούμενης

ομάδας με τυχαία επιλογή ωστόσο φτάσει στο δείγμα που είναι απαραίτητο για την έρευνα (Cohen, et al., 2008; Καμπίτσης, 2004). Η τυχειότητα της δειγματοληψίας έγινε με τη μέθοδο της λοταρίας. Η τυχαία επιλογή σε μια δειγματοληψία διασφαλίζεται με τη μέθοδο της λοταρίας ή με τη χρησιμοποίηση πινάκων με τυχαίους αριθμούς (Καμπίτσης, 2004).

Στο πρώτο στάδιο από τους 51 νομούς της χώρας στους οποίους ανήκουν όλα τα σωματεία με τυχαία δειγματοληψία κληρώθηκαν 7 νομοί. Οι νομοί αυτοί ήταν: Λακωνίας, Μεσσηνίας, Αργολίδας, Κορινθίας, Αττικής, Κέρκυρας και Ηρακλείου. Στο δεύτερο στάδιο σε κάθε ένα από τους κληρωθέντες νομούς ξανά με τυχαία δειγματοληψία από τα 358 σωματεία που είχαν, επιλέχθηκαν συνολικά 70 σωματεία.

Στους προπονητές αυτών των σωματείων στάλθηκε το ερωτηματολόγιο της προκαταρκτικής έρευνας. Στάλθηκαν 197 ερωτηματολόγια και επιστράφηκαν 148. Το ποσοστό επιστροφής έφτασε 76%. Οι περισσότερες έρευνες στοχεύουν στην επιστροφή ενός ποσοστού τουλάχιστον 75-90% σπάνια όμως επιτυγχάνεται αυτό (Καμπίτσης, 2004). Για να δοκιμαστεί ένα ερωτηματολόγιο δεν υπάρχει ακριβές προτεινόμενο μέγεθος του δείγματος. Οι ειδικοί συνιστούν να υπάρχουν πέντε με δέκα απαντήσεις για κάθε ερώτηση, με μίνιμουμ εκατό με διακόσια άτομα να απαντήσουν το ερωτηματολόγιο (Dawis,1987; Tabachnick & Fidell, 1989). Όταν πρόκειται για ερωτηματολόγιο που απαιτείται παραγοντική ανάλυση να μην υπάρχουν αρκετές μεταβλητές με συντελεστή συσχέτισης κάτω από 0.30 (Καμπίτσης, 2004).

Το μέγεθος του δείγματος που χρησιμοποιείται σε μια προκαταρκτική έρευνα εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως είναι η οικονομία του χρόνου, τα χρήματα που απαιτούνται, το μέγεθος του υπό μελέτη πληθυσμού, οι δυσκολίες στη συγκέντρωση των ερευνητικών δεδομένων, κ.ά. Απαραίτητο στοιχείο είναι το δείγμα

να είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού στο οποίο θα γίνουν οι γενικεύσεις της έρευνας (Καμπίσης, 2004).

Τα αποτελέσματα που προέρχονται από ένα ερωτηματολόγιο το οποίο χρησιμοποιείται ως μέσο συλλογής δεδομένων πρέπει να είναι έγκυρα και αξιόπιστα. Για να είναι έγκυρα πρέπει το δείγμα που θα επιλεγεί να είναι αντιπροσωπευτικό από όλη τη χώρα. Όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα τόσο πιο αντιπροσωπευτικό είναι (Cohen et al., 2008).

Αξιόπιστα σημαίνει ότι εάν επαναληφθεί η μέτρηση στις ίδιες συνθήκες σε μια παρόμοια ομάδα ατόμων θα πάρουμε τα ίδια αποτελέσματα. Η αξιοπιστία αναφέρεται στα αποτελέσματα της μέτρησης και όχι σε αυτό καθ' αυτό το ερωτηματολόγιο (Καραγεώργος, 2002; Καμπίσης, 2004; Cohen, et al., 2008).

Ο έλεγχος της δομικής εγκυρότητας του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε με διερευνητική παραγοντική ανάλυση (exploratory factor analysis) για να εντοπιστούν οι παράγοντες οι οποίοι θα αποτελούσαν το ερωτηματολόγιο και οι ερωτήσεις οι οποίες θα παρέμεναν. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται όταν κατασκευάζεται ένα ερωτηματολόγιο και δεν είναι γνωστό αν υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στις ερωτήσεις. Επίσης, εάν υπάρχουν πολλοί παράγοντες σε μια έρευνα και θέλουμε να μειωθεί ο αριθμός τους καθώς και να εντοπιστεί πιθανή αλληλοσυσχέτιση των ερωτήσεων ή να δημιουργηθεί ένας νέος κοινός παράγοντας. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται συνήθως διάφοροι τρόποι. Ο πρώτος είναι να διατηρηθούν οι παράγοντες που έχουν ιδιοτιμή μεγαλύτερη από τη μονάδα ($eigenvalues > 1$) και ο δεύτερος να καθοριστούν οι παράγοντες μέσω του διαγράμματος Scree plot με οπτική επαφή (Καμπίσης, 2004).

Ακολούθησε ορθογώνια περιστροφή (varimax rotation) ώστε οι παράγοντες που θα καθοριστούν να μην έχουν αλληλοσυσχέτιση μεταξύ τους. Η παραγοντική ανάλυση έδειξε ότι μπορεί να διατηρηθούν πέντε παράγοντες. Ο παράγοντας «Εκπαιδευτικοί στόχοι» ο οποίος περιελάμβανε 5 ερωτήσεις, είχε ιδιοτιμή 6.45 και εξηγούσε το 24.80% της διασποράς των μεταβλητών. Ο παράγοντας «Διδακτικοί στόχοι» με 7 ερωτήσεις, που είχε ιδιοτιμή 2.98 και εξηγούσε το 11.47%. Ο παράγοντας «Προσωπικό» με 6 ερωτήσεις που είχε ιδιοτιμή 2.12 εξηγούσε το 8.17%. Ο παράγοντας «Υποδομή» με 5 ερωτήσεις που είχε ιδιοτιμή 1.66 και εξηγούσε το 6.40%. Τέλος ο παράγοντας «Χρόνος» με 3 ερωτήσεις που είχε ιδιοτιμή 1,52 εξηγούσε το 5,86% της διασποράς των μεταβλητών. Η ανάλυση που έγινε έδειξε ότι οι πέντε παράγοντες εξηγούν το 57.00% της συνολικής διακύμανσης (Πίνακας 8).

Για τον έλεγχο του βαθμού αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε η μέθοδο του Cronbach's alpha με την οποία υπολογίζεται η εσωτερική συνέπεια της συνδιακύμανσης των ερωτήσεων με τη συνολική διακύμανση του ερωτηματολογίου (Καμπίτσης, 2004). Ο συντελεστής Cronbach's alpha ολόκληρου του ερωτηματολογίου ήταν 0.87. Σύμφωνα με τους Robinson, Shaver & Wrightman (1992) ένα ερωτηματολόγιο για να θεωρείται αξιόπιστο απαιτείται να έχει συντελεστή Cronbach's alpha πάνω από 0.70. Όσο ο συντελεστής αξιοπιστίας πλησιάζει το 1.00 τόσο πιο αξιόπιστο είναι το ερευνητικό εργαλείο (Καμπίτσης, 2004). Ακολούθως υπολογίστηκε ο συντελεστής Cronbach's alpha για κάθε παράγοντα (Πίνακας 8).

Πίνακας 8. Παράγοντες που ανεδείχθησαν με τη διερευνητική παραγοντική ανάλυση (exploratory factor analysis), με ορθογώνια περιστροφή (varimax), 1^η προκαταρκτική μελέτη.

a/a	Παράγοντες	N	ιδιοτιμές	% της διασποράς	Συνολική διασπορά	Cronbach's Alpha
1	Εκπαιδευτικοί στόχοι	5	6.45	24.80	24.80	0.85
2	Διδακτικοί στόχοι	7	2.98	11.47	36.27	0.71
3	Προσωπικό	6	2.12	8.17	44.44	0.76
4	Υποδομή	5	1.66	6.40	50.84	0.80
5	Χρόνος	3	1.52	5.86	57.0	0.79

3.10. Δεύτερη προκαταρκτική μελέτη

Η διερευνητική παραγοντική ανάλυση επέφερε αλλαγές στο τρίτο μέρος του αρχικού ερωτηματολογίου που αναφερόταν στις παραμέτρους που επηρεάζουν την εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο. Συγκεκριμένα είκοσι επτά ερωτήσεις οι οποίες δε φόρτιζαν σε κανέναν παράγοντα ή είχαν φορτίσεις κάτω από 0.35 δε συμπεριλήφθηκαν στο ερωτηματολόγιο στην επόμενη φάση. Κρίθηκε σκόπιμο να πραγματοποιηθεί και δεύτερη προκαταρκτική μελέτη για να επιβεβαιωθούν τα αποτελέσματα από την επεξεργασία του ερωτηματολογίου της πρώτης προκαταρκτικής μελέτης. Σύμφωνα με τον Καμπίτση (2004), μετά από κάποιες αλλαγές σε ένα ερωτηματολόγιο και για να βεβαιωθούμε ότι επικρατούν οι συνθήκες που επιθυμούμε πραγματοποιούμε και άλλη προκαταρκτική μελέτη.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της σταδιακής δειγματοληψίας. Από τους 51 νομούς της χώρας στο πρώτο στάδιο της δειγματοληψίας με τη μέθοδο της λοταρίας επιλέχθηκαν επτά. Οι νομοί αυτοί ήταν: Δράμας, Θεσσαλονίκης, Κοζάνης, Ιωαννίνων, Τρικάλων, Αχαΐας και Αττικής. Στο επόμενο στάδιο της δειγματοληψίας από το σύνολο των σωματείων των νομών αυτών επιλέχθηκαν με τη μέθοδο της λοταρίας 94 σωματεία στα οποία στάλθηκε το ερωτηματολόγιο να το συμπληρώσουν οι προπονητές τους. Στάλθηκαν 240 ερωτηματολόγια και επεστράφησαν 185. Σύμφωνα με τους Anderson και Gerbing (1988) ένα δείγμα 150 ατόμων είναι ικανοποιητικό όταν στο μοντέλο που εφαρμόζεται ο κάθε παράγοντας αποτελείται από τρεις το λιγότερο μεταβλητές. Το ποσοστό επιστροφής έφτασε το 77% και θεωρείται ικανοποιητικό όταν για τη συλλογή των ερωτηματολογίων χρησιμοποιείται η μέθοδος της ταχυδρομικής αποστολής.

Η στατιστική επεξεργασία του ερωτηματολογίου της δεύτερης προκαταρκτικής μελέτης επιβεβαίωσε τα αποτελέσματα που προήλθαν από την πρώτη προκαταρκτική μελέτη. Ανέδειξε 5 παράγοντες που εξηγούσαν το 57% της συνολικής διακύμανσης. Ο συντελεστής Cronbach's alpha ολόκληρου του ερωτηματολογίου είναι 0.87 (Πίνακας 9).

Πίνακας 9. Παράγοντες που ανεδείχθησαν με τη διερευνητική παραγοντική ανάλυση (exploratory factor analysis) με ορθογώνια περιστροφή (varimax), 2^η προκαταρκτική μελέτη.

a/a	Παράγοντες	N	ιδιοτιμές	% της διασποράς	Συνολική διασπορά	Cronbach's Alpha
1	Εκπαιδευτικοί στόχοι	5	5.90	22.68	22.68	0.81
2	Διδακτικοί στόχοι	7	3.02	11.60	34.28	0.81
3	Προσωπικό	6	2.25	8.67	42.95	0.78
4	Υποδομή	5	2.03	7.800	50.75	0.75
5	Χρόνος	3	1.69	6.52	57.00	0.71

3.11. Τελικό ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο διερεύνησε τις απόψεις, στάσεις, πεποιθήσεις των προπονητών παιδικού ποδοσφαίρου σχετικά με την ποδοσφαιρική εκπαίδευση στα Τμήματα υποδομής. Η άποψη αποτελεί σημαντικό παράγοντα ο οποίος συμβάλλει στη συμπεριφορά του ατόμου (Καμπίτσης, 2004).

Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου της τελικής φάσης της έρευνας χωρίζεται σε τρία τμήματα, (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4). Στο πρώτο τμήμα, οι ερωτήσεις αναφέρονται σε δημογραφικά στοιχεία των ατόμων που πήραν μέρος στη μελέτη. Ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να δώσουν πληροφορίες σχετικά με το μορφωτικό τους επίπεδο, το επάγγελμά τους, το ετήσιο εισόδημά τους, τη γνώση ξένης γλώσσας, την ηλικία τους, την προπονητική τους εμπειρία, το προπονητικό τους δίπλωμα, την

περιοχή που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο που εργάζονται καθώς και την αγωνιστική κατηγορία που συμμετέχει το σωματείο.

Στο δεύτερο τμήμα, οι ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου και ζητήθηκαν πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση της εκπαίδευσης στο σωματείο που εργάζονται. Οι ερωτήσεις αφορούσαν: Εάν η εκπαίδευση των παιδιών είναι δωρεάν ή πληρώνουν κάποιο ποσό, το είδος των τμημάτων που λειτουργεί το σωματείο (αγωνιστικά, μαζικού αθλητισμού, μεικτά), αν έχει κάποιον υπεύθυνο για την οργάνωση της εκπαίδευσης των παιδιών, τον αριθμό των προπονητών και τον αριθμό των τμημάτων που έχει το σωματείο, τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα, τον τρόπο που χωρίζονται τα τμήματα μεταξύ τους, τον αριθμό των προπονήσεων την εβδομάδα, τη διατήρηση ατομικού φακέλου με στοιχεία από την εκπαίδευση κάθε παιδιού, την έκθεση προόδου στο τέλος της χρονιάς, την ύπαρξη γραπτού ενιαίου σχεδιασμού για όλα τα τμήματα του σωματείου και αν προβλέπεται διαδικασία αξιολόγησης.

Στο τρίτο τμήμα του ερωτηματολογίου ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να απαντήσουν σε ερωτήματα σχετικά με τον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης του σωματείου. Το αποτελούσαν 5 παράγοντες οι οποίοι περιείχαν συνολικά 26 ερωτήματα. Συγκεκριμένα ο παράγοντας «Χρόνος» με 3 ερωτήσεις ο παράγοντας «Διδακτικοί στόχοι» με 7 ερωτήσεις, ο παράγοντας «Εκπαιδευτικοί στόχοι» ο οποίος περιελάμβανε 5 ερωτήσεις, ο παράγοντας «Προσωπικό» με 6 ερωτήσεις και ο παράγοντας «Υποδομή» με 5 ερωτήσεις. Ο αριθμός των ερωτημάτων που περιείχε κάθε παράγοντας θεωρείται ικανοποιητικός. Ο παράγοντας «Χρόνος» είχε οριακή τιμή αφού αποτελείται από τρία ερωτήματα, όμως υπάρχουν σχετικές αναφορές στους Anderson και Gerbing (1988), Stevens (1996), Juniper,

Guyatt, Cox, Ferrie και King (1999), οι οποίοι συμφωνούν ότι για να προσδιοριστεί με ασφάλεια ένας παράγοντας απαιτούνται τουλάχιστον τρία ερωτήματα.

Οι συμμετέχοντες στη μελέτη κλήθηκαν να σημειώσουν τις απαντήσεις τους σύμφωνα με μια κλίμακα 5 επιπέδων (1 – 2 – 3 – 4 – 5) που διαμορφώνεται ως εξής: 1=καθόλου, 2=λίγο, 3=μέτρια, 4=πολύ και 5=πάρα πολύ. Σημειώνεται πως υψηλή τιμή στον παράγοντα υποδεικνύει και υψηλό βαθμό σχεδιασμού εκπαίδευσης στην αντίστοιχη κλίμακα.

Για την επιβεβαίωση του μοντέλου πραγματοποιήθηκε Επιβεβαιωτική Παραγοντική Ανάλυση (Confirmatory Factor Analysis) με στατιστικό πρόγραμμα AMOS 20. Μια ομάδα από στατιστικούς Δείκτες, οι οποίοι ονομάζονται και Δείκτες Προσαρμογής (Goodness-of-Fit), αξιολογούν τον βαθμό εφαρμογής του μοντέλου στο συγκεκριμένο δείγμα. Οι Δείκτες αυτοί είναι: Ο Δείκτης χ^2 του οποίου η τιμή όσο πλησιάζει το μηδέν ενισχύει την καλή προσαρμογή του μοντέλου. Εξ αιτίας του γεγονότος ότι ο Δείκτης χ^2 παρουσιάζει ορισμένα μειονεκτήματα στην εφαρμογή του προτείνεται να χρησιμοποιείται ο λόγος του χ^2 προς τους βαθμούς ελευθερίας (X^2/df) ο οποίος σύμφωνα με τους Joreskog και Sorom (1993), Tabachnick και Fidell (2007) πρέπει να είναι μικρότερος από 2. Ο δείκτης καλής προσαρμογής GFI (Goodness of Fit), ο Προσαρμοσμένος Δείκτης Καλής Προσαρμογής AGFI (Adjusted Goodness of Fit), και ο Συγκριτικός δείκτης Προσαρμογής CFI (Comparative Fit Index). Οι τιμές που παίρνουν αυτοί οι δείκτες είναι από 0 έως 1.0. Όσο πιο πολύ οι τιμές τους πλησιάζουν το 1.0 θεωρείται ικανοποιητική ένδειξη ότι το μοντέλο έχει καλή προσαρμογή. (Byrne, 1994; Δαφέρμος, 2013). Επίσης σημαντικός θεωρείται και ο Δείκτης Ρίζας Μέσου Τετραγωνικού Σφάλματος Καταλληλότητας RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) (Hu & Bentler, 1999; Tabachnick & Fidell, 2007).

Προκειμένου να μελετηθούν οι ερευνητικές υποθέσεις, επιλέχθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις από το συνολικό ερωτηματολόγιο οι οποίες απαρτίζουν τους παράγοντες που αφορούν την εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο στους αθλητικούς συλλόγους.

Τον πληθυσμό της τελικής έρευνας αποτέλεσαν τα αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου που διαθέτουν Τμήματα υποδομής και συμμετέχουν σε οργανωμένες διοργανώσεις (πρωταθλήματα, τουρνουά) της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας ή των Ενώσεων - μελών της. Ο συνολικός πληθυσμός της έρευνας ήταν 1293 Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου τα οποία είναι διασκορπισμένα στην ελληνική επικράτεια και προέκυψε από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στις Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της σταδιακής δειγματοληψίας. Αρχικά η ελληνική επικράτεια χωρίστηκε σε 13 γεωγραφικές περιφέρειες. Ακολούθως, στο δεύτερο στάδιο, χωρίστηκε σε 51 νομούς και από κάθε νομό (τρίτο στάδιο) με τη χρήση της τυχαίας δειγματοληψίας και τη μέθοδο της λοταρίας κληρώθηκαν 391 (30%) αθλητικά σωματεία που διατηρούσαν Τμήματα υποδομής (Πίνακας 10). Εάν ο πληθυσμός μιας έρευνας αποτελείται από 1.000- 2.000 στοιχεία για να είναι αξιόπιστο το δείγμα με ποσοστό σφάλματος 2% απαιτούνται 320 στοιχεία (Καραγεώργος, 2002). Ο αριθμός των σωματείων που επιλέχθηκε ήταν μεγαλύτερος από τον απαιτούμενο για τη συγκεκριμένη μελέτη έτσι ώστε εάν προκύψουν προβλήματα κατά την επιστροφή των ερωτηματολογίων να συγκεντρωθεί το απαραίτητο αντιπροσωπευτικό δείγμα. (Καραγεώργος, 2002; Καμίτσης, 2004). Όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα τόσο πιο αξιόπιστες είναι οι πληροφορίες που παίρνουμε για τον πληθυσμό μιας έρευνας (Καραγεώργος, 2002). Τα σωματεία παρατίθενται

στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5. Στάλθηκαν 978 ερωτηματολόγια και επεστράφησαν 806. Το ποσοστό επιστροφής ήταν 82,4%.

Πίνακας 10. Νομοί, Πληθυσμός, Δείγμα και Ερωτηματολόγια της έρευνας.

A/A	Νομοί	Πληθυσμός	Δείγμα	Ερωτηματολόγια
1	Αιτωλοακαρνανίας	25	8	16
2	Αργολίδας	14	4	4
3	Αρκαδίας	18	5	7
4	Άρτας	7	2	3
5	Αττικής	218	66	191
6	Αχαΐας	37	11	22
7	Βοιωτίας	29	9	9
8	Γρεβενών	3	1	3
9	Δράμας	28	8	19
10	Δωδεκανήσου	30	9	20
11	Έβρου	13	4	13
12	Εύβοιας	46	14	21
13	Ευρυτανίας	1	1	2
14	Ζακύνθου	5	2	3
15	Ηλείας	26	8	14
16	Ημαθίας	18	5	19
17	Ηρακλείου	30	9	28
18	Θεσσαλονίκης	153	46	94
19	Θεσπρωτίας	8	3	3
20	Ιωαννίνων	18	5	13
21	Καβάλας	22	7	7
22	Καρδίτσας	16	5	5
23	Καστοριάς	8	3	6
24	Κέρκυρας	19	6	12
25	Κεφαλληνίας	5	2	2
26	Κιλκίς	20	6	12
27	Κοζάνης	28	8	22
28	Κορινθίας	27	8	10
29	Κυκλάδων	20	6	7
30	Λακωνίας	25	8	8
31	Λάρισας	41	12	26
32	Λασιθίου	10	3	5
33	Λέσβου	16	3	7

34	Λευκάδας	6	1	2
35	Μαγνησίας	19	6	13
36	Μεσσηνίας	27	8	9
37	Ξάνθης	18	5	19
38	Πέλλας	27	8	14
39	Περίας	24	7	7
40	Πρέβεζας	8	3	5
41	Ρεθύμνου	23	7	9
42	Ροδόπης	9	3	5
43	Σάμου	16	5	5
44	Σερρών	22	7	17
45	Τρικάλων	13	4	13
46	Φθιώτιδας	20	6	14
47	Φλώρινας	9	3	5
48	Φωκίδας	10	3	4
49	Χαλκιδικής	14	4	6
50	Χανίων	29	9	17
51	Χίου	15	5	9
	ΣΥΝΟΛΟ	1293	391	806

Στην παρούσα μελέτη συμμετείχαν 806 προπονητές που εργάζονταν σε 391 Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου στην Ελλάδα. Σημειώνεται ότι η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα 1/2/2011 έως 31/10/2012 και είχε τη μορφή αυτοσυμπλήρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

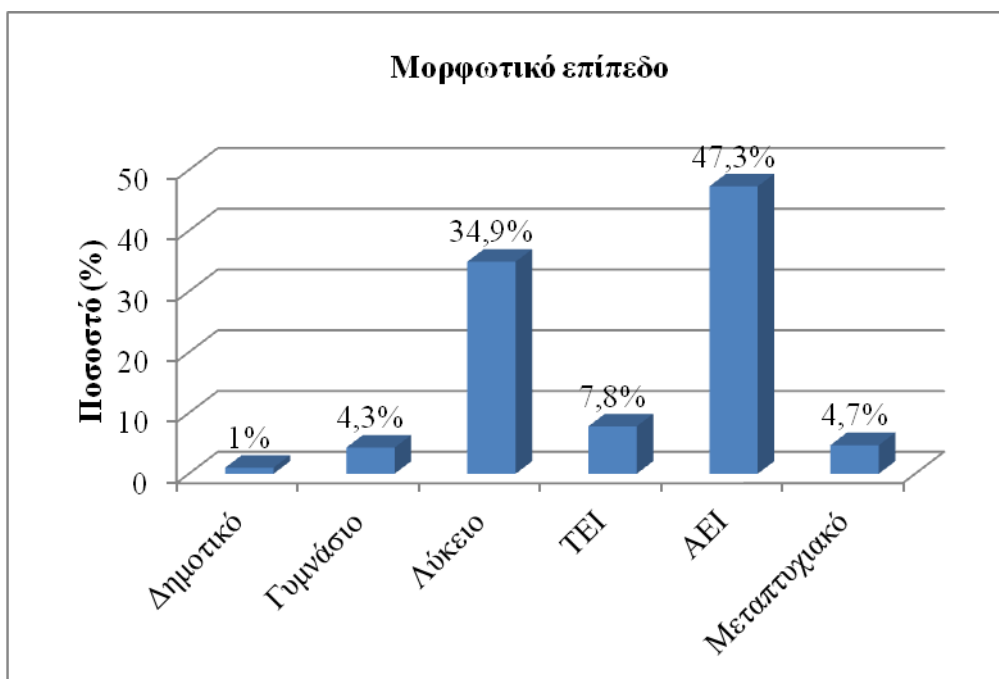
4. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

4.1. Μορφωτικό επίπεδο

Το δείγμα της παρούσης μελέτης, αποτελούν 806 άτομα ηλικίας άνω των 20 ετών. Το 1% των ατόμων έχει τίτλο Δημοτικού σχολείου, το 4,3% είναι απόφοιτοι Γυμνασίου, το 34,9% απόφοιτοι Λυκείου, το 7,8% είναι απόφοιτοι Τ.Ε.Ι., το 47,3% είναι απόφοιτοι Α.Ε.Ι. εκ των οποίων το 4,7% διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 11 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 3.

Πίνακας 11. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με το μορφωτικό τους επίπεδο.

Μορφωτικό επίπεδο	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
Δημοτικό	8	1
Γυμνάσιο	35	4,3
Λύκειο	281	34,9
ΤΕΙ	63	7,8
ΑΕΙ	381	47,3
Μεταπτυχιακό	38	4,7

Ιστόγραμμα 3. Μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων στη μελέτη.

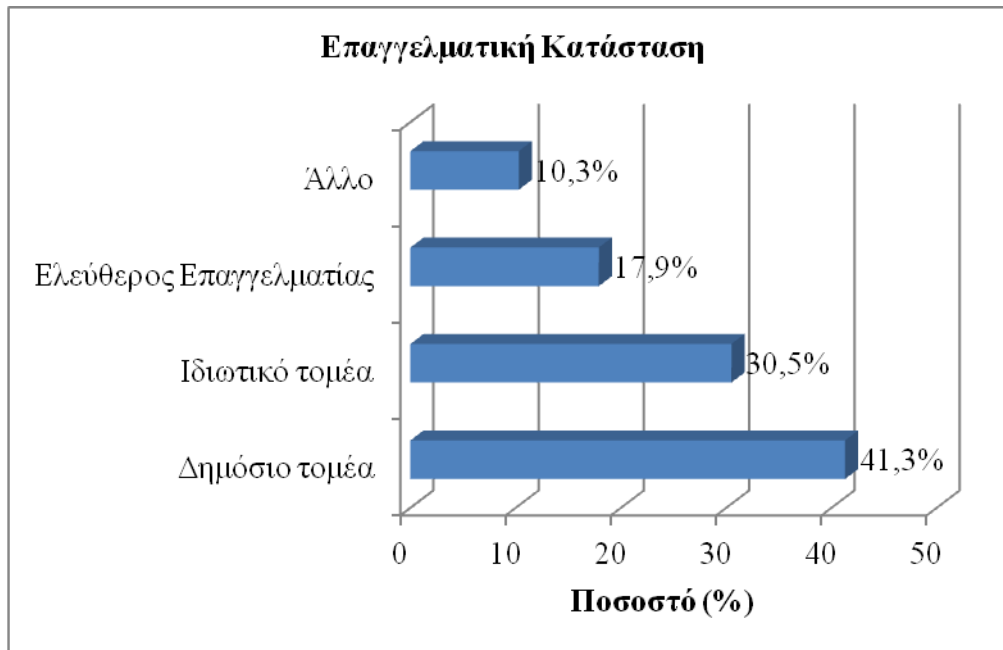
4.2. Επάγγελμα

Όσο αφορά την επαγγελματική κατάσταση, το 41,3% των ατόμων εργάζεται στο δημόσιο τομέα, το 30,5% στον ιδιωτικό τομέα, ενώ το 17,9% είναι ελεύθεροι επαγγελματίες και το 10,3% εργάζεται με άλλο είδος επαγγελματικής σχέσης. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 12 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 4.

Πίνακας 12. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με το επάγγελμα.

Επάγγελμα	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
Δημόσιος τομέας	333	41,3

Ιδιωτικός τομέας	246	30,5
Ελεύθερος Επαγγελματίας	144	17,9
Άλλο	83	10,3

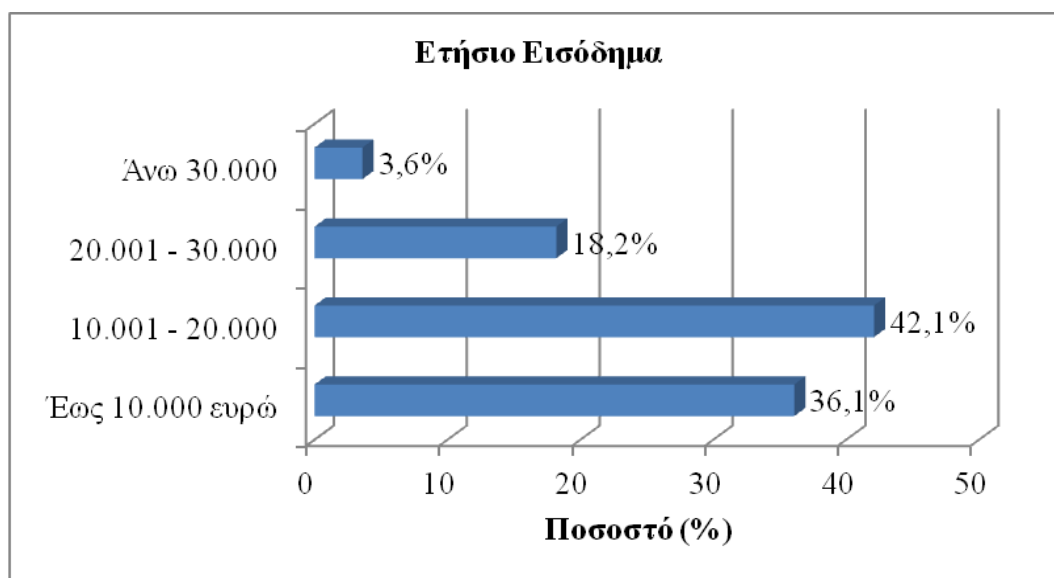
Ιστόγραμμα 4. Επαγγελματική κατάσταση των συμμετεχόντων στη μελέτη.

4.3. Ετήσιο εισόδημα

Η πλειοψηφία του δείγματος, το 42,1% έχει ετήσιο εισόδημα μεταξύ 10.001 και 20.000 ευρώ. Ακολουθεί το 36,1% των ατόμων με εισόδημα έως 10.000 ευρώ, ενώ μόλις το 3,6% των συμμετεχόντων δηλώνει ότι έχει ετήσιο εισόδημα άνω των 30.000 ευρώ. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 13 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 5.

Πίνακας 13. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με το ετήσιο εισόδημά τους.

Ετήσιο Εισόδημα	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
Έως 10.000 ευρώ	291	36,1
10.001 - 20.000	339	42,1
20.001 - 30.000	147	18,2
Άνω 30.000	29	3,6

Ιστόγραμμα 5. Ετήσιο εισόδημα των συμμετεχόντων στη μελέτη.

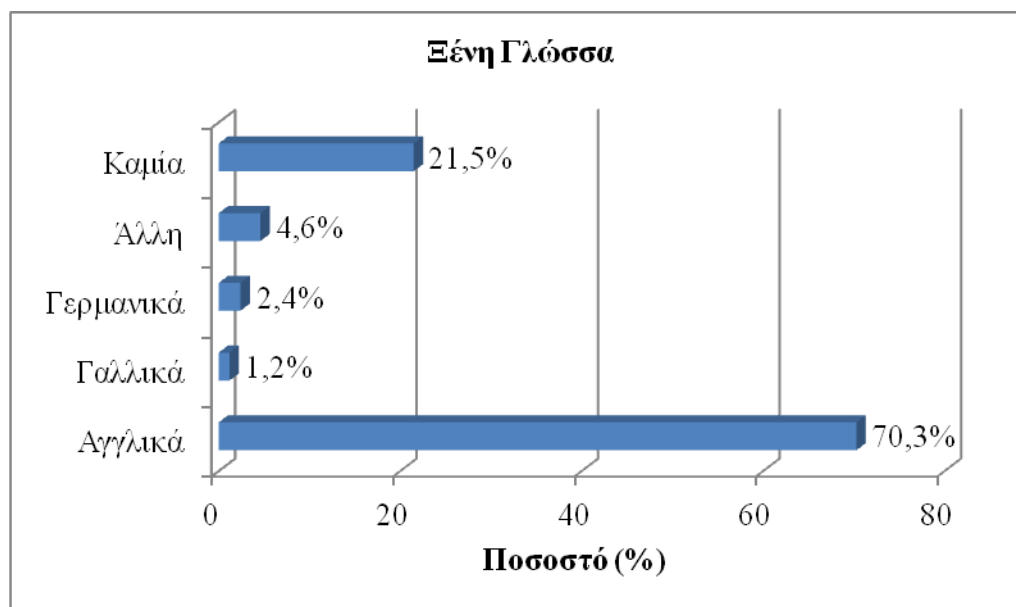
4.4. Γνώση ξένης γλώσσας

Το 78,5% των συμμετεχόντων στην έρευνα γνωρίζει κάποια ξένη γλώσσα. Πιο αναλυτικά, η πλειοψηφία (70,3%) γνωρίζει αγγλικά, το 1,2% γαλλικά, το 2,4%

γερμανικά και το 4,6% κάποια άλλη γλώσσα. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 14 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 6.

Πίνακας 14. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη όσον αφορά τη γνώση ξένης γλώσσας.

Ξένη γλώσσα	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
Αγγλικά	567	70,3
Γαλλικά	10	1,2
Γερμανικά	19	2,4
Άλλη	37	4,6
Καμία	173	21,5

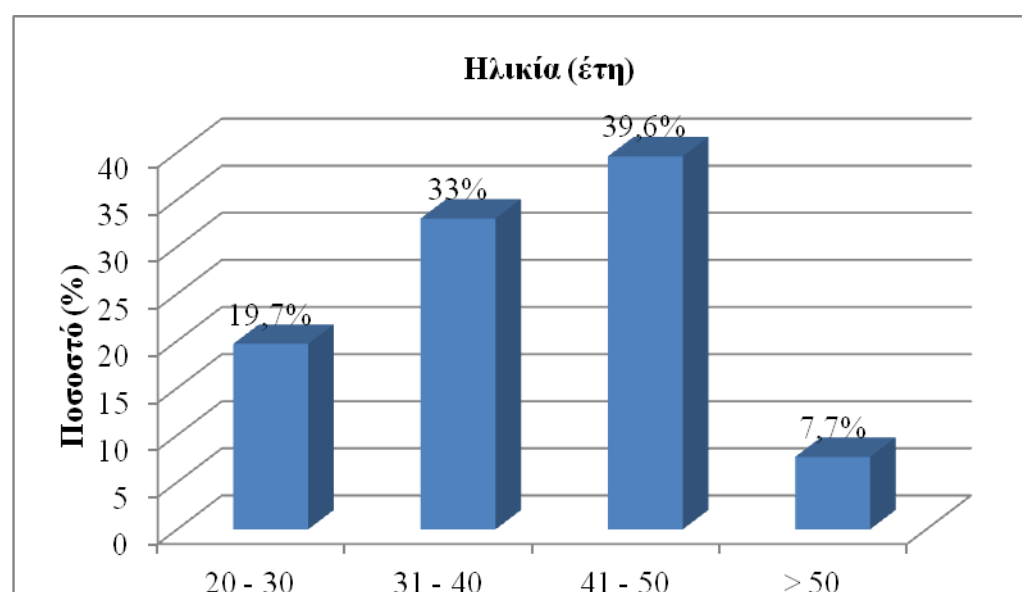
Ιστόγραμμα 6. Γνώση ξένης γλώσσας των συμμετεχόντων στη μελέτη.

4.5. Ηλικία

Το 19,7% του δείγματος είναι ηλικίας μεταξύ 20 και 30 ετών, το 33% μεταξύ 31 και 40 ετών, το 39,6% ηλικίας μεταξύ 41 και 50 ετών και το 7,7% άνω των 50 ετών. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 15 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 7.

Πίνακας 15. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με την ηλικία.

Ηλικία	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
20 - 30	159	19,7
31 - 40	266	33,0
41 - 50	319	39,6
> 50	62	7,7

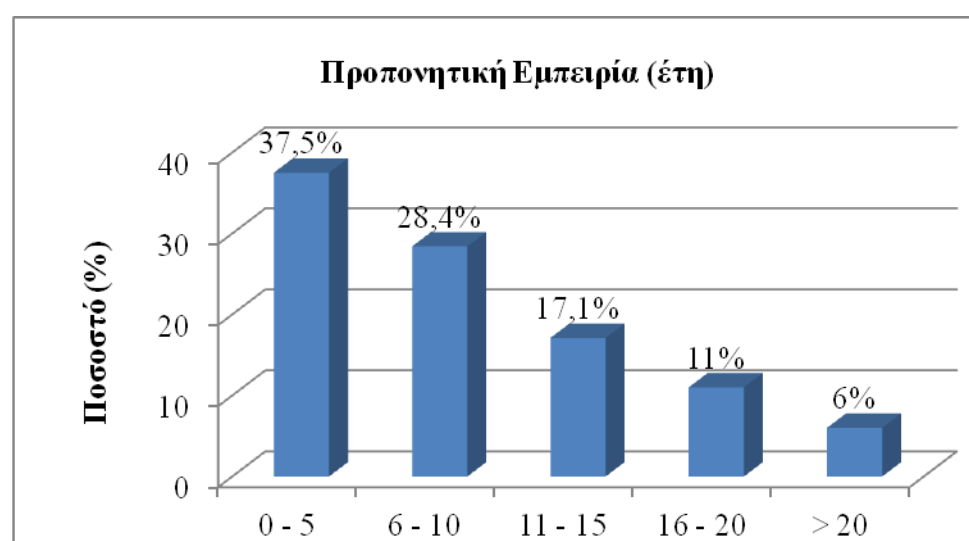
Ιστόγραμμα 7. Ηλικία των συμμετεχόντων στη μελέτη.

4.6. Προπονητική εμπειρία

Αναφορικά με την προπονητική εμπειρία, το 37,5% του δείγματος έχει έως 5 έτη εμπειρία, το 28,4% από 6 έως 10 έτη, το 17,1% από 11 έως 15 έτη, το 11% από 16 έως 20 έτη και τέλος μόλις το 6% του δείγματος διαθέτει προπονητική εμπειρία άνω των 20 ετών. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 16 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 8.

Πίνακας 16. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με την προπονητική τους εμπειρία.

Προπονητική εμπειρία	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
0 - 5	302	37,5
6 - 10	229	28,4
11 - 15	138	17,1
16 - 20	89	11,0
> 20	48	6,0

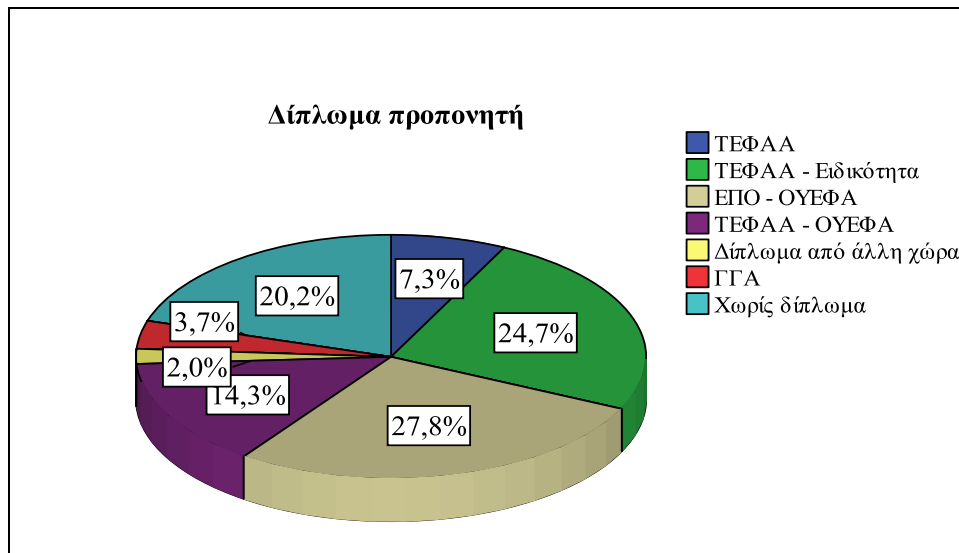
Ιστόγραμμα 8. Προπονητική εμπειρία των συμμετεχόντων στη μελέτη.

4.7. Προπονητικό δίπλωμα

Το 7,3% έχει λάβει προπονητικό δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ, το 14,3% έχει δίπλωμα ΤΕΦΑΑ-ΟΥΕΦΑ, το 24,7% από τα ΤΕΦΑΑ με ειδικότητα στο ποδόσφαιρο, το 27,8% από την ΕΠΟ-ΟΥΕΦΑ, το 2% διαθέτει δίπλωμα από άλλη χώρα και το 3,7% από Γ.Γ.Α. Σημειώνεται πως το 20,2% των συμμετεχόντων δε διαθέτει κάποιο δίπλωμα. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 17 και αποτυπώνονται στο Κυκλόγραμμα 9.

Πίνακας 17. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με το προπονητικό τους δίπλωμα.

Δίπλωμα Προπονητή	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
ΤΕΦΑΑ	59	7,3
ΤΕΦΑΑ - Ειδικότητα Ποδόσφαιρο	199	24,7
ΕΠΟ - ΟΥΕΦΑ	224	27,8
ΤΕΦΑΑ - ΟΥΕΦΑ	115	14,3
Δίπλωμα από άλλη χώρα	16	2,0
ΓΓΑ	30	3,7
Χωρίς δίπλωμα	163	20,2

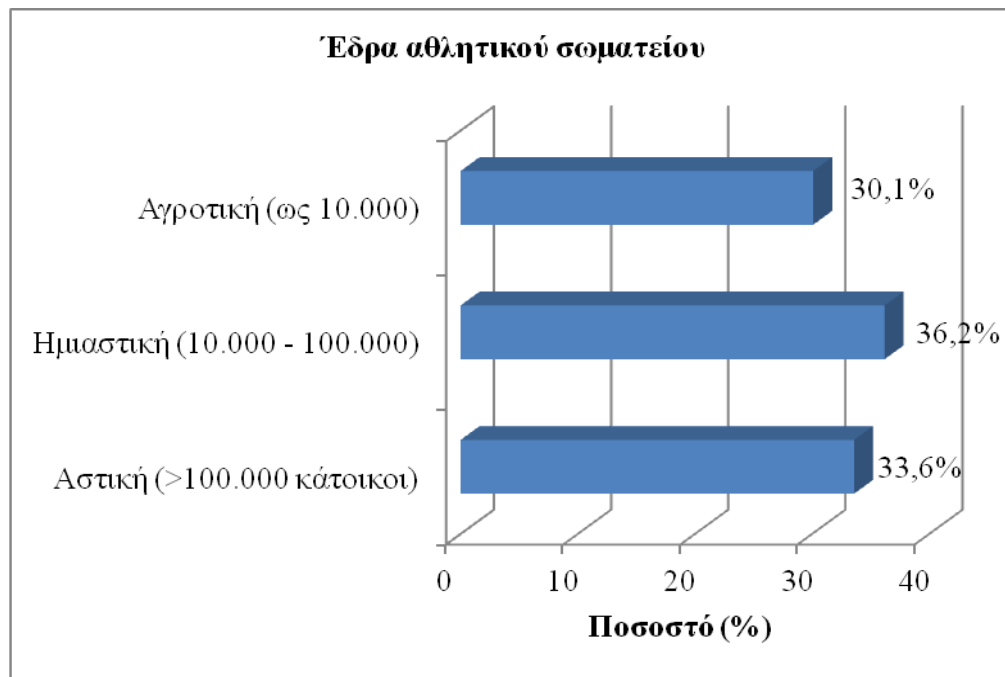
Κυκλόγραμμα 9. Προπονητικό δίπλωμα των συμμετεχόντων στη μελέτη.

4.8. Έδρα του αθλητικού σωματείου

Η κατανομή της γεωγραφικής περιοχής της μελέτης είναι ομοιόμορφη. Το 33,6% του δείγματος εργάζεται σε Τμήματα υποδομής που έχουν έδρα σε αστική περιοχή (>100.000 κάτοικοι), το 36,2% σε ημιαστική περιοχή (10.000 – 99.999) και το 30,1% σε Τμήματα που έχουν έδρα σε αγροτική περιοχή (ως 9.999). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 18 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 10.

Πίνακας 18. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με την έδρα του αθλητικού σωματείου.

Έδρα αθλητικού σωματείου	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
Αστική	271	33,6
Ημιαστική	292	36,2
Αγροτική	243	30,1

Ιστόγραμμα 10. Έδρα του αθλητικού σωματείου.

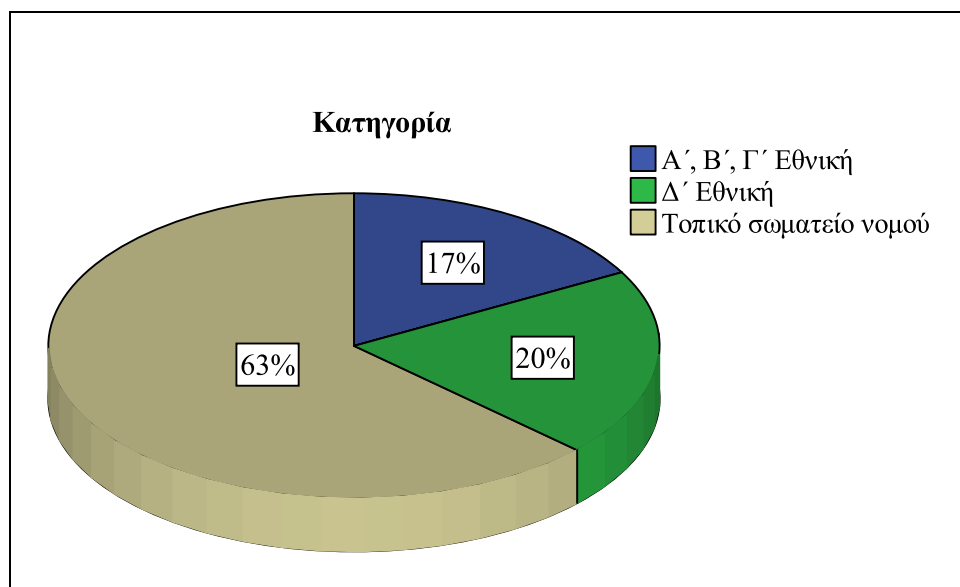
4.9. Κατηγορία που συμμετέχει το αθλητικό σωματείο

Το 63% των προπονητών που συμμετέχει στην έρευνα προπονεί σε ακαδημία που ανήκει σε τοπικό σωματείο νομού, το 20% σε ακαδημία Δ' εθνικής κατηγορίας και το υπόλοιπο 17% σε Α', Β' & Γ' εθνικής κατηγορίας. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 19 και αποτυπώνονται στο Κυκλόγραμμα 11.

Πίνακας 19. Συχνότητα και εκατοστιαία αναλογία των συμμετεχόντων στη μελέτη σύμφωνα με την κατηγορία που ανήκει το αθλητικό σωματείο.

Κατηγορία Σωματείου	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα (%)
Α', Β', Γ' Εθνικής Κατηγορίας	137	17,0

Δ' Εθνικής Κατηγορίας	161	20,0
Τοπικό σωματείο νομού	508	63,0

Κυκλόγραμμα 11. Κατηγορία του αθλητικού σωματείου των συμμετεχόντων στη μελέτη.

4.10. Περιγραφή των δεδομένων όσον αφορά την αποτύπωση των ποδοσφαιρικών σωματείων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα

Το ποδοσφαιρικό έτος 2010-2011 συμμετείχαν σε όλες τις κατηγορίες 3.352 σωματεία. Συγκεκριμένα στην Α' Εθνική συμμετείχαν 16 σωματεία, στη Β' Εθνική 18 σωματεία, στη Γ' Εθνική 33 σωματεία, στη Δ' Εθνική 157 σωματεία και στις τοπικές κατηγορίες νομού 3.128 σωματεία. Από αυτά, 1.293 σωματεία διαθέτουν Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου, Πίνακας 20.

Πίνακας 20. Κατάταξη των ελληνικών ομάδων κατά νομό, κατηγορία και Τμήματα υποδομής το ποδοσφαιρικό έτος 2010-2011.

A/A	ΝΟΜΟΙ	Α' ΕΘΝΙΚΗ	Β' ΕΘΝΙΚΗ	Γ' ΕΘΝΙΚΗ	Δ' ΕΘΝΙΚΗ	ΤΟΠΙΚΟ	ΤΜΗΜΑΤΑΥ ΠΟΔΟΜΗΣ
1	Αττικής	5	6	7	28	267	218
2	Αιτωλ/νίας		1	1	2	78	25
3	Αργολίδας				6	75	14
4	Αρκαδίας	1			2	30	18
5	Άρτας				2	33	7
6	Αχαΐας			2	7	114	37
7	Βοιωτίας	0	1	0	3	46	29
8	Γρεβενών				2	24	3
9	Δράμας		1		3	52	28
10	Δωδεκανήσου		1	1	1	61	30
11	Έβρου				2	66	13
12	Εύβοιας			1	2	92	46
13	Ευρυτανίας				1	17	1
14	Ζακύνθου			1	1	25	5
15	Ηλείας			1	1	86	26
16	Ημαθίας		1		4	62	18
17	Ηρακλείου	1	1	1	7	65	30
18	Θεσ/νικης	3	1	2	9	232	153
19	Θεσπρωτίας				3	25	8
20	Ιωαννίνων		1	1	1	84	18
21	Καβάλας	1			4	70	22
22	Καρδίτσας		1		2	82	16
23	Καστοριάς				3	26	8
24	Κέρκυρας	1			1	45	19
25	Κεφαλληνίας				1	29	5
26	Κιλκίς				2	69	20
27	Κοζάνης			2	4	60	28
28	Κορινθίας			1	2	64	27
29	Κυκλάδων				2	22	20
30	Λακωνίας				2	51	25
31	Λάρισας	1		1	4	111	41
32	Λασιθίου				1	30	10
33	Λέσβου			1	1	50	16
34	Λευκάδας						6
35	Μαγνησίας	1		1	2	46	19
36	Μεσσηνίας	0	0	0	5	63	27
37	Ξάνθης	1			3	45	18
38	Πέλλας			2	2	74	27

39	Περίας		1	1	4	60	24
40	Πρέβεζας			1	5	39	8
41	Ρεθύμνου				3	20	23
42	Ροδόπης		1		2	51	9
43	Σάμου					20	16
44	Σερρών	1		2	3	107	22
45	Τρικάλων		1		2	74	13
46	Φθιώτιδας				3	81	20
47	Φλώρινας				1	55	9
48	Φωκίδας			1		19	10
49	Χαλκιδικής				4	56	14
50	Χανίων			2	2	44	29
51	Χίου					31	15
	Σύνολο	16	18	33	157	3.128	1.293

Τα 67 σωματεία Α΄, Β΄ και Γ΄ Εθνικής κατηγορίας που αποτελούν το επαγγελματικό ποδόσφαιρο στην Ελλάδα και τα 157 της Δ΄ Εθνικής κατηγορίας (Περιφερειακό ποδόσφαιρο) διαθέτουν όλα Τμήματα υποδομής. Από τα 3.128 σωματεία που ανήκουν Τοπικό ποδόσφαιρο, τα 1.069 έχουν Τμήματα υποδομής, Πίνακας 21.

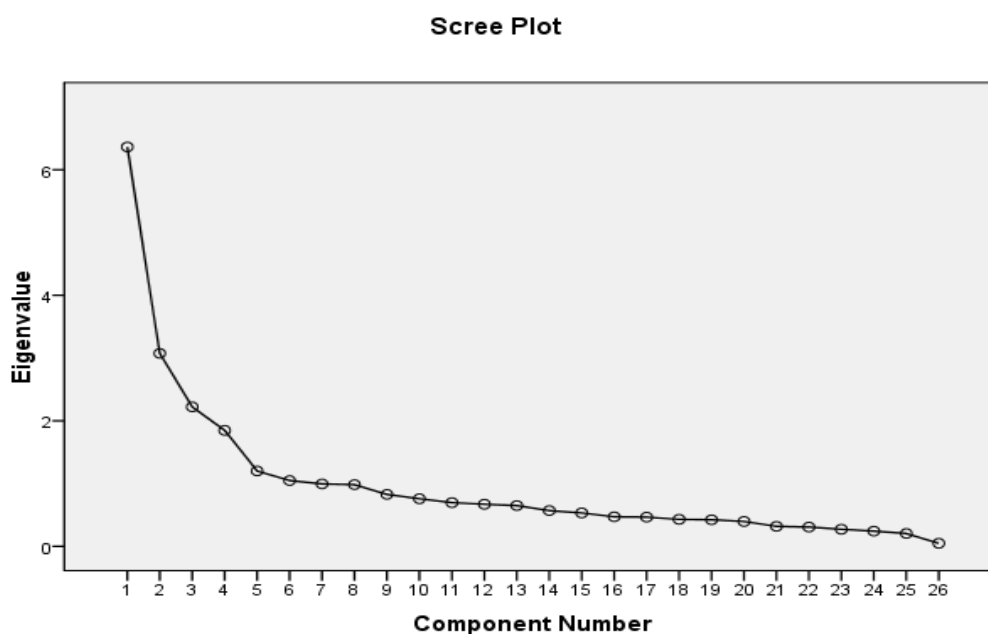
Πίνακας 21. Κατηγορίες, Ποδοσφαιρικά σωματεία και Τμήματα υποδομής.

Κατηγορίες	Ποδοσφαιρικά σωματεία	Τμήματα υποδομής
Επαγγελματικό ποδόσφαιρο	67	67
Περιφερειακό ποδόσφαιρο	157	157
Τοπικό ποδόσφαιρο	3.128	1.069
ΣΥΝΟΛΟ	3.352	1.293

4.11. Παράμετροι τις οποίες οι προπονητές θεωρούν σημαντικές για την οργάνωση και τον σχεδιασμό προγραμμάτων παιδικού ποδοσφαίρου

Το ερωτηματολόγιο που κατασκευάστηκε έχει τρία μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει εννέα ερωτήματα που αναφέρονται σε δημογραφικά στοιχεία. Το

δεύτερο περιλαμβάνει δώδεκα ερωτήματα που αναφέρονται στην οργάνωση της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο. Τέλος το τρίτο μέρος περιλαμβάνει 26 ερωτήματα τα οποία έχουν σχέση με τον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης. Η παραγοντική ανάλυση κύριων συνιστωσών (Principal Component Analysis) με ορθογώνια περιστροφή (varimax) ομαδοποίησε τα ερωτήματα σε 5 παράγοντες που εξηγούσαν το 57% της συνολικής διακύμανσης. Ο συντελεστής Cronbach's alpha του ερωτηματολογίου ήταν 0.86. Οι παράγοντες του ερωτηματολογίου όπως προέκυψαν μετά την παραγοντική ανάλυση απεικονίζονται μέσω του διαγράμματος Scree plot (Σχήμα 12).

Σχήμα 12. Διακύμανση της καμπύλης των παραγόντων της παραγοντικής ανάλυσης του ερωτηματολογίου.

Ακολούθησε η Επιβεβαιωτική Παραγοντική Ανάλυση (Confirmatory Factor Analysis) του ερωτηματολογίου. Για την παλινδρομική ανάλυση του μοντέλου θέσαμε ως περιορισμό η πρώτη μεταβλητή κάθε παράγοντα να έχει συντελεστή

παλινδρόμησης τη μονάδα. Για να δούμε τη συνεισφορά κάθε μεταβλητής στο μοντέλο υπολογίσαμε την κρίσιμη τιμή (cr) της μεταβλητής η οποία πρέπει να είναι πάνω από 2 μονάδες. Οι τιμές των μεταβλητών του ερωτηματολογίου είναι στατιστικά σημαντικές καθώς η τιμή p-value είναι $p < .001$ (Δαφέρμος, 2013), Πίνακας 22.

Πίνακας 22. Παράγοντες, Ερωτήματα, Συντελεστής παλινδρόμησης, Κρίσιμες τιμές (c.r) και Στατιστική σημαντικότητα (p) του ερωτηματολογίου.

Παράγοντες	Ερωτήματα	Συντελεστής παλινδρόμησης	cr	p-value
F1 Χρόνος	Q1. Βραχυπρόθεσμος σχεδιασμός	1.000		
	Q2. Μεσοπρόθεσμος σχεδιασμός	1.062	7.375	.001
	Q3. Μακροπρόθεσμος σχεδιασμός	.974	7.107	.001
F2 Διδακτικοί στόχοι	Q4. Τεχνική	1.000		
	Q5. Τακτική	.812	5.970	.001
	Q6. Φυσική κατάσταση	1.146	6.964	.001
	Q7. Ευ αγωνίζεσθαι	1.771	10.738	.001
	Q8. Σεβασμός	2.206	10.978	.001
	Q9. Θεωρητικές γνώσεις	1.996	10.017	.001
	Q 10. Δια βίου άσκηση	2.202	10.789	.001
F3 Εκπαιδευτικοί στόχοι	Q 11. Τουρνουά γιορτές	1.000		
	Q 12. Συναντήσεις προπονητών	1.979	12.879	.001
	Q 13. Επιμόρφωση προπονητών	2.185	11.942	.001
	Q 14. Ημερίδες γονιών	1.869	11.871	.001
	Q 15. Συνεργασία σχολείο	1.553	9.721	.001
F4 Προσωπικό	Q 16. Αθλίατρος	1.000		
	Q 17. Ψυχολόγος	.951	14.242	.001
	Q 18. Εργοφυσιολόγος	.943	14.388	.001
	Q 19. Φυσιοθεραπευτής	.858	12.747	.001

	Q 20. Διατροφολόγος	1.067	14.179	.001
	Q 21. Γιατρός προπόνησης	.727	9.688	.001
F5 Υποδομή	Q 22. Ποιότητα αγωνιστικού χώρου	1.000		
	Q 23. Επάρκεια αγωνιστικού χώρου	1.093	20.489	.001
	Q 24. Αποδυτήρια σε καλή κατάσταση	1.230	14.337	.001
	Q 25. Μπάλες αρκετές για προπόνηση	.788	12.957	.001
	Q 26. Αθλητικό υλικό βοηθητικό προπόνησης (κώνοι, φανελάκια, κ.ά)	.805	13.142	.001

Επίσης από την εφαρμογή της Επιβεβαιωτικής Παραγοντικής Ανάλυσης (Confirmatory Factor Analysis) προέκυψε ότι ο δείκτης $\chi^2 = 513$, οι Βαθμοί Ελευθερίας, $df = 289$, ο λόγος του χ^2 προς τους βαθμούς ελευθερίας $\chi^2/df = 1.98$. Τιμές του συγκεκριμένου δείκτη μικρότερες του 2 είναι αποδεκτές (Joreskog, et al., 1993; Tabachnick et al., 2007). Το επίπεδο της στατιστικής σημαντικότητας είναι $p = .000$. Επίσης, οι Δείκτες Προσαρμογής πήραν τις ακόλουθες τιμές: GFI = .951, AGFI = .934, CFI = .902. Σύμφωνα με τους Byrne (1994) και Δαφέρμο (2013) όταν οι τιμές των παραπάνω δεικτών πλησιάζουν το 1.0 θεωρείται ότι το μοντέλο έχει καλή προσαρμογή. Επιπλέον ο RMSEA = .035. Σύμφωνα με το Hu et al., (1999) και Tabachnick et al., (2007), τιμές μικρότερες του 0.06 στο συγκεκριμένο δείκτη δείχνουν καλή προσαρμογή του μοντέλου.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η στατιστική αξιολόγηση της διαφοράς των αναλογιών των ερωτήσεων σχετικά με την οργάνωση της εκπαίδευσης και το δίπλωμα του προπονητή, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή, τη γεωγραφική περιοχή λειτουργίας του σωματείου καθώς και την κατηγορία που συμμετέχει το σωματείο, χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο συσχέτισης δύο (2) ποιοτικών

χαρακτηριστικών χ^2 . Όπου δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής, έγινε χρήση του αντίστοιχου ελέγχου Fisher's exact test.

Για τη διερεύνηση της σχέσης του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με το δίπλωμα του προπονητή, την έδρα του αθλητικού σωματείου καθώς την κατηγορία που ανήκει το ποδοσφαιρικό σωματείο εφαρμόστηκε απλή ανάλυση διακύμανσης (ANOVA). Η αξιολόγηση και στις τρεις περιπτώσεις πραγματοποιήθηκε μέσω των 5 παραγόντων που παίζουν καθοριστικό ρόλο στην εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο.

Προκειμένου να ελεγχθεί αν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή παίζουν ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο, εφαρμόστηκε πολυμεταβλητή ανάλυση διακύμανσης (MANOVA) με εξαρτημένες μεταβλητές τους 5 παράγοντες που συνθέτουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης. Οι ανεξάρτητες μεταβλητές που λαμβάνονται υπόψη στο μοντέλο είναι: το μορφωτικό επίπεδο, το δίπλωμα του προπονητή, το επάγγελμα, το εισόδημα και η εμπειρία.

Για να ελεγχθεί η σχέση των ανεξάρτητων μεταβλητών όπως είναι: η έδρα που δραστηριοποιείται το αθλητικό σωματείο, η κατηγορία που αγωνίζεται και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (μορφωτικό επίπεδο, δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα, εμπειρία) παίζουν ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο, εφαρμόστηκε MANOVA με εξαρτημένες μεταβλητές τους 5 παράγοντες που συνθέτουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης.

Τα p-value που αναφέρονται βασίζονται σε αμφίπλευρους ελέγχους. Τα p-value με τιμή χαμηλότερη από $p < .05$ θεωρήθηκαν ως στατιστικά σημαντικά. Για την πραγματοποίηση της στατιστικής ανάλυσης χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο IBM SPSS 19.0 (IBM SPSS Inc., 2010) και το στατιστικό πρόγραμμα AMOS 20.

4.12. Αξιολόγηση του σχεδιασμού εκπαίδευσης των Τμημάτων υποδομής

Για την αξιολόγηση του σχεδιασμού χρησιμοποιήθηκε το τελευταίο τμήμα του ερωτηματολογίου, το οποίο αποτελείται συνολικά από 26 ερωτήματα. Για τη δημιουργία των παραγόντων υπολογίστηκε το άθροισμα των σχετικών προτάσεων και προέκυψαν 5 διαφορετικοί παράγοντες. Ο παράγοντας «Χρόνος», με συντελεστή αξιοπιστίας $\alpha = .786$, ο παράγοντας «Διδακτικοί στόχοι» με συντελεστή αξιοπιστίας $\alpha = .779$, ο παράγοντας «Εκπαιδευτικοί στόχοι» με συντελεστή αξιοπιστίας $\alpha = .812$, ο παράγοντας «Προσωπικό» με συντελεστή αξιοπιστίας $\alpha = .799$ και ο παράγοντας «Υποδομή» με συντελεστή αξιοπιστίας $\alpha = .837$. Ο συντελεστής συσχέτισης των παραγόντων του ερωτηματολογίου ήταν $r = .42$. Οι 5 παράγοντες εξηγούσαν το 57% της συνολικής διακύμανσης. Στον Πίνακα 23 παρουσιάζεται ο δείκτης αξιοπιστίας (Cronbach's Alpha) για τον έλεγχο της αξιοπιστίας των διαφόρων παραγόντων που προέκυψαν όπως περιγράφονται παραπάνω.

Πίνακας 23. Αποτελέσματα αξιοπιστίας (Cronbach's Alpha) για το σύνολο των παραγόντων.

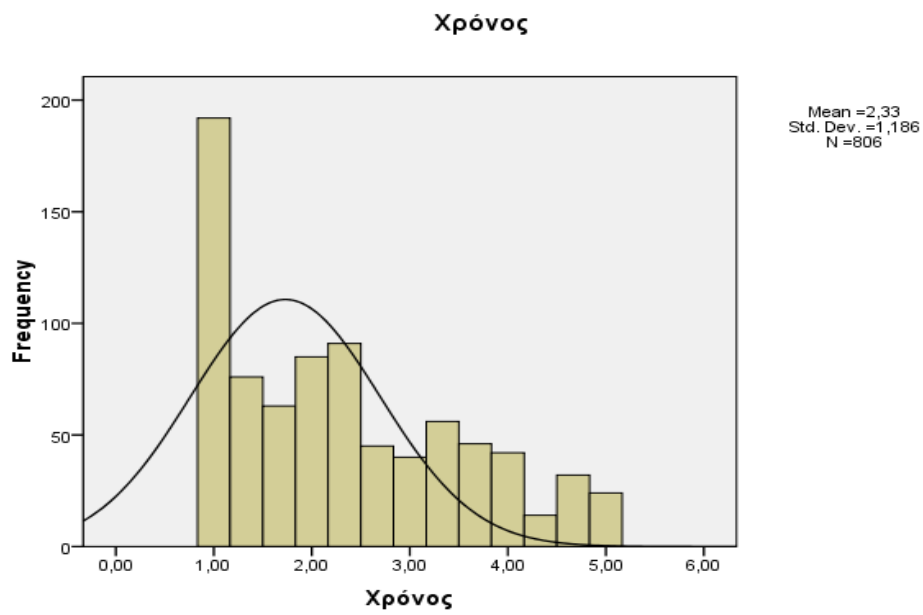
α/α	Παράγοντες	Cronbach's Alpha	Αριθμός Ερωτήσεων
1.	Χρόνος	.786	3
2.	Διδακτικοί Στόχοι	.779	7
3.	Εκπαιδευτικοί στόχοι	.812	5
4.	Προσωπικό	.799	6
5.	Υποδομή	.837	5

Ακολουθούν τα βασικά περιγραφικά μέτρα θέσης και διασποράς των διαφόρων παραγόντων. Προκειμένου να είναι συγκρίσιμοι οι διάφοροι παράγοντες, διαιρέθηκαν με το πλήθος των ερωτήσεων από τις οποίες υπολογίζονται και έτσι όλοι αναφέρονται στην ίδια 5βάθμια κλίμακα.

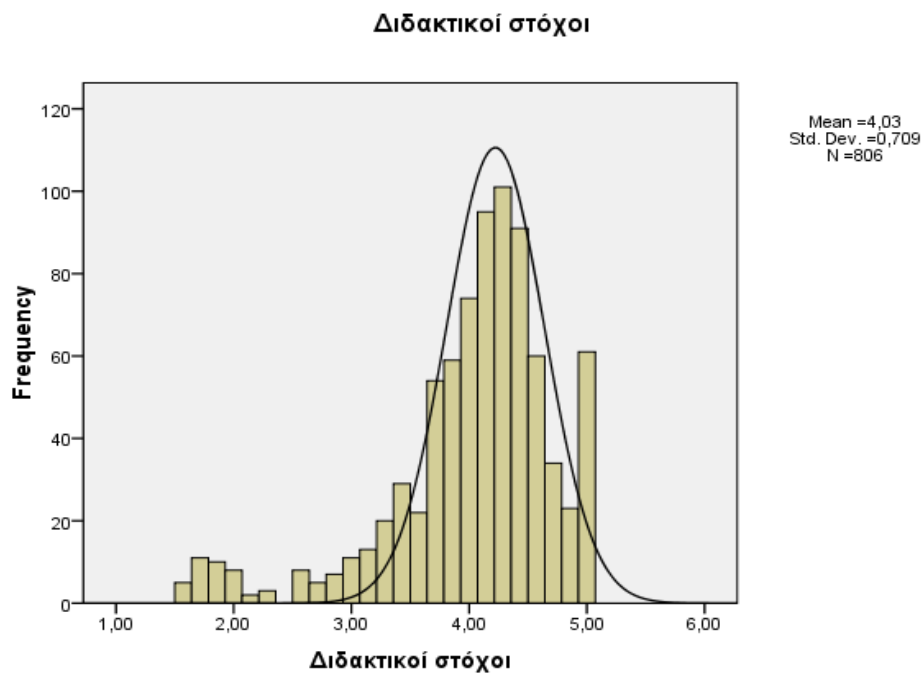
Στον Πίνακα 24 φαίνεται ότι τη μεγαλύτερη μέση τιμή (4.05) έχει ο παράγοντας «Υποδομή» και τη μικρότερη (2.22) ο παράγοντας «Προσωπικό». Σύμφωνα λοιπόν με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, κατά μέσο όρο τα Τμήματα υποδομής διαθέτουν «πολύ καλή» «Υποδομή» και δίνουν «πολύ μεγάλη σημασία» στους «Διδακτικούς στόχους». Αναφορικά με τον παράγοντα «Εκπαιδευτικοί στόχοι», η μέση τιμή του δείχνει «μέτρια ικανοποίηση». Όσο αφορά τον παράγοντα «Χρόνος» ο οποίος αναφέρεται στη διάρκεια του σχεδιασμού της εκπαίδευσης και στον παράγοντα «Προσωπικό» ο οποίος αναφέρεται στην υποστήριξη της εκπαίδευσης από επιστημονικό προσωπικό οι προπονητές είναι «λίγο» ικανοποιημένοι. Στον Πίνακα 24 παρουσιάζονται αναλυτικά τα περιγραφικά στοιχεία των πέντε παραγόντων και στα Ιστογράμματα (13-17) ακολουθούν οι κατανομές σε κάθε παράγοντα.

Πίνακας 24. Βασικά στατιστικά μέτρα θέσης και διασποράς για τους 5 παράγοντες του ερωτηματολογίου.

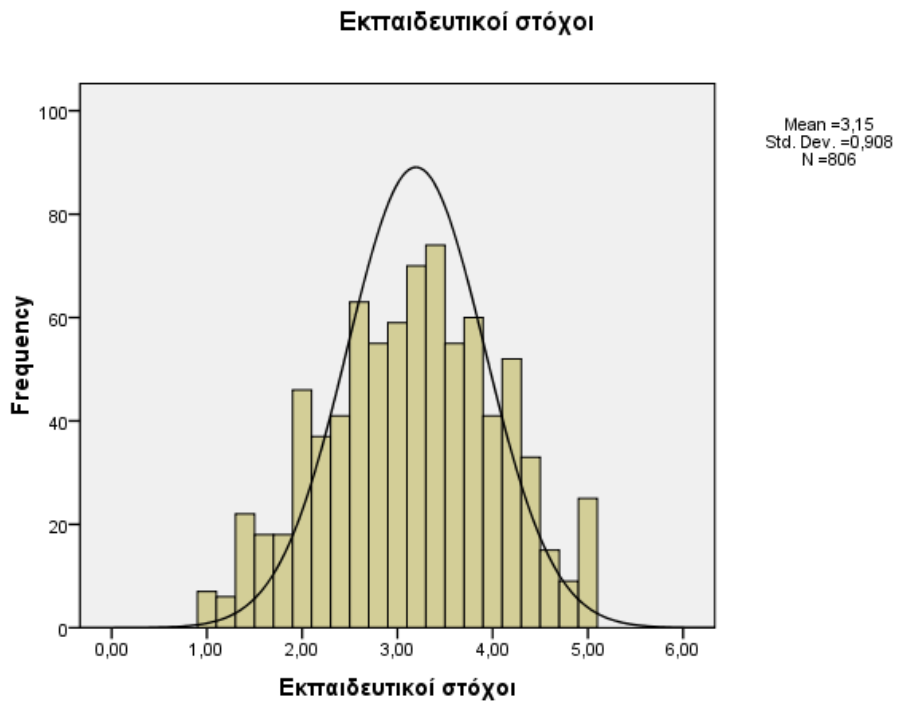
Παράγοντες	Μέση τιμή	ΣΑ	Ελάχιστη	Μέγιστη
Χρόνος	2.33	1.186	1.0	5.0
Διδακτικοί Στόχοι	4.03	.709	1.6	5.0
Εκπαιδευτικοί στόχοι	3.15	.908	1.0	5.0
Προσωπικό	2.22	.986	1.0	5.0
Υποδομή	4.05	.791	1.0	5.0

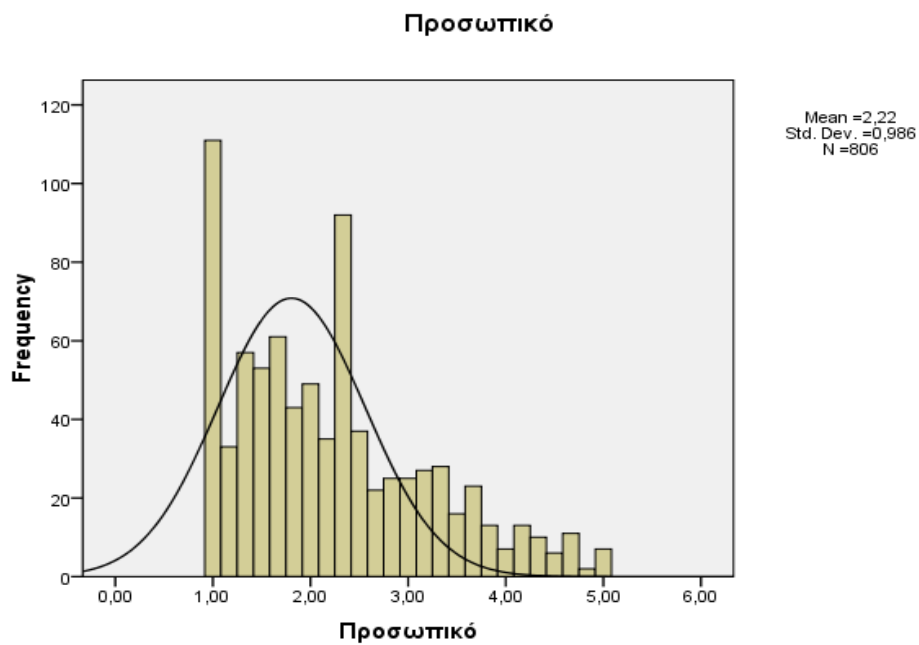
Ιστόγραμμα 13. Συχνότητες του παράγοντα «Χρόνος».

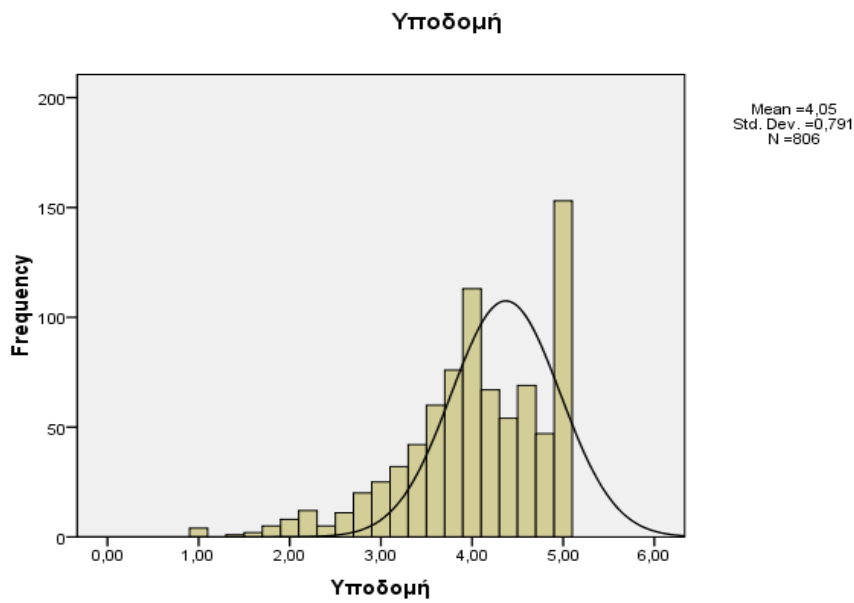
Ιστόγραμμα 14. Συχνότητες του παράγοντα «Διδακτικοί στόχοι».

Ιστόγραμμα 15. Συχνότητες του παράγοντα «Εκπαιδευτικοί στόχοι».

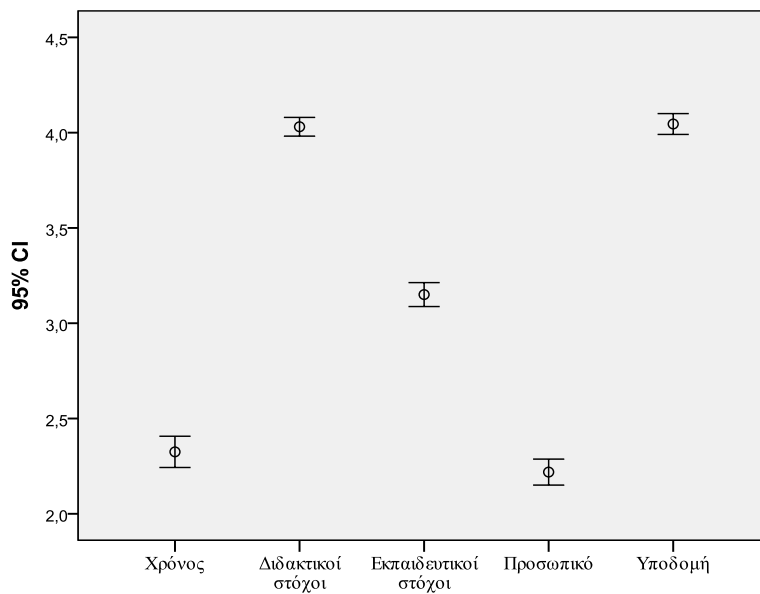

Ιστόγραμμα 16. Συχνότητες του παράγοντα «Προσωπικό».

Ιστόγραμμα 17. Συχνότητες του παράγοντα «Υποδομή».

Στο Γράφημα 1 απεικονίζεται η μέση τιμή και το 95% του διαστήματος εμπιστοσύνης για τους παράγοντες που συνθέτουν τον σχεδιασμό εκπαίδευσης.

Γράφημα 1: Μέσες τιμές και διαστήματα εμπιστοσύνης (CI 95%) για τους παράγοντες Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό, Υποδομή.

4.13. Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο με το δίπλωμα του προπονητή

Ακολουθούν τα αποτελέσματα της σχέσης του διπλώματος του προπονητή με τους 5 παράγοντες που συνθέτουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης. Ωστόσο, πριν από τη διεξαγωγή του ελέγχου κρίθηκε απαραίτητη η επανακωδικοποίηση της μεταβλητής "δίπλωμα προπονητή". Αυτό έγινε προκειμένου να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες συχνότητες σε κάθε κατηγορία, ώστε να έχει ισχύ ο στατιστικός έλεγχος. Έτσι, η αντίστοιχη μεταβλητή κατηγοριοποιήθηκε ως εξής: 1 = "Δίπλωμα από ΤΕΦΑΑ ή ΤΕΦΑΑ με ειδικότητα στο ποδόσφαιρο ή ΤΕΦΑΑ-ΟΥΕΦΑ", 2 = "Δίπλωμα από ΟΥΕΦΑ ή ΓΓΑ ή Άλλη χώρα" και 3 = "Χωρίς Δίπλωμα". Για να διερευνηθεί αν το δίπλωμα του προπονητή επηρεάζει τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης, έγινε ανάλυση διακύμανσης κατά μια κατεύθυνση (ANOVA) και για την εύρεση των διαφορών μεταξύ των ομάδων έγινε μετά-ανάλυση Bonferroni. Στον Πίνακα 25 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Γράφημα 2.

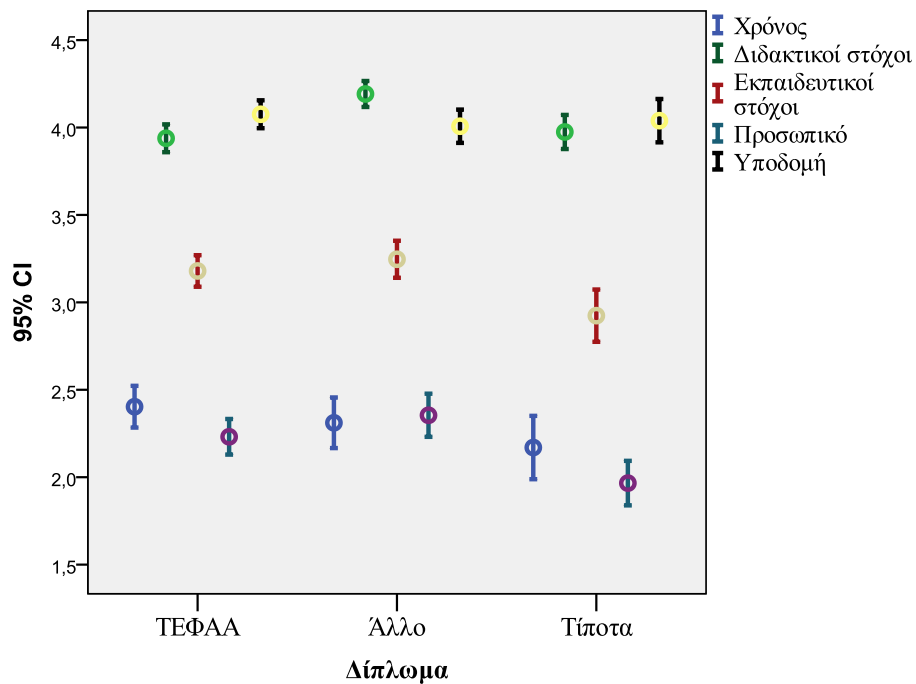
Από τη στατιστική επεξεργασία προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής: α) του παράγοντα «Διδακτικοί στόχοι» $F(2, 803) = 10.904$ $p < .001$, β) του παράγοντα «Εκπαιδευτικοί στόχοι» $F(2, 803) = 6.871$, $p < .001$, και γ) του παράγοντα «Προσωπικό» $F(2, 803) = 8.071$, $p < .001$ ανάλογα με το δίπλωμα που κατέχει ο προπονητής. Ειδικότερα, φαίνεται ότι όσοι κατέχουν δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ ή από άλλο φορέα, κατά μέσο όρο θέτουν υψηλότερους διδακτικούς και εκπαιδευτικούς στόχους σε σύγκριση με τους προπονητές που δεν κατέχουν κάποιο δίπλωμα. Όμοια, όσοι κατέχουν δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ ή από άλλο φορέα φαίνεται κατά μέσο όρο να συνεργάζονται σε πιο τακτική βάση με το επιστημονικό προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων, σε σύγκριση με τους προπονητές που δεν

κατέχουν κάποιο δίπλωμα. Όσο αφορά στη σχέση του σχεδιασμού εκπαίδευσης και του διπλώματος του προπονητή δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής των παραγόντων: «Χρόνος» $F(2, 803) = 2.23, p = .108$ και «Υποδομή», $F(2, 803) = .593, p = .553$.

Πίνακας 25. Μέσες τιμές, τυπικές αποκλίσεις και στατιστική σημαντικότητα των παραγόντων: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με το δίπλωμα του προπονητή.

Σχεδιασμός Εκπαίδευσης	Δίπλωμα Προπονητή, φορέας εκπαίδευσης			Σύνολο	ANOVA F-test (p-value)
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
1. Χρόνος	2.4 (1.17)	2.3 (1.21)	2.2 (1.17)	2.3 (1.19)	2.23 p = .108
2. Διδακτικοί στόχοι	4.0 (0.78)	4.1 (0.62)	3.9 (0.63)	4.0 (0.71)	10.904 p < .001**
3. Εκπαιδευτικοί στόχοι	3.2 (0.88)	3.2 (0.89)	2.9 (0.96)	3.2 (0.91)	6.871 p < .001**
4. Προσωπικό	2.2 (1.00)	2.4 (1.03)	1.9 (0.82)	2.2 (0.99)	8.071 p < .001**
5. Υποδομή	4.1 (0.78)	4.0 (0.80)	4.0 (0.80)	4.0 (0.79)	0.593 p = .553

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%

Γράφημα 2: Μέσες τιμές και διαστήματα εμπιστοσύνης (CI 95%) για τους παράγοντες: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με το δίπλωμα του προπονητή.

4.14. Οργάνωση της εκπαίδευσης και δίπλωμα προπονητή

Για τη στατιστική αξιολόγηση της διαφοράς των αναλογιών των ερωτήσεων της οργάνωσης της εκπαίδευσης ανάλογα με το δίπλωμα του προπονητή, χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο συσχέτισης δύο ποιοτικών χαρακτηριστικών χ^2 . Όπου δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής, έγινε χρήση του αντίστοιχου ελέγχου Fisher's exact test.

4.14.1. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τη συνδρομή των παιδιών

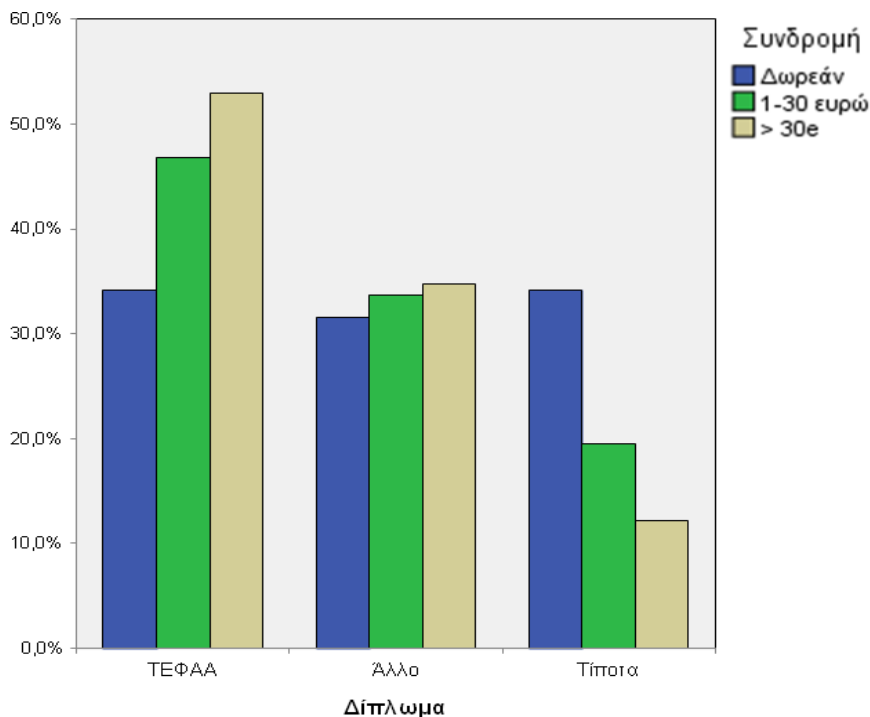
Από το σύνολο των προπονητών που εργάζονται σε σωματεία που τα παιδιά προπονούνται δωρεάν, το 34,2% έχουν προπονητικό δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ και το

34,2% δεν έχουν κανένα προπονητικό δίπλωμα. Στα σωματεία τα οποία τα παιδιά πληρώνουν συνδρομή έως 30 ευρώ το μήνα το 46,8% των προπονητών έχουν προπονητικό δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Επίσης στα σωματεία που πληρώνουν συνδρομή πάνω από 30 ευρώ το μήνα το 52,9% των προπονητών έχουν προπονητικό δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Η διαφορά των αναλογιών του προπονητικού διπλώματος και της συνδρομής είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 28.70$, $df = 4$, $p < .001$). Στον Πίνακα 26 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 18.

Πίνακας 26. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τη συνδρομή των παιδιών.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Συνδρομή των παιδιών	n=372	n=271	n=163		
Δωρεάν	51 (34,2)	47 (31,5)	51 (34,2)	149	$\chi^2 = 28.70$ $p < .001^{**}$
Έως 30 ευρώ/μήνα	204 (46,8)	147 (33,7)	85 (19,5)	436	
> 30 ευρώ	117 (52,9)	77 (34,8)	27 (12,2)	221	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 18: Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά.

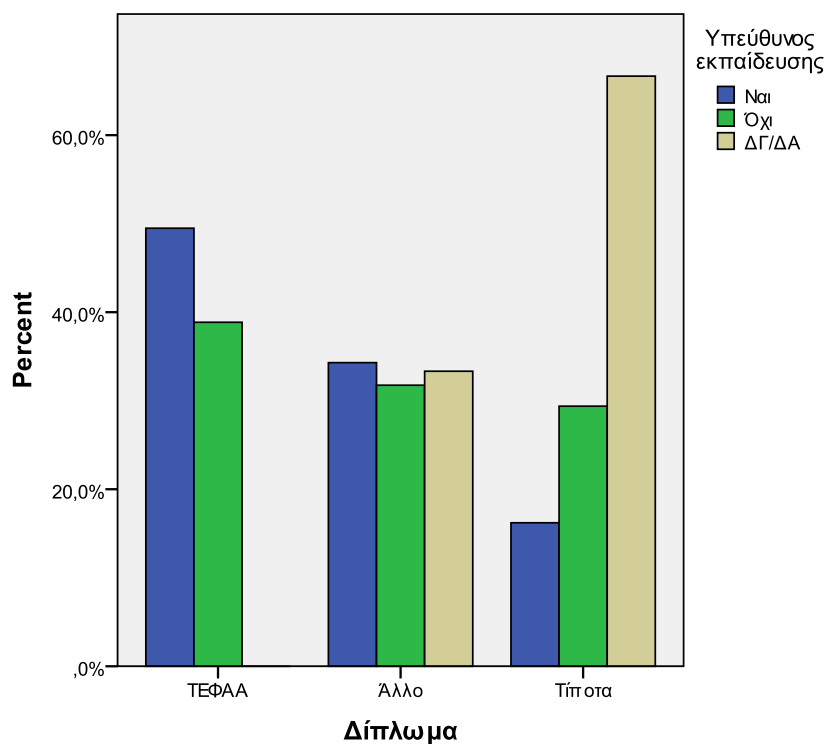
4.14.2. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με την ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης

Ειδικότερα, προκύπτει ότι το 49,5% των προπονητών που εργάζονται σε Τμήματα υποδομής που διαθέτουν υπεύθυνο εκπαίδευσης έχουν δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Το αντίστοιχο ποσοστό είναι μικρότερο, όσο αφορά τα Τμήματα υποδομής που έχουν προπονητές με δίπλωμα από άλλο φορέα (34,3%) ή προπονητές χωρίς δίπλωμα (16,2%). Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και της ύπαρξης υπευθύνου είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 29.20$, $df = 4$, $p < .001$). Τα περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 27 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 19.

Πίνακας 27. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με την ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Υπεύθυνος εκπαίδευσης	n=372	n=271	n=163		
Ναι	290 (49,5)	201 (34,3)	95 (16,2)	586	$\chi^2 = 29.20$ $p < .001^{**}$
Όχι	82 (38,9)	67 (31,8)	62 (29,4)	211	
ΔΓ/ΔΑ	0 (0)	3 (33,3)	6 (66,7)	9	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 19. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με την ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης στο αθλητικό σωματείο.

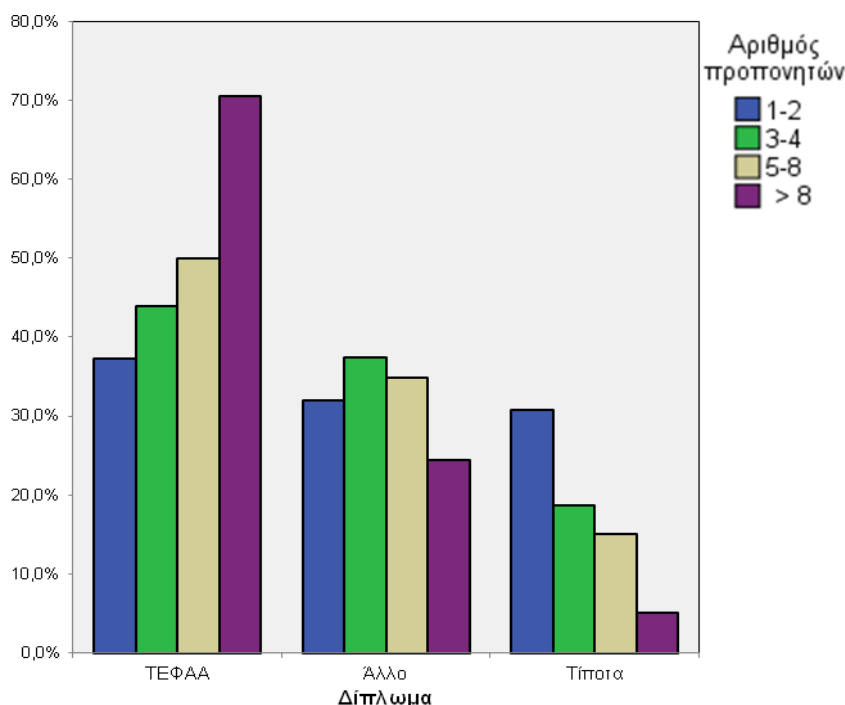
4.14.3. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τον αριθμό των προπονητών

Το 70,5% και το 50% των προπονητών που εργάζονται σε σωματεία που απασχολούν πάνω από 8 προπονητές και 5-8 προπονητές αντίστοιχα, διαθέτει δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Επίσης από τους προπονητές χωρίς δίπλωμα το μεγαλύτερο ποσοστό εργάζεται σε σωματεία που διαθέτουν έως 2 προπονητές. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και του αριθμού των προπονητών είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 45.16$ $df = 6$, $p < .001$). Στον Πίνακα 28 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 20.

Πίνακας 28. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τον αριθμό των προπονητών του αθλητικού σωματείου.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Αριθμός Προπονητών	n=372	n=271	n=163		
Έως 2	97 (37,3)	83 (31,9)	80 (30,8)	260	$\chi^2 = 45.16$ $p < .001^{**}$
3 - 4	101 (43,9)	86 (37,4)	43 (18,7)	230	
5 - 8	119 (50,0)	83 (34,9)	36 (15,1)	238	
Άνω των 8	55 (70,5)	19 (24,4)	4 (5,1)	78	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 20. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τον αριθμό των προπονητών που διαθέτει το αθλητικό σωματείο.

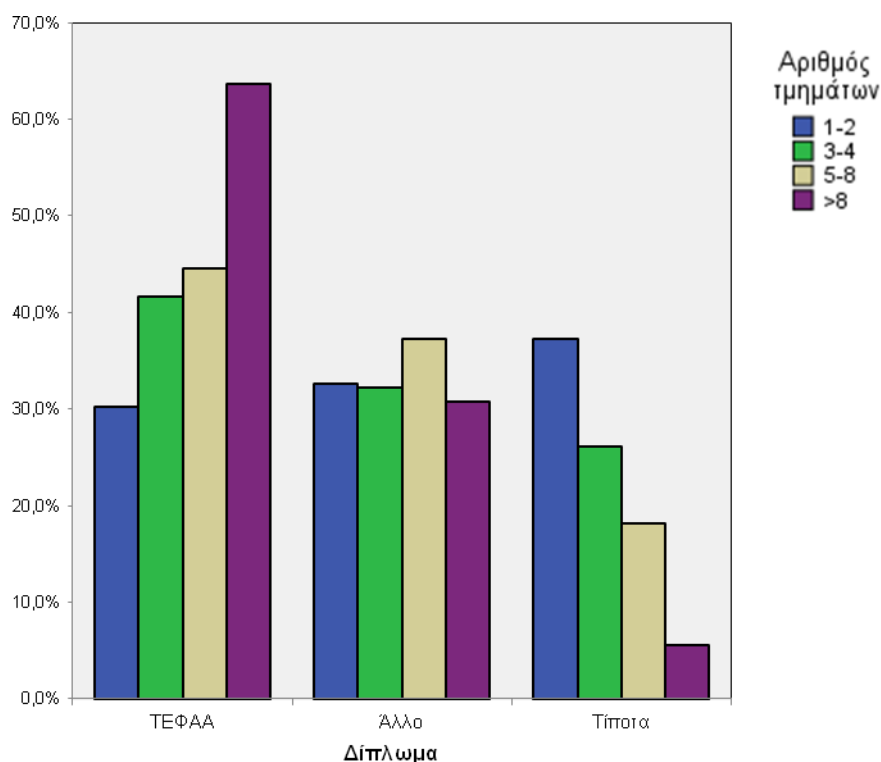
4.14.4. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τον αριθμό των τμημάτων

Από το σύνολο προπονητών που εργάζονται σε σωματεία που έχουν πάνω από 8 τμήματα το 63,6% έχει δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Το 37,2% των προπονητών που δεν έχει προπονητικό δίπλωμα εργάζεται σε σωματεία που έχουν έως 2 τμήματα. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και του αριθμού των τμημάτων είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 65.76$, $df = 6$, $p < .001$). Στον Πίνακα 29 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 21.

Πίνακας 29. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τον αριθμό των τμημάτων.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Αριθμός τμημάτων	n=372	n=271	n=163		
Έως 2	39 (30,2)	42 (32,6)	48 (37,2)	129	$\chi^2 = 65.76$ $p < .001$
3 - 4	88 (41,7)	68 (32,2)	55 (26,1)	211	
5 - 8	121 (44,6)	101 (37,3)	49 (18,1)	271	
Άνω των 8	124 (63,6)	60 (30,8)	11 (5,6)	195	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 21. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει το αθλητικό σωματείο.

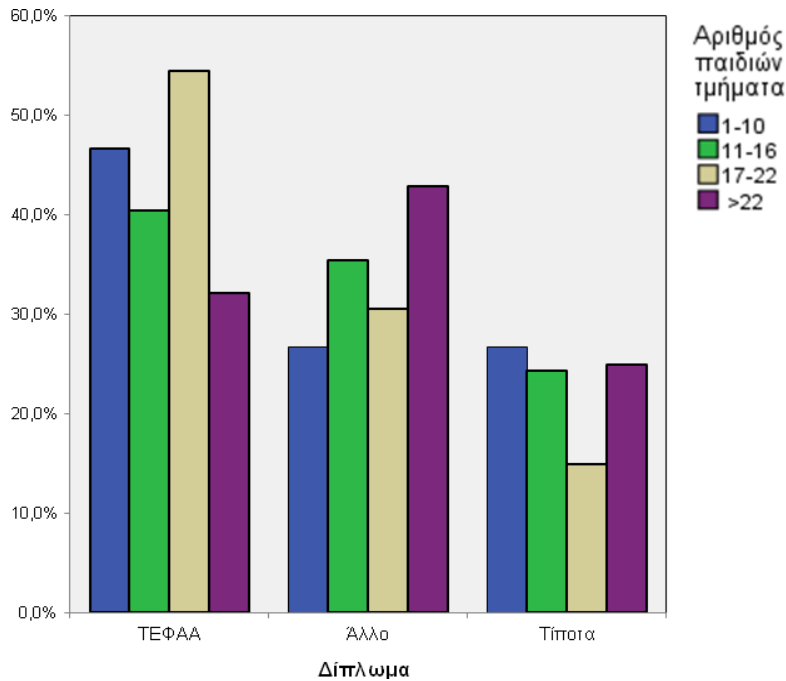
4.14.5. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα

Από το σύνολο των προπονητών που εργάζεται σε σωματεία που έχουν πάνω από 22 παιδιά σε κάθε τμήμα, το 42,9% έχει δίπλωμα από άλλο φορέα. Από το σύνολο των προπονητών που εργάζονται σε σωματεία που έχουν 17 έως 22 παιδιά σε κάθε τμήμα, το 54,5% έχει δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και του αριθμού των παιδιών σε κάθε τμήμα είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 22.88$, $df = 6$, $p < .001$). Στον Πίνακα 30 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 22.

Πίνακας 30. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Παιδιά σε κάθε τμήμα	n=372	n=271	n=163		
Έως 10	7 (46,7)	4 (26,7)	4 (26,7)	15	$\chi^2 = 22.88$ $p < .001^{**}$
11 - 16	153 (40,4)	134 (35,4)	92 (24,3)	379	
17 - 22	194 (54,5)	109 (30,6)	53 (14,9)	356	
Άνω των 22	18 (32,1)	24 (42,9)	14 (25,0)	56	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 22. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τον αριθμό των παιδιών που έχει κάθε τμήμα.

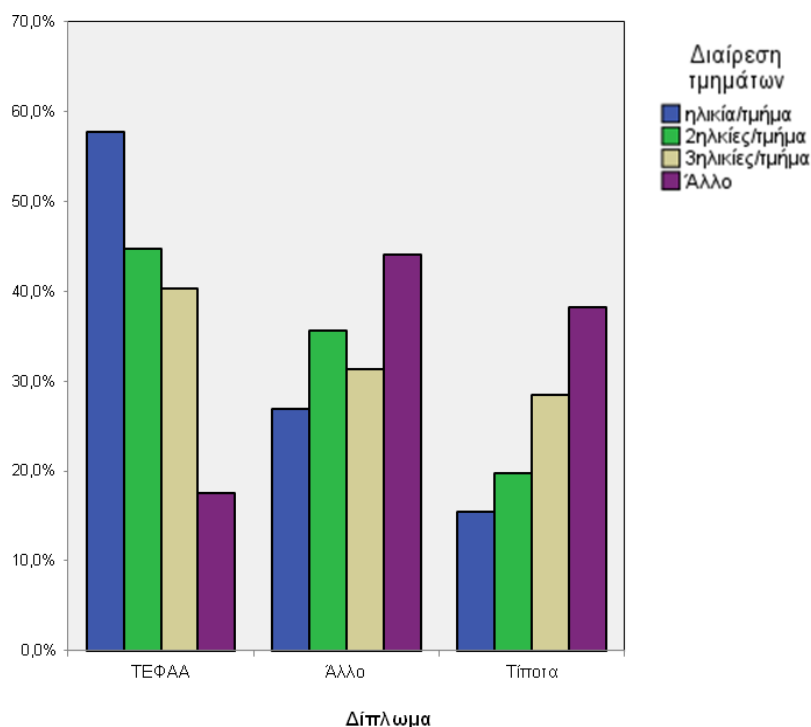
4.14.6. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων

Από το σύνολο των προπονητών που εργάζονται σε σωματεία που χωρίζουν τα παιδιά σε τμήματα με βάση μια ηλικία το 57,7% έχει δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Επίσης στα σωματεία που χωρίζουν τα παιδιά με βάση δύο ηλικίες το 44,7% των προπονητών τους έχει δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Από το σύνολο των σωματείων που χωρίζουν τα παιδιά σε τμήματα με βάση άλλα χαρακτηριστικά το 44,1% των προπονητών τους έχουν δίπλωμα από άλλο φορέα. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και του τρόπου χωρισμού των τμημάτων είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 26.02$, $df = 6$, $p < .001$). Στον Πίνακα 31 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 23.

Πίνακας 31. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Χωρισμός τμημάτων	n=372	n=271	n=163		
Ηλικία/τμήμα	105 (57,7)	49 (26,9)	28 (15,4)	182	$\chi^2 = 26.02$ $p < .001^{**}$
2 ηλικίες/τμήμα	234 (44,7)	186 (35,6)	103 (19,7)	523	
3 ηλικίες/τμήμα	27 (40,3)	21 (31,3)	19 (28,4)	67	
Άλλο	6 (17,6)	15 (44,1)	13 (38,2)	34	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 23. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων.

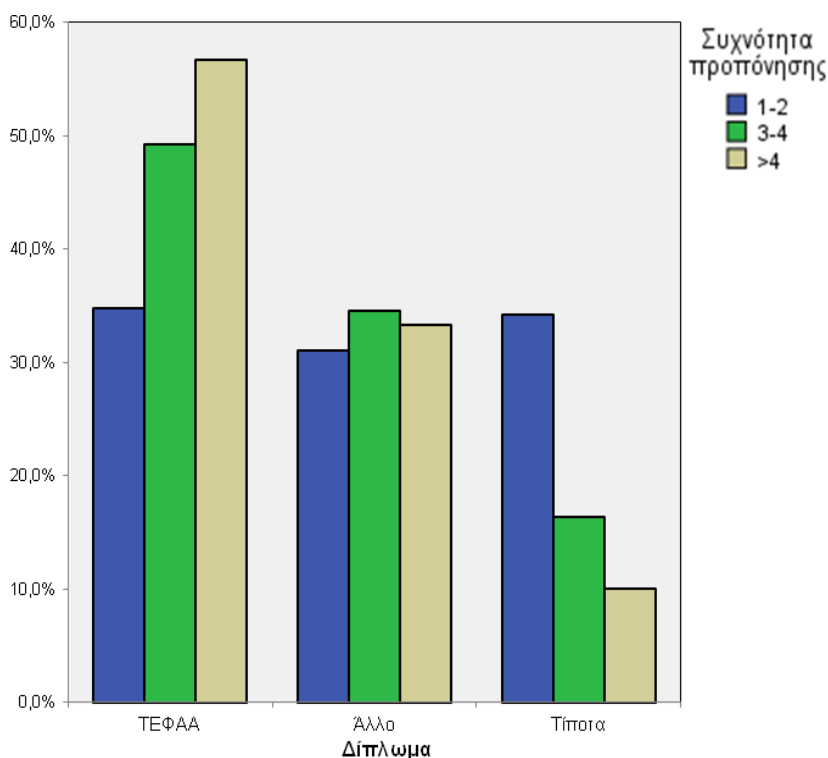
4.14.7. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα

Ειδικότερα, προκύπτει ότι το ποσοστό των σωματείων που κάνουν 3 – 4 και άνω των 4 προπονήσεων την εβδομάδα, είναι μεγαλύτερο στην περίπτωση που ο προπονητής έχει δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ ή κάποιο άλλο δίπλωμα σε σύγκριση με τις ακαδημίες που έχουν προπονητές χωρίς δίπλωμα. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και της συχνότητας των προπονήσεων είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 31.27$, $df = 4$, $p < .001$). Τα περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 32 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 24.

Πίνακας 32. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Προπονήσεις την εβδομάδα	n=372	n=271	n=163		
Έως 2	64 (34,8)	57 (31,0)	63 (34,2)	184	$\chi^2 = 31.27$ $p < .001^{**}$
3 - 4	291 (49,2)	204 (34,5)	97 (16,4)	592	
Άνω των 4	17 (56,7)	10 (33,3)	3 (10,0)	30	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 24. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα.

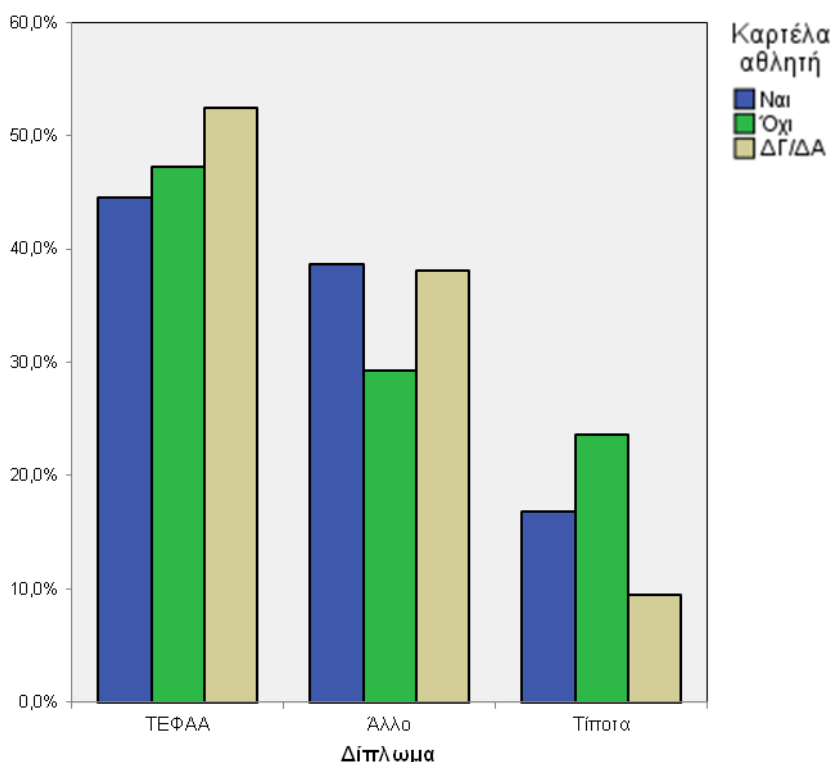
4.14.8. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή

Ειδικότερα, προκύπτει ότι το 47,2% των προπονητών που έχουν δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ, το 29,2% των προπονητών που έχουν δίπλωμα από άλλο φορέα και το 23,6% χωρίς δίπλωμα, δεν κρατούν ατομικό φάκελο για κάθε αθλητή. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και της διατήρησης καρτέλας αθλητή είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 11.28$, $df = 4$, $p < .05$). Τα περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 33 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 25.

Πίνακας 33. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Διατήρηση αρχείου αθλητή	n=372	n=271	n=163		
Ναι	159 (44,5)	138 (38,7)	60 (16,8)	357	$\chi^2 = 11.28$ $p < .05^*$
Όχι	202 (47,2)	125 (29,2)	101 (23,6)	428	
ΔΓ/ΔΑ	11 (52,4)	8 (38,1)	2 (9,5)	21	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.

Ιστόγραμμα 25. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή.

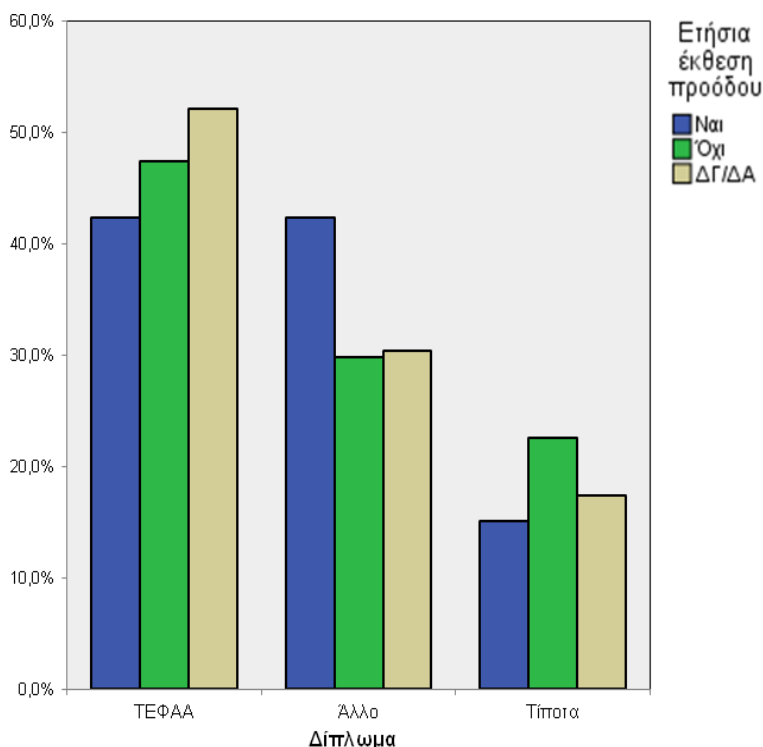
4.14.9. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με την ετήσια έκθεση προόδου αθλητή

Από το σύνολο των προπονητών που δε δίνουν ετήσια έκθεση προόδου αθλητή το 47,5% ανήκει σε προπονητές με δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ, το 29,9% σε προπονητές που έχουν δίπλωμα από άλλο φορέα και το 22,6% σε προπονητές χωρίς δίπλωμα. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και της ετήσιας έκθεσης προόδου είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 13.30$, $df = 4$, $p < .05$). Στον Πίνακα 34 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 26.

Πίνακας 34. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με την ετήσια έκθεση προόδου αθλητή.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Ετήσια έκθεση προόδου	n=372	n=271	n=163		
Ναι	101 (42,4)	101 (42,4)	36 (15,1)	238	$\chi^2 = 13.30$ $p < .05^*$
Όχι	259 (47,5)	163 (29,9)	123 (22,6)	545	
ΔΓ/ΔΑ	12 (52,2)	7 (30,4)	4 (17,4)	23	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.

Ιστόγραμμα 26. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με την ετήσια έκθεση προόδου του αθλητή.

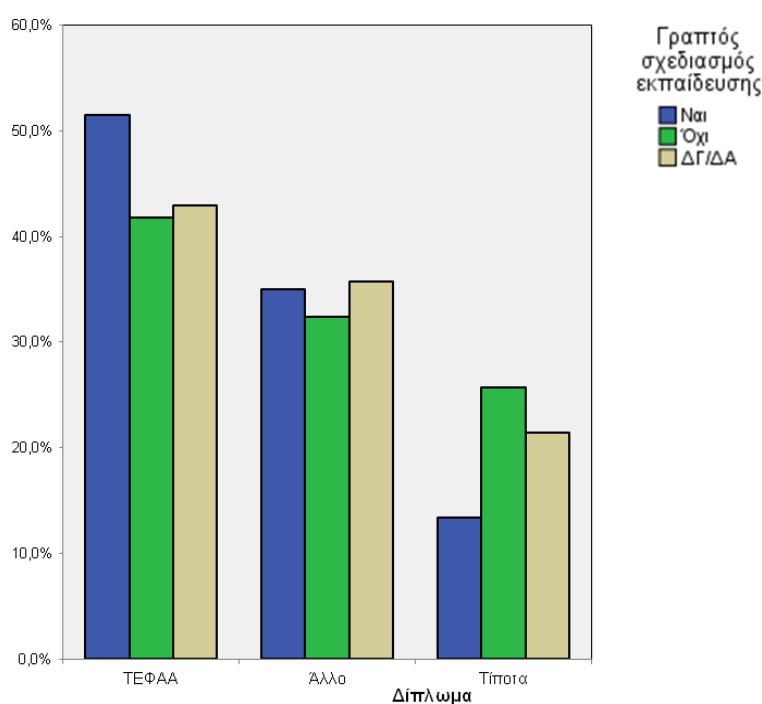
4.14.10. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης

Ειδικότερα, προκύπτει ότι το 51,5% των σωματείων που διαθέτουν ενιαίο γραπτό σχεδιασμό εκπαίδευσης έχουν προπονητές με δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Το αντίστοιχο ποσοστό είναι μικρότερο, όσον αφορά στα Τμήματα υποδομής που έχουν προπονητές, με δίπλωμα από άλλο φορέα ή χωρίς προπονητικό δίπλωμα. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και της ύπαρξης ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 19.68$, $df = 4$, $p < .001$). Τα περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 35 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 27.

Πίνακας 35. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης από το αθλητικό σωματείο.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Ενιαίος γραπτός σχεδιασμός	n=372	n=271	n=163		
Ναι	184 (51,5)	125 (35,0)	48 (13,4)	357	$\chi^2 = 19.68$ $p < .001^{**}$
Όχι	182 (41,8)	141 (32,4)	112 (25,7)	435	
ΔΓ/ΔΑ	6 (42,9)	5 (35,7)	3 (21,4)	14	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 27. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης.

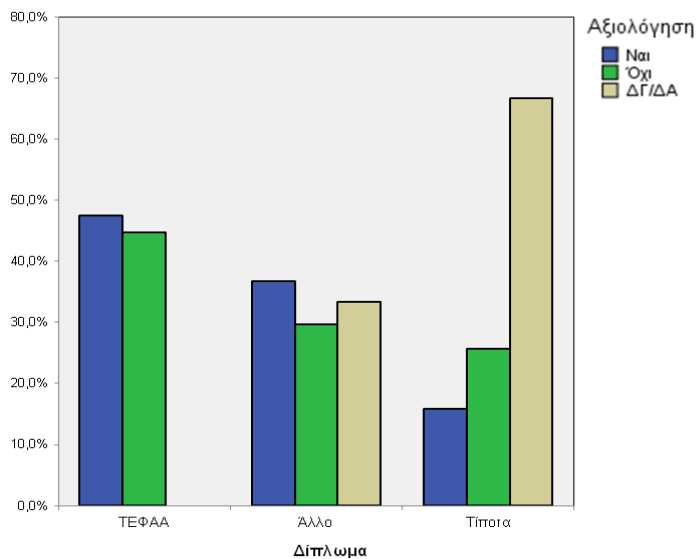
4.14.11. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με την αξιολόγηση

Ειδικότερα, προκύπτει ότι το 47,5% των προπονητών από το σύνολο των προπονητών που πραγματοποιούν αξιολόγηση, έχουν δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Επίσης το 44,8% των προπονητών που δεν κάνουν αξιολόγηση έχουν δίπλωμα από τα ΤΕΦΑΑ. Η διαφορά των αναλογιών του διπλώματος προπονητή και της αξιολόγησης του σωματείου είναι ισχυρά στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 16.47$, $df = 4$, $p < .001$). Τα περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 36 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 28.

Πίνακας 36. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με τη διαδικασία αξιολόγησης.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Αξιολόγηση	n=372	n=271	n=163		
Ναι	216 (47,5)	167 (36,7)	72 (15,8)	455	$\chi^2 = 16.47$ $p < .001^{**}$
Όχι	156 (44,8)	103 (29,6)	89 (25,6)	348	
ΔΓ/ΔΑ	0(0,0)	1 (33,3)	2 (66,7)	3	

****στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.**

Ιστόγραμμα 28. Σχέση του προπονητικού διπλώματος με τη διαδικασία αξιολόγησης.

4.14.12. Σχέση του διπλώματος του προπονητή με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί

Αναφορικά με τη σχέση του διπλώματος που έχει ο προπονητής με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί ένα σωματείο πραγματοποιήθηκαν οι αντίστοιχοι στατιστικοί έλεγχοι ωστόσο δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ($\chi^2 = 4.34$, $df = 4$, $p > .05$), Πίνακας 37.

Πίνακας 37. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα του προπονητικού διπλώματος σε σχέση με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί.

Οργάνωση	Προπονητικό δίπλωμα			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	ΤΕΦΑΑ	Άλλο φορέα	Χωρίς δίπλωμα		
Τμήματα ακαδημίας	n=372	n=271	n=163		$\chi^2 = 4.34$
Αγωνιστικά	253 (43,9)	202 (35,1)	121 (21,0)	576	

Μαζικού	30 (52,6)	18 (31,6)	9 (15,8)	57	p > .05
Μεικτά	89 (51,4)	51 (29,5)	33 (19,1)	173	

Στον Πίνακα 38 που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα της σχέσης των παραγόντων της οργάνωσης της εκπαίδευσης με το προπονητικό δίπλωμα.

Πίνακας 38. Το προφίλ της οργάνωσης της εκπαίδευσης του Τμήματος υποδομής συγκριτικά με το δίπλωμα του προπονητή.

a/a	Παράγοντες Οργάνωσης	Αποτελέσματα
1.	Συνδρομή παιδιών	Υψηλότερη σε προπονητές με δίπλωμα
2.	Είδος τμήματος	Δεν επηρεάζει το προπονητικό δίπλωμα
3.	Ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης	Στην πλειοψηφία όπου εργάζονται προπονητές με δίπλωμα
4.	Αριθμός Προπονητών	Στην πλειοψηφία όπου εργάζονται με δίπλωμα ΤΕΦΑΑ
5.	Αριθμός Τμημάτων	<ul style="list-style-type: none"> • 3-4, 5-8, >8 τμήματα: Δίπλωμα ΤΕΦΑΑ • έως 2 τμήματα: Χωρίς δίπλωμα.
6.	Αριθμός παιδιών σε κάθε τμήμα	<ul style="list-style-type: none"> • < 10, 11-16, 17-22 παιδιά: Δίπλωμα ΤΕΦΑΑ • > 22 παιδιά: Δίπλωμα από άλλο φορέα
7.	Χωρισμός τμημάτων	<ul style="list-style-type: none"> • με βάση την ηλικία: Προπονητές με δίπλωμα • άλλο χαρακτηριστικό: Προπονητές με δίπλωμα από άλλο φορέα
8.	Αριθμός προπονήσεων (εβδομάδα)	<ul style="list-style-type: none"> • 3-4 προπονήσεις, προπονητές με δίπλωμα • 1-2 προπονήσεις, προπονητές χωρίς δίπλωμα
9.	Διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	Δεν τηρείται από τη πλειοψηφία των προπονητών
10.	Ετήσια έκθεση προόδου	Δεν τηρείται

11.	Ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	Δεν υπάρχει στην πλειοψηφία των προπονητών χωρίς δίπλωμα
12.	Αξιολόγηση	Δεν κάνουν η πλειοψηφία των προπονητών χωρίς δίπλωμα

4.15. Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή

Προκειμένου να ελεγχθεί αν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή παίζουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο, εφαρμόστηκε πολυμεταβλητή ανάλυση διακύμανσης (MANOVA) με εξαρτημένες μεταβλητές τους 5 παράγοντες που συνθέτουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης. Οι ανεξάρτητες μεταβλητές που λαμβάνονται υπόψη στο μοντέλο είναι: το μορφωτικό επίπεδο, το δίπλωμα του προπονητή, το επάγγελμα, το εισόδημα και η εμπειρία. Πριν τη διεξαγωγή του ελέγχου, για να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες συχνότητες σε κάθε κατηγορία, κρίθηκε σκόπιμο να επανακωδικοποιηθούν οι μεταβλητές ως εξής: α) μορφωτικό επίπεδο, 1 = Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (ΔΕ), 2 = Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ΤΕ), β) Επάγγελμα, 1 = Δημόσιος Τομέας (ΔΤ), 2 = Ιδιωτικός τομέας (ΙΤ), 3 = Ελεύθερος επαγγελματίας – Άλλο (ΕΕ), γ) εισόδημα, 1 = 0-10.000 ευρώ, 2 = 10.001- 20.000 ευρώ, 3 = πάνω από 20.001 ευρώ, και δ) εμπειρία 1 = 0-5 έτη, 2 = 6-10 έτη, 3 = πάνω από 10 έτη.

Από την εφαρμογή των μοντέλων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Το μορφωτικό επίπεδο του προπονητή παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στους παράγοντες που αναφέρονται στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .985$, $F =$

2.375, $p = .038$), λαμβάνοντας υπόψη τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά (το δίπλωμα του προπονητή, το επάγγελμα, το εισόδημα και την εμπειρία του). Η ανάλυση που έγινε με το τεστ Bonferroni έδειξε στατιστική σημαντικότητα για τον παράγοντα ($F2 = 8.216$, $p < .004$).

- Το δίπλωμα του προπονητή παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στους παράγοντες που αναφέρονται στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .98$, $F = 3.197$, $p = 000$), λαμβάνοντας υπόψη και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά (όπως το μορφωτικό επίπεδο του προπονητή, το επάγγελμα, το εισόδημα και την εμπειρία του). Η ανάλυση που έγινε με τη χρήση του τεστ Bonferroni έδειξε στατιστική σημαντικότητα για τους παράγοντες ($F2 = 6.147$, $p = .002$), ($F3 = 4.392$, $p = .013$), ($F4 = 6.556$, $p = .001$).
- Η επαγγελματική κατάσταση του προπονητή δεν παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στους παράγοντες που αναφέρονται στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = 991$, $F = 1.517$, $p = .182$), λαμβάνοντας υπόψη και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά (όπως το μορφωτικό επίπεδο, το δίπλωμα προπονητή, το εισόδημα και την εμπειρία του).
- Το ετήσιο εισόδημα του προπονητή δεν παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στους παράγοντες που αναφέρονται στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης συνολικά ($L = 994$, $F = 1.035$, $p = .395$), λαμβάνοντας υπόψη και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά (όπως το μορφωτικό επίπεδο, το δίπλωμα προπονητή, το επάγγελμα και την εμπειρία του).
- Η εμπειρία του προπονητή παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στους παράγοντες που αναφέρονται στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης συνολικά ($L = 973$, $F = 2.152$, $p = .018$), λαμβάνοντας υπόψη και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά (όπως το μορφωτικό επίπεδο του προπονητή, το δίπλωμα, το επάγγελμα και το εισόδημα).

του). Η ανάλυση με τη χρήση του τεστ Bonferroni έδειξε στατιστική σημαντικότητα για τους παράγοντες ($F_3 = 4.542, p < .011$), ($F_5 = 5.697, p = .003$). Τα αποτελέσματα της πολυμεταβλητής ανάλυσης διακύμανσης (MANOVA) παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 39.

Πίνακας 39. Αποτελέσματα πολυμεταβλητής ανάλυσης διακύμανσης για τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή.

Ανεξάρτητη Μεταβλητή	MANOVA test	F	p-value
<i>Μορφωτικό επίπεδο</i>	Pillai's Trace	2.375	.038*
	Wilks' Lambda	2.375	.038*
	Hotelling's Trace	2.375	.038*
	Roy's Largest Root	2.375	.038*
<i>Δίπλωμα Προπονητή</i>	Pillai's Trace	3.189	.000**
	Wilks' Lambda	3.197	.000**
	Hotelling's Trace	3.205	.000**
	Roy's Largest Root	5.200	.000**
<i>Επαγγελματική Κατάσταση</i>	Pillai's Trace	1.517	.182
	Wilks' Lambda	1.517	.182
	Hotelling's Trace	1.517	.182
	Roy's Largest Root	1.517	.182
<i>Εισόδημα</i>	Pillai's Trace	1.035	.395
	Wilks' Lambda	1.035	.395
	Hotelling's Trace	1.035	.395
	Roy's Largest Root	1.035	.395
<i>Εμπειρία</i>	Pillai's Trace	2.144	.019*
	Wilks' Lambda	2.152	.018*
	Hotelling's Trace	2.160	.018*
	Roy's Largest Root	4.032	.001*

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

4.16. Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με τη γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο

Στη συνέχεια, γίνεται διερεύνηση της σχέσης του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με τη γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο. Η αξιολόγηση γίνεται μέσω των 5 παραγόντων που παίζουν καθοριστικό ρόλο στην εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο. Προκειμένου να επιτευχθούν τα παραπάνω, εφαρμόστηκε ανάλυση διακύμανσης μιας κατεύθυνσης (ANOVA) και για την εύρεση των διαφορών μεταξύ των ομάδων έγινε μετά-ανάλυση Bonferroni. Σχετικά με τη σχέση του σχεδιασμού εκπαίδευσης με τη γεωγραφική περιοχή που εδρεύει το σωματείο, προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα «Διδακτικοί στόχοι» μεταξύ των διαφορετικών περιοχών, $F(2, 803) = 20.41, p < .001$. Τα Τμήματα υποδομής που έχουν την έδρα τους σε αστικές περιοχές φαίνεται κατά μέσο όρο να θέτουν υψηλότερους διδακτικούς στόχους σε σύγκριση με αυτά που δραστηριοποιούνται σε ημιαστικές και αγροτικές περιοχές.

Αναφορικά με τον παράγοντα «Εκπαιδευτικοί στόχοι», προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα μεταξύ των διαφορετικών περιοχών, $F(2, 803) = 15.221, p < .001$. Τα σωματεία που έχουν την έδρα τους σε αστικές και ημιαστικές περιοχές φαίνεται κατά μέσο όρο να θέτουν υψηλότερους εκπαιδευτικούς στόχους σε σύγκριση με αυτά που έχουν έδρα σε αγροτικές περιοχές.

Όσον αφορά στον παράγοντα «Προσωπικό», προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα μεταξύ των διαφορετικών περιοχών που εδρεύουν τα σωματεία, $F(2, 803) = 50.23, p < .001$. Όσα Τμήματα υποδομής βρίσκονται σε αστικές περιοχές φαίνεται κατά μέσο όρο να συνεργάζονται σε πιο τακτική βάση με επιστημονικό προσωπικό διαφόρων

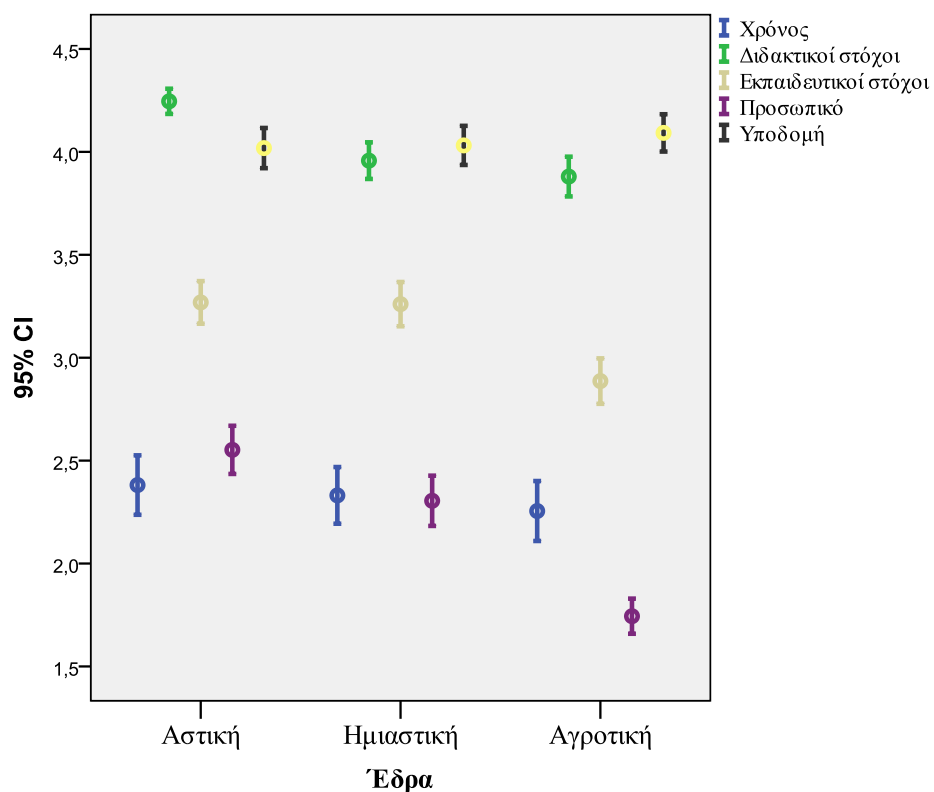
ειδικοτήτων, σε σύγκριση με αυτά που εδρεύουν σε ημιαστικές και αγροτικές περιοχές.

Σημειώνεται πως αναφορικά με τη σχέση των παραγόντων του σχεδιασμού εκπαίδευσης και της γεωγραφικής περιοχής που εδρεύει το σωματείο προκύπτει ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα «Χρόνος» $F(2, 803) = 0.73, p = .482$ και του παράγοντα «Υποδομή» $F(2, 803) = 0.627, p = .534$. Στον Πίνακα 40 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Γράφημα 3.

Πίνακας 40. Μέσες τιμές, τυπικές αποκλίσεις και στατιστική σημαντικότητα των παραγόντων: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή σε σχέση με την έδρα του σωματείου.

Σχεδιασμός Εκπαίδευσης	Έδρα n (%)			Σύνολο	ANOVA F-test (p-value)
	Αστική	Ημιαστική	Αγροτική		
1. Χρόνος	2.4 (1.21)	2.3 (1.20)	2.3 (1.15)	2.3 (1.19)	0.73 p = .482
2. Διδακτικοί στόχοι	4.2 (0.51)	4.0 (0.77)	3.9 (0.76)	4.0 (0.71)	20.41 p < .001**
3. Εκπαιδευτικοί στόχοι	3.3 (0.89)	3.3 (0.93)	2.9 (0.87)	3.2 (0.91)	15.21 p < .001**
4. Προσωπικό	2.6 (0.98)	2.3 (1.06)	1.7 (0.68)	2.2 (0.99)	50.23 p < .001**
5. Υποδομή	4.0 (0.82)	4.0 (0.82)	4.1 (0.72)	4.0 (0.79)	0.627 p = .534

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Γράφημα 3: Μέσες τιμές και διαστήματα εμπιστοσύνης (CI 95%) για τους παράγοντες: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με την έδρα του αθλητικού σωματείου.

4.17. Οργάνωση της εκπαίδευσης και γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο

Ακολουθεί η περιγραφή των απαντήσεων των συμμετεχόντων στις ερωτήσεις που σχετίζονται με την οργάνωση της εκπαίδευσης, ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο.

Για τη στατιστική αξιολόγηση της διαφοράς των αναλογιών των ερωτήσεων σχετικά με την οργάνωση της εκπαίδευσης μεταξύ των γεωγραφικών περιοχών,

χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο συσχέτισης δύο ποιοτικών χαρακτηριστικών χ^2 . Όπου δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής, έγινε χρήση του αντίστοιχου ελέγχου Fisher's exact test.

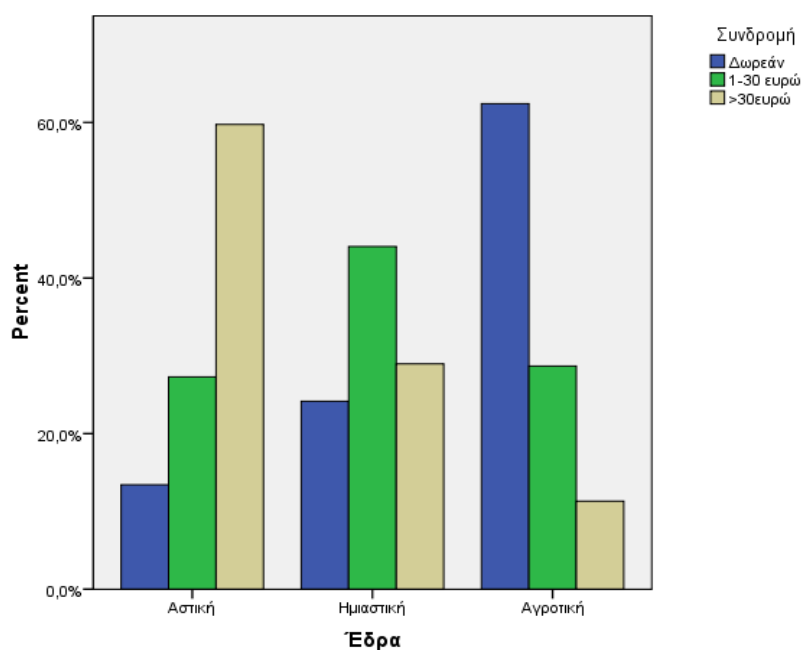
4.17.1. Σχέση της έδρας του σωματείου με τη συνδρομή των παιδιών

Από το σύνολο των παιδιών που προπονούνται δωρεάν, το 62,4% είναι σε σωματεία με έδρα σε αγροτικές περιοχές. Από το σύνολο των παιδιών που πληρώνουν συνδρομή έως 30 ευρώ το μήνα, το 44% προπονείται σε αθλητικά σωματεία με έδρα σε ημιαστικές περιοχές, ενώ το 59,7% των παιδιών που πληρώνουν συνδρομή άνω των 30 ευρώ το μήνα είναι σωματεία αστικών περιοχών. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και της συνδρομής των παιδιών είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 162.4$, $df = 4$, $p < .001$). Στον Πίνακα 41 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 29.

Πίνακας 41. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική n=271	Ημιαστική n=292	Αγροτική n=243		
Δωρεάν	20 (13,4)	36 (24,2)	93 (62,4)	149	$\chi^2 = 162.4$ $p < .001^{**}$
Έως 30 ευρώ/μήνα	119 (27,3)	192 (44,0)	125 (28,7)	436	
>30 ευρώ/μήνα	132 (59,7)	64 (29,0)	25 (11,3)	221	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 29. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής του αθλητικού σωματείου με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά.

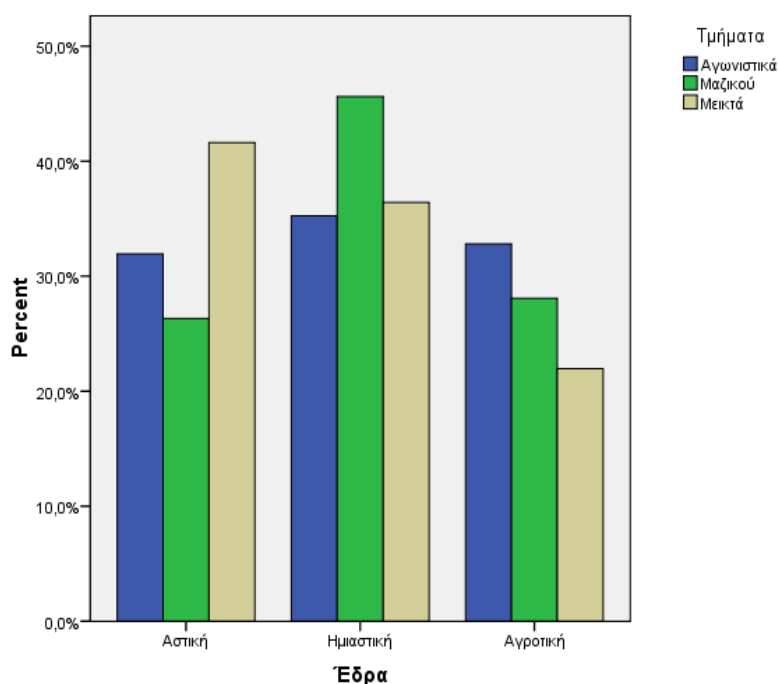
4.17.2. Σχέση της έδρας του σωματείου με το είδος τμημάτων που λειτουργεί

Το σύνολο των σωματείων που έχουν μεικτά τμήματα, το 41,6% έχουν έδρα σε αστικές περιοχές. Από το σύνολο των σωματείων με τμήματα μαζικού, το 45,6% έχουν έδρα σε ημιαστικές περιοχές. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και των τύπων τμημάτων του σωματείου είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 11.5$, $df = 4$, $p < .05$). Στον Πίνακα 42 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 30.

Πίνακας 42. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με το είδος των τμημάτων του αθλητικού σωματείου.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική	Ημιαστική	Αγροτική		
Τμήματα ακαδημίας	n=271	n=292	n=243	806	
Αγωνιστικά	184 (31,9)	203 (35,2)	189 (32,8)	576	$\chi^2 = 11.5$ $p = .021^*$
Μαζικού	15 (26,3)	26 (45,6)	16 (28,1)	57	
Μεικτά	72 (41,6)	63 (36,4)	38 (22,0)	173	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.

Ιστόγραμμα 30. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί.

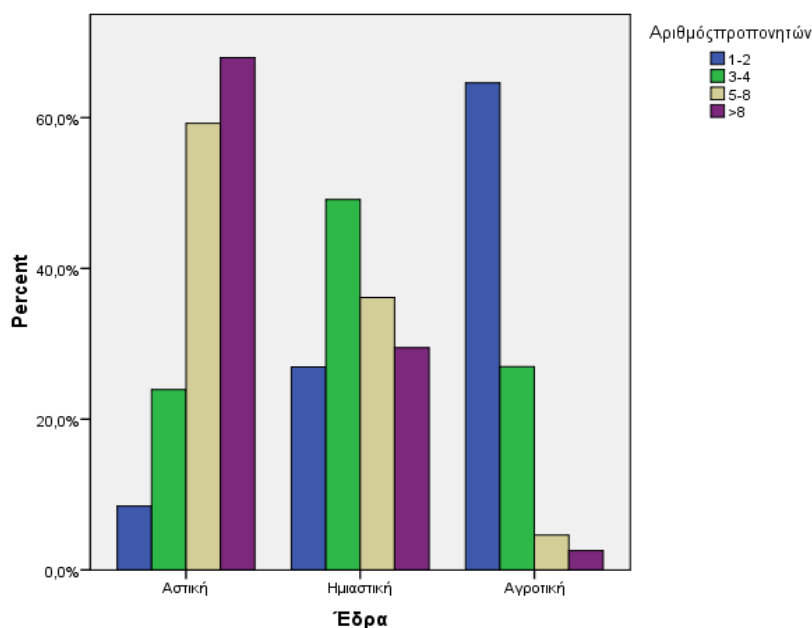
4.17.3. Σχέση της έδρας του σωματείου με τον αριθμό των προπονητών

Το 67,9% των σωματείων που διαθέτουν πάνω από 8 προπονητές, καθώς και το 59,2% που έχουν 5 με 8 προπονητές, έχουν έδρα σε αστικές περιοχές. Παράλληλα, το 49,1% των σωματείων που διαθέτουν 3 έως 4 προπονητές έχουν έδρα σε ημιαστικές περιοχές, ενώ η πλειοψηφία (64,6%) των σωματείων που έχουν έως 2 προπονητές, έχουν την έδρα τους σε αγροτικές περιοχές. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και του αριθμού των προπονητών είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 321.3$, $df = 6$, $p < .001$). Στον Πίνακα 43 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 31.

Πίνακας 43. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τον αριθμό των προπονητών του αθλητικού σωματείου.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική n=271	Ημιαστική n=292	Αγροτική n=243		
Έως 2	22 (8,5)	70 (26,9)	168 (64,6)	260	$\chi^2 = 321.3$ $p < .001^{**}$
3 - 4	55 (23,9)	113 (49,1)	62 (27,0)	230	
5 - 8	141 (59,2)	86 (36,1)	11 (4,6)	238	
Άνω των 8	53 (67,9)	23 (29,5)	2 (2,6)	78	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 31. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τον αριθμό των προπονητών που διαθέτει.

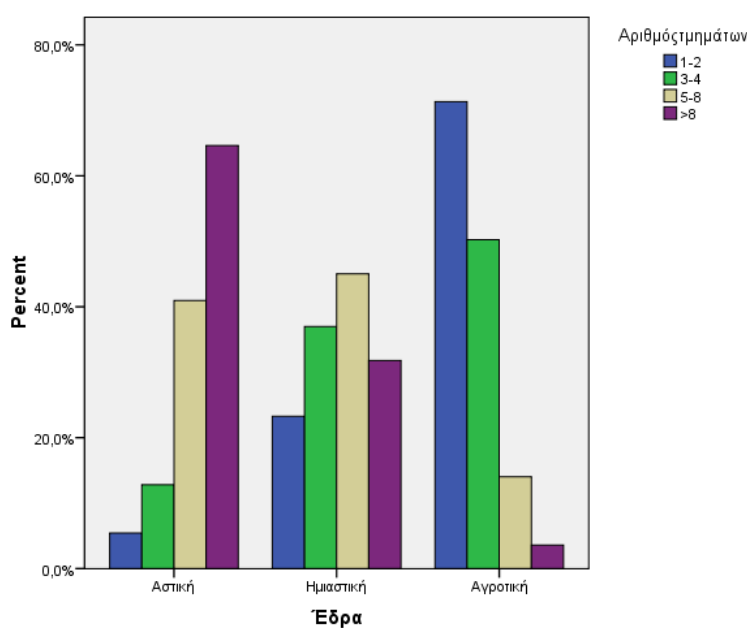
4.17.4. Σχέση της έδρας του σωματείου με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει

Ειδικότερα, προκύπτει ότι το 64,6% των σωματείων με άνω των 8 τμημάτων, έχουν έδρα σε αστικές περιοχές. Παράλληλα, το 45% των σωματείων με 5 έως 8 τμήματα, έχουν έδρα σε ημιαστικές περιοχές. Από την άλλη, το 50,2% με 3 έως 4 τμήματα και η συντριπτική πλειοψηφία (71,3%) των σωματείων που διαθέτουν έως 2 τμήματα έχουν την έδρα τους σε αγροτικές περιοχές. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και του αριθμού των τμημάτων είναι ισχυρά στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 300.4$, $df = 6$ $p < .001$). Στον Πίνακα 44 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 32.

Πίνακας 44. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει το αθλητικό σωματείο.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική	Ημιαστική	Αγροτική		
Αριθμός τμημάτων	n=271	n=292	n=243	806	
Έως 2	7 (5,4)	30 (23,3)	92 (71,3)	129	$\chi^2 = 300.4$ p < .001*
3 - 4	27 (12,8)	78 (37,0)	106 (50,2)	211	
5 - 8	111 (41,0)	122 (45,0)	38 (14,0)	271	
Άνω των 8	126 (64,6)	62 (31,8)	7 (3,6)	195	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 32. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει.

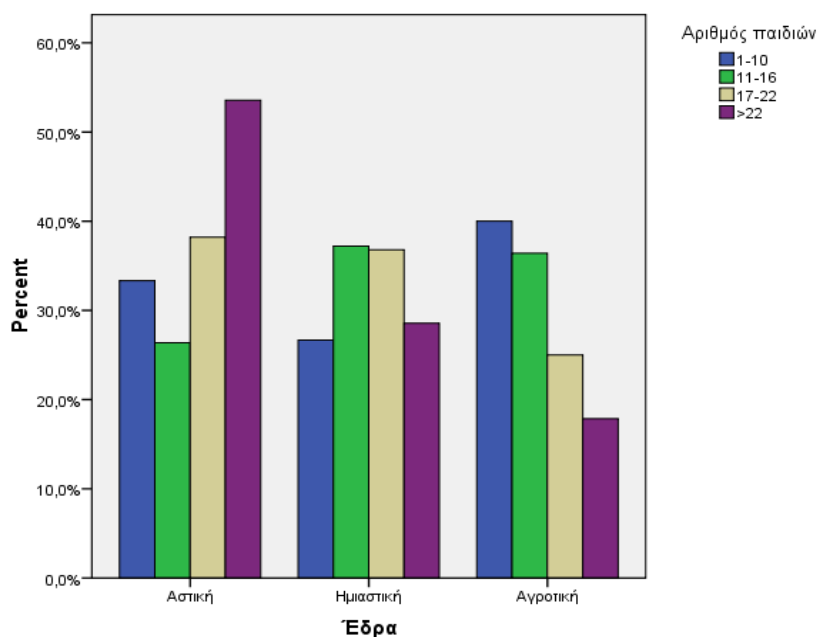
4.17.5. Σχέση της έδρας του σωματείου με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα

Ειδικότερα, προκύπτει ότι το 53,6% των σωματείων με άνω των 22 παιδιών σε κάθε τμήμα, καθώς και το 38,2% με 16 έως 22 παιδιά, έχουν έδρα σε αστικές περιοχές. Παράλληλα, μεταξύ των σωματείων που έχουν 11 έως 16 παιδιά σε κάθε τμήμα, το 37,2% και το 36,4% έχουν έδρα σε ημιαστικές και αγροτικές περιοχές αντίστοιχα. Αντίθετα, η πλειοψηφία (40%) των σωματείων με έως 10 παιδιά σε κάθε τμήμα έχουν την έδρα τους σε αγροτικές περιοχές. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και του αριθμού των παιδιών σε κάθε τμήμα είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 27.5$, $df = 6$, $p < .001$). Στον Πίνακα 45 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 33.

Πίνακας 45. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική n=271	Ημιαστική n=292	Αγροτική n=243		
Έως 10	5 (33,3)	4 (26,7)	6 (40,0)	15	$\chi^2 = 27.5$ $p < .001^*$
11 - 16	100 (26,4)	141 (37,2)	138 (36,4)	379	
17 - 22	136 (38,2)	131 (36,8)	89 (25,0)	356	
Άνω των 22	30 (53,6)	16 (28,6)	10 (17,9)	56	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 33. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τον αριθμό των παιδιών που έχει κάθε τμήμα.

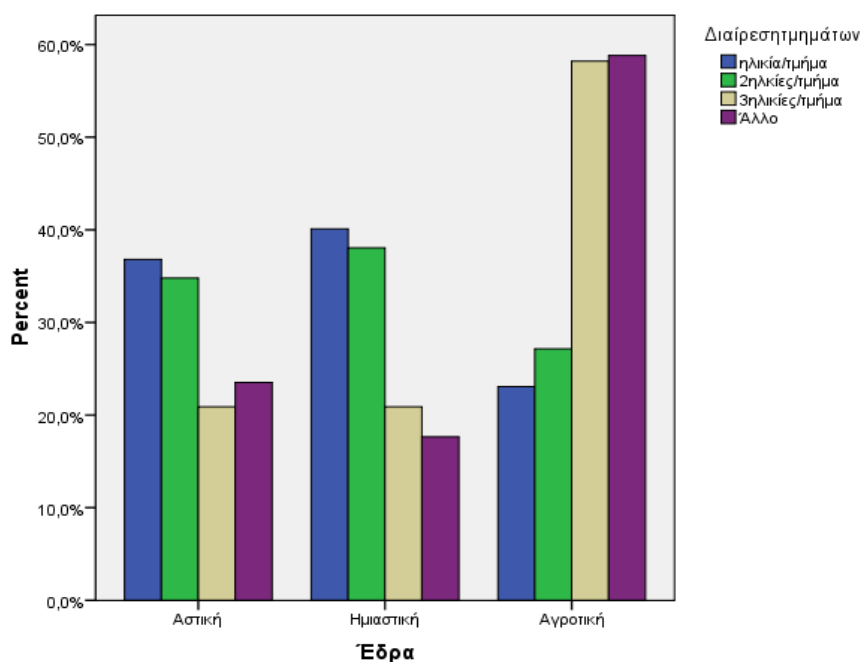
4.17.6. Σχέση της έδρας του σωματείου με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων

Το 58,2% των σωματείων που στελεχώνουν κάθε τμήμα τους με παιδιά από 3 ηλικίες, έχουν έδρα σε αγροτικές περιοχές. Από την άλλη, η πλειοψηφία των σωματείων με έδρα σε αστικές και ημιαστικές περιοχές στελεχώνουν τα τμήματά τους με 2 ηλικίες παιδιών σε κάθε τμήμα. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και του διαχωρισμού των τμημάτων είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 45.2$, $df = 6$, $p < .001$). Στον Πίνακα 46 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 34.

Πίνακας 46. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική n=271	Ημιαστική n=292	Αγροτική n=243		
Ηλικία/τμήμα	67 (36,8)	73 (40,1)	42 (23,1)	182	χ^2 45.2 p < .001*
2 ηλικίες/τμήμα	182 (34,8)	199 (38,0)	142 (27,2)	523	
3 ηλικίες/τμήμα	14 (20,9)	14 (20,9)	39 (58,2)	67	
Άλλο	8 (23,5)	6 (17,6)	20 (58,8)	34	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 34. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων.

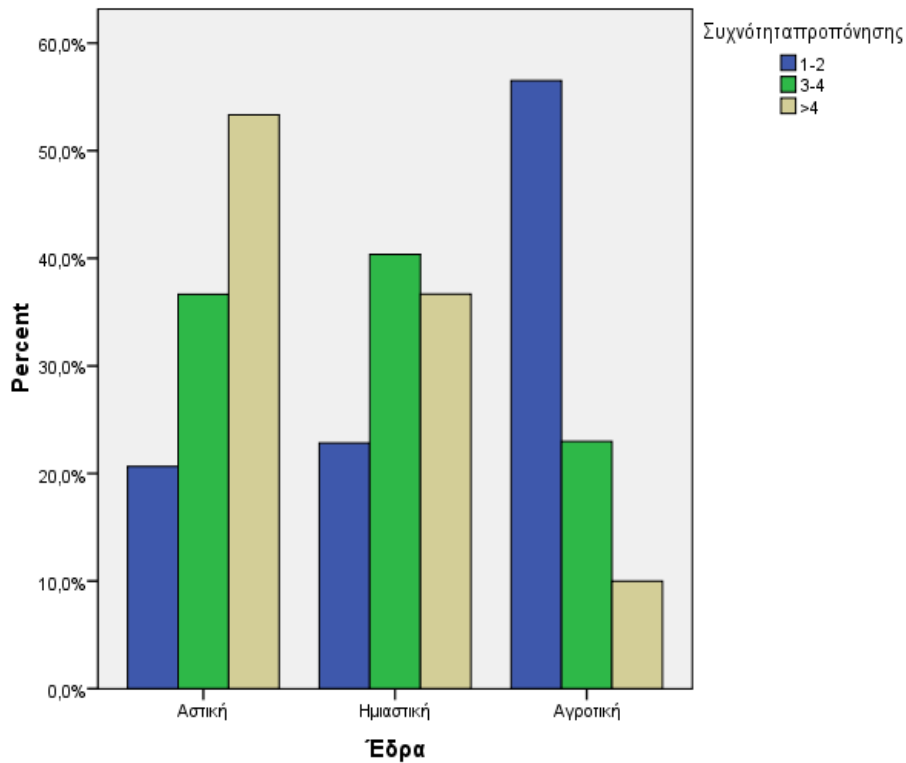
4.17.7. Σχέση της έδρας του σωματείου με τη συχνότητα προπονήσεων την εβδομάδα

Το 53,3% των σωματείων με άνω των 4 προπονήσεων την εβδομάδα, έχουν έδρα σε αστικές περιοχές. Μεταξύ των σωματείων που κάνουν 3 ή 4 προπονήσεις την εβδομάδα, το 40,4% έχουν έδρα σε ημιαστικές περιοχές. Αντίθετα, η πλειοψηφία (56,5%) των σωματείων με έως 2 προπονήσεις την εβδομάδα έχουν την έδρα τους σε αγροτικές περιοχές. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και του αριθμού των προπονήσεων είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 82.8$, $df = 4$, $p < .001$). Στον Πίνακα 47 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 35.

Πίνακας 47. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τη συχνότητα προπονήσεων την εβδομάδα.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική n=271	Ημιαστική n=292	Αγροτική n=243		
Έως 2	38 (20,7)	42 (22,8)	104 (56,5)	184	$\chi^2 = 82.8$ $p < .001^*$
3 - 4	217 (36,7)	239 (40,4)	136 (23,0)	592	
Άνω των 4	16 (53,3)	11 (36,7)	3 (10,0)	30	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 35. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τη συχνότητα προπονήσεων την εβδομάδα.

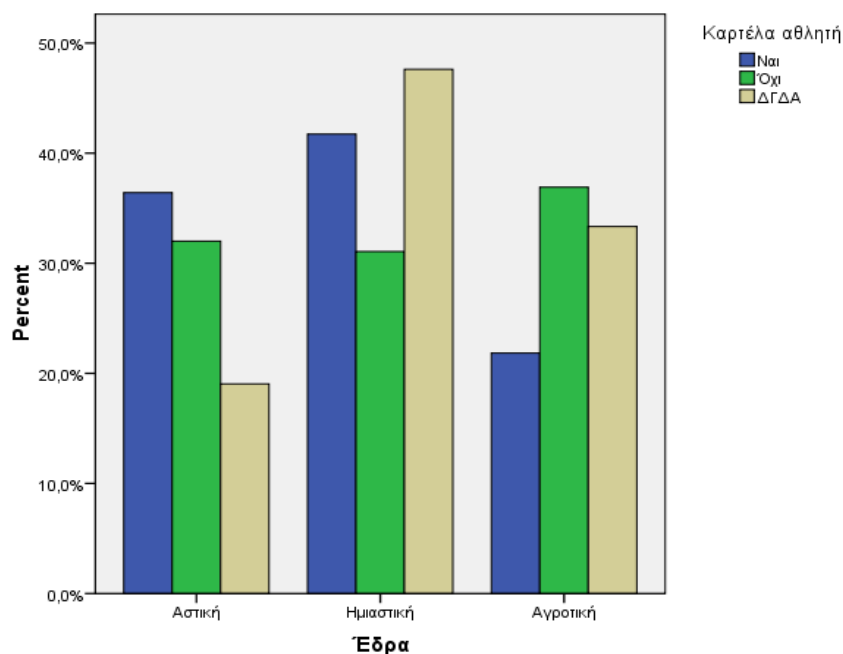
4.17.8. Σχέση της έδρας του σωματείου με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή

Ειδικότερα, προκύπτει ότι μεταξύ των σωματείων που δεν διατηρούν ατομικό αρχείο αθλητή, το 36,9% έχει έδρα σε αγροτικές περιοχές. Από την άλλη, μεταξύ των σωματείων που διατηρούν ατομικό φάκελο, το 36,4% και το 41,7% έχουν έδρα σε αστικές και ημιαστικές περιοχές αντίστοιχα. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και της διατήρησης ατομικού φακέλου με στοιχεία από την εκπαίδευση κάθε παιδιού είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 24.1$, $df = 4$, $p < .001$). Στον Πίνακα 48 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 36.

Πίνακας 48. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική	Ημιαστική	Αγροτική		
Διατήρηση ατομικού αρχείου	n=271	n=292	n=243		
Ναι	130 (36,4)	149 (41,7)	78 (21,8)	357	$\chi^2 = 24.1$ $p < .001^*$
Όχι	137 (32,0)	133 (31,1)	158 (36,9)	428	
ΔΓ/ΔΑ	4 (19,0)	10 (47,6)	7 (33,3)	21	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 36. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή.

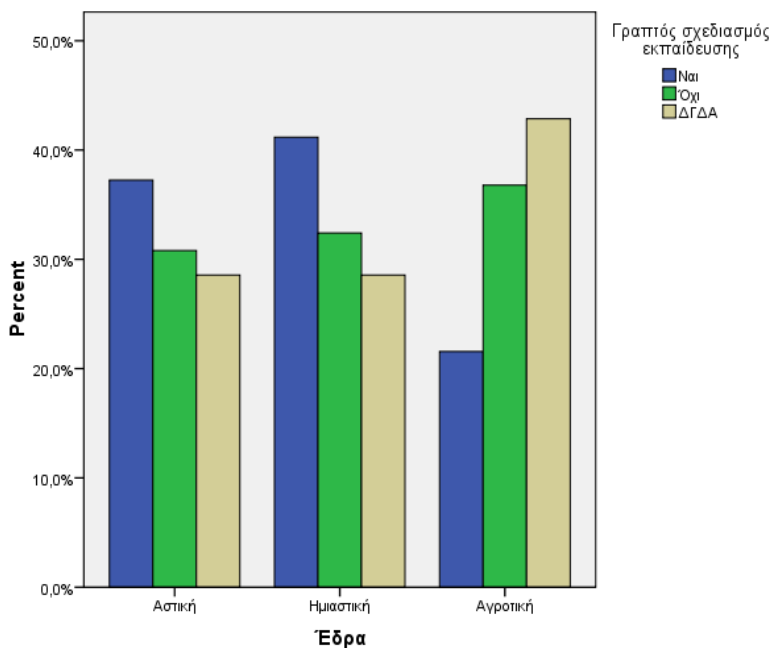
4.17.9. Σχέση της έδρας του σωματείου με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης

Ειδικότερα, προκύπτει ότι μεταξύ των σωματείων που έχουν ενιαίο γραπτό σχεδιασμό εκπαίδευσης, το 37,3% και το 41,2% έχουν έδρα σε αστικές και ημιαστικές περιοχές αντίστοιχα. Αντίθετα, μεταξύ αυτών που δεν έχουν γραπτό σχεδιασμό, η πλειοψηφία (36,8%) έχει έδρα σε αγροτική περιοχή. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και της ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης για όλα τα τμήματα είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 23.12$, $df = 4$, $p < .001$). Στον Πίνακα 49 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 37.

Πίνακας 49. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού από το αθλητικό σωματείο.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική n=271	Ημιαστική n=292	Αγροτική n=243		
Ενιαίος γραπτός σχεδιασμός					
Ναι	133 (37,3)	147 (41,2)	77 (21,6)	357	$\chi^2 = 23.12$ $p < .001^{**}$
Όχι	134 (30,8)	141 (32,4)	160 (36,8)	435	
ΔΓ/ΔΑ	4 (28,6)	4 (28,6)	6 (42,9)	14	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 37. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης.

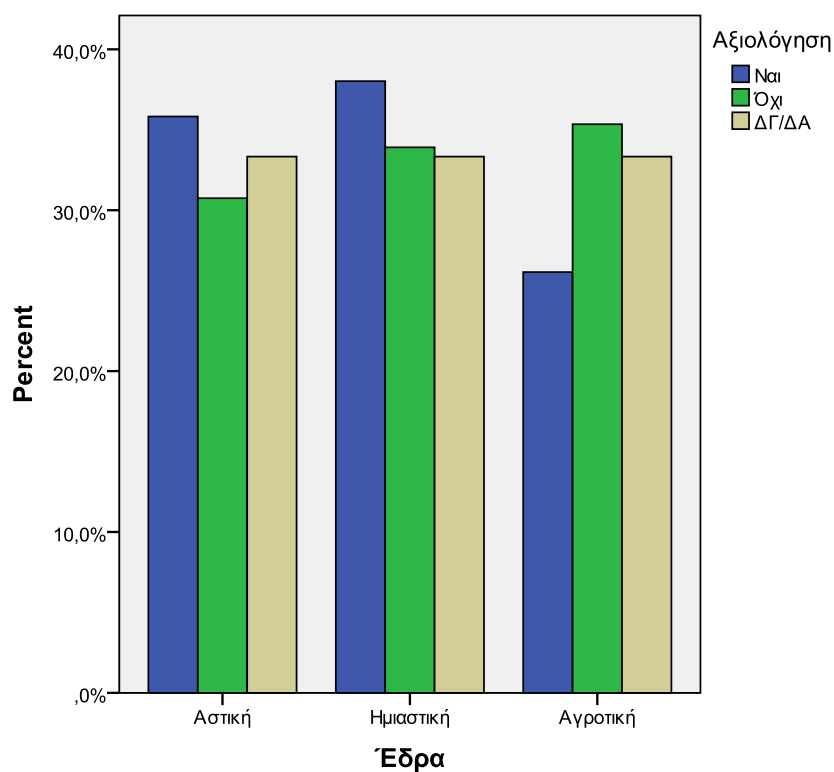
4.17.10. Σχέση της έδρας του σωματείου με την αξιολόγηση

Ειδικότερα, προκύπτει ότι μεταξύ των σωματείων που δεν κάνουν αξιολόγηση, το 35,3% έχει έδρα σε αγροτικές περιοχές. Από την άλλη, μεταξύ των σωματείων που κάνουν αξιολόγηση, το 35,8% και το 38% έχουν έδρα σε αστικές και ημιαστικές περιοχές αντίστοιχα. Η διαφορά των αναλογιών της έδρας του σωματείου και της αξιολόγησης είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 7.9$, $df = 4$, $p < 0,05$). Στον Πίνακα 50 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και αντίστοιχα απεικονίζονται στο Ιστόγραμμα 38.

Πίνακας 50. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με την αξιολόγηση.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική n=271	Ημιαστική n=292	Αγροτική n=243		
Ναι	163 (35,8)	173 (38,0)	119 (26,2)	455	$\chi^2 = 7.9$ $p = .019^*$
Όχι	107 (30,7)	118 (33,9)	123 (35,3)	348	
ΔΓ/ΔΑ	1 (33,3)	1 (33,3)	1 (33,3)	3	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.

Ιστόγραμμα 38. Σχέση της γεωγραφικής περιοχής που ανήκει το αθλητικό σωματείο με την αξιολόγηση.

4.17.11. Σχέση της έδρας του σωματείου με τις μεταβλητές: α) υπεύθυνος εκπαίδευσης, και β) ετήσια έκθεση προόδου του αθλητή

Αναφορικά με τις μεταβλητές: α) ύπαρξη υπευθύνου εκπαίδευσης, και β) ετήσια έκθεση προόδου, πραγματοποιήθηκαν οι αντίστοιχοι στατιστικοί έλεγχοι, ωστόσο δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις. Συγκεκριμένα οι αναλογίες της έδρας του σωματείου με την ύπαρξη υπευθύνου εκπαίδευσης ήταν ($\chi^2 = 8.22$, $df = 4$, $p > .05$) και με την ετήσια έκθεση προόδου του αθλητή ($\chi^2 = 8.99$, $df = 4$, $p > .05$) Στον Πίνακα 51 παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα.

Πίνακας 51. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της γεωγραφικής περιοχής σε σχέση με τις μεταβλητές: υπεύθυνος εκπαίδευσης και ετήσια έκθεση προόδου του αθλητή.

Οργάνωση	Γεωγραφική περιοχή n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Αστική n=271	Ημιαστική n=292	Αγροτική n=243		
Υπεύθυνος εκπαίδευσης				806	$\chi^2 = 8.22$ $p > .05$
Ναι	208 (35,5)	216 (36,9)	162 (27,6)	586	
Όχι	62 (29,4)	72 (34,1)	77 (36,5)	211	
ΔΓ/ΔΑ	1 (11,1)	4 (44,4)	4 (44,4)	9	
Ετήσια έκθεση προόδου					$\chi^2 = 8.99$ $p > .05$
Ναι	79 (33,2)	102 (42,9)	57 (23,9)	238	
Όχι	183 (33,6)	182 (33,4)	180 (33,0)	545	
ΔΓ/ΔΑ	9 (39,1)	8 (34,8)	6 (26,1)	23	

Στον Πίνακα 52 παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα της σχέσης της γεωγραφικής περιοχής που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο με τους παράγοντες της οργάνωσης της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης.

Πίνακας 52. Το προφίλ της οργάνωσης της εκπαίδευσης του Τμήματος υποδομής συγκριτικά με τη γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το σωματείο.

a/a	Παράγοντες Οργάνωσης	Αποτελέσματα
1.	Συνδρομή παιδιών	Υψηλότερη σε Αστικές & Ημιαστικές περιοχές
2.	Είδος τμήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Αγωνιστικά διαθέτουν σε όλες τις περιοχές • Περισσότερα μεικτού αθλητισμού στις αστικές • Περισσότερα μαζικού αθλητισμού στις ημιαστικές
3.	Ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης	Ναι, ανεξαρτήτως έδρας σωματείου του σωματείου
4.	Αριθμός Προπονητών	<ul style="list-style-type: none"> • 5 - 8 στις αστικές περιοχές • 3 - 4 στις ημιαστικές περιοχές • έως 2 στις αγροτικές περιοχές
5.	Αριθμός Τμημάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Άνω των 8 στις αστικές περιοχές • 5 - 8 στις ημιαστικές περιοχές • 3 - 4 & > 2 στις αγροτικές περιοχές
6.	Αριθμός παιδιών σε κάθε τμήμα	<ul style="list-style-type: none"> • 17 - 22 στις αστικές περιοχές • 11 - 16 στις ημιαστικές & αγροτικές περιοχές • < 10 αγροτικές περιοχές
7.	Διαχωρισμός τμημάτων	<ul style="list-style-type: none"> • 2 ηλικίες/τμήμα αστικές & ημιαστικές περιοχές • 3 ηλικίες/τμήμα αγροτικές περιοχές
8.	Αριθμός προπονήσεων (εβδομάδα)	Μεγαλύτερος σε Αστικές & Ημιαστικές περιοχές
9.	Διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή	Στην πλειοψηφία, μόνο τα σωματεία σε ημιαστικές περιοχές
10.	Ετήσια έκθεση προόδου	Όχι, ανεξαρτήτως έδρας ακαδημίας
11.	Ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	Στην πλειοψηφία, μόνο τα σωματεία σε αστικές & ημιαστικές περιοχές
12.	Αξιολόγηση	Στην πλειοψηφία στις αστικές & ημιαστικές περιοχές

4.18. Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με την κατηγορία του αθλητικού σωματείου

Σχετικά με τη σχέση του σχεδιασμού εκπαίδευσης και της κατηγορίας που ανήκει το αθλητικό σωματείο προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα «Χρόνος» μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών σωματείων, $F(2, 803) = 4.084, p = .017$. Ειδικότερα, τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία της Α', Β' & Γ' Εθνικής φαίνεται κατά μέσο όρο να προγραμματίζουν σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης σε σύγκριση με τα Τμήματα που ανήκουν στη Δ' Εθνική κατηγορία και σε Τοπικά σωματεία.

Σχετικά με τον παράγοντα «Διδακτικοί στόχοι», προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα μεταξύ των σωματείων που συμμετέχουν σε διαφορετικές κατηγορίες, $F(2, 803) = 5.177, p = .006$. Τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία Α', Β' & Γ' Εθνικής φαίνεται κατά μέσο όρο να θέτουν υψηλότερους διδακτικούς στόχους σε σύγκριση με τα Τμήματα που ανήκουν στη Δ' Εθνική κατηγορία και σε Τοπικά σωματεία. Αναφορικά με τον παράγοντα «Εκπαιδευτικοί στόχοι», προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών σωματείων, $F(2, 803) = 8.119, p < .001$. Τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία Α', Β' & Γ' Εθνικής φαίνεται κατά μέσο όρο να θέτουν υψηλότερους εκπαιδευτικούς στόχους σε σύγκριση με τα Τμήματα που ανήκουν στη Δ' Εθνική κατηγορία και σε Τοπικά σωματεία. Όσον αφορά τον παράγοντα «Προσωπικό», προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών σωματείων, $F(2, 803) = 50.82, p < .001$. Τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία Α', Β' & Γ' Εθνικής φαίνεται κατά μέσο όρο να συνεργάζονται σε πιο τακτική βάση με το επιστημονικό

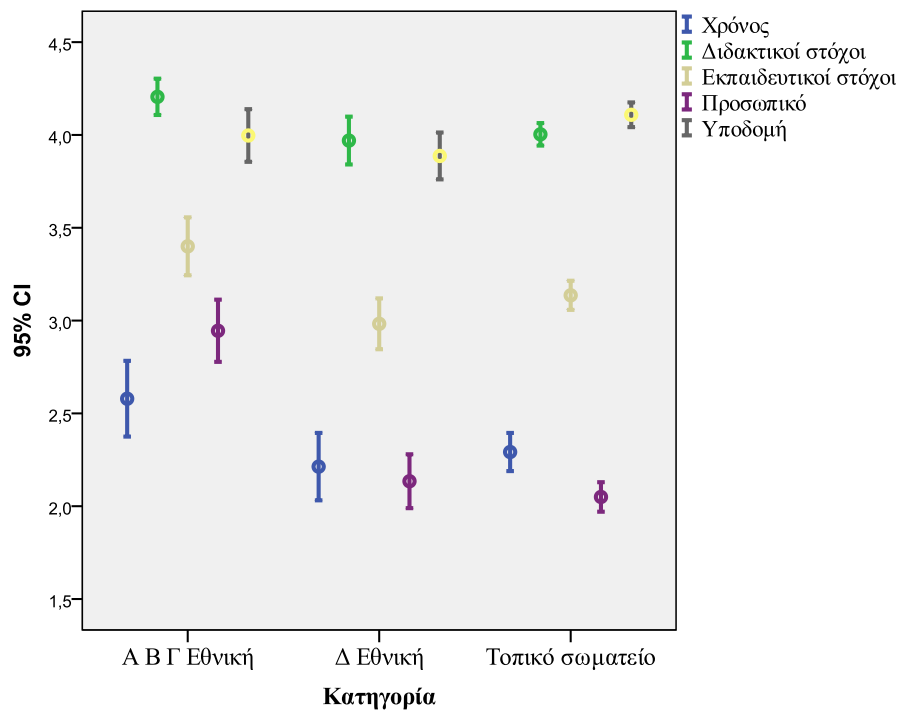
προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων, σε σύγκριση με τα Τμήματα που ανήκουν στη Δ' Εθνική κατηγορία και σε Τοπικά σωματεία. Αναφορικά με τον παράγοντα «Υποδομή», προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της μέσης τιμής του παράγοντα μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών σωματείων, $F(2, 803) = 5.167$, $p < .05$. Στην περίπτωση αυτή φαίνεται ότι τα Τμήματα που ανήκουν σε Τοπικά σωματεία, κατά μέσο όρο διαθέτουν καλύτερη υποδομή σε σχέση με τα Τμήματα που ανήκουν στην Α', Β' & Γ' Εθνική και Δ' Εθνική, Πίνακας 53. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ότι τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν στην Δ' Εθνική κατηγορία στις 4 επιμέρους συσχετίσεις, όλες εκτός του παράγοντα «Προσωπικό», έχουν χαμηλότερη μέση τιμή σε σχέση με την αντίστοιχη των Τμημάτων που ανήκουν σε Τοπικά σωματεία

Πίνακας 53. Μέσες τιμές, τυπικές αποκλίσεις και στατιστική σημαντικότητα των παραγόντων: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με την κατηγορία που ανήκει το σωματείο.

Σχεδιασμός Εκπαίδευσης	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	F-test (p-value)
	Α' Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Παράγοντες	Μέση τιμή - (ΣΑ)				
1. Χρόνος	2.6 (1.21)	2.2 (1.17)	2.3 (1.19)	2.3 (1.19)	4.084 p = .017*
2. Διδακτικοί στόχοι	4.2 (0.58)	3.9 (0.83)	4.0 (0.69)	4.0 (0.71)	5,177 p = .006*
3. Εκπαιδευτικοί στόχοι	3.4 (0.92)	2.9 (0.88)	3.1 (0.90)	3.2 (0.91)	8.119 p < .001**
4. Προσωπικό	2.9 (0.99)	2.1 (0.93)	2.0 (0.91)	2.2 (0.99)	50.82 p < .001**
5. Υποδομή	4.0 (0.84)	3.9 (0.81)	4.1 (0.76)	4.0 (0.79)	5.167 p = .006*

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Γράφημα 4: Μέσες τιμές και διαστήματα εμπιστοσύνης (CI 95%) για τους παράγοντες: Χρόνος, Διδακτικοί στόχοι, Εκπαιδευτικοί στόχοι, Προσωπικό και Υποδομή, σε σχέση με την κατηγορία του σωματείου.

4.19. Οργάνωση της εκπαίδευσης και κατηγορία που ανήκει το αθλητικό σωματείο

Για τη στατιστική αξιολόγηση της διαφοράς των αναλογιών των ερωτήσεων σχετικά με την οργάνωση της εκπαίδευσης μεταξύ των αθλητικών σωματείων, χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο δύο ποιοτικών χαρακτηριστικών χ^2 . Όπου δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής, έγινε χρήση του αντίστοιχου ελέγχου Fisher's exact test.

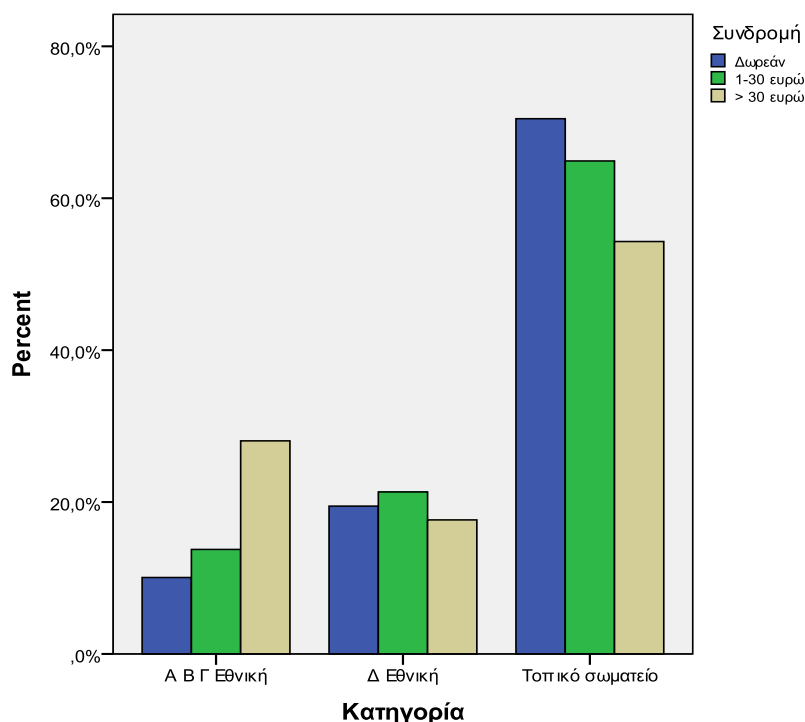
4.19.1. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη συνδρομή των παιδιών

Η πλειοψηφία των παιδιών ανεξάρτητα από την κατηγορία που συμμετέχουν τα σωματεία πληρώνουν συνδρομή έως 30 ευρώ το μήνα. Από το σύνολο των παιδιών που προπονούνται δωρεάν, το 70,5% ανήκει στα Τοπικά σωματεία. Το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών που προπονείται σε σωματεία Α', Β' & Γ' εθνικής κατηγορίας πληρώνει συνδρομή πάνω από 30 ευρώ τα μήνα. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει το αθλητικό σωματείο και της συνδρομής των παιδιών είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 28.04$, $df = 4$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 54 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 39.

Πίνακας 54. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
	n= 137	n= 161	n= 508		
Δωρεάν	15 (10,1)	29 (19,5)	105 (70,5)	149	$\chi^2 = 28.04$ $p < .001^{**}$
Έως 30 ευρώ/μήνα	60 (13,8)	93 (21,3)	283 (64,9)	436	
>30 ευρώ/μήνα	62 (28,1)	39 (17,6)	120 (54,3)	221	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 39. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά.

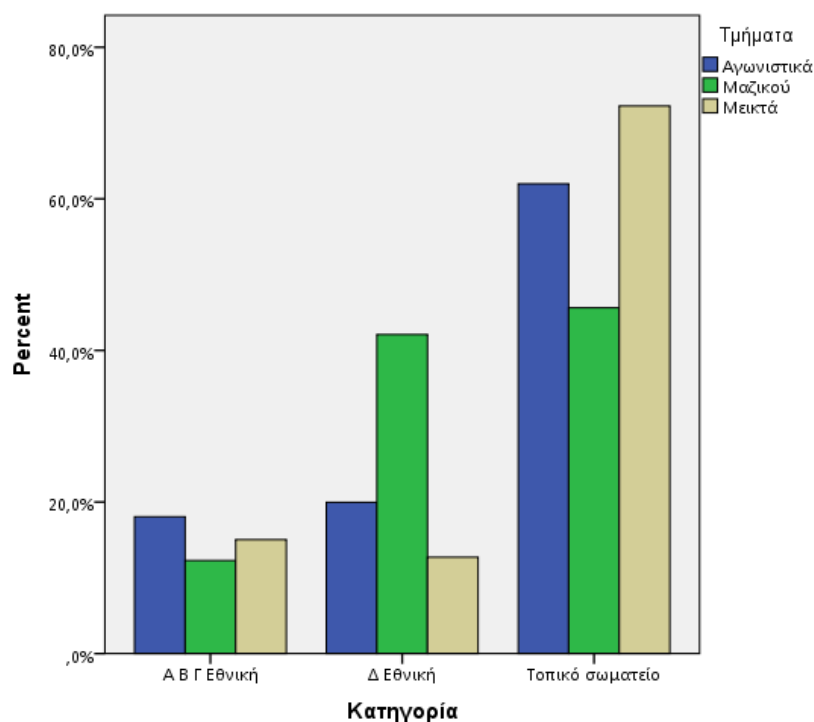
4.19.2. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί

Τα σωματεία ανεξάρτητα από την κατηγορία που συμμετέχουν λειτουργούν σε μεγαλύτερο ποσοστό αγωνιστικά τμήματα. Το 45,6% των τμημάτων μαζικού αθλητισμού και το 72,3% των μεικτών τμημάτων λειτουργούν σε Τοπικά σωματεία. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει το αθλητικό σωματείο και των τμημάτων που διαθέτει είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 25.2$, $df = 4$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 55 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 40.

Πίνακας 55. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Είδος τμημάτων	n= 137	n= 161	n= 508		
Αγωνιστικά	104 (18,1)	115 (20,0)	357 (62,0)	576	$\chi^2 = 25.2$ $p < .001^{**}$
Μαζικού	7 (12,3)	24 (42,1)	26 (45,6)	57	
Μεικτά	26 (15,0)	22 (12,7)	125 (72,3)	173	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 40. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με το είδος των τμημάτων που λειτουργεί.

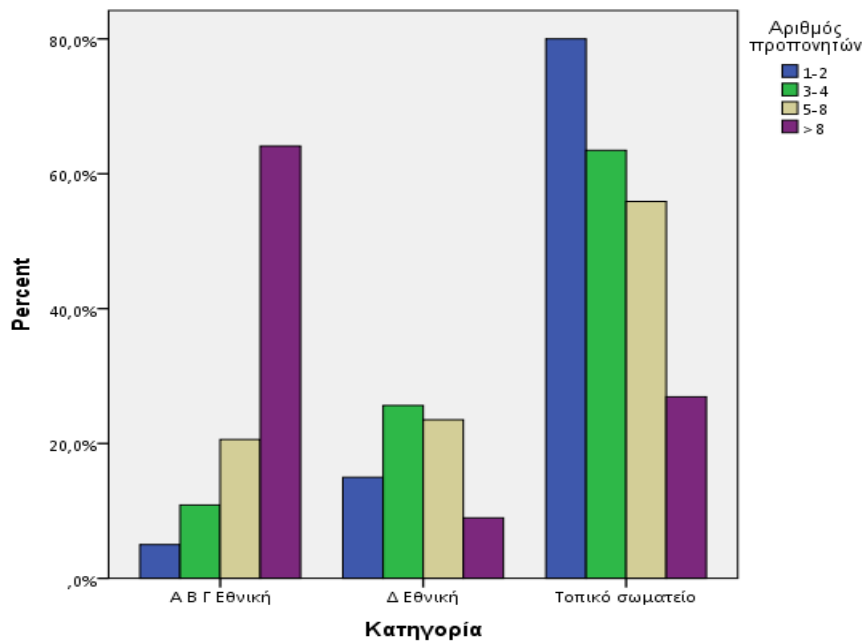
4.19.3. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των προπονητών

Από το σύνολο των σωματείων που έχουν πάνω από 8 προπονητές το 64,1% ανήκει σε σωματεία της Α', Β' και Γ' Εθνικής κατηγορίας. Από τα σωματεία της Δ' Εθνικής κατηγορίας το μεγαλύτερο ποσοστό έχει 3-4 προπονητές. Από τα Τοπικά σωματεία το μεγαλύτερο ποσοστό έχει έως 2 προπονητές. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει το αθλητικό σωματείο και του αριθμού των προπονητών που διαθέτει είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 173.84$, $df = 6$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 56 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 41.

Πίνακας 56. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τον αριθμό των προπονητών.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Αριθμός προπονητών	n= 137	n= 161	n= 508		
Έως 2	13 (5,0)	39 (15,0)	208 (80,1)	260	$\chi^2 = 173.84$ $p < .001^{**}$
3 - 4	25 (10,9)	59 (25,7)	146 (63,5)	230	
5 - 8	49 (20,6)	56 (23,5)	133 (55,9)	238	
Άνω των 8	50 (64,1)	7 (9,0)	21 (26,9)	78	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 41. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των προπονητών που διαθέτει.

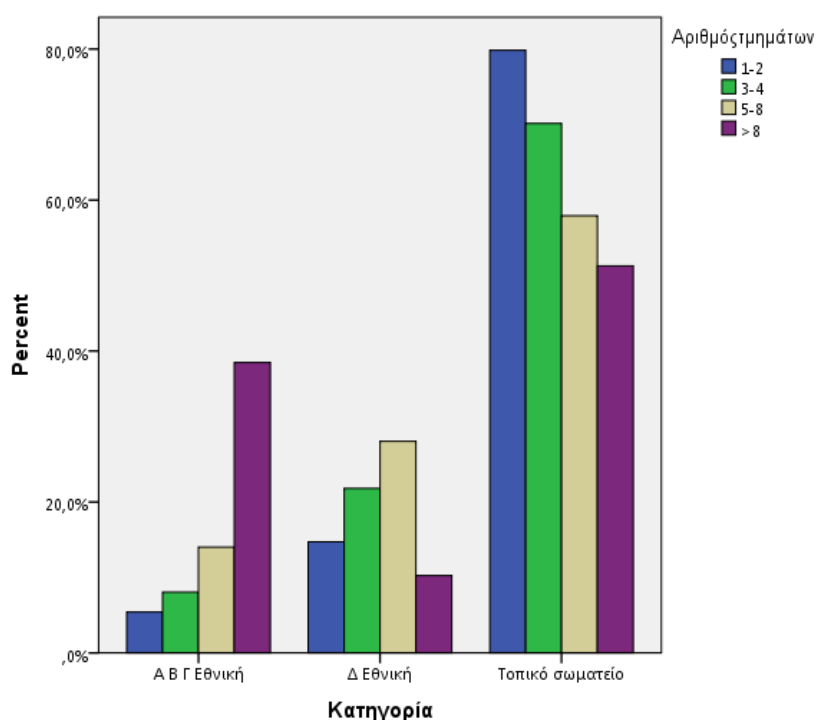
4.19.4. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει

Ειδικότερα, προκύπτει ότι η πλειοψηφία των σωματείων που ανήκουν σε Α', Β' και Γ' Εθνική κατηγορία διαθέτουν άνω των 8 τμημάτων. Από την άλλη, η πλειοψηφία των σωματείων της Δ' Εθνικής έχουν 5 έως 8 τμήματα, ενώ η πλειοψηφία των Τοπικών σωματείων διαθέτει έως 2 τμήματα. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει το αθλητικό σωματείο και του αριθμού των τμημάτων που διαθέτει είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 107.4$, $df = 6$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 57 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 42.

Πίνακας 57. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Αριθμός τμημάτων	n= 137	n= 161	n= 508	806	
Έως 2	7 (5,4)	19 (14,7)	103 (79,8)	129	$\chi^2 = 107.4$ $p < .001^*$
3 – 4	17 (8,1)	46 (21,8)	148 (70,1)	211	
5 – 8	38 (14,0)	76 (28,0)	157 (57,9)	271	
Άνω των 8	75 (38,5)	20 (10,3)	100 (51,3)	195	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 42. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των τμημάτων που διαθέτει.

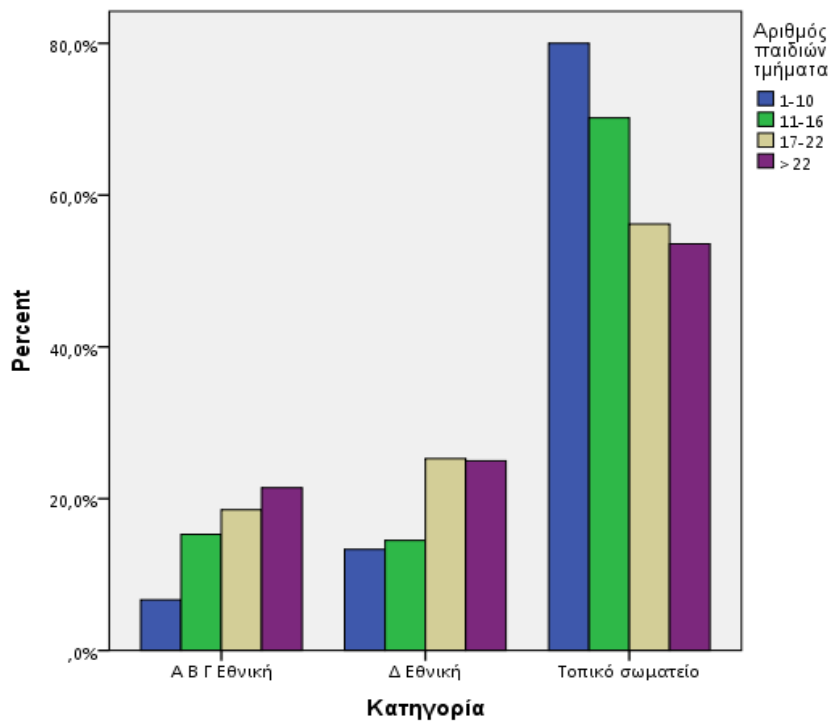
4.19.5. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα

Το μεγαλύτερο ποσοστό των σωματείων διαθέτει τμήματα από 11 έως 16 παιδιά σε κάθε τμήμα. Ειδικότερα στην Α', Β' και Γ' Εθνική κατηγορία τα σωματεία έχουν μεγαλύτερο ποσοστό τμημάτων πάνω από 22 παιδιά, στη Δ' εθνική κατηγορία 17 έως 22 παιδιά και στα Τοπικά σωματεία έχουν 1 έως 10 παιδιά. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει το αθλητικό σωματείο και του αριθμού των παιδιών σε κάθε τμήμα είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 21.44$, $df = 6$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 58 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 43.

Πίνακας 58. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Παιδιά σε κάθε τμήμα	n= 137	n= 161	n= 508	806	
1 - 10	1 (6,7)	2 (13,3)	12 (80,0)	15	$X^2 = 21.44$ $p < .001^*$
11 - 16	58 (15,3)	55 (14,5)	266 (70,2)	379	
17 - 22	66 (18,5)	90 (25,3)	200 (56,2)	356	
Άνω των 22	12 (21,4)	14 (25,0)	30 (53,6)	56	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 43. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα.

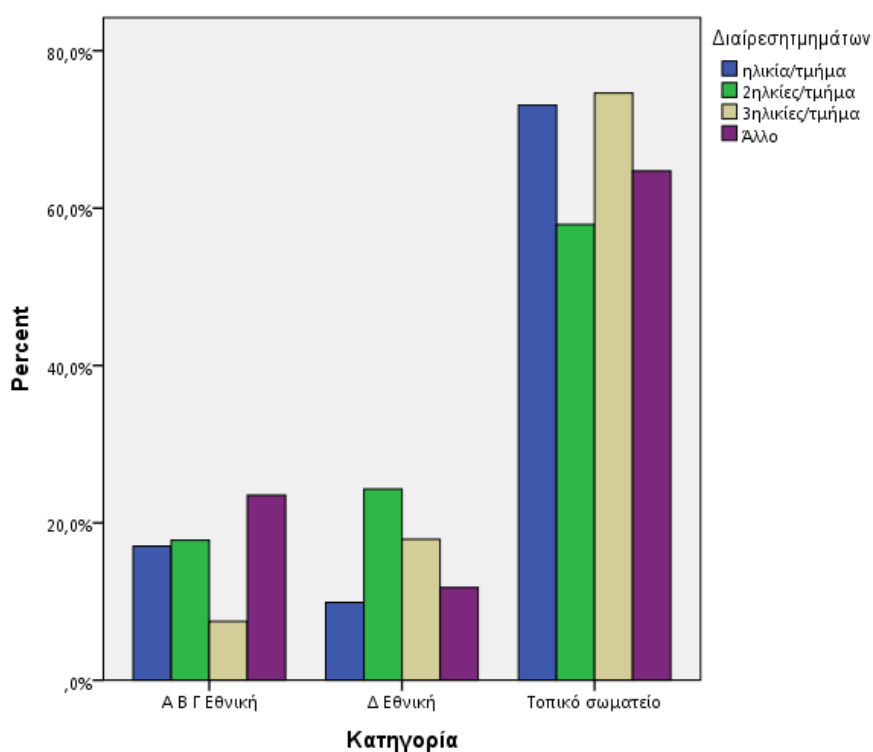
4.19.6. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων

Ο χωρισμός των παιδιών σε τμήματα σε όλα τα σωματεία ανεξαρτήτου κατηγορίας γίνεται στο μεγαλύτερο ποσοστό ανά δύο ηλικίες και ακολούθως ανά ηλικία/τμήμα. Από τα Τμήματα υποδομής που χωρίζουν τα παιδιά ανά 3 ηλικίες το μεγαλύτερο ποσοστό ανήκει στα Τοπικά σωματεία. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει το αθλητικό σωματείο και του διαχωρισμού των τμημάτων είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 26.6$, $df = 6$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 59 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 44.

Πίνακας 59. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Χωρισμός τμημάτων	n= 137	n= 161	n= 508	806	
Ηλικία/τμήμα	31 (17,0)	18 (9,9)	133 (73,1)	182	$\chi^2 = 26.6$ $p < .001^*$
2 ηλικίες/τμήμα	93 (17,8)	127 (24,3)	303 (57,9)	523	
3 ηλικίες/τμήμα	5 (7,5)	12 (17,9)	50 (74,6)	67	
Άλλο	8 (23,5)	4 (11,8)	22 (64,7)	34	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 44. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων που διαθέτει.

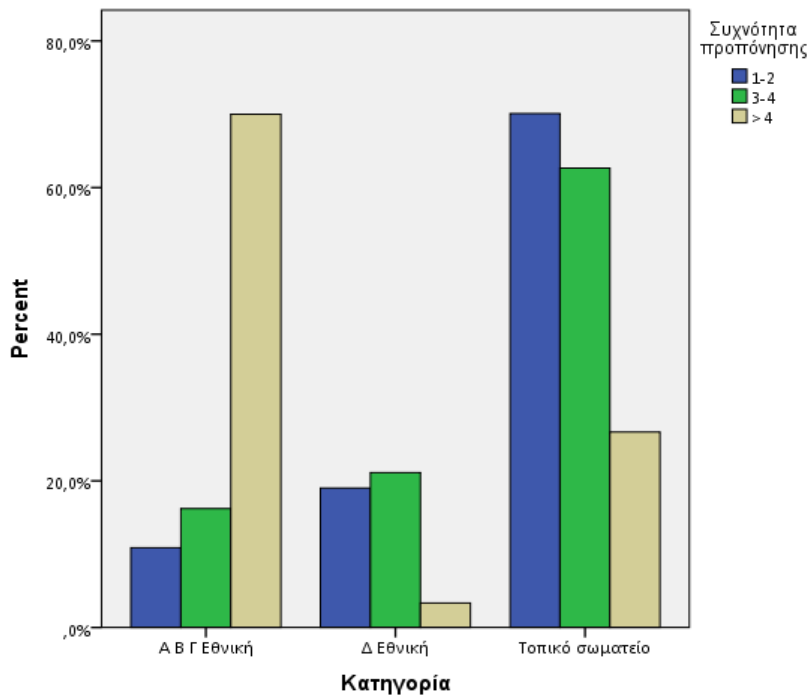
4.19.7. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα

Η πλειοψηφία των σωματείων κάνει 3-4 προπονήσεις την εβδομάδα. Ειδικότερα το 70% των σωματείων που πραγματοποιούν άνω των 4 προπονήσεων την εβδομάδα, ανήκει στην Α', Β' και Γ' Εθνική κατηγορία. Το 70,1% από τα σωματεία που κάνουν έως 2 προπονήσεις την εβδομάδα ανήκει στα Τοπικά σωματεία. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει η ακαδημία και του αριθμού των προπονήσεων είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 66.3$, $df= 4$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 60 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 45.

Πίνακας 60. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Προπονήσεις την εβδομάδα	n= 137	n= 161	n= 508	806	
Έως 2	20 (10,9)	35 (19,0)	129 (70,1)	184	$\chi^2 = 66.3$ $p < .001^*$
3 - 4	96 (16,2)	125 (21,1)	371 (62,7)	592	
Άνω των 4	21 (70,0)	1 (3,3)	8 (26,7)	30	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 45. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη συχνότητα των προπονήσεων την εβδομάδα.

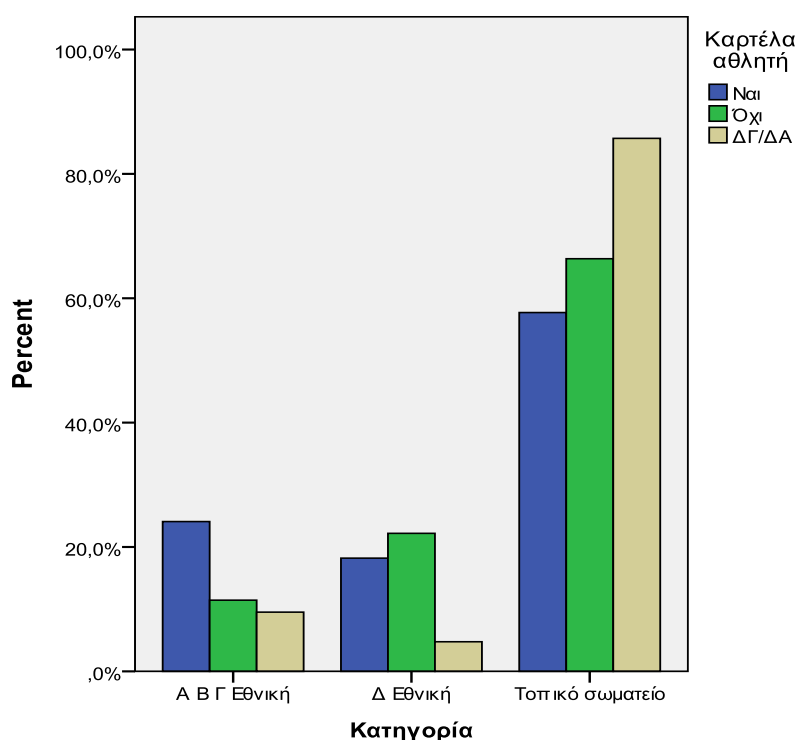
4.19.8. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή

Η πλειοψηφία των σωματείων που ανήκουν σε Α', Β' και Γ' Εθνική, διατηρούν ατομικό αρχείο αθλητή. Το 22,2% και το 66,4% από τα σωματεία που δε διατηρούν ατομικό αρχείο ανήκουν στη Δ' Εθνική κατηγορία και στα Τοπικά σωματεία αντίστοιχα. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει η ακαδημία και της διατήρησης καρτέλας αθλητή είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 26.46$, $df = 4$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 61 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 46.

Πίνακας 61. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό Σωματείο		
Διατήρηση αρχείου αθλητή	n= 137	n= 161	n= 508	806	
Ναι	86 (24,1)	65 (18,2)	206 (57,7)	357	$\chi^2 = 26.46$ $p < .001^{**}$
Όχι	49 (11,4)	95 (22,2)	284 (66,4)	428	
ΔΓ/ΔΑ	2 (9,5)	1 (4,8)	18 (85,7)	21	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 46. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τη διατήρηση ατομικού αρχείου αθλητή.

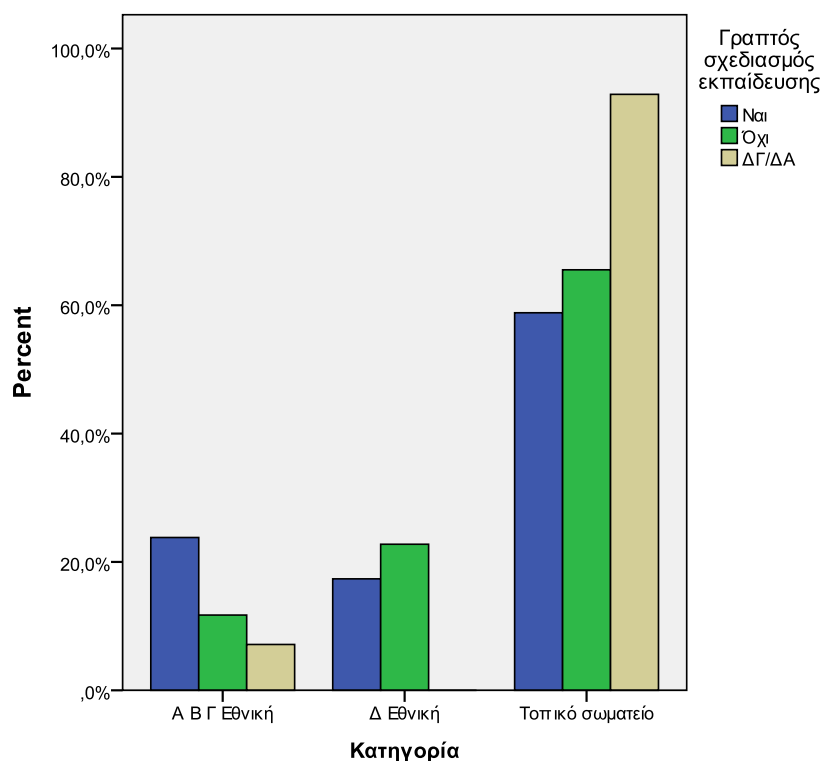
4.19.9. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης

Το μεγαλύτερο ποσοστό των σωματείων που ανήκουν σε Α', Β' και Γ' Εθνική, έχουν ενιαίο γραπτό σχεδιασμό εκπαίδευσης. Από τα σωματεία που δεν έχουν γραπτό σχεδιασμό το 22,8% ανήκει σε σωματεία της Δ' Εθνικής κατηγορίας και το 65,5% σε Τοπικά σωματεία. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει η ακαδημία και του ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 26.07$, $df = 4$, $p < .001$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 62 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 47.

Πίνακας 62. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό Σωματείο		
Ενιαίος γραπτός σχεδιασμός	n= 137	n= 161	n= 508	806	
Ναι	85 (23,8)	62 (17,4)	210 (58,8)	357	$\chi^2 = 26.07$ $p < 001^{**}$
Όχι	51 (11,7)	99 (22,8)	285 (65,5)	435	
ΔΓ/ΔΑ	1 (7,1)	0 (0,0)	13 (92,9)	14	

**στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 1%.

Ιστόγραμμα 47. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με τον ενιαίο γραπτό σχεδιασμό εκπαίδευσης.

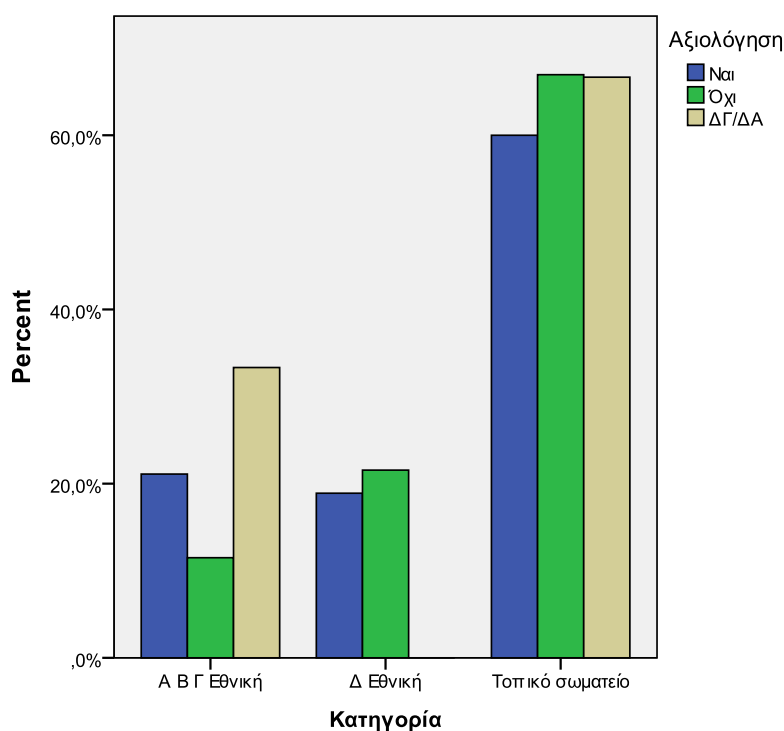
4.19.10. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με την αξιολόγηση

Η πλειοψηφία των σωματείων χρησιμοποιεί την αξιολόγηση, ωστόσο σε μεγαλύτερο ποσοστό αξιολόγηση γίνεται σε σωματεία που ανήκουν σε Α', Β' και Γ' εθνική κατηγορία και στα Τοπικά σωματεία. Η διαφορά των αναλογιών της κατηγορίας που ανήκει η ακαδημία και της αξιολόγησης είναι στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 14.41$, $df = 4$, $p = .007$). Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 63 και αποτυπώνονται στο Ιστόγραμμα 48.

Πίνακας 63. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με την αξιολόγηση.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Αξιολόγηση	n= 137	n= 161	n= 508	806	
Ναι	96 (21,1)	86 (18,9)	273 (60,0)	455	$\chi^2 = 14.41$ $p = .007^*$
Όχι	40 (11,5)	75 (21,6)	233 (67,0)	348	
ΔΓ/ΔΑ	1 (33,3)%	0(0,0)	2 (66,7)	3	

*στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.

Ιστόγραμμα 48. Σχέση της κατηγορίας του αθλητικού σωματείου με την αξιολόγηση.

4.19.11. Σχέση της κατηγορίας του σωματείου με τις μεταβλητές: α) υπεύθυνος εκπαίδευσης, και β) ετήσια έκθεση προόδου

Αναφορικά με τις μεταβλητές: α) ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης ($\chi^2 = 8.03$, $df = 4$, $p > .05$), και β) σύνταξη ετήσιας έκθεσης προόδου ($\chi^2 = 8.37$, $df = 4$, $p > .05$), δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές διαφορές. Τα παραπάνω περιγραφικά στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 64.

Πίνακας 64. Συχνότητες, εκατοστιαία αναλογία και στατιστική σημαντικότητα της κατηγορίας του σωματείου σε σχέση με τις μεταβλητές: υπεύθυνος εκπαίδευσης και ετήσια έκθεση προόδου.

Οργάνωση	Κατηγορία Σωματείου n (%)			Σύνολο	Στατιστικό Κριτήριο
	Α', Β' & Γ' Εθνική	Δ' Εθνική	Τοπικό σωματείο		
Υπεύθυνος εκπαίδευσης					
Ναι	112 (19,1)	114 (19,5)	360 (61,4)	586	$\chi^2 = 8.03$ $p > .05$
Όχι	25 (11,8)	46 (21,8)	140 (66,4)	211	
ΔΓ/ΔΑ	0 (0)	1 (11,1)	8 (88,9)	9	
Ετήσια έκθεση προόδου					
Ναι	51 (21,4)	36 (15,1)	151 (63,4)	238	$\chi^2 = 8.37$ $p > .05$
Όχι	83 (15,2)	121 (22,2)	341 (62,6)	545	
ΔΓ/ΔΑ	3 (13,0)	4 (17,4)	16 (69,6)	23	

Στον Πίνακα 65 παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα της σχέσης της κατηγορίας του σωματείου με τους παράγοντες της οργάνωσης της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης.

Πίνακας 65. Το προφίλ της οργάνωσης της εκπαίδευσης του Τμήματος υποδομής συγκριτικά με την κατηγορία που ανήκει το σωματείο.

α/α	Παράγοντες Οργάνωσης	Αποτελέσματα
1.	Συνδρομή παιδιών	Υψηλότερη σε Α΄, Β΄ & Γ΄ Εθνική
2.	Είδος τμήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Αγωνιστικά τμήματα διαθέτουν όλες οι κατηγορίες
3.	Ύπαρξη υπεύθυνου εκπαίδευσης	Ναι, ανεξαρτήτως κατηγορίας που ανήκει το σωματείο
4.	Αριθμός Προπονητών	<ul style="list-style-type: none"> • Άνω των 8 σε Α΄, Β΄ & Γ΄ Εθνική • 3 - 4 σε Δ' Εθνική • έως 2 σε τοπικά σωματεία
5.	Αριθμός Τμημάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Άνω των 8 σε Α΄, Β΄ & Γ΄ Εθνική • 5 - 8 σε Δ' Εθνική • < 2 Τοπικά σωματεία
6.	Αριθμός παιδιών σε κάθε τμήμα	<ul style="list-style-type: none"> • 17 - 22 σε Α΄, Β΄ & Γ΄ Εθνική & Δ' Εθνική • 11 - 16 σε τοπικά σωματεία
7.	Διαχωρισμός τμημάτων βάση	<ul style="list-style-type: none"> • Α΄, Β΄ & Γ΄ Εθνική 2 ηλικίες/τμήμα • Δ' Εθνική 2 ηλικίες/τμήμα • Τοπικά σωματεία 2 ηλικίες/τμήμα
8.	Συχνότητα προπονήσεων (εβδομάδα)	<ul style="list-style-type: none"> • 3 – 4 ανεξαρτήτως κατηγορίας • άνω των 4 σε Α΄, Β΄ & Γ΄ Εθνική • < 2 σε τοπικά σωματεία
9.	Διατήρηση αρχείου αθλητή	Στην πλειοψηφία σε σωματεία Α΄, Β΄ & Γ΄ Εθνική
10.	Ετήσια έκθεση προόδου	Όχι, ανεξαρτήτως κατηγορία σωματείου
11.	Ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού εκπαίδευσης	Στην πλειοψηφία σε σωματεία Α΄, Β΄ & Γ΄ Εθνική
12	Αξιολόγηση	Ναι, ανεξαρτήτως κατηγορίας που ανήκει το σωματείο

4.20. Σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με τη Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του σωματείου, την κατηγορία του αθλητικού σωματείου και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή

Προκειμένου να ελεγχθεί αν η έδρα και κατηγορία του σωματείου, παράλληλα με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή παίζουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο, εφαρμόστηκε πολυμεταβλητή ανάλυση διακύμανσης (MANOVA) με εξαρτημένες μεταβλητές τους 5 παράγοντες που συνθέτουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης. Οι ανεξάρτητες μεταβλητές που λαμβάνονται υπόψη στο μοντέλο είναι: η έδρα του σωματείου, η κατηγορία του σωματείου, το μορφωτικό επίπεδο, το δίπλωμα, το επάγγελμα, το εισόδημα, και η εμπειρία του προπονητή.

Από την εφαρμογή των μοντέλων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Η έδρα του σωματείου παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .908$, $F = 16.054$, $p = .000$), λαμβάνοντας υπόψη την κατηγορία του σωματείου και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (όπως την εκπαίδευση, το δίπλωμα του προπονητή, το επάγγελμα, το εισόδημα και την εμπειρία του). Η ανάλυση που έγινε με το τεστ Bonferroni έδειξε στατιστική σημαντικότητα για τους παράγοντες ($F2 = 28.885$, $p = .000$), ($F3 = 14.524$, $p = .000$), ($F4 = 50.482$, $p = .000$). Για τους παράγοντες $F1$ και $F5$ δε βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές.
- Η κατηγορία του σωματείου παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .910$, $F = 15.725$, $p = .000$), λαμβάνοντας υπόψη την έδρα του σωματείου και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (όπως την εκπαίδευση, το δίπλωμα του προπονητή, το επάγγελμα, το εισόδημα και την εμπειρία του). Η ανάλυση που έγινε με το τεστ Bonferroni έδειξε στατιστική

σημαντικότητα για τους παράγοντες ($F_4 = 42.036$, $p = .000$), ($F_5 = 5.077$, $p = .025$). Για τους παράγοντες F_1 , F_2 και F_3 δε βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές.

- Το μορφωτικό επίπεδο δεν παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .996$, $F = .638$, $p = .671$), λαμβάνοντας υπόψη την έδρα, την κατηγορία του σωματείου, καθώς και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (όπως το δίπλωμα του προπονητή, το επάγγελμα, το εισόδημα και την εμπειρία του).
- Το δίπλωμα του προπονητή παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .975$, $F = 2.041$, $p = .026$), λαμβάνοντας υπόψη την έδρα, την κατηγορία του σωματείου, καθώς και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (όπως το μορφωτικό επίπεδο του προπονητή, το επάγγελμα, το εισόδημα και την εμπειρία του). Η ανάλυση που έγινε με το τεστ Bonferroni έδειξε στατιστική σημαντικότητα για τον παράγοντα ($F_2 = 4.234$, $p = .015$). Για τους υπόλοιπους παράγοντες δε βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές.
- Η επαγγελματική κατάσταση του προπονητή δεν παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .990$, $F = 1.484$, $p = .193$), λαμβάνοντας υπόψη την έδρα, την κατηγορία του σωματείου, καθώς και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (όπως το μορφωτικό επίπεδο, το δίπλωμα προπονητή, το εισόδημα και την εμπειρία του).
- Το ετήσιο εισόδημα του προπονητή δεν παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .994$, $F = 1.015$, $p = .407$), λαμβάνοντας υπόψη την έδρα, την κατηγορία του σωματείου, καθώς και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (όπως το μορφωτικό επίπεδο, το δίπλωμα προπονητή, το επάγγελμα και την εμπειρία του).

- Η εμπειρία του προπονητή παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ($L = .974$, $F = 4.153$, $p = .001$), λαμβάνοντας υπόψη την έδρα, την κατηγορία του σωματείου, καθώς και τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (μορφωτικό επίπεδο, δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα). Η ανάλυση που έγινε με το τεστ Bonferroni έδειξε στατιστική σημαντικότητα για τους παράγοντες ($F3 = 6.942$, $p = .009$), ($F5 = 12.500$, $p = .000$). Για τους παράγοντες F1, F2 και F4 δε βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές. Τα παραπάνω αποτελέσματα παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 66.

Πίνακας 66. Αποτελέσματα πολυμεταβλητής ανάλυσης διακύμανσης για τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη την έδρα, την κατηγορία του σωματείου, καθώς και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή.

Ανεξάρτητη Μεταβλητή	MANOVA test	F	p-value
<i>Έδρα του σωματείου</i>	Pillai's Trace	16.054	.000
	Wilks' Lambda	16.054	.000
	Hotelling's Trace	16.054	.000
	Roy's Largest Root	16.054	.000
<i>Κατηγορία του σωματείου</i>	Pillai's Trace	15.725	.000
	Wilks' Lambda	15.725	.000
	Hotelling's Trace	15.725	.000
	Roy's Largest Root	15.725	.000
<i>Μορφωτικό επίπεδο προπονητή</i>	Pillai's Trace	0.638	.671
	Wilks' Lambda	0.638	.671
	Hotelling's Trace	0.638	.671
	Roy's Largest Root	0.638	.671
<i>Δίπλωμα Προπονητή</i>	Pillai's Trace	2.041	.026

	Wilks' Lambda	2.041	.026
	Hotelling's Trace	2.041	.026
	Roy's Largest Root	2.041	.014
<i>Επαγγελματική Κατάσταση</i>	Pillai's Trace	1.484	.193
	Wilks' Lambda	1.484	.193
	Hotelling's Trace	1.484	.193
	Roy's Largest Root	1.484	.193
<i>Εισόδημα</i>	Pillai's Trace	1.015	.407
	Wilks' Lambda	1.015	.407
	Hotelling's Trace	1.015	.407
	Roy's Largest Root	1.015	.407
<i>Εμπειρία</i>	Pillai's Trace	4.153	.001
	Wilks' Lambda	4.153	.001
	Hotelling's Trace	4.153	.001
	Roy's Largest Root	4.153	.001

$p < .005$ στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα. Στατιστική σημαντικότητα 5%.

$P < .001$ στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα. Στατιστική σημαντικότητα 1%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

5. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Στην παρούσα μελέτη συμμετείχαν 806 προπονητές που εργάζονται σε τμήματα εκμάθησης παιδικού ποδοσφαίρου ηλικίας άνω των 20 ετών. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η πλειοψηφία των προπονητών διαθέτει τίτλο σπουδών πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Το γεγονός αυτό είναι σημαντικό και δείχνει ότι τα άτομα που ασχολούνται με την εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο έχουν αφιερώσει αρκετά χρόνια σε σπουδές και έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο. Οι προπονητές με τα παραπάνω χαρακτηριστικά έχουν περισσότερες δυνατότητες να εκπαιδεύσουν τα παιδιά στο ποδόσφαιρο και να τα οδηγήσουν στη μάθηση σύμφωνα με τη θεωρία της διαμεσολάβησης του Vygotsky.

Η πλειοψηφία των προπονητών που πήραν μέρος στην παρούσα έρευνα παράλληλα με το επάγγελμα του προπονητή εξασκούν και άλλο επάγγελμα. Τα περισσότερα σωματεία που έχουν τμήματα εκμάθησης ποδοσφαίρου είναι ερασιτεχνικά και λειτουργούν ως μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί. Τα έσοδά τους προέρχονται κυρίως από τις συνδρομές των παιδιών και κατά συνέπεια οι οικονομικές τους δυνατότητες είναι περιορισμένες σχετικά με την αμοιβή των προπονητών.

Σύμφωνα με την Παπαδημητρίου (2005) τα αθλητικά σωματεία για να επιβιώσουν οικονομικά απαιτείται να επιφέρουν αλλαγές τον τρόπο λειτουργίας τους. Οι κυριότερες αλλαγές που προτείνει αφορούν: α) την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) την εκπόνηση προγραμμάτων με ξεκάθαρους αναπτυξιακούς στόχους,

γ) τη συνεργασία με εξειδικευμένο προσωπικό και ε) την αναβάθμιση των μελών των διοικητικών συμβουλίων.

Από τα στοιχεία σχετικά με το εισόδημα των προπονητών που συμμετέχουν στην παρούσα έρευνα προκύπτει ότι ένας λόγος πέρα από την αγάπη τους για το άθλημα είναι η συμπλήρωση του εισοδήματός τους, αφού οι ετήσιες απολαβές τους κυμαίνονται σε μέτρια επίπεδα. Η πλειοψηφία των προπονητών έχει εισόδημα 10.000-20.000 ευρώ.

Η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων προπονητών της παρούσας μελέτης, ποσοστό 78,3%, γνωρίζουν κάποια ξένη γλώσσα. Το γεγονός αυτό τους δίνει τη δυνατότητα να αναζητήσουν εκπαιδευτικό υλικό για τη δουλειά τους από ξενόγλωσσες πηγές. Στη χώρα μας υπάρχουν ελάχιστες έρευνες και υλικό για το παιδικό ποδόσφαιρο. Η γνώση ξένης γλώσσας αποτελεί πολιτιστικό κεφάλαιο για το άτομο και βοηθά στην επαγγελματική ανάπτυξη και στη διαμόρφωση της ταυτότητας του (Demet, 2012).

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος των προπονητών της παρούσας μελέτης ανήκει σε δύο ηλικιακές κατηγορίες. Το 39,6% είναι ηλικίας 41-50 έτη και το 33% είναι ηλικίας 31-40 έτη. Επίσης, το 37,5% του δείγματος, έχει μικρή προπονητική εμπειρία (0-5 έτη). Το γεγονός αυτό μπορεί να ερμηνευτεί ότι αρκετοί προπονητές χρησιμοποιούν το παιδικό ποδόσφαιρο ως το πρώτο βήμα στην καριέρα τους για να συνεχίσουν αργότερα στο αντρικό ποδόσφαιρο. Φαίνεται ότι το παιδικό ποδόσφαιρο δεν καλύπτει τις φιλοδοξίες τους και πιθανόν τις οικονομικές τους απαιτήσεις. Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια αν και έχει δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη νεαρών ποδοσφαιριστών το παιδικό ποδόσφαιρο δεν έχει την απαραίτητη

προβολή με αποτέλεσμα να μην προσελκύει το ενδιαφέρον χορηγών και επενδυτών που θα το στηρίξουν οικονομικά.

Οι Gilbert et al., (2001) σε έρευνα που έκαναν σε επιτυχημένους προπονητές ομαδικών αθλημάτων διαπίστωσαν ότι: α) πάνω από πέντε χρόνια ήταν αθλητές στο άθλημα που εργάζονταν ως προπονητές, και β) είχαν προϋπηρεσία πάνω από πέντε χρόνια ως βοηθοί προπονητές.

5.1. Πρώτος στόχος – ερευνητικό ερώτημα

Ο πρώτος στόχος - ερευνητικό ερώτημα ήταν να αποτυπώσει τον αριθμό των σωματείων που δραστηριοποιούνται σε κάθε κατηγορία (Α', Β', Γ', Δ', Τοπικό επίπεδο νομού) καθώς και τα Τμήματα υποδομής που λειτουργούν.

Από τα στοιχεία της παρούσας έρευνας προκύπτει ότι το έτος 2010-2011 στις διοργανώσεις της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας και των Ποδοσφαιρικών Ενώσεων συμμετείχαν 3.352 αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου και συγκεκριμένα: στην Α' Εθνική κατηγορία (Super League) συμμετείχαν 16 σωματεία, στη Β' Εθνική κατηγορία (Football League) 18 σωματεία, στη Γ' Εθνική κατηγορία (Football League II) 33 σωματεία, στη Δ' Εθνική κατηγορία 157 σωματεία και στα τοπικά πρωταθλήματα των Ποδοσφαιρικών Ενώσεων συμμετείχαν 3.128 σωματεία.

Από τα 3.352 ποδοσφαιρικά σωματεία που συμπληρώνουν τον ποδοσφαιρικό χάρτη της χώρας μόνο τα 1293 σωματεία έχουν τμήματα εκμάθησης ποδοσφαίρου. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι δεν αποτελεί προτεραιότητα για τα σωματεία η δημιουργία Τμημάτων υποδομής. Αξίζει να αναφερθεί ότι ο αριθμός των Τμημάτων υποδομής έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια και έχει φτάσει σε αυτό τον αριθμό λόγω

του ότι πολλές Ποδοσφαιρικές Ενώσεις έχουν υποχρεώσει τις ομάδες που αγωνίζονται στα τοπικά πρωταθλήματα να διαθέτουν τουλάχιστον ένα Τμήμα υποδομής.

Από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας επίσης προκύπτει, ότι η ανάπτυξη του παιδικού ποδοσφαίρου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα τοπικά σωματεία που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο νομού, στα οποία ανήκουν τα 1.069 (82,67%) Τμήματα υποδομής από τα 1.293 που υπάρχουν συνολικά. Τα σωματεία αυτά είναι διασκορπισμένα στην ελληνική επικράτεια και ακολουθούν το καθένα δικό του εκπαιδευτικό πρόγραμμα αφού δεν υπάρχει κεντρικός αναπτυξιακός σχεδιασμός για το άθλημα. Από τα υπόλοιπα 224 (17,32%) Τμήματα υποδομής τα 67 (5,18%) ανήκουν στα σωματεία που αγωνίζονται στην Α', Β', Γ' Εθνική κατηγορία και τα 157 (12,14%) ανήκουν σε σωματεία που αγωνίζονται στη Δ' Εθνική κατηγορία. Τα σωματεία αυτά είναι υποχρεωμένα να διατηρούν τμήματα εκμάθησης του ποδοσφαίρου από την Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία.

Επιπλέον τα 371 Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου, το 28,69% του συνόλου, δραστηριοποιείται στις μεγάλες αστικές περιοχές, στην Αττική 218 (16,86%) και στη Θεσσαλονίκη 153 (11,83%) Τμήματα υποδομής. Η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου στις αυτές δύο περιοχές, τα οποία διαθέτουν πολύ μεγαλύτερο αριθμό παιδιών λόγω της πυκνότητας του πληθυσμού, δίνει περισσότερες δυνατότητες στους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη του αθλήματος να σχεδιάσουν και να οργανώσουν δράσεις, οι οποίες θα βελτιώσουν την ποιότητα της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης.

5.2. Δεύτερος στόχος – ερευνητικό ερώτημα

Ο δεύτερος στόχος – ερευνητικό ερώτημα της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει εάν οι προπονητές των Τμημάτων υποδομής κατέχουν προπονητικό δίπλωμα.

Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης έδειξαν ότι οι προπονητές που εργάζονται στα Τμήματα υποδομής έχουν προπονητικά διπλώματα που προέρχονται από έξι διαφορετικούς φορείς. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι υπάρχει μεγάλη ανομοιογένεια και έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής για την ανάπτυξη του αθλήματος. Βέβαια την τελευταία δεκαετία οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για το άθλημα τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα ακολουθούν συγκεκριμένη πολιτική για τα επαγγελματικά σωματεία ποδοσφαίρου και συγκεκριμένα: α) η UEFA απαιτεί τα σωματεία που συμμετέχουν στις διοργανώσεις της να στελεχώνουν τα Τμήματα υποδομής τους με προπονητές οι οποίοι κατέχουν αναγνωρισμένα προπονητικά διπλώματα, β) τις ίδιες απαιτήσεις έχει η ΕΠΟ από τα επαγγελματικά σωματεία της Α΄ Εθνικής κατηγορίας και στοχεύει μελλοντικά να προεκτείνει το μέτρο και στις άλλες επαγγελματικές κατηγορίες (ΕΠΟ, Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων και Οικονομικό «ευ αγωνίζεσθαι», 2010). Όπως φαίνεται στη συντριπτική πλειοψηφία των Τμημάτων υποδομής το προπονητικό δίπλωμα δεν αποτελεί δεσμευτικό κριτήριο για την επιλογή προπονητή. Το γεγονός αυτό ενισχύεται από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας που δείχνουν ότι το 20,2% του δείγματος δεν έχει κανένα προπονητικό δίπλωμα. Σύμφωνα με τον Lee (2002), πολλές φορές η εμπειρία του προπονητή ως παίκτη αποτελεί το κυριότερο κριτήριο για την επιλογή του προπονητή και όχι η μόρφωσή του, η εκπαίδευσή του και οι γνώσεις του.

5.3. Τρίτος στόχος – ερευνητικό ερώτημα

Ο τρίτος στόχος – ερευνητικό ερώτημα της παρούσας μελέτης ήταν να αναπτύξει ένα εργαλείο (ερωτηματολόγιο) που να αποτυπώνει έγκυρα και αξιόπιστα τις παραμέτρους που θεωρούν οι προπονητές σημαντικές για την καλύτερη ποιότητα της παρεχόμενης ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης.

Το τελικό ερωτηματολόγιο που αναπτύχθηκε αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αναφέρεται σε δημογραφικά στοιχεία. Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στην οργάνωση και τη λειτουργία των Τμημάτων υποδομής και είναι δομημένο με δώδεκα ερωτήματα. Το τρίτο μέρος αναφέρεται στον σχεδιασμό των ποδοσφαιρικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε νεαρούς αθλητές. Οι προπονητές επέλεξαν πέντε παράγοντες τους οποίους θεωρούν ότι παίζουν σημαντικό ρόλο στην εκμάθηση του ποδοσφαίρου. Οι παράγοντες αυτοί είναι:

Ο παράγοντας «Χρόνος» ο οποίος περιέχει τρεις παραμέτρους που σχετίζονται με τη διάρκεια του προγραμματισμού: α) το βραχυπρόθεσμο προγραμματισμό που σχεδιάζεται έως ένα έτος, β) το μεσοπρόθεσμο που εκπονείται για 1-3 έτη και γ) το μακροχρόνιο προγραμματισμό που αναφέρεται σε διάστημα 4 έτη και πάνω.

Ο παράγοντας «Διδακτικοί στόχοι» ο οποίος περιέχει επτά ερωτήματα τα οποία αναφέρονται στους στόχους της εκπαίδευσης. Οι στόχοι αντιμετωπίζουν το παιδί ολιστικά και αναφέρονται στην ανάπτυξη των τριών τομέων της προσωπικότητάς του, τον ψυχοκινητικό, το συναισθηματικό και το γνωστικό.

Ο παράγοντας «Εκπαιδευτικοί στόχοι» δομείται από πέντε ερωτήματα τα οποία σχετίζονται με δραστηριότητες οι οποίες σύμφωνα με την άποψη των προπονητών επηρεάζουν σημαντικά ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης στο ποδόσφαιρο.

Ο παράγοντας «Προσωπικό» που αποτελείται από έξι ερωτήματα τα οποία αναφέρονται στη στήριξη των προγραμμάτων εκμάθησης με το απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό. Από τις απαντήσεις των προπονητών προκύπτει ότι η ποδοσφαιρική εκπαίδευση είναι πολύπλοκη διαδικασία και απαιτείται συνεργασία με ειδικές γνώσεις από άλλα επιστημονικά πεδία.

Ο παράγοντας «Υποδομή» ο οποίος περιλαμβάνει πέντε ερωτήματα τα οποία αναφέρονται στην ποιότητα και την επάρκεια των εγκαταστάσεων που πραγματοποιείται η εκπαίδευση, καθώς και στο αθλητικό υλικό που χρησιμοποιείται στην προπόνηση.

Ο δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's alpha του ερωτηματολογίου παρουσίασε τη χαμηλότερη τιμή $\alpha = .786$ για τον παράγοντα «Χρόνο» και την υψηλότερη τιμή $\alpha = .837$ για τον παράγοντα «Υποδομή». Ο συντελεστής Cronbach's alpha ολόκληρου του ερωτηματολογίου είναι $\alpha = 0.86$. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει πολύ ικανοποιητική αξιοπιστία του ερωτηματολογίου. Η επιβεβαιωτική παραγοντική ανάλυση επίσης έδειξε ότι το μοντέλο που αναπτύχθηκε έχει καλή προσαρμογή.

5.4. Τέταρτος στόχος - ερευνητικό ερώτημα

Το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα – στόχος ήταν να διερευνήσει εάν οι προπονητές είναι ικανοποιημένοι από τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στα Τμήματα υποδομής.

Συγκρίνοντας τους μέσους όρους των 5 παραγόντων του ερωτηματολογίου που αφορούν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης φάνηκε ότι: Ο παράγοντας «Υποδομή» συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη τιμή (4,05). Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους οι προπονητές είναι πολύ ικανοποιημένοι με τις συνθήκες που έχουν στη διάθεσή τους

για τη διεξαγωγή της προπόνησης. Τα γήπεδα επαρκούν, είναι καλής ποιότητας και διαθέτουν αποδυτήρια για τις ανάγκες των νεαρών ποδοσφαιριστών. Επίσης διαθέτουν μπάλες και αθλητικό εξοπλισμό που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις τους.

Ο παράγοντας «Διδακτικοί στόχοι» με μέση τιμή (4,03) αναδεικνύει τη σημασία που δίνουν οι προπονητές στην πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους δίνουν πολύ μεγάλη σημασία στην εκπαίδευση της τεχνικής, της τακτικής και της φυσικής κατάστασης. Επίσης καλλιεργούν το τίμιο παιχνίδι «fair play», τον σεβασμό και βοηθούν τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για «δια βίου άσκηση».

Με την άποψη αυτή συμφωνούν και οι Fraser-Thomas και Cote (2006) οι οποίοι αναφέρουν ότι όσοι εμπλέκονται στον σχεδιασμό και την υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων για παιδιά όπως είναι: οι επιστήμονες, οι προπονητές, οι διοικητικοί και οι γονείς, είναι απαραίτητο να συνεργάζονται για την προώθηση αθλητικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων τα οποία στοχεύουν στην ολόπλευρη ανάπτυξή τους.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας δε συμφωνούν με την πραγματική εικόνα του ποδοσφαίρου στην Ελλάδα. Στη λίστα που εκδίδει κάθε χρόνο η UEFA σχετικά με την τήρηση του «ευ αγωνίζεσθαι» η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις (UEFA, Respect Fair Play 2011-2012). Η εξήγηση που μπορεί να δοθεί είναι ότι το «ευ αγωνίζεσθαι» δεν αποτελεί πρωταρχικό στόχο στα ποδοσφαιρικά προγράμματα αλλά αποτελεί γενικό στόχο της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης. Σύμφωνα με το Μουντάκη (1992), η καλλιέργεια στόχων που αναφέρονται στην ανάπτυξη του συναισθηματικού τομέα, όπως και στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής, επειδή δεν

αποτελούν προτεραιότητα, ο προπονητής πρέπει να τους προγραμματίσει και να τους επιδιώκει όταν δημιουργούνται οι κατάλληλες συνθήκες στην προπόνηση.

Ο παράγοντας «Εκπαιδευτικοί στόχοι» συγκέντρωσε μέση τιμή (3,15) γεγονός που φανερώνει τη «μέτρια ικανοποίηση» των συμμετεχόντων προπονητών στην παρούσα μελέτη. Φαίνεται ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης σχετικά με τους παράγοντες που αναφέρονται στη συμμετοχή των παιδιών σε τουρνουά, στην επιμόρφωσή των προπονητών, στη συνεργασία μεταξύ τους, στη συνεργασία με τους γονείς των παιδιών και τη συνεργασία με το σχολείο.

Οι Lyle και Cushion (2011) θεωρούν την προπόνηση μια πολύπλοκη διαδικασία η οποία εάν εστιάζεται μονάχα στη μεταφορά τεχνικών γνώσεων δεν ανταποκρίνεται στον πραγματικό ρόλο της. Η συνεργασία και η επικοινωνία ανάμεσα στους προπονητές, στη διοίκηση, στους γονείς και στο σχολείο έχει μεγάλη σημασία. Σε σχετική μελέτη των Gilbert και Trubel (2001), αναφέρεται ότι η συνεργασία του προπονητή και η ανταλλαγή πληροφοριών με μέλη της οικογένειας και φίλους συμβάλλει στην εκτόνωση από καταστάσεις που μπορεί να απογοητεύσουν τον αθλητή. Η έρευνα του Cote (1999), σχετικά με την επίδραση της οικογένειας στη συμμετοχή του παιδιού σε αθλητικές δραστηριότητες, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι γονείς σε κάθε αναπτυξιακό στάδιο αντιμετωπίζουν με διαφορετικό τρόπο τη συμμετοχή του παιδιού τους στον αθλητισμό και αυτό αποτελεί σημαντικό στοιχείο το οποίο πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη στον σχεδιασμό των αθλητικών προγραμμάτων.

Η στήριξη των γονιών αποτελεί βασική παράμετρο στη συμμετοχή και στη συνέχιση του παιδιού στον αθλητισμό (Wuerth, Lee, & Alfermann, 2004). Σύμφωνα με τους Randall και McKenzie (1987), οι γονείς παρακολουθώντας την προσπάθεια

του παιδιού τους σε κάποιο αθλητικό γεγονός υπάρχει πιθανότητα με τη συμπεριφορά τους να επηρεάσουν το περιβάλλον που εξελίσσεται η διαδικασία. Η παρέμβασή τους γίνεται με λεκτική ή μη λεκτική επικοινωνία.

Ο παράγοντας «Χρόνος» με μέση τιμή (2,33) δείχνει ότι οι προπονητές είναι «λίγο ικανοποιημένοι» από τη διάρκεια του σχεδιασμού της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης στα Τμήματα υποδομής που εργάζονται.

Σύμφωνα με τους Δράμπη και συν. (1996) απαιτείται μακροχρόνιος προγραμματισμός με στόχο τη συστηματική και προγραμματισμένη ανάπτυξη των αθλητών ώστε η απόδοσή τους να φτάσει στο υψηλότερο επίπεδο στην κατάλληλη ηλικία και να διατηρηθεί για όσο το δυνατό μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Κατά το Letzelter (1998), το χρονικό διάστημα που καλύπτει από την έναρξη της προπόνησης ενός αρχάριου αθλητή ως ότου φτάσει στο υψηλό επίπεδο απόδοσης επειδή είναι μεγάλο προτείνει να αντιμετωπίζεται ως συνεχόμενη διαδικασία και να γίνεται ενιαίος σχεδιασμός.

Ο Bruggemann (2007) υποστηρίζει ότι ο μεγάλος ανταγωνισμός και η πίεση για την νίκη που επικρατεί στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο μεταφέρεται και στο παιδικό ποδόσφαιρο. Η εκπαίδευση των παιδιών πρέπει να σχεδιάζεται με στόχο όχι μόνο την επιτυχία βραχυπρόθεσμα π.χ. στο επόμενο παιχνίδι, αλλά και την καλλιέργεια των μελλοντικών στόχων οι οποίοι συμβάλλουν σημαντικά στην τελειοποίηση των παικτών.

Τέλος, ο παράγοντας «Προσωπικό» με μέση τιμή (2,22) δείχνει ότι οι συμμετέχοντες στην παρούσα έρευνα είναι «λίγο ικανοποιημένοι» από τη συνεργασία με επιστήμονες από άλλα επιστημονικά πεδία. Το παιδί που μαθαίνει ποδόσφαιρο είναι σε μια κρίσιμη φάση της ζωής του κατά την οποία συμβαίνουν σημαντικές

βιολογικές και ψυχοσωματικές αλλαγές. Επιπλέον η εξέλιξη του ποδοσφαίρου και η συνεχής πρόοδος της αθλητικής επιστήμης απαιτεί συνεργασία και στήριξη των προγραμμάτων με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.

Σύμφωνα με το Bompa και Haff (2009), η εκπαίδευση αθλητών με στόχο το υψηλό επίπεδο απόδοσης είναι μια πολύπλοκη διαδικασία η οποία απαιτεί γνώσεις από πολλά επιστημονικά πεδία.

Τα επαγγελματικά σωματεία κυρίως της Ευρώπης υποστηρίζουν την εκπαίδευση των παιδιών επιστημονικά για αυτό έχουν οργανωμένα τμήματα που ασχολούνται με την επιστημονική στήριξη της προπόνησης, την ιατρική τους φροντίδα, την ψυχολογική και την κοινωνική τους στήριξη (Stratton, et al., 2004; Relvas, et al., 2010).

Ο κανονισμός αδειοδότησης των ομάδων που συμμετέχουν σε διοργανώσεις της ΟΥΕΦΑ και της Α΄ Εθνικής κατηγορίας υποχρεώνει τα σωματεία να δηλώσουν το επιστημονικό προσωπικό που υποστηρίζει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ανάπτυξης των Τμημάτων υποδομής (ΕΠΟ, Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων και Οικονομικό «ευ αγωνίζεσθαι», 2010).

Φαίνεται ότι καταρρίπτεται η πρώτη μηδενική υπόθεση ότι όλοι οι προπονητές είναι ικανοποιημένοι από τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης ποδοσφαίρου που εκπονούνται στα Τμήματα υποδομής.

5.5. Πέμπτος στόχος - ερευνητικό ερώτημα

Το πέμπτο ερευνητικό ερώτημα – στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει αν το δίπλωμα του προπονητή επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.

Από τη στατιστική επεξεργασία που πραγματοποιήθηκε ανάμεσα στους πέντε παράγοντες που διαμορφώνουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης φαίνεται ότι οι προπονητές που διαθέτουν προπονητικό δίπλωμα θεωρούν: α) τον παράγοντα «Διδακτικοί στόχοι» στατιστικά σημαντικό ($F = 10.904, p < .001$) και δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στις παραμέτρους που συνθέτουν τον παράγοντα και οι οποίες στοχεύουν στην ολιστική ανάπτυξη του παιδιού, β) τον παράγοντα «Εκπαιδευτικοί στόχοι» στατιστικά σημαντικό ($F = 6.871, p < .001$). Στην εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο σχεδιάζουν και άλλες δραστηριότητες που συμβάλλουν στη θετική ανάπτυξη των παιδιών. Τέτοιες δραστηριότητες είναι: η συμμετοχή των παιδιών σε αθλητικές και κοινωνικές εκδηλώσεις (τουρνουά, γιορτές, βραβεύσεις), η συνεργασία των προπονητών μεταξύ τους, η συνεργασία με τους γονείς και η συνεργασία με το σχολείο των παιδιών, και γ) τον παράγοντα «Προσωπικό» στατιστικά σημαντικό ($F = 8.071, p < .001$). Θεωρούν ότι η ανάπτυξη και η εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο είναι μια πολυσύνθετη διαδικασία που απαιτείται η συνεργασία με συναφείς επιστημονικούς κλάδους.

Στη σχέση του σχεδιασμού εκπαίδευσης με το δίπλωμα του προπονητή δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ($p > .05$) της μέσης τιμής με τους παράγοντες «Διδακτικοί στόχοι», «Υποδομή» και «Χρόνος». Από τις απαντήσεις των προπονητών συνολικά προκύπτει ότι: α) στον σχεδιασμό προγραμμάτων εκμάθησης ποδοσφαίρου δίνουν πολύ μεγάλη σημασία στους παράγοντες «Διδακτικοί στόχοι» (μέση τιμή 4.0) και «Υποδομή» (μέση τιμή 4.0), και β) και δίνουν λίγη σημασία στον παράγοντα «Χρόνος» (μέση τιμή 2.3).

Η στατιστική επεξεργασία που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των παραγόντων που σχετίζονται με την οργάνωση της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο και του διπλώματος του προπονητή έδειξε ότι στα Τμήματα υποδομής που εργάζονται προπονητές που κατέχουν προπονητικό δίπλωμα υπάρχει καλύτερη οργάνωση της εκπαίδευσης σε σύγκριση με τμήματα που έχουν προπονητές χωρίς δίπλωμα. Πιο συγκεκριμένα, το προπονητικό δίπλωμα επηρεάζει την οργάνωση της εκπαίδευσης, όσα αφορά στη συνδρομή που πληρώνουν τα παιδιά, την ύπαρξη υπευθύνου εκπαίδευσης, τον αριθμό των προπονητών, τον αριθμό των παιδιών σε κάθε τμήμα, τον τρόπο χωρισμού των τμημάτων, τη συχνότητα των προπονήσεων, τη διατήρηση αρχείου με τα στοιχεία που αφορούν την εκπαίδευση του αθλητή, την ετήσια έκθεση προόδου, την ύπαρξη ενιαίου γραπτού σχεδιασμού σχετικά με την εκπαίδευση των νεαρών αθλητών καθώς και την πραγματοποίηση αξιολόγησης. Φαίνεται ότι οι προπονητές οι οποίοι έχουν αποκτήσει κάποιο είδος προπονητικού διπλώματος ανεξάρτητα από το φορέα που το απέκτησαν αντιμετωπίζουν το παιδικό ποδόσφαιρο ως μια εκπαιδευτική διαδικασία στην οποία η οργάνωση θεωρείται σημαντικός παράγοντας. Στους υπόλοιπους παράγοντες της οργάνωσης της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης όπως είναι: η συνδρομή, το είδος του τμήματος, ο αριθμός των προπονητών, ο αριθμός των παιδιών σε κάθε τμήμα, ο αριθμός των τμημάτων, ο χωρισμός των τμημάτων με βάση την ηλικία και η ετήσια έκθεση προόδου φαίνεται ότι το προπονητικό δίπλωμα δεν επηρεάζει τη διαδικασία. Το γεγονός αυτό μπορεί να ερμηνευτεί διότι τις τελικές αποφάσεις σε αυτά τα θέματα τις παίρνει η διοίκηση του ποδοσφαιρικού σωματείου.

Οι Smoll, Smith, Barrett, και Everett (1993) σε σχετική μελέτη εξέτασαν αν η εκπαίδευση του προπονητή επηρεάζει την προπονητική διαδικασία. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι προπονητές οι οποίοι προηγουμένως είχαν υποβληθεί σε

προγράμματα εκπαίδευσης σχετικά με τη βελτίωση της συμπεριφοράς τους και γενικότερα την εκπαιδευτική τους αποτελεσματικότητα κατάφεραν να δημιουργήσουν στην προπόνηση ένα κατάλληλο μαθησιακό περιβάλλον το οποίο απόλαυσαν τα παιδιά, ανέπτυξαν καλύτερες σχέσεις μεταξύ τους με αποτέλεσμα λιγότερα παιδιά να σταματούν τον αθλητισμό σε σχέση με τους προπονητές που δεν εκπαιδεύτηκαν στο αντίστοιχο πρόγραμμα.

Σύμφωνα με τους Smith και Smoll (1997) είναι απαραίτητη η εκπαίδευση των προπονητών σε τεχνικές που συμβάλλουν στη δημιουργία ενός αθλητικού περιβάλλοντος το οποίο επηρεάζει θετικά τη σχέση προπονητή –αθλητή, προωθεί την ευχαρίστηση στους ασκούμενους, και αυξάνει την αυτοεκτίμησή τους.

Κατά τους Malete και Feltz (2000) και Campbell και Sullivan (2005), οι προπονητές οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει την τυπική προπονητική εκπαίδευση και έχουν παρακολουθήσει προγράμματα πιστοποίησης αυξάνουν την αποτελεσματικότητά τους σε τομείς όπως: η τεχνική, η τακτική, τα κίνητρα και η προσωπικότητα του αθλούμενου. Με την παραπάνω άποψη συμφωνούν και άλλοι ερευνητές οι οποίοι όμως θεωρούν απαραίτητη και τη συνεχόμενη επιμόρφωση του προπονητή γιατί συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της προπόνησης (Cushion, et al., 2003; Cushion, et al., 2012).

Σύμφωνα με έρευνα των Misener και Danylchuk, (2009), Καναδοί προπονητές αναγνώρισαν πως η συμμετοχή τους σε προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση και την επιμόρφωσή τους συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της προπόνησης. Τους δίνεται η ευκαιρία να επικοινωνήσουν με άλλους προπονητές, να μάθουν από τις εμπειρίες τους καθώς και να βελτιώσουν την ποιότητα λήψης των αποφάσεων προς όφελος του αθλητή.

Οι Sullivan, Paquette και Holt (2012) καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι οργανισμοί που έχουν την ευθύνη της εκπαίδευσης των προπονητών που εργάζονται με νέους αθλητές είναι απαραίτητο να εκπονούν πιστοποιημένα εκπαιδευτικά προγράμματα γιατί έτσι ενισχύεται θετικά η συμπεριφορά τους και εκείνοι με τη σειρά τους επηρεάζουν θετικά τη συμμετοχή των νέων στον αθλητισμό.

Φαίνεται ότι καταρρίπτεται η δεύτερη μηδενική υπόθεση που θέσαμε ότι το δίπλωμα του προπονητή δεν επηρεάζει τα προγράμματα εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.

5.6. Έκτος στόχος - ερευνητικό ερώτημα

Το έκτο ερευνητικό ερώτημα – στόχος της παρούσας έρευνας αφορούσε αν η κοινωνική διαστρωμάτωση του προπονητή (μορφωτικό επίπεδο, προπονητικό δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα, εμπειρία) επηρεάζει τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης συσχετίζεται με την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή τα οποία παίζουν στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης είναι: α) το μορφωτικό επίπεδο του προπονητή ($L = .985$, $F = 2.375$, $p < .05$). Ο παράγοντας F_2 που αναφέρεται στους διδακτικούς στόχους είχε υψηλότερη βαθμολογία στους προπονητές με τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τους προπονητές που είχαν τίτλο από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, β) το προπονητικό δίπλωμα ($L = .98$, $F = 3.197$, $p < .001$). Οι παράγοντες: F_2 που αναφέρεται στους διδακτικούς στόχους, F_3 που αναφέρεται στους εκπαιδευτικούς στόχους και F_4 που αναφέρεται στο προσωπικό, συγκέντρωσαν υψηλότερη βαθμολογία από τους προπονητές που είχαν προπονητικό

δίπλωμα σε σχέση με αυτούς που δεν είχαν, και γ) η εμπειρία του προπονητή ($L = 973$, $F = 2.152$, $p < .05$). Οι παράγοντες $F3$ που αναφέρεται στους εκπαιδευτικούς στόχους και $F5$ που αναφέρεται στην υποδομή είχαν υψηλότερη βαθμολογία στους προπονητές που είχαν εμπειρία πάνω από 5 έτη. Τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή όπως είναι: η επαγγελματική κατάσταση ($L = .991$, $F = 1.517$, $p > .05$, και το ετήσιο εισόδημα ($L = 994$, $F = 1.035$, $p > .05$) λαμβάνοντας υπόψη τα άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά (όπως το μορφωτικό επίπεδο, το δίπλωμα του προπονητή και την εμπειρία) δεν επηρεάζουν τον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας συμφωνούν με τη θεωρία της διάκρισης του Bourdieu (1986), σύμφωνα με την οποία, ο τίτλος σπουδών πιστοποιεί ότι το άτομο κατέχει ένα σύνολο από γνώσεις και δεξιότητες οι οποίες λειτουργούν αθροιστικά στην κουλτούρα του ατόμου. Οι προπονητές με υψηλό μορφωτικό επίπεδο λόγω του ότι αφιέρωσαν αρκετά χρόνια σε σπουδές αντιμετωπίζουν την εκμάθηση του ποδοσφαίρου ως εκπαιδευτική διαδικασία η οποία απαιτεί οργάνωση και σχεδιασμό.

Επίσης, σύμφωνα με το Martens (2001), ο προπονητής για να ανταποκριθεί στον ρόλο του χρειάζεται γνώσεις και εμπειρία. Δεν αρκεί κάποιος να έχει παίξει ένα άθλημα και να γνωρίζει πώς να διδάξει τα επιμέρους στοιχεία του αλλά απαιτεί και γνώσεις σχετικές με τη διδακτική, την ανάπτυξη και την ωρίμανση του σώματος του παιδιού.

Κατά τον Bicskei (2005), η προσωπικότητά του προπονητή επηρεάζει όχι μόνο την καριέρα του παιδιού στο άθλημα αλλά και τη ζωή του γενικότερα.

Σύμφωνα με τους Cattenoy και Gil (2006), η προσωπικότητα και οι ικανότητες του προπονητή αποτελούν σημαντικό παράγοντα από τον οποίο εξαρτάται η υλοποίηση των ποδοσφαιρικών προγραμμάτων στο παιδικό ποδόσφαιρο.

Οι Cote & Fraser-Thomas (2007) υπογραμμίζουν το σπουδαίο ρόλο που παίζει η προσωπικότητα του προπονητή στις θετικές ή αρνητικές εμπειρίες που αποκομίζει το παιδί από τη συμμετοχή του σε αθλητικά προγράμματα.

Φαίνεται ότι καταρρίπτεται η τρίτη μηδενική υπόθεση που θέσαμε ότι η κοινωνική διαστρωμάτωση του προπονητή δεν επηρεάζει τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.

5.7. Έβδομος στόχος - ερευνητικό ερώτημα

Το έβδομο ερευνητικό ερώτημα – στόχος αφορούσε αν η Γεωγραφική Διαστρωμάτωση (Αστική, Ημιαστική, Αγροτική περιοχή) που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας, φαίνεται ότι η γεωγραφική περιοχή που έχει έδρα το αθλητικό σωματείο έχει στατιστικά σημαντική διαφορά με τρεις από τους πέντε παράγοντες που αναφέρονται στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης και συγκεκριμένα: α) τον παράγοντα «Διδακτικοί στόχοι» $F(2, 803) = 20.41, p < .001$. Τα σωματεία που έχουν έδρα σε αστικές περιοχές δίνουν περισσότερη σημασία στις παραμέτρους που συνθέτουν τον παράγοντα από ότι στις ημιαστικές και στις αγροτικές περιοχές, β) τον παράγοντα «Εκπαιδευτικοί στόχοι» $F(2, 803) = 15.221, p < .001$. Τα σωματεία που έχουν έδρα σε αστικές και ημιαστικές περιοχές δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στις παραμέτρους που αποτελούν τον παράγοντα και οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν την ποδοσφαιρική εκπαίδευση, και γ) τον παράγοντα «Προσωπικό» $F(2, 803) = 50.23, p < .001$. Τα σωματεία που βρίσκονται σε αστικές περιοχές φαίνεται ότι αξιολογούν πιο θετικά τις παραμέτρους του παράγοντα σε σύγκριση με τα Τμήματα υποδομής που εδρεύουν σε ημιαστικές και αγροτικές

περιοχές. Στους παράγοντες «Χρόνος» $F(2, 803) = 0.73, p > .05$ και «Υποδομή» ($F(2, 803), p > .05$) δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά.

Συνεπώς, προκύπτει ότι κατά μέσο όρο, τα Τμήματα υποδομής με έδρα αστικές περιοχές και ημιαστικές περιοχές στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης δίνουν μεγαλύτερη σημασία στους διδακτικούς και στους εκπαιδευτικούς στόχους και συνεργάζονται συχνότερα με επιστημονικό προσωπικό. Τα Τμήματα υποδομής που λειτουργούν σε αγροτικές περιοχές, έχουν κατά μέσο όρο χαμηλότερη βαθμολογία.

Τα σωματεία που έχουν την έδρα τους σε αστικές και ημιαστικές περιοχές στην οργάνωση της εκπαίδευσης παρουσιάζουν στατιστικά σημαντικές διαφορές σε σχέση με αυτά που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές. Έχουν περισσότερους προπονητές, περισσότερα τμήματα παιδιών και μεγαλύτερη αναλογία παιδιών σε κάθε τμήμα. Έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα λόγω του μεγάλου αριθμού των παιδιών να διατηρούν αγωνιστικά τμήματα για τα παιδιά που έχουν ιδιαίτερες ικανότητες στο άθλημα αλλά και τμήματα μαζικού αθλητισμού στα οποία συμμετέχουν παιδιά για να ψυχαγωγηθούν και να απολαύσουν τα οφέλη του αθλητισμού. Επίσης, τα Τμήματα υποδομής που εδρεύουν σε αστικές και ημιαστικές περιοχές στελεχώνουν τα τμήματά τους με παιδιά ίδιας ηλικίας, κάνουν περισσότερες προπονήσεις την εβδομάδα και αξιολογούν περισσότερο συστηματικά την πορεία των νεαρών ποδοσφαιριστών. Έχουν περισσότερες ευκαιρίες να συνεργαστούν με επιστήμονες άλλων ειδικοτήτων (π.χ. αθλίατρο, ψυχολόγο, κοινωνιολόγο) και να διαμορφώσουν ένα σύστημα ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις του σύγχρονου ποδοσφαίρου.

Ακόμη στις αστικές και στις ημιαστικές περιοχές λόγω του αριθμού των παιδιών και των σωματείων δίνεται η δυνατότητα στους φορείς που ασχολούνται με την ανάπτυξη του αθλήματος να διοργανώνουν εκδηλώσεις και πρωταθλήματα που

σχετίζονται με την ηλικία και το αγωνιστικό επίπεδο των παιδιών. Οι προπονητές, οι γονείς και οι παράγοντες του αθλήματος έχουν τη δυνατότητα να προσεγγίζουν με επαγγελματικό τρόπο την ποδοσφαιρική εκπαίδευση των νεαρών ποδοσφαιριστών και να παρέχουν την απαιτούμενη επίβλεψη και καθοδήγηση στους νεαρούς αθλητές που επηρεάζει την ανάπτυξή τους και την πορεία τους στο άθλημα (Cote et al., 2006; Baker & Logan, 2007; Macdonald et al., 2009; Fraser-Thomas, et al., 2010).

Οι αθλητές που παρακολουθούν ποδοσφαιρικά προγράμματα σε αγροτικές περιοχές φαίνεται πως έχουν λιγότερες πιθανότητες να φτάσουν στο υψηλό επίπεδο απόδοσης. Η οργάνωση και ο σχεδιασμός των προγραμμάτων υστερούν στην αξιολόγηση με τα αντίστοιχα των περιοχών με μεγαλύτερο πληθυσμό. Σύμφωνα με τον Carlson (1988), οι αγροτικές περιοχές προσφέρουν λιγότερες ευκαιρίες σε οργανωμένα αθλήματα. Οι Curtis & Birch, (1987) αναφέρουν ότι η έλλειψη συνομηλίκων σε περιοχές με μικρό πληθυσμό δε βοηθά στην ανάπτυξη αθλητικών δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες στους αθλητές υψηλού επιπέδου.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας, φαίνεται ότι περιοχές στις οποίες ο πληθυσμός τους είναι πάνω από 10.000 κατοίκους, έχουν τις προϋποθέσεις για καλύτερη οργάνωση και σχεδιασμό ποδοσφαιρικών προγραμμάτων.

Προηγούμενες έρευνες έδειξαν ότι υψηλού επιπέδου αθλητές έχουν περισσότερες πιθανότητες να προέρχονται από πόλεις με πληθυσμό κάτω από 500.000 κατοίκους (Cote et al., 2006; Baker & Logan, 2007; Macdonald et al., 2009; Fraser-Thomas, et al., 2010). Στην παρούσα έρευνα φαίνεται ότι και μεγαλύτερες πόλεις με πληθυσμό πάνω από 500.000 κατοίκους όπως είναι η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη, έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν κατάλληλες συνθήκες για την

εκπαίδευση των νεαρών ποδοσφαιριστών. Το γεγονός αυτό ερμηνεύεται ως εξής: α) το ποδόσφαιρο είναι παραδοσιακά το αγαπημένο άθλημα στη χώρα και δίδεται προτεραιότητα στην κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων που καλύπτουν τις ανάγκες λειτουργίας των Τμημάτων υποδομής, β) η ποδοσφαιρική εκπαίδευση στις αναπτυξιακές ηλικίες όπως προβλέπεται από την Ελληνική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου διεξάγεται σε γήπεδα μικρότερων διαστάσεων από τα κανονικά (ΕΠΟ, Οδηγός Αναπτυξιακών Ηλικιών), γ) οι κλιματολογικές συνθήκες στη χώρα ευνοούν η προπόνηση να διεξάγεται ολόκληρο το έτος σε ανοικτού τύπου εγκαταστάσεις, δ) με αφορμή τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 δημιουργήθηκαν αθλητικές υποδομές και μεγάλα αναπτυξιακά έργα (π.χ. το μετρό στην Αθήνα), και ε) οι επιτυχίες του αθλήματος σε εθνικό επίπεδο συμβάλλουν ώστε να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη του αθλήματος σε περιοχές με μεγάλο πληθυσμό. Η παρούσα μελέτη επιβεβαιώνει την πρόταση άλλων ερευνητών οι οποίοι ανέφεραν ότι χρειάζεται να μελετηθούν και άλλοι παράγοντες γιατί ο πληθυσμός μιας περιοχής δεν αποτελεί το μοναδικό παράγοντα για την ανάπτυξη ενός αθλήματος (Baker et al., 2009; Bruner et al., 2011)

Φαίνεται ότι καταρρίπτεται η τέταρτη μηδενική υπόθεση ότι η γεωγραφική περιοχή (αστική, ημιαστική, αγροτική) που έχει έδρα ένα αθλητικό σωματείο δεν επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.

5.8. Όγδοος στόχος - ερευνητικό ερώτημα

Το όγδοο ερευνητικό ερώτημα- στόχος αφορούσε αν η κατηγορία που συμμετέχει ένα αθλητικό σωματείο επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό.

Από τη στατιστική επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων φαίνεται ότι η κατηγορία που αγωνίζεται το αθλητικό σωματείο επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο. Συγκεκριμένα τα Τμήματα υποδομής που λειτουργούν σε σωματεία Α', Β' & Γ' Εθνικής κατηγορίας παρουσιάζουν στατιστικά σημαντικές διαφορές στους τέσσερις από τους πέντε παράγοντες που αποτελούν τον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία Α', Β' & Γ' Εθνικής κατηγορίας προγραμματίζουν σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου την ποδοσφαιρική εκπαίδευση $F(2, 803) = 4.084, p < .05$, διαθέτουν υψηλότερους διδακτικούς $F(2, 803) = 5.177, p < .05$, και εκπαιδευτικούς στόχους $F(2, 803) = 8.119, p < .001$, συνεργάζονται συχνότερα με συναφείς επιστημονικούς κλάδους της αθλητικής επιστήμης $F(2, 803) = 50.82, p < .001$. Στον παράγοντα «Υποδομή» $F(2, 803) = 5.167, p < .05$ υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά και φαίνεται ότι τα Τμήματα υποδομής που λειτουργούν σε τοπικά σωματεία του νομού διαθέτουν καλύτερες αθλητικές εγκαταστάσεις και αθλητικό υλικό σε σχέση με τα Τμήματα υποδομής που λειτουργούν σε σωματεία μεγαλύτερων κατηγοριών.

Σχετικά με τους παράγοντες που αναφέρονται στην οργάνωση προκύπτει ότι: Τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία Α', Β' & Γ' Εθνικής κατηγορίας έχουν περισσότερους προπονητές, περισσότερα τμήματα παιδιών και κάνουν περισσότερες προπονήσεις την εβδομάδα. Επίσης, σε μεγαλύτερο ποσοστό διαθέτουν ατομικό αρχείο για κάθε αθλητή, ενιαίο γραπτό σχεδιασμό εκπαίδευσης για όλα τα Τμήματα υποδομής και χρησιμοποιούν την αξιολόγηση στην ποδοσφαιρική

εκπαίδευση περισσότερο συχνά από τα σωματεία που ανήκουν στην Δ' Εθνική κατηγορία και στο τοπικό ποδόσφαιρο.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι η εκπαίδευση στα σωματεία ποδοσφαίρου Α', Β' & Γ' Εθνικής κατηγορίας (επαγγελματικά) είναι οργανωμένη καλύτερα από ότι στις άλλες κατηγορίες του ελληνικού ποδοσφαίρου. Το γεγονός αυτό μπορεί να ερμηνευτεί ως εξής: α) Η εκπαίδευση σε αυτά τα σωματεία είναι δομημένη σύμφωνα με τα αθλητικά κριτήρια που προβλέπονται από την Ελληνική Ομοσπονδία, για να πάρουν την άδεια συμμετοχής στο πρωτάθλημα (ΕΠΟ, Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων και Οικονομικό «ευ αγωνίζεσθαι», 2010), και β) η δεδομένη οικονομική κατάσταση που υπάρχει στην Ελλάδα έχει κινητοποιήσει τα σωματεία να μειώσουν τις δαπάνες για αγορά παικτών και να δώσουν έμφαση στα Τμήματα υποδομής για να παράγουν δικούς τους ποδοσφαιριστές.

Επίσης, τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν σωματεία της Δ' Εθνικής κατηγορίας στις 4 επιμέρους συσχετίσεις (όλες εκτός του παράγοντα «Προσωπικό»), έχουν χαμηλότερη μέση τιμή σε σχέση με την αντίστοιχη των Τμημάτων υποδομής που ανήκουν σε τοπικά σωματεία. Στην Δ' Εθνική κατηγορία συμμετέχουν 157 σωματεία που είναι χωρισμένα σε 10 ομίλους με γεωγραφικά κριτήρια (ΕΠΟ, Διοργανώσεις). Τα σωματεία αυτά μπορούν να συμμετέχουν στο αντίστοιχο πρωτάθλημα αρκεί να διαθέτουν τουλάχιστον μία παιδική ομάδα η οποία να αγωνίζεται στα τοπικά πρωταθλήματα υποδομής που διοργανώνει Ποδοσφαιρική Ένωση που ανήκει (ΕΠΟ, Προκήρυξη αγώνων πρωταθλήματος Δ' Εθνικής ερασιτεχνικής κατηγορίας περιόδου 2010-2011). Αυτό έχει ως συνέπεια πολλά σωματεία της κατηγορίας να λειτουργούν Τμήματα υποδομής μόνο για την εξασφάλιση της άδειας συμμετοχής τους στο οικείο πρωτάθλημα και να μη δείχνουν

το ανάλογο ενδιαφέρον στην ανάπτυξη του παιδικού ποδοσφαίρου. Η Δ΄ εθνική κατηγορία συγχωνεύτηκε το έτος 2013-2014 με τη Γ΄ Εθνική κατηγορία σύμφωνα με την αναδιάρθρωση των κατηγοριών του Ελληνικού ποδοσφαίρου που πραγματοποίησε η ΕΠΟ.

Επιπλέον τα Τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία που αγωνίζονται σε τοπικό επίπεδο σχηματίζουν τμήματα με τρεις ηλικίες σε μεγαλύτερο ποσοστό από ότι στις άλλες κατηγορίες, πιθανόν λόγω έλλειψης παιδιών ίδιας ηλικίας. Σύμφωνα με τον «Οδηγό Ποδοσφαίρου Αναπτυξιακών Ηλικιών» της ΕΠΟ ο χωρισμός των παιδιών σε τμήματα προτείνεται να γίνεται κάθε δύο ηλικίες (ΕΠΟ, Οδηγός Αναπτυξιακών Ηλικιών).

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας συμφωνούν με τα αποτελέσματα των ερευνών των Helsen, et al., (1998b) και Helsen et al., (2000) σύμφωνα με τα οποία η προπόνηση είναι σημαντικός παράγοντας στην ανάπτυξη και εξέλιξη ενός ποδοσφαιριστή. Οι παίκτες διεθνούς επιπέδου έχουν αφιερώσει περισσότερες ώρες την εβδομάδα για προπόνηση στην καριέρα τους από αυτούς που αγωνίζονταν σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τον Relvas et al., (2010) τα μεγάλα ευρωπαϊκά σωματεία ποδοσφαίρου δίνουν μεγάλη έμφαση στην εκπαίδευση των νεαρών ποδοσφαιριστών και διαθέτουν στην οργανωτική τους δομή και τμήματα τα οποία παρέχουν ιατρική, ψυχολογική, κοινωνιολογική και σχολική στήριξη.

Φαίνεται ότι καταρρίπτεται η πέμπτη μηδενική υπόθεση που θέσαμε ότι η κατηγορία (επαγγελματική, ερασιτεχνική, τοπικό επίπεδο νομού) δεν επηρεάζει την εκπαίδευση στο παιδικό ποδόσφαιρο.

5.9. Ένατος στόχος – ερευνητικό ερώτημα

Το ένατο ερευνητικό ερώτημα - στόχος αφορούσε το αν υπάρχει σχέση του σχεδιασμού της εκπαίδευσης με την έδρα, την κατηγορία του σωματείου καθώς και με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την εφαρμογή της πολυμεταβλητής ανάλυσης διακύμανσης (MANOVA) συσχετίζοντας τις 3 παραμέτρους (έδρα, κατηγορία του σωματείου, κοινωνικά χαρακτηριστικά) με τους 5 παράγοντες που συνθέτουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης προκύπτει ότι:

- Η γεωγραφική περιοχή (Αστική Ημιαστική, Αγροτική) που δραστηριοποιείται το αθλητικό σωματείο παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης ($L = .908$, $F = 16.054$, $p < .001$). Τα σωματεία που έχουν έδρα σε αγροτικές περιοχές έχουν πιο χαμηλή βαθμολογία στους παράγοντες F2, F3 και F4 που αναφέρονται στους διδακτικούς στόχους, στους εκπαιδευτικούς στόχους και στο προσωπικό αντίστοιχα σε σχέση με τα Τμήματα υποδομής των αστικών και ημιαστικών περιοχών.
- Η κατηγορία που συμμετέχει το αθλητικό σωματείο παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης ($L = .910$, $F = 15.725$, $p < .001$). Τα σωματεία που έχουν Τμήματα υποδομής σε αγροτικές περιοχές συγκέντρωσαν χαμηλότερη βαθμολογία στους παράγοντες F4 και F5 που αναφέρονται στο επιστημονικό προσωπικό που υποστηρίζει το σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης και την υλικοτεχνική υποδομή σε σχέση με τα σωματεία που έχουν έδρα σε ημιαστικές και αστικές περιοχές.
- Από τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή: α) το δίπλωμα παίζει στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης ($L = .975$, $F = 2.041$, $p < .05$). Πιο συγκεκριμένα οι προπονητές που διαθέτουν

προπονητικό δίπλωμα δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στον παράγοντα F2 που αναφέρεται στους διδακτικούς στόχους. β) η εμπειρία του προπονητή ($L = .974$, $F = 4.153$, $p < .001$). Οι προπονητές με εμπειρία πάνω από 5 έτη δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στους παράγοντες F3 και F5 που αναφέρονται στους εκπαιδευτικούς στόχους και στην υποδομή, και γ) το μορφωτικό επίπεδο, η επαγγελματική κατάσταση και το ετήσιο εισόδημα του προπονητή δεν παίζουν στατιστικά σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης συνολικά ($p > .05$).

Τα τελευταία χρόνια η εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο και η παραγωγή ικανών ποδοσφαιριστών, οι οποίοι θα ανταποκρίνονται στις διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις του αθλήματος, αποτελεί προτεραιότητα για πολλά αθλητικά σωματεία. Τα σωματεία αυτά έχουν την ευθύνη να σχεδιάσουν ποδοσφαιρικά προγράμματα που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις του αθλήματος. Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης οι παράγοντες που χρειάζεται να ληφθούν υπόψη είναι: α) η γεωγραφική περιοχή που λειτουργεί το αθλητικό σωματείο. Τα σωματεία που λειτουργούν σε αστικές και ημιαστικές περιοχές φαίνεται ότι δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στον σχεδιασμό προγραμμάτων εκμάθησης παιδικού ποδοσφαίρου από ότι στις αγροτικές περιοχές. Η εξήγηση που μπορεί να δοθεί είναι ότι στις περιοχές με μεγαλύτερο πληθυσμό υπάρχουν περισσότερα παιδιά ίδιας ηλικίας, μεγαλύτερος αριθμός σωματείων και καλύτερη οργάνωση του αθλήματος. β) η κατηγορία στην οποία αγωνίζεται το αθλητικό σωματείο. Τα επαγγελματικά σωματεία που λειτουργούν Τμήματα υποδομής, εξ αιτίας του κανονισμού αδειοδότησης της ΕΠΟ, δείχνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης των Τμημάτων υποδομής, και γ) τα κοινωνικά χαρακτηριστικά (εκπαίδευση και εμπειρία) του προπονητή παίζουν σημαντικό ρόλο

τον σχεδιασμό της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης που απευθύνεται σε νεαρούς ποδοσφαιριστές.

Οι Cushion et al. (2003), αναγνωρίζουν τη σημασία της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής ανάπτυξης των προπονητών και αναφέρουν ότι εάν θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα προπονητή που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του αθλήματος χρειάζονται γνώσεις και από άλλες επιστημονικές περιοχές, πέρα από αυτές που προσφέρουν τα παραδοσιακά εκπαιδευτικά προγράμματα.

Φαίνεται ότι καταρρίπτεται η έκτη μηδενική υπόθεση ότι η Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του σωματίου (Αστική, Ημιαστική, Αγροτική περιοχή λειτουργίας του), η κατηγορία (επαγγελματική, ερασιτεχνική, τοπικό επίπεδο νομού) και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή (μορφωτικό επίπεδο, προπονητικό δίπλωμα, επάγγελμα, εισόδημα, εμπειρία) δεν επηρεάζουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.

5.10. Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας σύμφωνα με τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν έδειξαν ότι:

1. Στην Ελλάδα από τα 3.352 αθλητικά σωματεία τα 1293 διαθέτουν Τμήματα υποδομής. Η πλειοψηφία τους 1.069 (82,67%) Τμήματα υποδομής ανήκουν σε σωματεία που αγωνίζονται σε επίπεδο νομού. Τα 371 Τμήματα υποδομής ποσοστό 28,69% του συνολικού αριθμού των τμημάτων λειτουργούν στο νομό Αττικής και Θεσσαλονίκης.
2. Οι προπονητές που εργάζονται στο παιδικό ποδόσφαιρο διαθέτουν προπονητικά διπλώματα από πολλούς και διαφορετικούς φορείς και επίσης ένα σημαντικό ποσοστό προπονητών δε διαθέτει κανένα δίπλωμα.
3. Το ερωτηματολόγιο που αναπτύχθηκε φαίνεται ότι διαθέτει πολύ ικανοποιητική αξιοπιστία και εγκυρότητα και μπορεί να αποτελέσει ένα εργαλείο αξιολόγησης της παρεχόμενης ποιότητας εκπαίδευσης στα Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου.
4. Οι προπονητές είναι πολύ ικανοποιημένοι από την υλικοτεχνική υποδομή και τους διδακτικούς στόχους, μέτρια ικανοποιημένοι από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και είναι πολύ λίγο ικανοποιημένοι από τη χρονική διάρκεια και την επιστημονική στήριξη των εκπαιδευτικών ποδοσφαιρικών προγραμμάτων που εκπονούνται στα Τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου. Από τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης φαίνεται ότι καταρρίπτεται η πρώτη μηδενική υπόθεση $H_0 (1)$ της παρούσας έρευνας.
5. Το δίπλωμα του προπονητή επηρεάζει την εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταρρίπτουν τη δεύτερη μηδενική υπόθεση $H_0 (2)$ της παρούσας έρευνας.

6. Η κοινωνική διαστρωμάτωση του προπονητή αποτελεί σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο κατά συνέπεια καταρρίπτεται η τρίτη μηδενική υπόθεση H_0 (3) που τέθηκε.
7. Η Γεωγραφική περιοχή (Αστική, Ημιαστική, Αγροτική) που δραστηριοποιείται ένα αθλητικό σωματείο επηρεάζει την ποιότητα της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα καταρρίπτουν την τέταρτη μηδενική υπόθεση H_0 (4) της παρούσας έρευνας.
8. Δεν επιβεβαιώθηκε η πέμπτη μηδενική υπόθεση H_0 (5) σύμφωνα με την οποία η κατηγορία που συμμετέχει ένα ποδοσφαιρικό σωματείο που έχει Τμήματα υποδομής δεν επηρεάζει την ποιότητα της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.
9. Δεν επιβεβαιώθηκε η έκτη μηδενική υπόθεση H_0 (6) σύμφωνα με την οποία ο σχεδιασμός της εκπαίδευσης των παιδιών στο παιδικό ποδόσφαιρο δεν επηρεάζεται από τους παράγοντες: α) Γεωγραφική Διαστρωμάτωση του σωματείου, β) κατηγορία που αγωνίζεται το σωματείο, και γ) κοινωνικά χαρακτηριστικά του προπονητή.

5.11. Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Με βάση τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης κρίνεται χρήσιμο για το μέλλον:

- Να ερευνηθεί η δυνατότητα ενός συστήματος πιστοποίησης των Τμημάτων υποδομής με το οποίο να διασφαλίζεται η ποιότητα της ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.
- Να μελετηθούν τα χαρακτηριστικά του ελληνικού ποδοσφαίρου και οι τάσεις του αθλήματος με στόχο να εκπονηθεί ένας μακροχρόνιος σχεδιασμός ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης με ενιαίο χαρακτήρα σε εθνικό επίπεδο.

- Να μελετηθούν τρόποι συνεργασίας και επικοινωνίας των παραγόντων (σχολείο, σωματείο, οικογένεια) που αποτελούν το περιβάλλον ενός παιδιού που εκπαιδεύεται στο ποδόσφαιρο.
- Να ερευνηθεί αν η εκπαίδευση των προπονητών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εκπαίδευσης των παιδιών στο ποδόσφαιρο.
- Να μελετηθεί η χρήση της τεχνολογίας στη συστηματική επιμόρφωση των προπονητών παιδικού ποδοσφαίρου.
- Να μελετηθεί η δυνατότητα παραγωγής ενιαίου ποδοσφαιρικού υλικού (έντυπο και ηλεκτρονικό) σε συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας Αθλητισμού και Πολιτισμού, της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας και των συναφών Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων.
- Να μελετηθεί η οργάνωση των παιδικών πρωταθλημάτων στην Ελλάδα.
- Να διενεργηθούν μελέτες για την ανάπτυξη του γυναικείου ποδοσφαίρου στην Ελλάδα.

Η παρούσα έρευνα φιλοδοξεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης ποδοσφαιρικής εκπαίδευσης. Αποτυπώνει τις συνθήκες και δίνει στοιχεία για την πραγματική εικόνα του παιδικού ποδοσφαίρου στην Ελληνική επικράτεια. Είναι η πρώτη φορά που γίνεται έρευνα σε πανελλήνιο επίπεδο και αναφέρεται στους παράγοντες που επηρεάζουν τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης και την οργάνωση των Τμημάτων υποδομής.

Η αξιοποίηση των ευρημάτων της έρευνας, θα δώσει τη δυνατότητα στους φορείς που έχουν την ευθύνη για την ανάπτυξη του ποδοσφαίρου, να σχεδιάσουν στοχευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παιδιών και στις σύγχρονες απαιτήσεις του αθλήματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alkin, M.C. (1974). *Evaluation Theory Development*. Los Angeles: University of California, CSE.
- Anderson, J. & Gerbing, D. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin*, 103(3): 411-423.
- Αυγερινός, Θ. (2007). *Κοινωνιολογία του αθλητισμού*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Bailey, R. & Morley, D. (2006). Towards a model of talent in physical education. *Sport, Education and Society*, 11(3): 211-230.
- Bailey, R., Collins, P.F., MacNamara, A., Toms, M. & Pearce, G. (2010). *Participant Development in Sport: An Academic Review*. Leeds: Coachwise. Developmental contexts and sporting success: birth date and birthplace effects in national hockey league draftees 2000–2005. *British Journal of Sports Medicine*, 41: 515-517.
- Baker, J., Schonher, J., Cogley, S., Schimmer, G. & Wattie, N. (2009). Circumstantial development and athletic excellence: The role of date of birth and birthplace. *Journal of Sport Science*, 9(6): 329-339.
- Baker, J. & Horton, S. (2010). A review of primary and secondary influences on sport expertise. *High Ability Studies*, 15(2): 211-228.

- Baker, J, Cobley, S. & Schorer, J. (2012). *Talent Identification and Development in Sport. International Perspectives*. USA: Routledge.
- Balyi, I. & Williams, C.A. (2009). *Coaching the youth developing performer*. Leeds: Coachwise.
- Bergmann, D. (2000). An examination of the relationship between coaching and teaching, *Quest*, 52, 79-88.
- Bicskei, B. (2005). *Preparation of the new generation of soccer players*. Bloomington, Indiana: Author House.
- Βικιπαίδεια, Κατάλογος χωρών και εδαφών ανά πυκνότητα πληθυσμού. Retrieved on 10 March 2013 from: www.el.wikipedia.org.
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of educational objectives – Handbook I: Cognitive domain*. New York: David McKay Co. Inc.
- Bloom, B.S. (1985). *Developing Talent in Young People*. New York: Ballantines.
- Bompa, T., Haff, G. (2009). *Periodization. Theory and methodology of training*, 5th ed. USA. Human Kinetics.
- Bourdieu, P. (1986). *Distinction: a social critique of the judgment of taste*. London: Routledge.
- Bronfenbrenner, U. (1999). Environments in developmental perspective: theoretical and operational models, in S. L. Friedman & T.D.. Wachs (Eds). *Measuring environment across the life span. Emerging methods and concepts*. Washington: American Psychological Association Press.

- Bruggemann, D. (2007). *Coaching στο ποδόσφαιρο*, (επιμ. Κ. Τελμετίδης). Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Bruner, M., Macdonald, Pickett, W. & Cote, J. (2011). Examination of birthplace and birthdate in world junior ice hockey players. *Journal of Sports Sciences*, 29(12): 1337-1344.
- Burne, B. M. (1994). *Structural equation modeling with EQS and EQS/Windows: Basic concepts, applications and programming*. Thousand Oaks: Sage.
- Butler, J. (2006). Curriculum constructions of ability: enhancing learning through Teaching Games for Understanding (TGfU) as a curriculum model. *Sport, Education and Society*, 11(3): 243-258.
- Campbell, T. & Sullivan, P. (2005). The Effect of Standardized Coaching Education Program on the Efficacy of Novice Coaches. *Avante*, 11(1), 38-45.
- Capranica, L., Tessitore, A., Guidetti, L. & Figura, F. (2001). Heart rate and match analysis in pre-pubescent soccer players. *Journal of Sports Sciences*, 19(6): 379-384.
- Carlson, R. C (1988). The socialization of elite tennis players in Sweden: An analysis of the players's Background and development. *Sociology of Sport Journal*, 5: 241-256.
- Carron, A.V. (1982). Cohesiveness in sport groups: interpretations and considerations, *Journal of Sport Psychology*, 4: 123-128.

- Cassidy, T., Jones, R. & Potrac, P. (2009). *Understanding Sports Coaching. The social, cultural and pedagogical foundations of caching practice*. New York: Routledge.
- Cattenoy, C. & Gil, F. (2006). *Ποδόσφαιρο για μικρές ηλικίες*, (μετ. Α. Χατζίκου). Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Cohen, L. F., Manion, L. & Morisson, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*, (μετ. .Σ. Κυρανάκης, Μ.Μαυράκη, Χ. Μητσοπούλου, Π. Μπιθάρα, Μ Φιλοπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Conroy, D.E. & Coatsworth, D.J. (2006). Coach training as a strategy for promoting youth social development. *The Sport Psychologist*, 20: 128-144.
- Cote, J. (1999). The Influence of the Family in the Development of Talent in Sport. *The Sport Psychologist*, 13: 395-417.
- Cote, J. & Fraser - Thomas, J. (2007). Youth involvement in sport. In P. Crocker (ed.), *Sport psychology: a Canadian perspective*. Toronto: Person.
- Cote, J., Lidor, R. & Hackfort, D. (2007). ISSP Position Stand: To sample or to specialize? Seven postulates about youth sport activities that lead to continued participation and elite performance. *IJSEP*, 9: 7-17.
- Cote, J., MacDonald, D., Baker, J. & Abernethy, B. (2006). When “where” is more important “when”: Birthplace and birthdate effects on the achievement sporting expertise. *Journal of Sports Science*, 24(10): 1065-1073.
- Cote, J. & Salmela, J. (1996). The organizational tasks of high-performance gymnastic coaches. *Sports Psychologist*, 10(3): 247-260.

- Curtis, J. E., & Birch, J.S. (1987). Size of community of origin and recruitment to professional and Olympic hockey in North America. *Sociology of Sport Journal*, 4: 229-244.
- Cushion, C., Armour, K. & Jones, R. (2003). Coach Education and Continuing Professional Development: Experience and Learning to Coach, *Quest*, 55: 215-230.
- Cushion, C., Ford, P. & Williams, E. (2012). Coach behaviors and practice structures in youth soccer: Implications for talent development. *Journal of Sports Sciences*, 30(15): 1631-1641.
- Cushion, C., Nelson, K., Lyle, J., Jones, R., Stanford, R. & O'Callaghan, C. (2010). *Coach learning and development: a review of literature*. Leeds: Sports Coach UK.
- Γαργαλιάνος, Δ. (1988). *Οδηγός για νέους μάνατζερ*. Αθήνα. αυτοέκδοση.
- Γαργαλιάνος, Δ. & Ασημακόπουλος, Μ. (2006). *Δομή και Οργάνωση του Ελληνικού Αθλητισμού*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Γεωργούλας, Σ. & Χατζηευσταθίου, Δ. (2010). *Ο Αθλητισμός στην Κοινωνία και η Κοινωνία του Αθλητισμού*. Αθήνα: Νημερτής.
- Γραμματικόπουλος, Β. (2006). Εκπαιδευτική αξιολόγηση: Μοντέλα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. *Αναζητήσεις Φυσικής Αγωγής & στον Αθλητισμό*, 4(2): 237-246.

- Dawis, R. V. (1987). Scale construction. *Journal of Counseling Psychology*, 34: 481-489.
- De Knop, P., Engstrom, L.M. & Skirtsad, B. (1996). Worldwide trends in youth sport. In De Knop, P., Engstrom, L.M., Skirtsad, B., Weiss, M.R. (Eds), *Worldwide trends in youth sport*. Champaign, IL: Human Kinetics, pp 276-281.
- Demet, Y. (2012). Professional language use by pre-service English as a foreign language teachers in a teaching certificate program, *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 18: 1 59-73.
- Δαφέρμος, Β. (2013). *Παραγοντική Ανάλυση. Διερευνητική με το SPSS και επιβεβαιωτική με το LISREL και το AMOS, EQS, STATA*. Αθήνα: Ζήτη.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1999). *Αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης*. Αθήνα. Γρηγόρης.
- Δημητρόπουλος, Ε. (2007). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου*. Αθήνα. Γρηγόρης.
- DFB, Der Weite Weg zum Erfolg, (2013). Retrieved April 2, 2013, from www.dfb.de.
- Δράμπης, Κ, Κέλλης, Σ., Λιάπης, Δ., Μούγιος, Β., Σάλτας, Π. & Τερζίδης, Ι. (1996). *Το ποδόσφαιρο στην παιδική και στη εφηβική ηλικία*. Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Ελληνική Εταιρεία διοίκησης Αθλητισμού, (1997). *Το μάνατζμεντ του αθλητισμού*, (επιμ. Δ. Παπαδημητρίου., Δ. Γαργαλιάνος). Αθήνα: Αθλότυπο.

- Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία, (2000). *Προγραμματισμός. Σχεδιασμός του ετήσιου κύκλου προπόνησης των εθνικών ομάδων παιδών και νέων* (υπευθ. Β. Δανιήλ). Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία.
- Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία, (2008). *Σημειώσεις της Σχολής Προπονητών Ποδοσφαίρου, εξομοίωση γυμναστών - προπονητών UEFA*. Εκπαιδευτική ομάδα ΕΠΟ.
- Ελληνική Στατιστική Αρχή, (2009). *Συνοπτική Στατιστική Επετηρίδα*. Retrieved on 28 January 2013 from: www.dlib.statistics.gr.
- ΕΠΟ, Διοργανώσεις. Retrieved September 19, 2012, from www.epo.gr.
- ΕΠΟ, Grassroots: Το άνοιγμα στην κοινωνία. Retrieved July 9, 2012, from www.epo.gr.
- ΕΠΟ, Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων και Οικονομικό «ευ αγωνίζεσθαι», (2010). Retrieved September 26, 2012, from www.epo.gr.
- ΕΠΟ, Κ.Α.Π. Επαγγελματικών πρωταθλημάτων, Κ.Α.Π Ερασιτεχνικών Πρωταθλημάτων Κανονισμός Αγώνων Ποδοσφαίρου (2012). Retrieved October 3, 2012, from www.epo.gr.
- ΕΠΟ, Κανονισμός Ιδιότητας και Μετεγγραφών Ποδοσφαιριστών. Retrieved July 13, 2012, from www.epo.gr.
- ΕΠΟ, Κανονισμός Λειτουργίας Σχολής Προπονητών Ποδοσφαίρου Ελλάδος, (2011). Retrieved January 30, 2013, from www.epo.gr.

ΕΠΟ, Κανονισμός Προπονητών Ποδοσφαίρου, (2012). Retrieved January 28, 2013, from www.epo.gr.

ΕΠΟ, Καταστατικό, (2012). Retrieved September 14, 2012, from www.epo.gr.

ΕΠΟ, Λειτουργία σχολών προπονητών ποδοσφαίρου, (2012). Retrieved March 21, 2013, from www.epo.gr.

ΕΠΟ, Οδηγίες UEFA, (2010). Retrieved September 26, 2012, from www.epo.gr.

ΕΠΟ, Οδηγός Αναπτυξιακών Ηλικιών, (2013). Retrieved February 26, 2013, from www.epo.gr.

ΕΠΟ, Προκήρυξη αγώνων πρωταθλήματος Δ' Εθνικής ερασιτεχνικής κατηγορίας περιόδου, (2011-2012). Retrieved April 14, 2013, from www.epo.gr.

Ericsson, K. (1996). *The road to excellence: The acquisition of expert performance in the arts and sciences, sports and game*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Erickson, K., Bruner, M.W., MacDonald, D.J. & Cote, J. (2008). Gaining insight into actual and preferred sources of coaching knowledge, *International Journal of Sports Science and Coaching*, 3(4): 527-538.

Ericsson, K., Krampe, R. & Tesch-Romer, C. (1993). The role of the deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Journal of applied Sport Psychology*, 14: 154-171.

ΕΣΥΕ (2001). Δημογραφικοί πίνακες απογραφής: Αθήνα.

European Commission, (1995). Case c-415/93. Retrieved November 4, 2012, from www.eur-lex.europa.eu.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, (2007). Το μέλλον του Επαγγελματικού Ποδοσφαίρου στην Ελλάδα. Retrieved on 4 November 2012 from: <http://www.europarl.europa.eu>.

Ήραντος, Η. (1990). *Αθλητισμός και κοινωνία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Θεοδωράκης, Ι. & Γούδας, Μ. (1993). *Προπονητής και Αθλητική Ψυχολογία*. Θεσσαλονίκη: Σάλτο.

Θεοδωράκης, Ι., Γούδας, Μ. & Παπαϊωάννου, Α. (2001). *Ψυχολογική υπεροχή στον αθλητισμό*. Θεσσαλονίκη: Χριστοδουλίδη.

Θεοδωράκης, Ν. (1997). Σχεδιασμός οργανωτικού έργου, στο *το Μάνατζμεντ του αθλητισμού*, (επιμ. Δ. Παπαδημητρίου, Δ. Γαργαλιάνος). Αθήνα: Αθλότυπο.

Falkao, W., Bloom, G. & Gilbert, W. (2012). Coaches' Perceptions of a Coach Training Program Designed to Promote Youth Developmental Outcomes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 224(4): 429-444.

Farmer, P., Γαργαλιάνος, Δ. & Αυθίνος, Ι. (2006). *Σχεδιασμός, οργάνωση και διοίκηση αθλητικών εγκαταστάσεων*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

ΦΕΚ/τ. Β' /304/2003. ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αθήνα.

- Feltz, D.L., Chase, M.A., Moritz, S.E. & Sullivan, P.J. (1999). A conceptual model of coaching efficacy: Preliminary investigation and instrument development. *Journal Educational Psychologist*, 91:765-776.
- Φίλιας, Β. (1996). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και στις τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.
- FIFA, (2008). 58th Congress. Sydney, Australia. Retrieved on 11 July 2012 from: www.fifa.com.
- Φλώρος, Χ. (1993). *Σύγχρονη Διοικητική των Επιχειρήσεων*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
- Ford, P., Croix, M., Lloud, R., Meyers, R., Moosavi, M., Oliver, J., Till, K. & Williams, C. (2011). The Long-Term Athlete Development model: Physiological evidence and application. *Journal of Sports Sciences*, 29(4): 389-402.
- Fraser-Thomas, J. & Cote, J. (2006). Youth Sports: Implementing finding and moving Forward with research. *Athletic Insight*, 18(3): 1-14. Retrieved Απριλίου 24, 2013, from www.athleticinsight.com.
- Fraser-Thomas, J. & Cote, J. (2009). Understanding adolescents' positive and negative developmental experiences in sport. *The Sport Psychologist*, 23: 24-41.
- Fraser-Thomas, J., Cote, J. & Deakin, J. (2005). Youth sport programs: an avenue to foster positive youth development. *Physical Education & Sport Pedagogy*, 10(1): 19-40.

- Fraser-Thomas, J., Cote, J. & MacDonald, D.J. (2010). Community Size in Youth Sport Setting: Examining Developmental Assets and Sport Withdrawal. *PHENex Journal*, 2(2): 1-9.
- Gallahue, D. (2002). Αναπτυξιακή Φυσική Αγωγή για παιδιά, (μετ-επιμ. Χρ. Ευαγγελινού, Α. Παππά). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Gilbert, W., Gallimore, R. & Trudel, P. (2009). A Learning Community Approach to Coach Development in Youth Sport. 2(2). Retrieved on 6 April 2013 from: www.NASPEinfo.org.
- Gilbert, W. & Trudel, P. (2001). Learning to coach through experience: reflection in model youth sport coaches. *Journal of Teaching in Physical Education*, 21(1): 16-34.
- Gilbert, W. & Trudel, P. (2006). The coach as a reflective practitioner. In: Jones, R.L. (Eds), *The sports coach as educator: reconceptualising sports coaching*. London: Routledge.
- Hackfort, D. (1986). *Theorie und Analyse sportbezogener Aengstlichkeit* (Theory and analysis of sport-related trait anxiety). Schorndorf: Hofmann.
- Hansen, G. & Daniel, J. (1992). *Παιδικό ποδόσφαιρο*, (επιμ. Χ. Παπαδόπουλος). Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Harre, D. (1991). *Προπονητική. Μεγιστοποίηση της Αθλητικής Απόδοσης*, (μετ. – επιμ. Β., Κλεισούρας). Αθήνα: Αθανασόπουλος – Παπαδάμης και σια Ε.Ε.

- Helsen, W.F., Hodges, N.J., Van Winckel, J. & Starkes, J.I. (2000). The roles of talent, physically precocity and practice in the development of soccer expertise. *Journal of Sports Sciences*, 18(9): 727-736.
- Helsen, W.F., Starkes, J.I. & Hodges, N.J. (1998b). Team sport and the Theory of Deliberate Practice. *Journal of Sports and Exercise Psychology*, 20: 13-35.
- Hoecke, J., Schoukens, H. & De Knop, P., (2007). The impact of the quality management system Foot PASS on the structural dimensions of a professional football academy. In D. Papadimitriou (Eds.), *Proceeding of the 15th Congress of the European Association for Sport Management*, 382-384. Torino.
- Hu, L.T. & Bentler, P.M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6: 1-55.
- Joreskog, K.G. & Sorbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language*. USA: Scientific Software International.
- Juniper, E.F., Guyatt, G.H., Cox, F.M., Ferrie, P.J. & King, D.R. (1999). Development and validation of the mini asthma quality of life questionnaire. *European Respiratory Journal*, 14: 32-38.
- Καμπίτσης, Χ. (2004). *Η έρευνα στις αθλητικές επιστήμες*. Θεσσαλονίκη: Τσιαρτσάνης Αθανάσιος & Σια Ο.Ε.
- Καραγεώργος, Δ. (2002). *Μεθοδολογία έρευνας στις επιστήμες της αγωγής*. Αθήνα: Σαβάλλας.

- Καψάλης, Α. & Παπασταμάτης, Α. (2000). *Εκπαίδευση ενηλίκων. Γενικά εισαγωγικά θέματα*. Τόμος Α., Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Κέλλης, Σ. (2003). Σημειώσεις μαθήματος *Προπονητικής*. Θεσσαλονίκη. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο.
- Κιουμουρτζόγλου, Ε. & Πολλάτου, Ε. (1991). *Εισαγωγή στην Κινητική Μάθηση*. Αθήνα- Κομοτηνή: Σακκουλά.
- Κλεισούρας, Β. (1989). *Εργοφυσιολογία*. Αθήνα: Παρισιανός.
- Kock, W. & Krauspe, D. (1996). *Προπόνηση ποδοσφαίρου στην κατηγορία παιδών*. (επιμ. Κ., Δράμπης). Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Κολλιάδης, Ε. (1997). *Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα.
- Κωνσταντινάκος, Π. (2008). *Η οργάνωση της άσκησης – άθλησης στην ελληνική κοινωνία*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Laios, A. (2005). The educational system for training coaches in Greece. *International Journal of Educational Management*, 19(6): 500-504.
- Λάιος, Α. (2005). *Οργανωτικές και διοικητικές δεξιότητες του προπονητή*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Laker, A. (2006). *Beyond the boundaries of Physical Education*. USA: Routledge falmer.
- Larson, R.W. (2000). Towards a psychology of positive youth development. *American Psychologist*, 55(1): 170-183.

- Lee, M. (2002). *Coaching children in sport. Principles and practice*. New York: Taylor & Francis.
- Lemyre, F., Trudel, P., Durand-Bush, N. (2007). How Youth-Sport Coaches Learn to Coach. *The Sport Psychology*, 21: 191-209.
- Letzelter, M. (1988). *Προπονητική*, (μετ.-επιμ. Σ. Κέλλης). Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Lidor, R., Cote, J., Arnon, M., Zeev, A. & Cohen-Maoz, S. (2010). Relative Age and Birthplace Effect in Division 1 Players – Do They Exist in a Small Country? *Talent Development & Excellence*, 2(2): 181-192.
- Lyle, J. & Cushion, C. (2011). *Sports Coaching. Professionalisation and Practice*. London: Elsevier .
- MacDonald, D.J., King, J., Cote, J. & Abernethy, B. (2009). Birthplace effects on the development of female athletic talent. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 12: 234-237.
- Μαλάτος, Α. (2006). Υφυπουργείο Πολιτισμού – Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, στο *Δομή και Οργάνωση του Ελληνικού Αθλητισμού*, (επιμ. Δ. Γαργαλιάνος, Μ. Ασημακόπουλος). Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Malete, L., & Feltz, D.L. (2000). The effect of a coaching education program on coaching efficacy. *The Sport Psychologist*, 14: 410-417.
- Markland, R. & Martinek, T. (1988). Descriptive analysis of coach augmented feedback given to high school varsity female volleyball players. *Journal of Teaching in Physical Education*, 7: 289-301.

- Maron, B.J., Epstein, S.E. & Roberts, W.C. (1986). Causes of sudden cardiac death in competitive athletes. *J Am Coll Cardiol*, 7: 204-214.
- Maron, B.J., Shirani, J., Poliac, L.C., Mathenge, R., Roberts, W.C. & Mueller, F.O. (1996). Sudden death in young competitive athletes: clinical, demographic and pathological profiles: *JAMA*, 276: 199-204.
- Martens, R (1993). *Προπονητής και Αθλητική Ψυχολογία*, (επιμ. – μετ. Γ. Θεοδωράκης, Μ. Γούδας. Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Martens, R. (2001). *Directing youth sports programs*. USA: Human Kinetics.
- Martin, D. (1994). *Προπόνηση στην παιδική και εφηβική ηλικία*, (επιμ. Σ. Κέλλης). Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Martin, D., Klaus, C. & Klaus, L. (2000). *Εγχειρίδιο Προπονητική, Γ' έκδοση*, (επιμ. Κ. Ταξιλάρης, Β. Γούργουλης). Αθήνα: Αλφάβητο.
- Martindale, R., Collins, D. & Daubney, J. (2005). Talent development: A guide for Sport: *Quest*, 57: 353-375.
- Ματσαγγούρας, Η. (1998α). *Στρατηγικές Διδασκαλίας. Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Miller, P. & Kerr, G. (2002). The athletic, academic and social; experiences of intercollegiate student-athletes. *Journal of Sport Behavior*, 25(4): 346-368.
- Misener, K. & Danylchuk, K. (2009). Coaches' Perceptions of Canada's National Coaching Certifications Program (NCCP): Awareness and Value. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 4(2): 233-243.

- Montana, P. & Charnov, B. (2006). *Μάνατζμεντ*, (επιμ. Γ. Κατσαντώνης). Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Μουντάκης, Κ. (1992). *Η Φυσική αγωγή στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο*. Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Μουντάκης, Κ. (1998). Η ανάγκη Αξιολόγησης των Στόχων της Φυσικής Αγωγής για μια Επιστημονικά Οργανωμένη Διδασκαλία. *Φυσική Αγωγή – Αθλητισμός - Υγεία*, 4/5: 17-28.
- Μουντάκης, Κ. (2009). *Σημειώσεις του μαθήματος Προγραμματισμού και διαχείρισης αθλητικών δραστηριοτήτων*: Σπάρτη.
- Μπαγιάτης, Κ. (1990). *Μέθοδοι έρευνας. Στην εκπαίδευση και τη Φυσική Αγωγή*. Θεσσαλονίκη: Χριστοδουλίδη.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2009). *Ετυμολογικό λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο λεξικολογίας.
- Μπουραντάς, Δ. (1992). *Μάνατζμεντ – Οργανωτική θεωρία και Συμπεριφορά*. Αθήνα: TEAM.
- Μπουρνέλη, Ν. (2006). *Κινητική Δημιουργικότητα. Ειδικό πρόγραμμα ανάπτυξης κινητικής δημιουργικότητας για παιδιά*. Αθήνα: αυτοέκδοση.
- Νικολάου, Ι (2006). *Διοικώντας το ανθρώπινο κεφάλαιο. Ελληνική μελέτη περίπτωσης*. Αθήνα: Σιδέρης.
- Νόμος 879/1979.

Νόμος 2725/1999.

NRCIM, (2002). *Community programs to promote youth development*. Washington, DC: National Academy Press.

NSCAA, (2004). *The soccer coaching bible*. USA: Human Kinetics.

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory*. New York: McGraw Hill Book Co.

Ξωχέλης, Π. (1986). *Παιδαγωγική του σχολείου*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

Παπαδημητρίου, Δ. (2005). *Διοίκηση αθλητικών οργανισμών και επιχειρήσεων*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Παπαδόπουλος, Α., Μουντάκης, Κ., Στεργιούλας, Α. & Κωνσταντινάκος, Π. (2011). *Κατασκευή ερωτηματολογίου για τη διερεύνηση των παραγόντων οργάνωσης του παιδικού ποδοσφαίρου στην Ελλάδα*. Πρακτικά 19^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής, Κομοτηνή.

Παπαλεξανδρή, Ν. & Μπουραντάς, Δ. (2003). *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*. Αθήνα: Μπένου.

Παπαμίχου, Α., Διγγελίδης, Ν. & Παπαϊωάννου Α. (2004). *Επίδραση του πρακτικού στυλ διδασκαλίας και των επιλογών στην εσωτερική και εξωτερική παρακίνηση σε επίπεδο κατάστασης: Ένα παρεμβατικό πρόγραμμα στην Πέμπτη και Έκτη δημοτικού σχολείου*. Πρακτικά 3^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Αθλητικής Ψυχολογίας, Τρίκαλα.

Παππάς, (2002). *Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δάρδανος.

- Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας*. Αθήνα: αυτοέκδοση.
- Πατσιαούρας, Α. Κεραμιδάς Π. & Παπανικολάου, Ζ., (2004). *Προσαρμογή του ερωτηματολογίου παρακίνησης για συμμετοχή στον αθλητισμό (PMQ) σε Ελληνικό πληθυσμό*. Πρακτικά 3^ο Διεθνούς Συνεδρίου Αθλητικής Ψυχολογίας, Τρίκαλα.
- Patton, M. Q. (1978). *Utilization Focused Evaluation*. Beverly Hills: Sage.
- Penney, D. Brooker, R., Hay, P., Gillespie, L. (2009). Curriculum, pedagogy and assessment: three message systems of schooling and dimensions of quality physical education. *Sport, education and Society*, 14(4), 421-442.
- Perkins, D., Jacobs, J., Barber, B. & Eccles, J. (2004). Childhood and adolescent sports participation as predictors of participation in sports and physical fitness activities during youth adulthood. *Youth and Society*, 3: 495-520.
- Πιπερόπουλος, Γ. (1997). *Κοινωνιολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Portac, P., Brewer, C., Jones, R., Armour, K. & Hoff, J. (2005). Toward an Holistic Understanding of the Coaching Process. *Quest*, 52(2): 186-199.
- Randall, L. & McKenzie, T. (1987). Spectator verbal behavior in organizes youth soccer: A descriptive analysis. *Journal of Sport Behavior*, 11: 200-211.
- Reily, T, Bangsbo, J. & Franks, A. (2000). Anthropometric and physiological predispositions for elite soccer. *Journal of Sports Sciences*, 18(9): 669-683.

- Reilly, T. & Gilbourne, D. (2003). Science and football: a review research in the football codes. *Journal of Sports Science*, 21: 693-705.
- Reilly, T., Williams, A.M., Nevill, A. & Franks, A. (2000). A multidisciplinary approach to talent identification in soccer. *Journal of Sports Sciences*, 18: 695-702.
- Relvas, H., Littlewood, M., Nesti, M., Gilbourne, D. & Richardson, D. (2010). Organizational Structures and Working Practices in Elite European Professional Football Clubs: Understanding the Relationship between Youth and Professional Domains, *European Sport Management Quarterly*, 10 (2): 165-187.
- Richardson, D. (1999). Responsibility of the coach in the academic development of the young player. *Insight – The F.A Coaches Association Journal*, 3(2): 1-9.
- Robinson, J., Shaver, P., & Wrightman, L. (1991). *Measures of personality and Social Psychological Attitudes*. U.S.A: Academic Press.
- Schmidt, R. (1993). *Κινητική μάθηση και απόδοση*, (επιμ. Ε. Κιουμουρτζόγλου). Θεσσαλονίκη: Αθλότυπο.
- Simon, H.A. & Chase, W.G. (1973). Skill in chess. *American Scientist*, 61: 394-403.
- Smith, R.E. & Smoll, F.L. (1997). Coaching the coaches: Youth sports as a scientific and applied behavior setting. *Current Directions in Psychological Science*, 6(1): 16-21.

- Smith, R. & Smoll, F. (1997). Coaching-mediated team building in youth sports. *Journal of Applied Sport Psychology*, 9(1): 114-132.
- Smoll, F., Smith, R., Barrett, N. & Everett, J (1993). Enhancement of children's self-esteem through social support training for youth sport coaches. *Journal of Applied Psychology*, 78(4): 602-610.
- Soberlak, P., & Cote, J. (2003). The developmental activities of professional ice hockey players. *Journal of Applied Sport Psychology*, 15: 41-49.
- Σουγλής, Α., Ζώρζου, Α., Ζώρζου, Ι., Λαϊός, Α. & Σωτηρόπουλος, Α. (2011). Διερεύνηση κινήτρων συμμετοχής στο άθλημα του ποδοσφαίρου αθλητών αναπτυξιακών ηλικιών. Πρακτικά 12^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Διοίκησης Αθλητισμού και Αναψυχής, Βόλος.
- IBM SPSS Inc. (2010). New York: Armonk.
- Stafford, I. (2005). *Coaching for Long-term Athlete Development*. Leeds: Coachwise.
- Stevens, J. (1996). *Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences* (3rd ed.) N.J.: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Stolen, T., Chamari, K., Castagna, C. & Wisloff, U. (2005). Physiology of Soccer. An Update. *Sports Med*, 35(6): 501-536.
- Stratton, G., Reilly, T., Williams, A.M. & Richardson, D. (2004). *Youth soccer from science to performance*. USA. Routledge.

- Stufflebeam, D.L. (1971). The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. *Journal of Research and Development in Education*, 5: 19-25.
- Sullivan, P., Paquette, K. & Holt, N. (2012). The Relation of Coaching Context and Coach Education to Coaching Efficacy and Perceived Leadership Behaviors in Youth Sport. *The Sport Psychologist*, 26: 122-134.
- Super League, Απολογισμός 2011-2012. Retrieved October 3, 2012, from www.superleaguegreece.net.
- Super League, Αρχεία περιόδου 2010-2011. Retrieved August 7, 2012, from www.superleaguegreece.net.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (1989). *Using multivariate statistics (2nd ed.)*. New York: Harper & Row.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics (5th ed.)*. Boston: Pearson International Edition, Allyn and Bacon.
- The FA, (2012). Retrieved April 14, 2013, from www.thefa.com.
- The FA, Their game (2012). Youth Football Development. Retrieved January 31, 2013, from www.thefa.com.
- Thomas, J., & Nelson, J. (2003). *Μέθοδοι έρευνας στη Φυσική Δραστηριότητα*. (μετ. – επιμ., Κ. Καρτερολιώτης). Αθήνα: Πασχαλίδης.

- Thorpe, R., Bunker, D. & Almond, L. (1986). *Rethinking games teaching*.
Loughborough: Loughborough University.
- Tinnig, R. (2010). *Pedagogy and Human Movement. Theory, practice, research*. New
York: Routledge.
- Τρικάλης, Χ, Παπανικολάου, Ζ., Σούλας, Δ., Διγγελίδης, Ν. & Πατσιαούρας, Α.
(2010). Διερεύνηση Κινήτρων Συμμετοχής Μαθητών – Αθλητών σε
Ακαδημίες Ποδοσφαίρου. *Διοίκηση Αθλητισμού & Αναψυχής*, 7(1): 3-13.
- Τσιλιγκίρογλου-Φαχαντίδου, Α. (2002). Διατροφή και ανάπτυξη στη νηπιακή,
παιδική και εφηβική ηλικία, στο Χασαπίδου, Μ.& Τσιλιγκίρογλου-
Φαχαντίδου, Α.: *Διατροφή για Υγεία Άσκηση & Αθλητισμό*. Θεσσαλονίκη:
University Studio Press.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic Principles of curriculum and instruction*. Chicago
University OF Chicago Press.
- Τζάχου – Αλεξανδρή, (1989). Γυμνάσιο χώρος άθλησης και παιδείας, στο *Το Πνεύμα
και το Σώμα. Οι αθλητικοί αγώνες στην Αρχαία Ελλάδα*. Υπουργείο
Πολιτισμού.
- UEFA, (2005). We care about football. Retrieved July 6, 2012, from www.uefa.com.
- UEFA, (2010). Club Licensing and Financial Fair Play Regulations, edition 2010.
Retrieved July 6, 2012, from www.uefa.com.
- UEFA, Benchmarking report, (2010). Retrieved January 29, 2013, from
www.uefa.com.

- UEFA, Grassroots (2005). Grassroots football. *Uefa's Football Development Division*, 2: 1-15. Retrieved February 29, 2012, from www.uefa.com.
- UEFA, Respect Fair Play, (2011-2012). Retrieved October 4, 2012, from www.uefa.com.
- ΥΠΕΠΘ, (1997). *Η Φυσική Αγωγή στο Δημοτικό Σχολείο. Βιβλίο για το διδάσκοντα*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Υπουργείο Πολιτισμού, (2004). *Ο Σύλλογος το Ζωντανό Κύτταρο του Αθλητισμού*. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.
- Van Hoecke, J. (2011). *The Classification of the youth academies in German in Professional Football Club*. Proceeding of the 19th Conference of the European Association for the Sport Management, Madrid.
- Van Hoecke, J., Schoukens, H. & De Knop, P., (2006); *Foot PASS: a Constructive and Distinctive Quality System for Youth Academies of Professional Clubs*. In: Papadimitriou, D. (Eds.). Proceeding of the 14th Congress of the European Association for Spot Management, Nicosia.
- Vayens, R., Courtis, A. & Philippaerts, R. (2005). Evaluation of the «under 21 rule»: Do young adult soccer players benefit? *Journal of Sports Sciences*, 23: 1003-1012.
- Vein, H. (2007). *Developing youth football player*. Champaign IL: Human Kinetics.
- Vygotsky, L (2000). *Νους στην κοινωνία*. (επιμ. Σ. Βοσνιάδου). Αθήνα: Gutenberg.

- Ward, P. & Williams, A.M. (2003). Perceptual and cognitive skill development in soccer: The Multidimensional Nature of Expert Performance. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 25: 93-111.
- Whitney, E.N. & Rolfes, S.R. (1999). *Understanding Nutrition*. 8th Edition. U.S.A.: Thomson Publishing Inc.
- Wiersma, L.D. (2000). Risks and benefits of youth sport specialization: Perspectives and recommendations. *Pediatric Exercise Science*, 12: 77-87.
- Williams, A.M & Franks, A. (1998). Talent identification in soccer. *Sports, Exercise and Injury*, 4: 159-165.
- Williams, A.M. & Hodges, N. (2005). Practice, instruction and acquisition in soccer: Challenging tradition. *Journal of Sports Sciences*, 23(6): 637-650.
- Williams, A.M. & Reilly, T. (2000). Talent identification and development in soccer, *Journal of Sports Science*, 18: 657-667.
- Williams, A.M., & Richardson, D (2006). The key to the World Cup: Environmental influences on the Development of Expertise in Football. *Journal of Sport Science and Physical Education*. Retrieved January 6, 2013, from www.icsspe.org.
- Winnick, J. (2011). *Adapted Physical Education and Sport*. USA: Human Kinetics.
- Worthen, B.R. & Sanders, J.R. (1987). *Educational Evaluation: Theory and Practice*. Ohio: Jones.

Wuerth, S., Lee, M.J. & Alfermann, D. (2004). Parental involvement and athletes' career in youth sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 5(1): 21-23.

XXIX Ordinary UEFA Congress in Tallinn, Estonia. Retrieved July 7, 2012, from www.uefa.com.

Ζαβλανός, Μ. (2002). *Οργανωτική συμπεριφορά*. Αθήνα: Σταμούλης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Κατάλογος καταγραφής στοιχείων από τις Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων

ΕΠΣ:

Ο αριθμός των αντρικών σωματείων της Ε.Π.Σ. που συμμετέχουν στις ποδοσφαιρικές διοργανώσεις το 2010-2011 είναι:

1. Α΄ Εθνική κατηγορία (Super League): σωματεία
2. Β΄ Εθνική κατηγορία (Football League): σωματεία
3. Γ΄ Εθνική κατηγορία (Football League 2):σωματεία
4. Δ΄ Εθνική κατηγορία:σωματεία
5. Τοπικά πρωταθλήματα νομού:σωματεία

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Συνοδευτική επιστολή προς τις Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων για την συμπλήρωση του καταλόγου με στοιχεία που αφορούν την οργάνωση του ποδοσφαίρου στην περιοχή ευθύνη τους.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Ορθίας Άρτεμιδος και Πλαταιών
Τ.Κ. 23100 ΣΠΑΡΤΗ
Τηλ.: 27310-89672, 27310-89657
FAX: 27310-89678

Σπάρτη 13 Ιανουαρίου 2011
Αριθμ. Πρωτ.:

Προς: Τον κ. πρόεδρο της
Ε.Π.Σ.....

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Το Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου διεξάγει μια πανελλήνια έρευνα, η οποία αφορά την οργάνωση των Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου στη χώρα μας.

Σας παρακαλούμε να συμπληρώσετε την κατάσταση (σας επισυνάπτομε υπόδειγμα) στην οποία θα αναγράφονται ο αριθμός των αντρικών σωματείων που συμμετέχουν στις ποδοσφαιρικές διοργανώσεις τη χρονιά 2010-2011, καθώς και τα ονόματα των Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου που συμμετέχουν στις διοργανώσεις της Ένωσής σας.

Σας παρακαλούμε αν μπορείτε επίσης να μας δώσετε το όνομα και το τηλέφωνο των υπευθύνων των Τμημάτων υποδομής προκειμένου να έλθουμε σε επικοινωνία μαζί τους για τις ανάγκες της εν λόγω έρευνας. Την κατάσταση μπορείτε να μας τη στείλετε ταχυδρομικά ή στο φαξ με αριθμό: 27310 89678. Τα προσωπικά δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της εν λόγω έρευνας.

Για οποιαδήποτε ερώτηση ή διευκρίνιση μπορείτε να απευθύνεστε στον κ. Παπαδόπουλο Ανδρέα, τηλ. 6977015151, e-mail: andpaplg@yahoo.gr.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με εκτίμηση

Μουντάκης Κων/νος,
Αναπληρωτής Καθηγητής,
Πρόεδρος του Τμήματος Οργάνωσης
και Διαχείρισης Αθλητισμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Συνοδευτική επιστολή του ερωτηματολογίου προς τον υπεύθυνο του Τμήματος υποδομής του ποδοσφαιρικού σωματείου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Ορθίας Άρτεμιδος και Πλαταιών
Τ.Κ. 23100 ΣΠΑΡΤΗ
Τηλ.: 27310-89672, 27310-89657
FAX: 27310-89678

Σπάρτη 31 Ιανουαρίου 2011
Αριθμ. Πρωτ.:

Προς:
Τον υπεύθυνο του Τμήματος υποδομής
του ποδοσφαιρικού σωματείου
.....
.....

Αξιότιμε κύριε,

Το Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου διεξάγει μια πανελλήνια έρευνα, η οποία αφορά την οργάνωση των Τμημάτων υποδομής ποδοσφαίρου στη χώρα μας.

Σας παρακαλούμε να συμπληρώσουν οι προπονητές των Τμημάτων υποδομής της ομάδας σας το συνημμένο ερωτηματολόγιο ανώνυμα και να το επιστρέψετε στο φάκελο που εσωκλείεται.

Για οποιαδήποτε ερώτηση ή διευκρίνιση μπορείτε να απευθύνεστε στον κ. Παπαδόπουλο Ανδρέα, τηλ. 6977015151, e-mail: andpaplg@yahoo.gr.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με εκτίμηση

Μουντάκης Κων/νος,
Καθηγητής
Πρόεδρος του Τμήματος Οργάνωσης
και Διαχείρισης Αθλητισμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1^ο μέρος

1. **Μόρφωση:** Δημοτικό , Γυμνάσιο , Λύκειο , ΤΕΙ , ΑΕΙ , Μεταπτυχιακό
2. **Επάγγελμα:** Δημόσιο τομέα , Ιδιωτικό τομέα , Ελεύθερος Επαγγελματίας , Άλλο
3. **Εισόδημα ετήσιο:** ως-10.000ευρώ , 10.001-20.000 , 20.001-30.000 , πάνω από 30.001
4. **Ξένη γλώσσα:** Αγγλικά , Γαλλικά , Γερμανικά , Άλλη γλώσσα , Καμία
5. **Ηλικία:** 20-30 , 31-40 , 41-50 , 51- και άνω
6. **Εμπειρία προπονητική:** 0-5 , 6-10 , 11-15 , 16-20 , 21-και πάνω
7. **Δίπλωμα Προπονητή:** ΤΕΦΑΑ , ΤΕΦΦΑ- Ειδικότητα Ποδόσφαιρο , ΕΠΟ - ΟΥΕΦΑ , ΓΓΑ , Δίπλωμα από άλλη χώρα , Χωρίς δίπλωμα
8. **Έδρα της ακαδημίας βρίσκεται:** σε αστική (πάνω από 100.000 κάτοικοι) , σε ημιαστική (10.000-100.000) , σε αγροτική περιοχή (ως 10.000 κάτοικοι)
9. **Κατηγορία που ανήκει το σωματείο:** Α΄, Β΄, Γ΄ εθνικής κατηγορίας , Δ΄ εθνικής κατηγορίας , Τοπικό σωματείο νομού

2^ο μέρος

10. **Συνδρομή των παιδιών:** είναι δωρεάν , κοστίζει ως 30 ευρώ/μήνα , πάνω από 30 ευρώ/μήνα
11. **Τμήματα ακαδημίας:** αγωνιστικά(παίζουν πρωτάθλημα: ΕΠΣ, ΠΑΕ, κ.ά.) , μαζικού , μεικτά
12. **Η ακαδημία έχει υπεύθυνο εκπαίδευσης:** ΝΑΙ , ΟΧΙ , ΔΓ/ΔΑ
13. **Πόσους προπονητές έχει η ακαδημία;** ως 2 , 3-4 , 5-8 , πάνω από 8
14. **Πόσα τμήματα έχει η ακαδημία;** ως 2 , 3-4 , 5-8 , πάνω από 8
15. **Ποιος είναι ο αριθμός των παιδιών σε κάθε τμήμα;** ως 10 , 10-16 , 16-22 , 22 και πάνω
16. **Ο χωρισμός των τμημάτων γίνεται:** ηλικία/τμήμα , 2 ηλικίες/τμήμα , 3 ηλικίες/τμήμα , άλλο
17. **Πόσες προπονήσεις κάνει το τμήμα την εβδομάδα;** ως 2 , 3-4 , πάνω από 4
18. **Η ακαδημία διατηρεί ατομικό φάκελο με στοιχεία από την εκπαίδευση κάθε παιδιού;**
ΝΑΙ , ΟΧΙ , ΔΓ/ΔΑ
19. **Η ακαδημία δίνει έκθεση προόδου στο τέλος της χρονιάς στους γονείς των παιδιών;**
ΝΑΙ , ΟΧΙ , ΔΓ/ΔΑ
20. **Η ακαδημία έχει ενιαίο γραπτό σχεδιασμό εκπαίδευσης για όλα τα τμήματα;**
ΝΑΙ , ΟΧΙ , ΔΓ/ΔΑ
21. **Στην ακαδημία προβλέπεται αξιολόγηση;** ΝΑΙ , ΟΧΙ , ΔΓ/ΔΑ

3^ο μέρος

{Στους παρακάτω πίνακες παρακαλώ να συμπληρωθούν όλες οι απαντήσεις με ένα (v)}.

Ο σχεδιασμός εκπαίδευσης της ακαδημίας γίνεται για:		καθόλου	λίγο	μέτρια	πολύ	πάρα πολύ
1.	Ένα έτος					
2.	Δύο - τρία έτη					
3.	Τέσσερα έτη και πάνω					

Στην εκπαίδευση πόση σημασία δίνετε:		καθόλου	λίγο	μέτρια	πολύ	πάρα πολύ
1.	Στην τεχνική					
2.	Στην τακτική					
3.	Στη φυσική κατάσταση					
4.	Στο τίμιο παιχνίδι (fair play)					
5.	Στο σεβασμό (συμπαίκτη, αντιπάλου, διαιτητή, κ.ά)					
6.	Σε θεωρητικές γνώσεις ποδοσφαίρου - κανονισμούς					
7.	Στη συνειδητοποίηση της ανάγκης για «δια βίου» άσκηση					

Η εκπαίδευση στην ακαδημία περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως:		καθόλου	λίγο	μέτρια	πολύ	πάρα πολύ
1.	Συμμετοχή σε τουρνουά - γιορτές - βραβεύσεις αθλητών					
2.	Τακτικές παιδαγωγικές συναντήσεις μεταξύ των προπονητών					
3.	Επιμόρφωση των προπονητών					
4.	Ενημερωτικές - επιμορφωτικές συναντήσεις γονιών					
5.	Συνεργασία με το σχολείο του παιδιού					

Η ακαδημία συνεργάζεται με:		καθόλου	λίγο	μέτρια	πολύ	πάρα πολύ
1.	Αθλίατρο					
2.	Ψυχολόγο					
3.	Εργοφυσιολόγο					
4.	Φυσιοθεραπευτή					
5.	Διατροφολόγο					
6.	Γιατρό στις προπονήσεις					

Η ακαδημία διαθέτει:		καθόλου	λίγο	μέτρια	πολύ	πάρα πολύ
1.	Αγωνιστικό χώρο σε καλή κατάσταση (ποιότητα)					
2.	Αγωνιστικό χώρο που καλύπτει τις ανάγκες της προπόνησης (χώροι)					
3.	Αποδυτήρια σε καλή κατάσταση					
4.	Μπάλες αρκετές για προπόνηση					
5.	Αθλητικά υλικά προπόνησης(κώνοι, διακριτικά φανελάκια, όργανα εξάσκησης της συναρμογής, κ.ά)					

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ			
1.	Α. Ο. Ν. ΑΣΤΕΡΑΣ	40	Α. Π.Ε. ΛΑΓΚΑΔΑ
2.	Α. Ο. ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	41	Α. Π.Ο. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΟΣ
3.	Α. Γ.Σ. ΣΦΑΚΙΩΝ	42	Α. Π.Σ. ΠΑΝΤΡΙΑΔΙΚΟΣ
4.	Α. Ε. ΑΣΣΙΤΩΝ	43	Α. Σ. ΑΒΕΣΤΟΠΕΤΡΑΣ
5.	Α. Ε. ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ	44	Α. Σ. ΑΝΑΓ/ΣΗ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ
6.	Α. Ε. ΝΕΑΠΟΛΗΣ	45	Α. Σ. ΕΝΙΠΠΕΑΣ
7.	Α. Ε. ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ	46	Α. Σ. ΘΕΣΠΡΩΤΟΣ
8.	Α. Ε. ΣΠΑΡΤΗΣ	47	Α. Σ. ΜΑΧΗΤΕΣ ΠΕΥΚΩΝ
9.	Α. Ε. ΑΙΓΙΝΑΣ	48	Α. Σ. ΝΕΑ ΝΙΚΗ
10.	Α. Ε. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	49	Α. Σ. ΠΕΠΛΟΥ
11.	Α. Ε. ΔΙΜΗΝΙΟΥ	50	Α. Σ. ΡΟΔΟΣ
12.	Α. Ε. Κ	51	Α. Σ. ΘΗΛΥΚΡΑΤΗΣ
13.	Α. Ε. ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	52	Α. Ε. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ
14.	Α. Ε. ΣΚΑΛΑΣ	53	Α. Ε. ΑΤΣΠΙ - ΠΡΙΝΕ
15.	Α. Ε. Τ.	54	Α. Ε. ΕΥΟΣΜΟΥ
16.	Α. Ε. ΦΙΛΥΡΟΥ	55	Α. Ε. ΚΥΔΩΝΙΩΝ
17.	Α. Μ. Σ. ΓΑΛΑΤΙΝΗΣ	56	Α. Ε. ΛΟΓΓΑΝΙΚΟΥ
18.	Α. Ο. ΑΚΟΥΜΙΩΝ	57	Α. Ε. ΒΙΑΣ
19.	Α. Ο. ΑΚΡΙΤΑΣ	58	Α. Ε. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
20.	Α. Ο. ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΕΥΡΙΠΟΥ	59	Α. Ε. ΠΟΝΤΙΩΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
21.	Α. Ο. ΑΝΘΟΥΠΟΛΗΣ	60	Α.Ο. ΑΡΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
22.	Α. Ο. ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΚΡΑΙΦΝΙΟΥ	61	Α.Ο. ΑΣΤΕΡΑΣ
23.	Α. Ο. ΑΤΛΑΝΤΙΣ	62	Α.Ο. ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ
24.	Α. Ο. ΗΛΥΣΙΑΚΟΣ	63	Α.Ο. ΒΡΟΝΤΑΜΑΣ
25.	Α. Ο. ΚΑΣΤΩΡ	64	Α.Ο. ΓΙΑΝΝΕΝΑ
26.	Α. Ο. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	65	Α.Ο. ΗΦΑΙΣΤΟΣ
27.	Α. Ο. ΚΟΥΒΑΡΑ	66	Α.Ο. ΚΗΠΟΥΠΟΛΗΣ
28.	Α. Ο. ΛΟΥΚΙΣΙΑ	67	Α.Ο. ΜΑΓΟΥΛΑΣ
29.	Α. Ο. ΟΛΥΜΠΟΣ	68	Α.Ο. ΜΕΘΩΝΗΣ
30.	Α. Ο. Π. ΖΑΚΥΝΘΙΑΚΟΣ	69	Α.Ο. ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΛΙΜΝΗΣ
31.	Α. Ο. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	70	Α.Ο. ΠΑΓΟΣ
32.	Α. Ο. ΠΙΣΣΩΝΟΣ	71	Α.Ο. ΤΕΓΕΑΣ
33.	Α. Ο. ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ	72	Α.Ο. ΑΛΚΙΜΟΣ 2008
34.	Α. Ο. ΤΗΝΟΥ	73	Α.Ο. ΔΟΞΑ ΑΡΤΑΣ
35.	Α. Ο. ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	74	Α.Ο. ΔΟΞΑ ΠΗΓΑΔΑΚΙΩΝ
36.	Α. Ο. ΦΙΛΙΣΣΙΟΥ	75	Α.Ο. Κ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
37.	Α. Π. ΔΟΞΑ	76	Α.Ο. Ν. ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ
38.	Α. Π. Ο. ΤΙΦΑΪΚΟΣ	77	Α.Ο. ΠΑΝΑΡΚΑΔΙΚΟΣ
39.	Α. Π. ΣΙΑΤΙΣΤΑ	78	Α.Π.Κ.Ο. ΔΡΟΣΙΑΣ

79	Α.Π.Ο. ΔΡΟΣΙΑΣ	121	ΑΚΑΔ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ
80	Α.Π.Ο. ΚΕΡΑΤΣΙΝΙ	122	ΑΚΑΔ. ΠΟΔ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 2002
81	Α.Σ. ΑΓΡΑΣ	123	ΑΚΑΔ. ΠΟΔ. ΝΤΙΝΟΣ ΚΟΥΗΣ
82	Α.Σ. ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ	124	ΑΚΑΔΗΜΙΑ 94 Α.Σ.
83	Α.Σ. ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ Ν. ΛΑΜΨΑΚ	125	ΑΚΑΔΗΜΙΑ '98
84	Α.Σ. ΕΛΠΙΔΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	126	ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΝΩΣΗΣ
85	Α.Σ. ΠΡΟΜΑΧΟΙ	127	ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΙΤΣΗ
86	Α.Σ. ΚΟΥΡΣΑΡΟΣ	128	ΑΚΑΔ. ΠΟΔ. ΑΛΕΞΑΝΔ ΑΣΤΕΡ
87	Α.Σ. ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ	129	ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΟΔ. ΝΑΟΥΣΑΣ
88	Α.Σ.ΡΟΔΙΤΗΣ	130	ΑΚΑΔ. ΠΟΔ. ΝΗΡΕΑΣ ΒΕΡΟΙΑ
89	ΑΓ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ	131	ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ
90	ΑΓ. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΣ	132	ΑΚΑΔ. ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΒΕΡΟΙΑ
91	ΑΓ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ	133	ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
92	ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	134	ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ ΔΙΑΓΟΡΑ
93	ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	135	ΑΚΑΝΘΟΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ
94	ΑΓΟΔΑ ΑΡΚΑΔΙΟΥ - ΠΑΝ/ΚΑΔΙΚΟΣ	136	ΑΚΟΥΣΗΛΑΟΣ ΦΑΝΩΝ
95	ΑΓΣΣΝ ΦΟΙΝΙΚΑΣ	137	ΑΚΡΑΤΑ Α.Ο.
96	Α. Ε ΝΕΩΝ ΖΑΧΑΡΩΣ	138	ΑΚΡΑΤΗΤΟΣ
97	ΑΕΛ ΛΑΡΙΣΑ	139	ΑΚΡΟΠΟΛΗ
98	ΑΕΤΟΣ	140	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΙΛΚΙΣ
99	ΑΕΤΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ	141	ΑΛΣΟΥΠΟΛΗ
100	ΑΕΤΟΣ ΚΑΛΙΛΙΦΩΝΙΟΥ	142	ΑΜΠΕΛΑΚΙΑΚΟΣ
101	ΑΗΤΗΤΟΣ ΣΠΑΤΩΝ	143	ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ 2005
102	ΑΘΛ ΑΚΑΔ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	144	ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
103	ΑΘΛΗΤ. ΟΜΙΛΟΣ ΒΡΑΧΑΣΙΟΥ	145	ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΡΥΣΙΟΥ
104	ΑΘΛΗΤ. ΟΜΙΛΟΣ ΝΙΚΗ ΣΗΤΕΙΑΣ	146	ΑΝΑΤΟΛΗ
105	ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΡΕΤΡΙΑΣ	147	ΑΝΤΑΓΟΡΑΣ
106	ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ 2002	148	ΑΠΕΣΣΑΣ ΧΑΛΚΙΟΥ
107	ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	149	ΑΠΟ ΔΗΜΟΥ ΑΒΔΗΡΩΝ
108	ΑΘΛΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ	150	ΑΠΟ ΘΥΕΛΛΑ ΡΑΦΗΝΑΣ
109	ΑΙΑΝΤΑΣ	151	ΑΠΟ ΜΑΧΗ ΜΑΡΑΘΩΝΑ
110	ΑΙΑΣ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	152	ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΜΜΟΧΩΡΙΟΥ
111	ΑΙΑΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ	153	ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΝΑΒΥΣΟΥ
112	ΑΙΑΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	154	ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΡΝΑΙΑΣ
113	ΑΙΑΣ ΤΑΥΡΟΥ	155	ΑΠΟΛΛΩΝ ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙΟΥ
114	ΑΙΑΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	156	ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ
115	ΑΙΟΛΟΣ	157	ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΛΥΘΙΩΝ
116	ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΝΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	158	ΑΠΟΛΛΩΝ ΠΕΤΑΛΙΔΙΟΥ
117	ΑΚΑΔ ΠΟΔ ΛΑΜΙΑΣ	159	ΑΠΟΛΛΩΝ ΣΜΥΡΝΗΣ
118	ΑΚΑΔ. ΑΙΑΝΤΑ ΛΑΜΙΑΣ	160	ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
119	ΑΚΑΔ. ΕΥΗΝΟΧΩΡΙΟΥ	161	ΑΡΗΣ ΑΜΦΙΑΛΗΣ
120	ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΦΟΥ	162	ΑΡΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΤΙΚΩΝ

163	ΑΡΗΣ ΦΩΤΟΒΙΛΟΥΣ
164	Α.Σ. Α. ΚΟΡΩΝΙΣ
165	ΑΣΑ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ
166	ΑΣΛ ΛΕΩΝΙΔΙΟ
167	ΑΣΠΙΔΑ
168	ΑΣΠΙΣ ΞΑΝΘΗΣ
169	ΑΣΤΕΡΑΣ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ
170	ΑΣΤΕΡΑΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ
171	ΑΣΤΕΡΑΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ
172	ΑΣΤΕΡΑΣ ΚΟΡΘΙΟΥ
173	ΑΣΤΕΡΑΣ ΜΑΣΣΑΡΩΝ
174	ΑΣΤΕΡΑΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ
175	ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ
176	ΑΣΤΕΡΑΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ
177	ΑΣΤΗΡ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ
178	ΑΤΛΑΝΤΕΣ 2010
179	ΑΤΛΑΝΤΕΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
180	ΑΤΡΟΜΗΤΟΙ - ΘΥΕΛΛΑ
181	ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ 95
182	ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΛΑΠΠΑ
183	ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ
184	ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
185	ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ
186	ΑΥΛΩΝΑΣ
187	ΑΧΑΪΚΟΣ ΑΠΟ
188	ΑΧΑΡΝΑΪΚΟΣ
189	ΑΧΕΛΩΟΣ ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡΟΥ
190	ΑΧΙΛΛΕΑΣ Κ. ΑΧΑΡΝΩΝ
191	ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΕΡΑΙΑΣ
192	ΑΨΕΣ ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
193	ΑΨΕΣΚ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ
194	ΒΑΡΒΑΣΙΑΚΟΣ
195	ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟ
196	ΒΡΙΛΗΣΙΑ
197	ΒΥΖΑΣ ΜΕΓΑΡΩΝ
198	Γ. Σ. ΑΛΜΥΡΟΥ
199	Γ. Σ. ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ
200	Γ. Σ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
201	Γ.Π.Σ. ΠΑΜΙΣΟΣ
202	Γ.Σ. ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗ
203	Γ.Σ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΡΑΜΑΣ
204	ΓΑΛΑΤΣΙ

205	ΓΑΛΗΝΗ Α.Ο.
206	ΓΙΩΤΣΑΣ
207	ΔΑΦΝΗ
208	ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ ΚΡΑΝΕΑΣ
209	ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΠΟΛΛΩΝ
210	ΔΗΜΗΤΡΑ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ
211	ΔΙΑΓΟΡΑΣ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ
212	ΔΙΑΓΟΡΑΣ ΡΟΔΟΥ
213	ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΕΤΟΣ
214	ΔΙΟΝΥΣΟΣ
215	ΔΟΞΑ ΑΔΕΝΔΡΟΥ
216	ΔΟΞΑ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΙΟΥ
217	ΔΟΞΑ ΒΩΛΑΚΑ
218	ΔΟΞΑ ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ
219	ΔΟΞΑ ΔΡΥΜΟΥ
220	ΔΟΞΑ ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ
221	ΔΟΞΑ ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ
222	ΔΟΞΑ ΧΕΡΣΟΥ
223	ΔΩΡΙΚΟΣ Ν.Δ.ΔΩΡΙΔΟΣ Α.Ο.
224	ΕΔΕΣΣΑΪΚΟΣ
225	ΕΘΝΙΚΟ ΣΟΧΟΥ
226	ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΞΙΟΥΠΟΛΗΣ
227	ΕΘΝΙΚΟΣ ΒΑΤΕΡΟΥ
228	ΕΘΝΙΚΟΣ ΓΑΖΩΡΟΥ
229	ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΑΛΓΑΡΩΝ
230	ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ
231	ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΑΓΕΪΚΩΝ
232	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗ
233	ΕΛΛΑΣ ΒΕΛΟΥ
234	ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ ΜΑΔΥΤΟΥ
235	ΕΛΠΙΔΕΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
236	ΕΛΠΙΔΕΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ
237	ΕΛΠΙΔΕΣ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ
238	ΕΛΠΙΔΕΣ ΣΥΚΕΩΝ
239	ΕΛΠΙΔΕΣ ΧΑΛΑΣΤΡΑΣ
240	ΕΝΩΣΗ
241	ΕΡΓΟΤΕΛΗΣ
242	ΕΡΜΗΣ ΖΩΝΙΑΝΩΝ
243	ΕΡΜΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
244	ΕΡΜΗΣ ΤΕΡΠΥΛΛΟΥ
245	ΕΥΡΩΠΟΣ ΦΟΥΣΤΑΝΗΣ
246	ΖΑΒΛΑΝΙ ΑΠΣ

247	ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	289	ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΙΛΚΙΣ
248	ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΡΙΑΝΔΗΣ	290	ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΣ
249	ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ	291	ΜΕΤΕΩΡΑ
250	ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	292	ΜΕΤΣΟΒΟ
251	ΗΡΑΚΛΗΣ ΛΑΡΔΟΥ	293	ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ
252	ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ	294	ΜΙΝΩΪΚΗ
253	ΗΡΑΚΛΗΣ ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ	295	ΜΟΛΑΪΚΟΣ
254	ΗΡΟΔΟΤΟΣ	296	ΜΠΑΛΑ CLUB
255	ΘΕΡΜΑΪΚΟΣ ΘΕΡΜΗΣ	297	Ν. ΑΣΤΗΡ ΔΕΡΒΕΝΙΟΥ
256	ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ	298	Ν. ΙΩΝΙΑ
257	ΘΡΙΑΜΒΟΣ	299	Ν. ΣΟΥΛΙ
258	ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ	300	ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΥΟΣΜΟΥ
259	ΘΥΕΛΛΑ ΚΑΛ	301	ΝΕΑΠΟΛΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
260	ΙΚΑΡΟΣ ΤΑΥΡ	302	ΝΕΟ ΙΚΟΝΙΟ
261	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ Α. Ε.	303	ΝΕΟΣ ΘΕΡΜΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝ
262	ΚΑΛΥΒΙΑ	304	ΝΙΚΑΓΟΡΑΣ
263	ΚΑΝΑΡΗΣ	305	ΝΙΚΗ ΒΟΛΟΥ
264	ΚΑΝΟΝΙΕΡΗΔΕΣ	306	ΝΙΚΗ ΛΑΜΙΑΣ
265	ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	307	ΝΙΚΗ ΝΕΟΧΩΡΟΥΔΑΣ
266	ΚΕΡΑΜΩΤΗ	308	ΝΙΚΗ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ
267	ΚΕΡΑΥΝΟΣ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	309	ΝΙΚΗ ΠΡΟΑΣΤΙΟΥ
268	ΚΕΡΑΥΝΟΣ ΑΓ. ΠΑΥΛΟΥ	310	ΝΤΑΗΛΑΚΗ
269	ΚΕΡΑΥΝΟΣ ΚΑΛΛΙΡΑΧΗΣ	311	ΞΕΝΟΦΩΝ ΚΡΕΣΤΕΝΑ
270	ΚΕΡΑΥΝΟΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	312	Ο. Φ. ΑΡΜΕΝΩΝ
271	ΚΟΖΑΝΗ 2004	313	Ο.Α. ΚΩ
272	ΚΟΛΧΙΚΟ	314	Ο.Φ ΑΝΔΡΙΑΚΟΣ
273	ΚΡΟΚΕΕΣ	315	Ο.Φ. Α
274	ΚΡΥΟΝΕΡΙ	316	ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ
275	ΚΥΨΕΛΗ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	317	ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ
276	ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	318	ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΗΣ
277	ΛΕΟΝΤΕΣ ΑΝΑΡΡΑΧΗΣ	319	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΒΟΛΟΥ
278	ΛΕΧΑΪΝΑ	320	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΛΙΟΣΙΩΝ
279	ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ	321	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
280	ΛΙΝΤΟ	322	ΟΡΦΕΑΣ
281	ΛΙΟΝΤΑΡΑΚΙΑ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	323	ΟΡΦΕΑΣ ΧΩΡΙΣΤΗΣ
282	Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	324	ΟΦΗ
283	Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΟΡΜΑΣ	325	Π. Α. Ο. ΔΕΙΛΙΝΩΝ
284	Μ.Γ.Σ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛ	326	Π. Α. ΣΟΦΑΔΩΝ
285	ΜΑΓΝΗΣΙΑΚΟΣ	327	Π. Σ. ΝΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ
286	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΔΡΟΣΑΤΟΥ	328	Π.Α ΠΛΑΤΑΜΩΝΑ
287	ΜΑΣΧΟΛΟΥΡΙΟΥ	329	Π. Σ. ΕΝΩΣΗ ΠΑΡΓΑΣ
288	ΜΑΥΡΟΣ ΑΕΤΟΣ	330	Π. Σ. ΙΣΤΙΑΙΑΣ

331	Π. Σ. ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ	369	ΣΚΟΥΤΑΡΙ
332	ΠΑΚΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	370	ΣΟΥΡΜΕΝΑ
33	ΠΑΛΑΥΡΕΩΤΙΚΟΣ	371	ΣΠΑΘΑ
334	ΠΑΝΑΓΓΙΑΛΕΙΟΣ	372	ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟ
335	ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	373	ΣΥΚΙΕΣ
336	ΠΑΝΑΛΙΑΡΤΟΣ ΑΠΟ	374	ΣΥΡΟΣ 2002
337	ΠΑΝΗΛΕΙΑΚΟΣ	375	ΣΦΕΑ ΗΡΑΚΛΗΣ
338	ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ	376	ΤΑΛΩΣ ΓΑΡΑΖΟΥ
339	ΠΑΝΝΕΜΕΑΤΙΚΟΣ	377	ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ
340	ΠΑΟ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	378	ΤΙΤΑΝ ΣΕΡΒΙΩΝ
341	ΠΑΟ ΒΑΡΔΑΣ	379	ΤΟΞΟΤΗΣ
342	ΠΑΟ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ	380	ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΚΟΣ
343	ΠΑΟ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	381	ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ
344	ΠΑΟ ΠΑΓΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΟΣ	382	Φ.Σ.Α. ΤΑΜΥΝΑΪΚΟΣ
345	ΠΑΟ ΡΟΥΦ	383	ΦΟΙΝΙΚΑΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
346	ΠΑΟΚ	384	ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ
347	ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΕΝΑ	385	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ
348	ΠΑΣ ΙΚΑΡΟΣ	386	FAIR PLAY
349	ΠΑΣ ΚΛΕΝΙΑ	387	IL CAMPO
350	ΠΑΣ ΝΑΞΟΥ	388	PLAY ZONE
351	ΠΑΣ ΠΑΛΙΑΜΠΕΛΑ	389	SKODA ΞΑΝΘΗΣ
352	ΠΑΣ ΠΡΕΒΕΖΑ	390	SOCCER PLANET
353	ΠΑΣ ΦΛΩΡΙΝΑ	391	SRORT CLUB
354	ΠΑΤΙΣΤΑ		
355	ΠΕΡΑΜΑ		
356	ΠΕΤΡΩΤΟ		
357	ΠΕΥΚΗ		
358	ΠΙΝΔΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ		
359	ΠΟΔ. ΑΚΑΗΜ. ΣΤΥΛΙΔΑΣ		
360	ΠΟΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ		
361	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡ/ΛΙΟΥ		
362	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΔΙΚΟΥΣΑΣ		
363	ΠΡΩΤΕΑΣ		
364	ΠΥΡΓΕΤΟΣ		
365	ΡΟΔΟΤΟΠΙ		
366	Σ.Φ.Κ.ΠΙΕΡΙΚΟΣ		
367	ΣΑΡΩΝΙΚΟΣ		
368	ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ		